

פֶּתַח רַעִיָא מְהִימְנָא וְאָמַר, (בראשית מח) הַמְּלֶאֱךָ הַגּוֹאֵל אוֹתִי מִכָּל רַע, דְּאִיְהִי שְׂכִינְתָא, דְּאַתְמַר בְּהַ, (שמות יד) וַיִּסַּע מֶלֶאֲךָ הָאֱלֹהִים. יְבָרַךְ אֶתְכֶם בְּעוֹלָם הַבָּא, וַיִּדְגּוּ לְרַב בְּקָרְבַּ הָאָרֶץ, בְּעֵלְמָא דִּין. לְמַהוּי שְׁלֹטְנוּתְכוֹן בְּתַרְיִן עֲלֵמִין, דְּאַתּוֹן חִיִּין. דְּמָאן דְּאִיְהוּ מַעֲלֵמָא דָא, חִי אַתְקָרִי. כְּמָה דְכְתִיב, (משלי ג) עֵץ חַיִּים הִיא לַמַּחְזִיקִים בָּהּ. חַיִּים תִּפְזֵן, חַיִּים הֵכָא.

פֶּתַח הַרוּעָה הַנְּאָמֵן וְאָמַר, (בראשית מח) הַמְּלֶאֱךָ הַגּוֹאֵל אוֹתִי מִכָּל רַע, שְׂהִיא הַשְׂכִּינָה שְׁנֵאמַר בְּהַ (שמות יד) וַיִּסַּע מֶלֶאֲךָ הָאֱלֹהִים. יְבָרַךְ אֶתְכֶם בְּעוֹלָם הַבָּא, וַיִּדְגּוּ לְרַב בְּקָרְבַּ הָאָרֶץ בְּעוֹלָם הַזֶּה. שְׂתַהֲיָה שְׁלִיטְתְּכֶם בְּשָׁנֵי עוֹלְמוֹת שְׂאַתְם חַיִּים. שְׁמִי שְׂהוּא מְהַעוֹלָם הַזֶּה נִקְרָא חִי, בְּכַתּוּב (משלי ג) עֵץ חַיִּים הִיא לַמַּחְזִיקִים בְּהַ. חַיִּים שָׁם - חַיִּים כְּאֵן.

מָה דְלָאוּ הֵכִי, מָאן דְּאִיְהוּ מְלוּבֶּשׁ בְּאַלִּין קְלִיפִין, דְּעוֹר וּבֶשֶׁר וְעֵצְמוֹת וּגְיָדִים דְּגוּפָא שְׁפֵלָא, דְּרוּחָא הוּא מִית תִּפְזֵן. מָה מִיתָא, לֹא חֲמִי וְלֹא שְׁמַע וְלֹא מְמַלְל וְלִית לִיהַ תְּנוּעָה בְּכָל אֲבָרִין דִּילִיהַ. הֵכִי רוּחָא, לֹא חֲזָא דְלַעִיל מְנִיָה. דְּאַתְמַר בְּאוּרִייתָא עַלִּיְהוּ, דַּע מָה לְמַעְלָה מִמֶּךָ, עֵין רוּאָה וְאַזְן שׁוֹמַעַת, וְכָל מַעֲשֵׂיךָ בְּסִפְרָא נְכֻתְבִים.

מָה שְׂאִינוּ כְּךָ, מִי שְׂהוּא מְלֻבֶּשׁ בְּקַלְפוֹת הַלְלוּ, שְׁל עוֹר וּבֶשֶׁר וְעֵצְמוֹת וּגְיָדִים שְׁל הַגּוּף הַשְּׁפֵל, שְׂהָרוּחַ מְתָה שָׁם. מָה הֵמַת לֹא רוּאָה וְלֹא שׁוֹמַע וְלֹא מְדַבֵּר וְאַיִן לוֹ תְּנוּעָה בְּכָל אֲיִבָּרְיוֹ, כְּךָ הָרוּחַ לֹא רוּאָה לְמַעְלָה מִמֶּנָּה, שְׁנֵאמַר עַלִּיהֶם בְּתוֹרָה, דַּע מָה לְמַעְלָה מִמֶּךָ - עֵין רוּאָה וְאַזְן שׁוֹמַעַת, וְכָל מַעֲשֵׂיךָ בְּסִפְרָא נְכֻתְבִים.

דְּכַמָּה מְלֶאֲכִין אֲזַלִּין עֲמִיָה, דְּאַתְמַר בְּהוֹן, (תהלים צא) כִּי מְלֶאֲכִיו יִצְוֶה לָךְ. וְלִית לִיהַ רְשׁוּ בְּהַאי גוּפָא, לְאַסְתַּכְּלָא בְּהוֹן, וְלִמְשַׁמַּע בְּקַלִּיהוֹן, דְּאִינוֹן חִיּוֹן דְּאַשָּׂא, מְמַלְלִין וּמְקַדְּשִׁין וּמְבָרְכִין וּמְיַחַדְדִין לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, עִם יִשְׂרָאֵל בְּחֻדָא. כָּל שְׁפָן לְשְׂכִינְתָא, דְּאִיְהִי עַלִּיְהוּ. כָּל שְׁפָן קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא דְּאִיְהוּ לְעִילָא מִן שְׂכִינְתִּיהַ, דְּבְּהַ מְקַבֵּל צְלוֹתִין דִּישְׂרָאֵל.

שְׂכַמָּה מְלֶאֲכִים הוֹלְכִים עִמוּ, שְׁנֵאמַר בְּהֶם (תהלים צא) כִּי מְלֶאֲכִיו יִצְוֶה לָךְ. וְאַיִן לוֹ רְשׁוּת בְּגוּף הַזֶּה לְהַסְתַּפֵּל בְּהֶם וּלְשַׁמַּע בְּקוֹלָם, שְׂהֶם חִיּוֹת שְׁל אֵשׁ, מְדַבְּרוֹת וּמְקַדְּשׁוֹת וּמְבָרְכוֹת וּמְיַחַדְדוֹת אֶת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עִם יִשְׂרָאֵל כְּאַחַד, כָּל שְׁפָן אֶת הַשְׂכִּינָה שְׂהִיא עַלִּיהֶם, כָּל שְׁפָן הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שְׂהוּא מַעַל לְשְׂכִינְתוֹ, שְׂבָה הוּא מְקַבֵּל אֶת תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל.

וּבְגִין חוּבִין, הוּוּ מְתַלְבְּשִׁין בְּאַלִּין קְלִיפִין. כְּגוֹוֵנָא דְאַדָם, דְּחוּבִי אֲבַהֲתֵהוֹן בִּידִיהוֹן. וְהַאי אִיְהוּ דְּאוּקְמוּהַ מְאָרִי מְתַנִּיתִין, כְּשְׂאוּחִזִּין מַעֲשֵׂה אֲבוּתִיהֶם בִּידִיהֶם. וּבְגִין אֲלִין קְלִיפִין דְּחוּבִין, אָמַר קְרָא, (ישעיה נט) כִּי אִם עוֹנוֹתֵיכֶם הִיוּ מְבַדִּילִים בֵּינֵיכֶם לְבֵין אֱלֹהֵיכֶם. וּבְגִין אֲלִין קְלִיפִין, קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא מְתַכְסֵּיא בְּכַמָּה גְדָפִין. דְּאַתְמַר בְּהוֹן, (ישעיה ו) בְּשִׁתִּים

וּמְשׁוּם הַחֻטָּאִים הִיוּ מְתַלְבְּשִׁים בְּקַלְפוֹת הַלְלוּ, כְּמוֹ שְׂאַדָם שְׂחֻטָּאי אֲבוּתִיהֶם בִּידִיהֶם. וְזֵהוּ שְׂבָאָרוֹ בְּעַלִּי הַמְּשֻׁנָה, כְּשְׂאוּחִזִּים מַעֲשֵׂה אֲבוּתִיהֶם בִּידִיהֶם. וּמְשׁוּם הַקַּלְפוֹת הַלְלוּ שְׁל הַחֻטָּאִים, אָמַר הַכְּתוּב (ישעיה נט) כִּי אִם עוֹנוֹתֵיכֶם הִיוּ מְבַדִּילִים בֵּינֵיכֶם לְבֵין אֱלֹהֵיכֶם. וּבְשַׁבִּיל הַקַּלְפוֹת הַלְלוּ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְתַכְסֵּיא בְּכַמָּה כְּנָפִים, שְׂבָהֶם נֵאמַר (שם) בְּשִׁתִּים

יְכַסֶּה פָּנָיו וּבִשְׂתֵימִים יְכַסֶּה רַגְלָיו וְגו' .
לְעֵתִיד לְבָא, (ישעיה ל) וְלֹא יִפְנֶף עוֹד מוֹרִיךְ וְהָיוּ

עֵינָיֶךָ רוֹאוֹת אֶת מוֹרִיךְ . דְּאֵתוֹן בְּהֵאֵי
עֲלֵמָא, דְּלִית לְכוּן קְלִיפִין וְעוֹרִין, אֵית לְכוּן
רְשׁוּ לְאִסְתַּפְּלָא בְּבִנֵי עֲלֵמָא, וּבְנֵי עֲלֵמָא (ס"א
לית) אֵית לוֹן רְשׁוּ לְאִסְתַּפְּלָא בְּכוּ. וּבְגִין דָּא,
עֲלֵיכוּ אֲתִמַּר דְּאֵתוֹן חֵיין, וְעֲלֵמָא דְלְכוּן,
עוֹלָם הַחַיִּים. אֲבָל עֲלֵמָא שְׂפֵלָא, דָּא עוֹלָם
הַמֵּתִים, דְּכָל אֱלֹהוֹת דְּאוּמִין דְּעֲלֵמָא,
מִבְּלַעֲדֵי יִי, פְּלֵהוֹן מֵתִים.

אָמַר לִיה רַבִּי שְׁמַעוֹן, (בוצינא קדישא) (נ"א רעיא מהימנא)
עִם כָּל דָּא, דְּאֲנַתְּ לָא יְכִיל לְאִסְתַּפְּלָא
בְּבִנֵי עֲלֵמָא דְאֵתִי בְּעֵינִין, וְלֹא בְּמִלְאֲכֵיא, כָּל
שְׂפָן בְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וּבִשְׂכִינְתֵיהּ, אֲבָל
בְּעֵין הַשְּׂכָל דְּלַבָּךְ, אֵת חֲזִי בְּכֵלָא בְּבִנֵי עֲלֵמָא
דְאֵתִי, וּבְמִלְאֲכֵין וּבְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
וּשְׂכִינְתֵיהּ. דְּסַחְרִין לָךְ. וּבְגִין דָּא אָמַר שְׁלֵמָה,
דְּכֹתִיב בֵּיה (מלכים א ה) וַיַּחֲכֶם מִכָּל הָאָדָם, (קהלת א)
וְלִבִּי רָאָה הִרְבֵּה חֲכָמָה וְדַעַת.

אָבֵר בְּנִבּוּאָה, לִית לְכוּן רְשׁוּ לְאִסְתַּפְּלָא בֵּיה
(כָּל שְׂפָן) נְבִיא בְּעֵין הַשְּׂכָל, אֲלֵא בְּעֵינִין,
דְּאֵיהִי מְרָאָה וְחֲזִיוֹן דְּעֵינִין, הֲדָא הוּא
דְּכֹתִיב, (במדבר יב) בְּמִרְאָה אֱלֹו אֲתוּדַע. וְעוֹד
בְּחֲזִיוֹן לִילָה, מְרָאָה בִּימָמָא, חֲזִיוֹן בְּלִילָא,
וְכֵלָא בְּעֵינִין, וְלֹא בְּעֵין הַשְּׂכָל דְּלַבָּא. וְעֵינִין
אֵינוֹן תְּרֵי סְרַסוּרֵי דְּלַבָּא, וּמִשְׁמָשִׁין דִּילֵיהּ.
וְאֵיהוּ מְלַפָּא בִּינֵיהוֹן (לְבִינֵיהוֹן), וּבְגִין דָּא, חֲכָם
עֲדִיף מִנְּבִיא. וְהֵכִי הוּא תְּרִין אוּדְנִין, תְּרִין
שְׁמָשֵׁי דְּלַבָּא.

וּבְגִין דָּא אוּקְמוּהָ רַבְּנָן, הֵלֵב רוּאָה, וְהֵלֵב
שׁוּמַע. וְלֹא עוֹד, אֲלֵא דְאֲתִמַּר בְּלֵב,
הֵלֵב מִבִּין, הֵלֵב יוּדַע. (שמות לא) וּבְלֵב כָּל חֲכָם
לֵב נִתְתִי חֲכָמָה. הֲרִי חֲכָמָה וְתִבּוּנָה וְדַעַת

אָמַר לוֹ רַבִּי שְׁמַעוֹן, (המנורה
הקדושה) (רועה הנאמן), עִם כָּל זֶה
שְׂאֵתָה לֹא יְכוּל לְהִסְתַּפֵּל בְּבִנֵי
הָעוֹלָם הַבָּא בְּעֵינִים וְלֹא
בְּמִלְאֲכִים, כָּל שְׂפָן בְּקוּדוּשׁ-
בְּרוּךְ הוּא וּשְׂכִינְתוֹ, אֲבָל בְּעֵין
הַשְּׂכָל שֶׁל לַבָּךְ אֲתָה רוּאָה אֵת
כָּל בְּנֵי הָעוֹלָם הַבָּא, וּבְמִלְאֲכִים
וּבְקוּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא וּשְׂכִינְתוֹ
שְׁמֵקִיפִים אוּתָךְ. וּמִשׁוּם זֶה אָמַר
שְׁלֵמָה, שְׂכֵתוֹב בּוֹ (מלכים-א ה)
וַיַּחֲכֶם מִכָּל הָאָדָם, (קהלת א) וְלִבִּי
רָאָה הִרְבֵּה חֲכָמָה וְדַעַת.
אָבֵר בְּנִבּוּאָה אֵין רְשׁוֹת לְהִסְתַּפֵּל
בּוֹ (כָּל שְׂפָן) נְבִיא בְּעֵין הַשְּׂכָל, אֲלֵא
בְּעֵינִים, שְׂהִיא מְרָאָה וְחֲזִיוֹן
הָעֵינִים. זֶהוּ שְׂכֵתוֹב בְּמִרְאָה אֱלֹו
אֲתוּדַע. וְעוֹד בְּחֲזִיוֹן לִילָה -
מְרָאָה בַּיּוֹם, חֲזִיוֹן בְּלִילָה. וְהֵכֵל
בְּעֵינִים, וְלֹא בְּעֵין הַשְּׂכָל שֶׁל
הַלֵּב. וְהָעֵינִים הֵן שְׁנֵי סְרַסוּרֵי
הַלֵּב, וּמִשְׁמָשִׁים שְׁלוֹ, וְהוּא מְלַף
בִּינֵיהֶם (אליהם), וְלִכֵּן חֲכָם עֲדִיף
מִנְּבִיא. וְכֹף הֵם שְׂתֵי הָאֲזָנִים, שְׁנֵי
שְׁמָשֵׁי הַלֵּב.

וּמִשׁוּם זֶה פְּרִשְׁוֵה רְבוּתֵינוּ, הֵלֵב
רוּאָה וְהֵלֵב שׁוּמַע. וְלֹא עוֹד, אֲלֵא
שְׁנַאֲמַר בְּלֵב, הֵלֵב מִבִּין, הֵלֵב
יוּדַע. (שמות לא) וּבְלֵב כָּל חֲכָם לֵב
נִתְתִי חֲכָמָה. הֲרִי חֲכָמָה וְתִבּוּנָה

ודעת בלב, שבהם נעשו שמים
וארץ ותהומות, ובהם נעשה
המשפן. זהו שכתוב (שם) ואמלא
אתו רוח אלהים בחכמה
ובתבונה ובדעת. מה שאין כל זה
בעינים.

ורועה הנאמן, מי שפל זה בלבו
רואה יותר מנביא, כל שפן
מחשבתך שאין לה סוף, ובה
תסתפל באותו שאין לו סוף, מה
שלא היתה לך רשות בראשונה
להסתפל בעינים. זהו שכתוב (שם)
(א) וראית את אחרי ופני לא יראו.
טפשי הלב הללו הם מתים,
ועורים בקלפות הללו. אבל אליך
אינם חשובים לכלום, ואינם
מפסיקים בינך לבין הקדוש ברוך
הוא ושכינתו, וכל בני העולם
הבא והמלאכים, שפך יכנס אליך
באותם חלונות של העינים
והאזנים ונקבי החטם והפה, כמו
מלך שנקנס בכסוי לחדרי חדרים
לדבר עם בנו. ומשום זה
מתפללים ישראל בו בתפלותם:
אתה חופש כל חדרי בטן רואה
כליות ולב ואין כל דבר נעלם
מך.

והינו מה שאמר שלמה, (שיר ב)
משגיח מן החלונות וגו'. ואלה הם
החלונות של עינים ואזנים ונקבי
החטם והפה. בשבעת הנקבים
הללו עולה הנשמה בשבעה מיני
בשמים, וכך התפלה עולה
בשבעה הבשמים הללו, שהם:
(שם ד) גרד וכרכם קנה וקנמון עם
כל עצי לבונה מר ואהלות עם כל
ראשי בשמים. באותו זמן שפך
התפלה עולה, מקטרת מר וכו'.
הקדוש ברוך הוא שואל עליה,
(שם א) מי זאת עלה מן המדבר וגו',
מקטרת מר ולבנה וגו'. מי זאת
ודאי, מצד של מ"י היא ודאי

בלבא. דבהון אתעבידו שמיא וארעא,
ותהומין. ובהון אתעביד משפנא, (דף ק"ז ע"א)
הדא הוא דכתיב, (שמות לא) ואמלא אותו רוח
אלהים בחכמה בתבונה ובדעת. מה דלית
פולי האי בעינין.

ורעיא מהימנא, מאן דכולי האי בלביה, יתיר
חזי מן נביא, כל שפן מחשבתך דילך.
דלית לה סוף, ובה תסתפל, בההוא, דלית ביה
סוף, מה דלא הוה לך רשו בקדמיתא
לאסתפלא בעינין. הדא הוא דכתיב, (שמות לג)
וראית את אחורי ופני לא יראו.

אלין טפשי דלבא, אינון מתין, וסומין באלין
קליפין. אבל לגבך, לאו אינון חשיבין
כלום, ולא מפסיקין בינך לבין קדשא בריך
הוא ושכינתיה, וכל בני עלמא דאתי,
ומלאכין, דהכי ייעול לגבך באינון חלונין,
דעינין, ואודנין, ונוקבי חוטמא, ופומא.
כמלפא דייעול באתפסיא לחדרי חדרים,
למלא עם בריה. ובגין דא, מצלין ישראל
ביה בצלותא דלהון, אתה חופש כל חדרי
בטן רואה כליות ולב ואין כל דבר נעלם
מך.

והינו דאמר שלמה, (שיר השירים ב) משגיח מן
החלונות וגו'. ואלין אינון חלונות,
דעינין ואודנין ונוקבי חוטמא ופומא באלין
שבעה נוקבין, נשמתא סליקת, בשבעה מיני
בוסמין, והכי צלותא סליקת באלין ז'
בוסמין, דאינון (שיר השירים ד) גרד וכרכם קנה
וקנמון עם כל עצי לבונה מר ואהלות עם כל
ראשי בשמים. בההוא זמנא דצלותא הכי
סליקת, מקטרת מר וכו'. הקדוש ברוך הוא
שאל עליה, (שיר השירים ג) מי זאת עולה מן

המדבר מקטרת מר ולבנה וגו'. מי זאת ודאי, מסטרא דמ"י איהו ודאי

בינה, כלולה משבעה מיני בשמים.

וזו קריאת שמע, כלולה מחמשים שערים, שהם כ"ה כ"ה, כלולה משבע ברכות, בשחר - שמים לפניך ואחת לאחריה, ובערב - שמים לפניך ושמים לאחריה, והם: הגדלה והגבורה והתפארת והנצח וההוד, עד לך יי' הממלכה, דאיהי מלכות, שהיא מלכות, שהיא מלכות, כלולה משלשה בשמים: מקטרת מר - זה כתר, ולבונה - זו חכמה, מכל אבקת ריכל, דא בינה. קום והשלים את מצוות רבונך.

לא תהיה אחרי רבים לרעת וגו', אחרי רבים להטת. אחרי רבים להטת - אין רבים פחות משלשה, ואם אין בית דין בשלשה, אין להטות אחר דינו. בית דין - שכינה. בשלשה - שלש חיות המרפכה שלה, והיא דין תורה, דין אמת, העמוד האמצעי. וכל דין שלא דן דין אמת לאמתו, זהו כאלו השליט את סמא"ל בעולם. (דניאל ח) ותשלך אמת ארצה, והפיל עמה את השכינה, ויקים את גיהנם, בת הזוג של סמא"ל עם סמא"ל. במקום של דין האמת יקים שפת שקר. דין אמת - עמוד האמצעי. שפת שקר - גיהנם וסמא"ל.

ומשום כך, כשידין דן דין, גיהנם פתוחה לפניו משמאלו, בת זוגו של סמא"ל. וחרב על צנארו, מלאך המות. סמא"ל מאחוריו מעל צנארו, וגן עדן פתוח לימינו, ועץ החיים פתוח לפניו על ראשו.

אם דן דין שקר, שולט עליו מלאך המות ושוחט אותו, ואחר כך שורף אותו בגיהנם. ואם דן דין אמת, הקדוש ברוך הוא יכניסו לגן עדן ומטעים אותו מעץ החיים, שכתוב עליו (בראשית

בינה, כלילא משבעה מיני בוסמין. ורא קריאת שמע, כלילא מחמשים תרעין, דאינון חמשה ועשרין חמשה ועשרין. כלילא משבעה ברפאן, בשחר שמים לפניך, ואחת לאחריה, ובערב שמים לפניך, ושמים לאחריה. ואינון, (דברי הימים א כט) הגדלה והגבורה והתפארת והנצח וההוד, עד לך יי' הממלכה, דאיהי מלכות. דאיהי כלילא מתלת בוסמין. מקטרת מר, דא כתר. ולבונה, דא חכמה. מכל אבקת ריכל, דא בינה. קום אשלים פקודין דמרך.

לא תהיה אחרי רבים לרעת וגו', אחרי רבים להטות. (שמות כג) אחרי רבים להטות, לית רבים פחות משלשה ואי לית בית דין בשלשה, לית להטות בתר דיניה. בית דין: שכינתא. בשלשה: תלת חיון דמרפכתא די'לה, ואיהי דין תורה, דין אמת, עמודא דאמצעיתא. וכל דיין דלא דן דין אמת לאמתו, דא איהו כאילו אשליט סמא"ל בעלמא. (דניאל ח) ותשלך אמת ארצה, ואפיל שכינתא עמיה, ויקים גיהנם, בת זוגיה דסמא"ל, עם סמא"ל. באתר דדין אמת, יוקים שפת שקר. דין אמת, עמודא דאמצעיתא. שפת שקר גיהנם וסמא"ל.

ובגין דא, פד דיין דן דין, גיהנם פתוחה לפניו משמאלו, בת זוגיה דסמא"ל. וחרב על צנארו, מלאך המות. סמא"ל מאחוריו מעל צנאריה. וגן עדן פתוח לימיניה, ועץ החיים פתוח לקמיה, על רישיה.

אי דן דינא דשקרא, שליט עליה מלאך המות, ושחית ליה, ולבתר אוקיד ליה בגיהנם. ואי דן דין אמת, קדשא ברוך הוא ייעול ליה לגן עדן, ואטעים ליה מאילנא

א) ולקח גם מעץ החיים ואכל וחי לעלם. שנברא בתורה, שבה נאמר (משלי א) עץ חיים היא למחזיקים בה. עץ חיים - תפארת. חיים שלו חכמה ובינה. חיי המלך ודאי.

ויעורם דין המלכות הוא דין, והדין בלב, ונאמר בו הלב רואה. ולכן אין לו לדין אלא מה שענינו רואות. וכאן אין דין אלא הקדוש ברוך הוא. מה שענינו רואות, פי ה' ענינו משוטטות. ענינו על דרכי איש.

ובהן משגיח מן החלונות בשבעת נקבי האדם: בשתי עינים, ושתי אזנים, ושני נקבי החטם, והפה. הרי שבע של האם העליונה. וכך במעשיו הסתפל בשבע מצד השכינה התחתונה, בשתי ידים וצואר - שלש, וגוף וברית - שתיים. הרי חמש. שתי רגלים - הרי שבע. י"ה, יו"ד ה"א - בשבע אותיותיו מסתפל בשבעת נקבי הראש. נקבים, על שם נקבה, שנקביה פתוחות לקבל. ו"ה, וא"ו ה"א - בשבע אותיותיו מסתפל בשבעה האברים שלמטה, שהם תקון הגוף, שבהם עשית המצוות. אשתו דומה לגופו, ועל שם המצוות נקראו אברים. על שם השכינה - הגוף. שמצד האחר לבושו, שהם עור וכשר. זהו שפתוב (איוב) עור וכשר תלבישני ובעצמות וגידים תשככני. במקום שאין שכינה, אותו הגוף לא נקרא אלא לבוש של אדם, שהוא תורה, (ויקרא יט) זאת התורה אדם פי ימות באהל. (ישעיה מד) כתפארת אדם לשבת בית. ובמקום ששם מצוה נקרא גוף של אדם, כמו גופי הלכות ופסקי דינים.

דחיי, דכתיב עליה, (בראשית ג) ולקח גם מעץ החיים ואכל וחי לעולם. דאתברי באורייתא, דאתמר בה, עץ חיים היא למחזיקים בה. עץ חיים, תפארת. חיים דיליה חכמה ובינה. חיי המלך ודאי.

ויעורם, דינא דמלכותא, דינא. ודינא בלב, ואתמר ביה, הלב רואה. ובגין דא, אין לו לדיין אלא מה שענינו רואות. והכא לית דיין, אלא קדשא בריך הוא. מה שענינו רואות, (דברי הימים ב טז) כי יי ענינו משוטטות. (איוב לד) ענינו על דרכי איש.

ובהון, (שיר השירים ב) משגיח מן החלונות. בז' נוקבין דבר נש, בתרין עינין, ותרין אודנין, ותרין נוקבין דחוטמא, ופומא. הא ז' דאמא עלאה. והכי בעובדוי אסתפל בשבע, מסטרא דשכינתא תתאה, בב' ידין וצואר תלת, וגוף וברית תרין, הא חמש. תרין רגלין, הא שבע. י"ה, יו"ד ה"א, בשבע אתוון דיליה, אסתפל בשבע נוקבין דרישא, (ד ק"י ע"ב) נקבים: על שם נקבה, דנקביה פתוחות לקבל. ו"ה, וא"ו ה"א, בשבע אתוון דיליה, אסתפל בשבעה אברין דלתתא, דאינון תקוונא דגופא, דבהון עשיית המצוות.

אשתו כגופו דמיא. ועל שם פקודין, אתקריאו אברים. על שם שכינתא, גופא. דמסטרא אחרא לבושא, דאינון עור וכשר. ה"א הוא דכתיב, (איוב י) עור וכשר תלבישני ובעצמות וגידים תשככני, באתר דלית שכינתא, ההוא גופא לא אתקרי, אלא לבושא דאדם. דאיהו תורה, (במדבר יט) זאת התורה אדם פי ימות באהל. (ישעיה מד) כתפארת אדם לשבת בית. ובאתר דתמן מצוה, אתקרי גופא דאדם, כגון גופי הלכות, ופסקי דינין.

הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא שׁוֹפֵט, הַעֲמוּד
הָאֲמָצְעִי, מֵצַד שֶׁל הַבֵּינָה, שֶׁהוּא
יְדוּ"ד. דִּין מֵצַד הַמַּלְכוּת. שׁוֹטֵר
הוּא שְׁלִיט, (מֵצַד שֶׁל יוֹסֵף הַצַּדִּיק מִשֵּׁם
(בראשית מב)) וְיוֹסֵף הוּא הַשְּׁלִיט.
וְכָל הַסְּפִירוֹת הֵיוּ שׁוֹפְטִים מֵצַד
שֶׁל הָאֵם הָעֲלִיּוֹנָה (בֵּינָה), שֶׁתְּפָאֶרֶת
שׁוֹפֵט. וְהֵם שׁוֹטְרִים מֵצַד
הַמַּלְכוּת. שְׁצַדִּיק מִשֵּׁם שׁוֹטֵר
וּמוֹשֵׁל.

מְדַבֵּר שְׁקֵר תִּרְחַק וְנָקִי וְצַדִּיק אֵל
תִּהְיֶה וְגו'. מֵצִוָּה לְהִשּׁוּת בְּעֲלֵי
דִּינִים וּלְהִתְרַחֵק מְדַבֵּר שְׁקֵר,
שֶׁלֹּא יֵאמְרוּ מִשׁוּא פָּנִים (יש בְּדָבָר),
שֶׁהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא נֹאמֵר בּוֹ
(דברים י) אֲשֶׁר לֹא יִשָּׂא פָּנִים. וְלֵ"א
יְק"ח שַׁח"ד - בְּסוֹפֵי תְבוֹת אֶחָד.
הַדִּין הַזֶּה צָרִיף לְהִיּוֹת כְּגוֹן שֶׁל
אֶחָד, שֶׁהוּא יְדוּ"ד אֶחָד, שֶׁלֹּא
יִקַּח שַׁח"ד, שֶׁהוּא הֵיזָה בְּדִיוֹקְנוֹ.
וּבְדִין לְהִשּׁוּת שְׁנֵיהֶם כְּאֶחָד, וְלֹא
יִטֵּה דִין לְזֶה יוֹתֵר מִזֶּה, אֲלֵא
בְּמִשְׁקָלֶת אַחַת עַד שֶׁיִּקְבְּלוּ הַדִּין.
וְאַחַר כֵּן כָּל אֶחָד נִדוֹן לְפִי
מַעֲשָׂיו.

וּפְרֻשָׁה בְּעֲלֵי הַמִּשְׁנָה, צַדִּיק -
יִצְרֵר הַטוֹב שׁוֹפֵטוֹ. רָשָׁע - יִצְרֵר
הָרָע שׁוֹפֵטוֹ. בֵּינּוֹנִי - זֶה וְזֶה
שׁוֹפֵטוֹ. מִי שֶׁהוּא מַעֲצֵם הַחַיִּים אֵין
לוֹ דִּין כָּלֵל, אֵין לוֹ יִצְרֵר הָרָע, וְזֶה
צַדִּיק גְּמוּר, וְזֶה צַדִּיק וְטוֹב לוֹ.
וְאֵין טוֹב אֲלֵא תוֹרָה. זֶהוּ שְׁכַתּוֹב
(משלי ד) כִּי לִקַּח טוֹב נִתְתִּי לָכֶם
תּוֹרָתִי אֵל תַּעֲזוֹבוּ. וְצַדִּיק וְרָע לוֹ,
מֵצַד שֶׁל עֵץ הַדַּעַת טוֹב וְרָע.
וְלִמָּה נִקְרָא צַדִּיק אַחַר שְׂרָע לוֹ,
שֶׁהוּא יִצְרֵר הָרָע? אֲלֵא מִשּׁוּם
שֶׁטוֹב שׁוֹלֵט עָלָיו נִקְרָא צַדִּיק וְרָע
לוֹ, שֶׁאִתּוֹ רָע הוּא תַּחַת
רְשׁוּתוֹ. (כַּעֲבָד תַּחַת רַבּוֹ).

רָשָׁע וְטוֹב לוֹ, לְמָה נִקְרָא רָשָׁע?
מִשּׁוּם שֶׁהוּא הַתַּעֲלָה לְהִיּוֹת רֹאשׁ
בְּיִצְרֵר הָרָע שֶׁלוֹ, וְהַטוֹב הוּא תַּחַת
רְשׁוּתוֹ כְּמוֹ עַבְדֵי תַּחַת רַבּוֹ. וְאַף

הַרְשָׂא בְּרִיף הוּא שׁוֹפֵט, עֲמוּדָא דְאֲמָצְעִיתָא.
מִסְטָרָא דְבֵינָה, דְאִיהוּ יְהוּ"ה. דִּינִין,
מִסְטָרָא דְמַלְכוּת. שׁוֹטֵר, הוּא שְׁלִיט, (מִסְטָרָא
דְיוֹסֵף הַצַּדִּיק מִתַּמָּן) וְיוֹסֵף הוּא הַשְּׁלִיט. וְכָל סְפִירָן,
אֵינּוֹן שׁוֹפְטִים, מִסְטָרָא דְאֵמָא עֲלָאָה,
דְתַפְאָרֶת שׁוֹפֵט. וְאֵינּוֹן שׁוֹטְרִים, מִסְטָרָא
דְמַלְכוּת. דְצַדִּיק מִתַּמָּן שׁוֹטֵר וּמוֹשֵׁל.

מְדַבֵּר שְׁקֵר תִּרְחַק וְנָקִי וְצַדִּיק אֵל תִּהְיֶה וְגו'.
(שמות כג) פְּקוּדָא לְהִשּׁוּת הַבְּעֲלֵי דִינִין,
וּלְהִתְרַחֵק מְדַבֵּר שְׁקֵר, דְלֹא יֵימְרוּן מִשׁוּא
פָּנִים (יש בְּדָבָר). דְקוּדְשָׁא בְּרִיף הוּא אֶתְמַר בֵּיה,
(דברים י) אֲשֶׁר לֹא יִשָּׂא פָּנִים. וְלֵ"א יְק"ח שַׁח"ד,
בְּסוֹפֵי תִיבוֹת אֶחָד. הַאי דִּינִין, צָרִיף לְמַהוּי
כְּגוֹנוֹנָא דְאֶחָד, דְאִיהוּ יְהוּ"ה אֶחָד, דְלֹא יִקַּח
שַׁח"ד, דִּיהָא אִיהוּ בְּדִיוֹקְנֵיהּ. וּבְדִינָא לְהִשּׁוּת
תְּרוּוּיָהּ כְּאֶחָד, וְלֹא יִטֵּה דִינָא לְדָא יִתִּיר מִן
דָּא, אֲלֵא בְתַקְלָא חַד, עַד דִּיקְבְּלוֹן דִּינָא.
וּלְבַתֵּר, כָּל חַד אֶתְדַן, כְּפּוּם עוֹבְדוּי.

וְאוֹקְמוּנָהּ מְאִרֵי מִתְנִיתִין, צַדִּיק יִצְרֵר הַטוֹב
שׁוֹפֵטוֹ. רָשָׁע, יִצְרֵר הָרָע שׁוֹפֵטוֹ.
בֵּינּוֹנִי, זֶה וְזֶה שׁוֹפֵטוֹ. מֵאֵן דְאִיהוּ מְאִילְנָא
דְחַיִּי, לִית לֵיהּ דִּינָא כָּלֵל, לִית לֵיהּ יִצְרֵר הָרָע,
וְדָא צַדִּיק גְּמוּר, וְדָא צַדִּיק וְטוֹב לוֹ. וְלִית
טוֹב, אֲלֵא תוֹרָה. הָדָא הוּא דְכָתִיב, (משלי ד) כִּי
לִקַּח טוֹב נִתְתִּי לָכֶם תּוֹרָתִי אֵל תַּעֲזוֹבוּ. וְצַדִּיק
וְרָע לוֹ, מִסְטָרָא דְעֵץ הַדַּעַת טוֹב וְרָע. וְאֵמָאי
אֶתְקַרֵי צַדִּיק בְּתֵר דְרָע לוֹ, דְאִיהוּ יִצְרֵר הָרָע.
אֲלֵא, בְּגִין דְטוֹב שְׁלִיט עָלֵיהּ, אֶתְקַרֵי צַדִּיק
וְרָע לוֹ. דְהָהוּא רָע אִיהוּ תַּחַת רְשׁוּתֵיהּ. (פ"א

כַּעֲבָדָא תַּחַת רַבִּיהּ).

רָשָׁע וְטוֹב לוֹ, אֵמָאי אֶתְקַרֵי רָשָׁע. בְּגִין דְאִיהוּ
אֶסְתַּלֵּק לְמַהוּי רִישָׁא יִצְרֵר הָרָע דִּילֵיהּ,
וְטוֹב אִיהוּ תַּחַת רְשׁוּתֵיהּ, כַּעֲבָדָא תַּחַת

על גב דרשע איהו מכתיר את הצדיק, ויכול צדיק גמור להעניש אותו, גם ענוש לצדיק לא טוב. משום אותו טוב שהוא פחת רגלי הרשע, אין להענישו, שאולי יחזור בתשובה ויתגבר על יצרו, ויהיה עפר פחת רגליו. שמצד של רשע וטוב לו (שכינה) שוככת, (רות ג) ותגל מרגלותיו ותשפכ. זהו (משלי ל) ושפחה פי תירש גברתה. (ומצד של צדיק גמור) שפחה - יצר הרע נקבה. יצר הרע - זכר. בגללו נאמר (ישעיה מב) וכבודי לאחר לא אתן. (במדבר א) והזר הקרב יומת.

ומצד של צדיק ורע לו, שכינה היא עטרה על ראשו של אדם, ושפחה - יצר הרע - נכנעת פחת גברתה. ומצד של צדיק גמור אין זר ואין יצר הרע. ומצד של רשע גמור אין לו חלק בשכינה, שאין חלק לאדם בשכינה אלא מצד הטוב.

ואין כל שכינה שקולות, שהרי שכינה של עץ טוב ורע היא כפסא, אבל שכינה של עץ החיים, עליה נאמר (תהלים ה) לא יגרף רע. (אלא) משום שנאמר בה ומלכותו בכל משלה, מי שפוגם את מקומו נחשב כאלו עשה קלון לגבירה. שקלון הגבירה הוא מי שמזלזל במקומה, וקלון הגבירה הוא של המלך.

כר שפן מי שמעביר אותה ממקומה ושם שפחה במקומה, שבכל מקום שהוא פוגם, הגבירה אינה שרויה שם, אלא שפחה, שהיא פגומה, שורה במקום פגום. ופגם של אדם של חטאיו פוגם בכל איבריו, עד שלא מוצאת הגבירה מקום לשרות שם, ואין לו תקון עד שיחזירנה לכל איבריו.

רביה. ואף על גב דרשע איהו מכתיר את הצדיק, ויכול צדיק גמור לאענשא ליה, (משלי יז) גם ענוש לצדיק לא טוב, בגין ההוא טוב דאיהו תחות רגלוי דרשע, לית לאענשא ליה, דאולי יחזור בתשובה ויתגבר על יצריה, ויהא עפר תחות רגלוי.

דמסטרן דרשע וטוב לו, (נ"א שכינתא) שכיבת, (רות ג) ותגל מרגלותיו ותשפכ. האי איהו

(משלי ל) ושפחה כי תירש גבירתה. (ד"א ומסטרן דצדיק גמור) ושפחה, יצר הרע נוקבא. יצר הרע, דכר. בגיניה אתמר, (ישעיה מב) וכבודי לאחר לא אתן. (במדבר א) והזר הקרב יומת.

ומסטרן דצדיק ורע לו, שכינתא איהי עטרה על רישא דבר נש, ושפחה יצר הרע, אתכפייא תחות גבירתה. ומסטרן דצדיק גמור, לית זר, ולית יצר הרע. ומסטרן דרשע גמור, לית ליה חולקא בשכינתא, דלית חולקא לפר נש בשכינתא, אלא מסטרן דטוב.

ולית כל שכינתא שקולין, דהא שכינתא דאילנא דטוב ורע, איהו כרסייא, אבל שכינתא דאילנא דחיי, עלה אתמר, (תהלים ה) לא יגורף רע. אבל (ד"א אלא) בגין דאתמר בה, (תהלים קג) ומלכותו בכל משלה, מאן דפגים אתר דילה, אתחשיב פאילו עביד במטרוניתא קלנא. דקלנא דמטרוניתא איהו, מאן דמזלזל באתרהא. וקלנא דמטרוניתא, דמלכא איהו.

כר שפן מאן דאעבר לה מאתרהא, ושוי שפחה באתרהא. דבכל אתר דאיהו פגים, מטרוניתא לא שריא תמן, אלא שפחה, דאיהי פגימא, שריא באתר פגים. ופגימו דבר נש דחובוי, פגים בכל אברין דילה, עד דלא אשפחת מטרוניתא אתר לשריא תמן. ולית ליה תקינא (דף ק"ח ע"א) עד דיחזיר לה על כל אברין דילה.

אמר המנורה הקדושה, רועה הנאמן, משום זה אתה מתקן בחבור הזה של רמ"ח מצוות להמליך את הקדוש ברוך הוא על כל איברי השכינה בכל מצוה ומצוה, ואינך חושש לכבודך. אשרי חלקך. שכמו שאתה ממליך את הקדוש ברוך הוא בכל איברי השכינה, שהם בעלי מדות של כל ישראל, בעלי מדות הם איברי השכינה, כך עושה הקדוש ברוך הוא להשרות את שמו עליך וימליך אותך על כל המצוות העליונים והתחתונים.

קום רועה הנאמן לסדר דינים בהלכות נזיקין, בסדור של השם הזה, הו"ה, שהוא (תהלים סח) רכב אלהים רבתיים אלפי שנאן, שהם שור נשר אריה אדם, שהרי מצד הימין, ששם ידו"ד, ארבע חיות, כך הוא סדורם: אדם אריה נשר שור. וכפי השנויים שמתהוים, כך היא תנועת וסדור החיות. והחיות של הצד האחר, שהם נזיקין של שמאל, כך סדורם: שנאן. ומשום זה התחלה שלהם - השור - קשור לארבעה אבות נזיקין - השור והבור והמבצה וההכער, והסיום שלהם אדם, מועד.

קום התעורר בדינים. פתח רועה הנאמן ואמר, (שם כא) אדני שפתי תפתח ופי יגיד תהלתך. אדני"י בהפוך אותיות - דינ"א, ומשום זה אמרו בעלי המשנה, דינא דמלכותא דינא. כל הדינים בשם הזה נדונו. (בה' בד' בג' בד' - שכינה (בית דין בשלשה, בית דין שכינה בשלשה) כנגד שלשת האבות. עמוד האמצעי, דין אמת, והוא דין לדון מצד של אדני"י, ששם הוא דין אמת. ומצד של שם אלהים, שופט. זהו שכתוב (שם עה) פי אלהים שפט.

אמר בוצינא קדישא, רעינא מהימנא, בגין דא, אנת מתקן, בחבורא דא, דרמ"ח פקודין. לאמלכא לקודשא בריך הוא על כל אברים השכינתא, בכל פקודא ופקודא, ולית אנת חייש ליקרך. זפאה חולקך, דכגוונא דאנת ממליך לקודשא בריך הוא בכל אברים השכינתא, דאינון בעלי מדות, דכל ישראל. מארי מדות אינון אברים השכינתא, הכי עביד קדשא בריך הוא לשריא שמייה עלך, וימלכינך, על כל משריין עלאין ותתאין.

קום רעינא מהימנא, לסדר דינין בהלכות נזיקין, בסדורא דשמא דא, הו"ה. דאיהו, (תהלים סח) רכב אלהים רבתיים אלפי שנאן, דאינון, שור נשר אריה אדם, דהא מסטרא דימינא, דתמן יהו"ה, ד' חיוון, הכי איהו סדורא דלהון, אדם אריה נשר שור. וכפום שנויין דהו"ו, הכי איהו תנועה וסדורא דחיוון. וחיוון דסטרא אחרא, דאינון נזיקין דשמאלא, הכי סדורייהו, שנאן. ובגין דא, התחלה דלהון, השור. קשור בד' אבות נזיקין, השור והבור והמבצה וההכער וסיומא דלהון אדם, מועד.

קום אתער בדינין. פתח רעינא מהימנא ואמר, (תהלים נא) אדני שפתי תפתח ופי יגיד תהלתך. אדני"י, בהפוך אתוון דינ"א. ובגין דא, אמרו מארי מתניתין, דינ"א דמלכותא דינא. כל דינין בהאי שמא אתדנו. (כ"א כה' בד' וכו') בד', בג'. בד': שכינתא (כ"א בית דין בג' בית דין שכינתא בג') לקבל תלת אבהן. עמודא דאמצעיתא, דיין אמת, והוא דיין, לדון מסטרא דאדני"י, דתמן איהו דיין אמת. ומסטרא דשם אלהים, שופט. הדא הוא דכתיב, (תהלים עה) פי אלהים שופט.

ומהם הדינים? אחד, לדון בנזקי שור. שני, לדון בנזקי בור. שלישי, לדון בנזקי אש. רביעי, לדון בנזקי אדם. ואחריהם לדון בדיני ארבעה שומרים: שומר חנם, ושומר שכר, והשואל, ונושא שכר. (והשוכר) פנגדס ארבעה דינים: דין חלקת השתפים, דין חלקת קרקעות, דיני עבדים ושפחות, דיני תובע ונתבע בכמה מיני תביעות של חיוב ממון וגזל ואבדה, או שמזיק לחברו, והורגו באחד מארבע מיתות בית דין. מארבע מיתות בית דין.

ארון הוא הקדוש ברובו הוא, באדני, לדון בכל מיני דינים את השפחה הרעה פי תירש גברתה, שמפנה כל הנזקים נמצאים, שהם (כל) מלאכי חבלה, שמהם נשמות הרשעים, כמו שבארו בעלי המשנה, נשמות הרשעים הן הן המזיקים של העולם. אל אחר, מזיק, גזלן רשע. ובת זוגו סם המות.

נזק שבת ובשת ורפוי - לשכינה ובניה. שבת - של בטול תורה שבטלה את בניה. ורפוי - שגרמה להם שמתרפים מדברי תורה. נזק - בכמה נזקים של מלאכי חבלה, בעלי משחית אף וחמה. ובשת - שהיו מבזים את השכינה בכוכבים ומזלות, השקר שלהם, והיו אומרים איה אלהיך. וכמה גזלות מהשפחה הרעה, שנאמר בה (ישעיה ג) גזלת העני בבתיכם.

כמה ברכות גזולת את השכינה השפחה הרעה; בכבוד המס, ובכבוד של כמה דינים משנים על בניה, וכמה קרפנות של בית המקדש שבטלה לגבירה. ובשת של הגבירה שנשארה ערמה מארבעה בגדי זהב שמאירים מארבעה טורי אבן בשמים עשרה אבנים מרגליות. מעיל

ומה דינין אינון. חד, לדון בנזקי שור. תנזינא, לדון בנזקי בור. תליתאה, לדון בנזקי אש. רביעאה, לדון בנזקי אדם. ואבתרייהו, לדון בדיני ארבע שומרים. שומר חנם. ושומר שכר. והשואל. ונושא שכר. (כ"א והשוכר) לקבלייהו, דינין ארבעה. דין חלוקת השותפים. דין חלוקת קרקעות. דיני עבדים ושפחות. דיני תובע ונתבע, בכמה מיני תביעות דחיוב ממון, וגזל, ואבדה, או שמזיק לחברו, והורגו באחד מארבע מיתות בית דין. ארון איהו קדשא בריך הוא, באדני. לדון בכל מיני דינין, לשפחה בישא, פי תירש גבירתה. דמינה כל נזיקין אשתכחו, דאינון (כל) מלאכי חבלה, דמנייהו נשמתהון של רשעים, כמה דאוקמוה מארי מתניתין, נשמות הרשעים הן הן המזיקים בעולם. אל אחר, מזיק, גזלן רשע. ובת זוגיה, סם המות. נזק שבת ובשת ורפוי, לשכינתא ובנהא. שבת, דבטולא דאורייתא, דבטילת לבנהא. ורפוי, דגרמת לון דמתרפין מדברי תורה. נזק, בכמה נזקין דמלאכי חבלה, מארי משחית אף וחימה. ובשת, דהוּו מבזין לשכינתא בפוכבים ומזלות, שקרא דלהון, והוּו אמריין איה אלהיך. וכמה גזלות מן שפחה בישא, דאתמר בה (ישעיה ג) גזלת העני בבתיכם.

כמה ברפאן, גזלת לשכינתא, שפחא בישא. בכובד המס, ובכובד כמה דינין משונים על בנהא, וכמה קרבנין דבי מקדשא, דבטילת למטרוניתא. ובשת דמטרוניתא, דאשתארת ערומה, מד' בגדי זהב דנהרין, מד' טורי אבן, בי"ב אבנין מרגלן. מעיל בכמה זגין ורמונים. וארבע בגדי לבן, דבהון

בכמה וגים ורמונים. וארבעה בגדי לבן שבהם היתה הגבירה מתקשטת לפני המלך. זהו שפנתוב (בראשית ט) וראייתה לזכר ברית עולם. וגוזלת את גברתה כמה מאכלי הקרבנות.

שור מועד בעלה, נכנס לבית המלך רבוננו בארבעה אבות הנזיקין שלו, (שהם יחזקאל א) ופני השור מהשמאל לארבעתו) עון ומשחית אף וחמה, בגוף שלו הרביץ על הכלים, מזבח מגורה שלחן ושאר כלים. רבץ עליהם ושפרם. ובשן שלו אכל כל הקרבנות של מאכלי השלחן, ואת השאר רמס ברגליו, (ומזקח הכל, והשאר שהם אמורים ופדרים, שירי מנחות, רמס ברגליו) ובקרנו הרג פהנים ולוים. הרס הכל, חלל ממלכה ושריה.

הבור נקבה רעה, לילית, בביתה, שהיא בית הסהר, תפסה את הגבירה ובניה, השפחה רעה, בגלות שלה, ושמה אותה בכמה שלשלאות, ואסרו לבניה את ידיהם מהדקים לאחור. (איכה א) היא ישבה בגוים לא מצאה מנוח. ולא עוד, אלא (שם) כל מכבדיה הזילוה פי ראו ערותה גם היא נאנחה ותשב נאנחה ותשב אחר.

ולא עוד, אלא זונה דאיהי הבער, דהיינו אש, (איכה ד) ויצת אש בציון. לבתר קם אדם בליע"ל רשע, רביעי לאבות נזיקין, דאתמר ביה אדם מועד לעולם, בין ער בין ישן, ושלח את בעירו, ואכיל ושצי וגדע פרמים ופרדסים וירושלים, וכלה הכל.

רבון העולם, אפה אמת ותורתך אמת, נתת לנו מצות תפלין, לצדיקים גמורים הוא שכר כפי מעשיהם, פאר על ראשם, ומשמשים את אבותיהם ואמם, כמו שהגוף שכל איכריו

הות מטרוניתא, מתקשטא קדם מלפא. הדא הוא דכתיב, (בראשית ט) וראייתה לזכר ברית עולם. וגזלת לה לגברתה, כמה מאכלין דקרבנין.

שור מועד בעלה, עאל לבי מלפא רבוניה, בארבע אבות נזיקין דיליה, (דאינון, יחזקאל א) ופני שור מהשמאל לארבעתו) עון ומשחית אף וחמה, דכלהו מועדין לקלקל. בגופא דיליה, הרביץ על הכלים, מזבח מגורה שלחן ושאר מאנין, רבץ עליהו ושברתן. ובשן דיליה, אכיל כל קרבנין דמאכלים דפתורא, ושאר אברגלוי רפסא. (ומדקא כלא ושאר דאינון אמורין ופדרין שירי מנחות ברגלוי רפסא) ובקרן דיליה, קטל פהני וליואי. הרס פלא, (איכה ב) חלל (דף קי"ח ע"ב) ממלכה ושריה.

הבור, נוקבא בישא, לילית, בבית דילה, דאיהי בית הסהר, תפיסת למטרוניתא ובנהא, שפחה בישא, בגלותא דילה, ושוייאן לון, בכמה שלשלאין ואסורין לבנהא, ידיהו מהדקן לאחורא. (איכה א) היא ישבה בגוים לא מצאה מנוח. ולא עוד אלא (איכה א) כל מכבדיה הזילוה פי ראו ערותה גם היא נאנחה ותשב אחר.

ולא עוד, אלא זונה דאיהי הבער, דהיינו אש, (איכה ד) ויצת אש בציון. לבתר קם אדם בליע"ל רשע, רביעי לאבות נזיקין, דאתמר ביה אדם מועד לעולם, בין ער בין ישן, ושלח את בעירו, ואכיל ושצי וגדע פרמים ופרדסים וירושלים, ושצי כלא.

רבון עלמא, אנת קשוט, ואורייתך קשוט, יקבת לן מצות תפלין, לצדיקים גמורים איהו אגרא כפום עובדייהו, פאר על רישייהו. ומשמשין לאבוהון ואמהון, בגוונא דגופא, דכל אברים דיליה משמשין

לְרִישָׁא. הָכִי אַתְתָּא, מְשַׁמְשָׂא לְבַעְלָהּ.
וְאִית מְלָאכִין דְּאִינוּן מְשַׁמְשִׁין לְגּוּפָא,
וּמְלָאכִין דְּמְשַׁמְשִׁין לְנַשְׁמָתָא.
וּכְגֻוּנָא דְּאִית אַפְרָשׁוּתָא בֵּין גּוּפָא לְנַשְׁמָתָא,
הָכִי אִית אַפְרָשׁוּתָא בֵּין מְלָאכִין דְּגּוּפָא,
לְמְלָאכִין דְּנַשְׁמָתָא. וְאִית נַשְׁמָתָא לְנַשְׁמָתָא.
וּמְלָאכִין לְמְלָאכִין, ^(קהלת ה) כִּי גְבַהּ מֵעַל גְּבַהּ
שְׁמֵר וּגְבַהִים עֲלֵיהֶם. וְאֵלִין דְּאִינוּן נַשְׁמָתָא
לְנַשְׁמָתָא, פְּלִהוּ חַד. וְאַף עַל גַּב דְּאַרְחַ מְתָלָא,
אִינוּן פְּגוּפָא אֲצֵל נַשְׁמָתָא אֵלִין לְאֵלִין, בְּגִין
דְּמַקְבְּלִין אֵלִין מֵאֵלִין. הָכִי שְׁכִינְתָּא, ^(נשמתא)
אַף עַל גַּב דְּאִיהִי לְקַבֵּל שְׁאָר נְהוּרִין דְּבְרִיאָה,
פְּנֵשְׁמָתָא אֲצֵל גּוּפָא, לְקַבֵּל קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא
חֲשִׁיבָא פְּגוּפָא. אָבֵל כְּלָא חַד. הָכָא גּוּפָא
וּנַשְׁמָתָא כְּלָא חַד. מַה דְּלָאוּ הָכִי בְּבַר נֶשׁ,
דְּגּוּפִיהּ וּנַשְׁמָתִיהּ בְּפְרוּדָא. דָּא חוּמְרָא, וְדָא
שְׁכָל. דָּא חַיִּי, וְדָא מוּתָא. אָבֵל קְדָשָׁא בְּרִיךְ
הוּא חַיִּים, וּשְׁכִינְתִּיהּ חַיִּים, הָדָא הוּא דְכְתִיב,
^(משלי א) עֵץ חַיִּים הִיא לְמַחְזִיקִים בָּהּ.

וְכֹרְ אִינוּן דְּרִשְׁמִין בְּסִימְנִין דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ
הוּא וּשְׁכִינְתִּיהּ, אִינוּן רִשְׁמִין בְּיוֹמִין
דְּחוּל, בְּאוֹת דְּתַפְלִין, וּבְאוֹת דְּמִילָה. וּרִשְׁמִין
בְּזְכוּר וּשְׁמוֹר בְּשַׁבַּת. וּרִשְׁמִין בְּתוֹרָה
שְׁבַכְתָּב, דְּאִתְיְהִיבַת מִימִנָּא. וּבְתוֹרָה שְׁבַעַל
פָּה, דְּאִתְיְהִיבַת מְשַׁמְאֵלָא. וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ
הוּא, זְכוּר מִימִנָּא, וּשְׁמוֹר מְשַׁמְאֵלָא.
וּשְׁכִינְתָּא, זְכִירָה מִימִנָּא, וּשְׁמִירָה מְשַׁמְאֵלָא.
אִינוּן תַּפְלִין דְּרִישָׁא דְּבַר נֶשׁ, וְתַפְלִין דִּיד.
וְהָכִי שְׁכִינְתָּא, ^(תהלים יט) תוֹרַת יְיָ תְּמִימָה,
וּמַצּוֹה דִּילִיהּ. וְהָאִי מְסַטְרָא דְּעַמּוּדָא
דְּאִמְצַעִיתָא, דְּאִיהוּ כְּלִיל דִּינָא וְרַחֲמִי. זְכוּר
וּשְׁמוֹר. אַתְקַרִּיאת אִיהִי זְכִירָה שְׁמִירָה. וּבְכָל
פְּקוּדִין אִיהִי שְׁקִילָה לְגַבִּיהּ בְּמַדְרָגָה.

מְשַׁמְשִׁים אֶת הָרֵאשׁ, כִּף הָאֵשׁ
מְשַׁמְשֶׁת אֶת בַּעְלָהּ.

וְיֵשׁ מְלָאכִים הַמְשַׁמְשִׁים אֶת
הַגּוּף, וּמְלָאכִים הַמְשַׁמְשִׁים אֶת
הַנְּשָׁמָה. וּכְמוֹ שֵׁישׁ הַפְּרֻדָּה בֵּין
גּוּף וְנַשְׁמָה, כִּף יֵשׁ הַפְּרֻדָּה בֵּין
הַמְלָאכִים שֶׁל הַגּוּף לְבֵין
הַמְלָאכִים שֶׁל הַנְּשָׁמָה. וְיֵשׁ
נַשְׁמָה לְנַשְׁמָה, וּמְלָאכִים
לְמְלָאכִים, ^(קהלת ה) כִּי גְבַהּ מֵעַל
גְּבַהּ שְׁמֵר וּגְבַהִים עֲלֵיהֶם. וְאֵלֶּה
שֶׁהֵם נַשְׁמָה לְנַשְׁמָה, כָּלֵם אַחַד.
וְאַף עַל גַּב שְׁדֻרְךָ מְשָׁל, הֵם כְּגוּף
אֲצֵל הַנְּשָׁמָה אֵלֶּה לְאֵלֶּה, מִשׁוּם
שְׁמַקְבֻלִים אֵלֶּה מֵאֵלֶּה. כִּף
הַשְׁכִּינָה ^(הנשמה), אֵף עַל גַּב שְׁהִיא
כְּנֻגָּד שְׁאָר הָאוֹרוֹת שֶׁל הַבְּרִיאָה
כְּנַשְׁמָה אֲצֵל הַגּוּף, כְּנֻגָּד הַקְּדוּשׁ
בְּרוּךְ הוּא הִיא חֲשׁוּבָה כְּגוּף, אָבֵל
הַכָּל אַחַד. כִּאֵן גּוּף וְנַשְׁמָה הַכָּל
אַחַד. מַה שְׁאִין כִּף בְּאֵדָם, שְׁגוּפוֹ
וְנַשְׁמָתוֹ בְּפְרוּדָּה, זֶה חוּמְרָא וְזֶה
שְׁכָל, זֶה חַיִּים וְזֶה מוּתָא. אָבֵל
הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא חַיִּים וּשְׁכִינְתוֹ
חַיִּים. זֶהוּ שְׁפָתוֹב ^(משלי א) עֵץ חַיִּים
הִיא לְמַחְזִיקִים בָּהּ.

וְכֹרְ אוֹתָם שְׂרֻשִׁימִים בְּסִימְנִי
הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא וּשְׁכִינְתוֹ, הֵם
רְשׁוּמִים בְּיַמֵּי הַחַל בְּאוֹת שֶׁל
הַתַּפְלִין, בְּאוֹת שֶׁל הַמִּילָה,
וּרְשׁוּמִים בְּזְכוּר וּשְׁמוֹר בְּשַׁבַּת.
רְשׁוּמִים בְּתוֹרָה שְׁבַכְתָּב שְׁנַתְנָה
מִימִין, וּבְתוֹרָה שְׁבַעַל פֶּה שְׁנַתְנָה
מְשַׁמְאֵל. וְהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא זְכוּר
מִימִין, וּשְׁמוֹר מְשַׁמְאֵל. וְהַשְׁכִּינָה
זְכִירָה מִימִין, וּשְׁמִירָה מְשַׁמְאֵל.
הֵן תַּפְלִין שֶׁל רֵאשׁ שֶׁל הָאֵדָם,
וְתַפְלִין שֶׁל יָד. וְכֹף שְׁכִינָה, תוֹרַת
ה' תְּמִימָה, וְהַמַּצּוֹה שְׁלוֹ. וְזֶה
מֵהַצַּד שֶׁל הָעַמּוּד הָאִמְצַעִי,
שֶׁהוּא כּוֹלֵל דִּין וְרַחֲמִים. זְכוּר
וּשְׁמוֹר. נִקְרֵאת הִיא זְכִירָה
וּשְׁמִירָה. וּבְכָל הַמַּצּוֹת הִיא
שְׁקוּלָה אֵלֶּי בְּמַדְרָגָה.

אָבֵר מִצַּד הַחֶסֶד - הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוא הוא זָכוֹר, וְהַשְׁכִּינָה שְׁמוֹר.
כְּמוֹ שֶׁבְּאַרְוֵה בְּעֲלֵי הַמִּשְׁנָה, זָכוֹר
לְזָכֵר, וְשְׁמוֹר לְכֻלָּהּ. מִשׁוּם
שְׁבִימִין וּבְשִׁמְאֵל הַעֲנֻפִים
מִתְפָּרְדִים, כְּמוֹ כְּנָפֵי רֵאָה שֶׁהֵן
פְּרוּדוֹת מִלְמַעְלָה. כְּנַגְדֵם חֵיוֹת,
וּפְנֵיהֶם וְכַנְפֵיהֶם פְּרוּדוֹת
מִלְמַעְלָה. וּכְנַגְדֵם פְּתוּחוֹת שֶׁל סֶפֶר
תּוֹרָה. לְמִטָּה שְׁנֵיהֶם בִּיחוד אֶחָד,
כְּמוֹ סְתוּמוֹת שֶׁל סֶפֶר תּוֹרָה,
שְׂאִין שֵׁם פְּרוּד. וּמִשׁוּם כִּף
בְּמָקוֹם שֶׁל יְחוד, שֶׁהוא גּוֹף,
דוֹמָה לְשִׁדְרָה שֶׁל לוֹלֵב. אִם
נִפְרָצוּ אוֹ נִפְרְדוּ עֲלֵיו - פְּסוּל.

בְּכַמָּה רְשׁוּמִים רָשָׁם הַקְּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוא אֶת יִשְׂרָאֵל לְהוֹדֵעַ
לְמַלְאָכִים. אֵלֹה מִיָּמִין, שְׁתְּלוּיִים
מִהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוא, אוֹ אֵלֹה
מִשְׁמָאל, שְׁתְּלוּיִים מִהַשְׁכִּינָה, אוֹ
אֵלֹה שְׁתְּלוּיִים מִהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוא
וְשִׁכְנֵתוֹ בִּיחוד אֶחָד. וְדַאי אֵלֶּה
שֵׁישׁ בָּהֶם תּוֹרָה רְשׁוּמִים בְּחֶסֶד,
וְאֵלֶּה שֵׁישׁ בָּהֶם מִצְוָה רְשׁוּמִים
בְּגִבּוּרָה, וְאֵלֹה בְּעֲלֵי הַתְּפִלִּין וְאוֹת
שֶׁבֶת וְאוֹת בְּרִית רְשׁוּמִים בְּצַדִּיק.
וְהַבְּהֻמוֹת, עֲמֵי הָאָרֶץ, הֵם
רְשׁוּמִים בְּהַעֲבֵרֵת עֲרֵלָה וּפְרִיעָה.
עוֹפוֹת - בְּזָפֵק וּבְקַרְקָבֵן נִקְלָף,
בְּהַעֲבֵרֵת הַזָּפֵק וּקְלַפֵּת הַקְּרָקָבֵן,
הֵם רְשׁוּמִים בְּעוֹפוֹת לְאָכֵל.
וּבַהֻמוֹת בְּשָׁנֵי סִימָנִים - מַעֲלַת
גְּרָה וּמְפָרֶסֶת פְּרָסָה. כָּלֵם
רְשׁוּמִים בְּשָׁנֵי סִימָנִים, כְּמוֹ עֲרֵלָה
וּפְרִיעָה, שְׁמַעְבָּרִים מִהַעֵם
הַקְּדוֹשׁ.

אָבֵר תְּלִמִּידֵי חֲכָמִים, כָּלֵם
רְשׁוּמִים מִהֵם בְּכֶסֶף. וּמִהֵם
בְּמַלְאָכִים, בְּאַרְבַּע חֵיוֹת הַכֶּסֶף.
מִהֵם בְּפוֹכְבִים וּבְמַזְלוֹת, וּמִהֵם
רְשׁוּמִים בְּמִדּוֹת שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוא נוֹדַע בָּהֶם. וְאוֹתָם
שְׁמַתְעִסְקִים בְּתוֹרָה וּמִצְוֹת
לְשִׁמוֹ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוא שְׁלֹא

אָבֵר מִסְטָרָא דְחֶסֶד, קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוא זָכוֹר,
וְשִׁכְנֵתָא שְׁמוֹר. כְּמָה דְאוּקְמוּהָ מְאָרִי
מִתְנִיתִין, זָכוֹר לְזָכֵר, וְשְׁמוֹר לְכֻלָּהּ. בְּגִין
דְּבִימִנָא וּבְשִׁמְאֵלָא עֲנַפִּין מִתְפָּרְדִין, כְּגוּוֹנָא
דְּכַנְפֵי רֵיָאָה, דְּאִינּוֹן פְּרוּדוֹת מִלְמַעְלָה.
לְקַבְּלֵיהוּ חֵיוֹן, (יחזקאל א') וּפְנֵיהֶם וְכַנְפֵיהֶם
פְּרוּדוֹת מִלְמַעְלָה. וְלְקַבֵּל פְּתוּחוֹת דְּסֶפֶר
תּוֹרָה. לְתַתָּא תְרוּוִייהוּ בִּיחודָא חָדָא, כְּגוּן
סְתוּמוֹת דְּסֶפֶר תּוֹרָה, דְּלִית תַּמָּן פְּרוּדָא. וּבְגִין
דָּא, בְּאַתֵּר דִּיחודָא, דְּאִיהוּ גּוּפָא, דוֹמָה
לְשִׁדְרָה דְּלוֹלֵב, אִם נִפְרָצוּ, אוֹ נִפְרְדוּ עֲלֵיו
פְּסוּל.

בְּכַמָּה רְשִׁימִין רְשִׁים קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוא
לְיִשְׂרָאֵל, לְאִשְׁתְּמוּדְעָא לְגַבֵּי
מְלָאכִין. אֵלִין דִּימִנָא, דְּתַלְיִין מְקוּדָשָׁא בְּרִיךְ
הוא. אוֹ אֵלִין דְּשִׁמְאֵלָא, דְּתַלְיִין מִשְׁכִּינְתָא.
אוֹ אֵלִין דְּתַלְיִין מְקוּדָשָׁא בְּרִיךְ הוא.
וְשִׁכְנֵתֵיהּ בִּיחודָא חָדָא. וְדַאי אֵלִין דְּאִית
בְּהוּן תּוֹרָה, רְשִׁימִין בְּחֶסֶד. וְאֵלִין דְּאִית בְּהוּן
מִצְוָה, רְשִׁימִין בְּגִבּוּרָה. וְאֵלִין מְאָרִי דְּתַפְלִין,
וְאוֹת שֶׁבֶת, וְאוֹת בְּרִית, רְשִׁימִין בְּצַדִּיק.

וּבְעֵירָן, עֲמֵי הָאָרֶץ, אִינּוֹן רְשִׁימִין בְּאַעְבְּרוּ
דְּעֲרֵלָה וּפְרִיעָה. עוֹפִין, בְּזָפֵק
וּבְקַרְקָבֵן נִקְלָף, בְּאַעְבְּרוּ דְּזָפֵק, וּקְלִיפָה
דְּקַרְקָבֵן אִינּוֹן רְשִׁימִין עוֹפִין לְמִיכָל, וּבְעֵירָן,
בְּתַרֵי סִימָנִין, מַעֲלַת גְּרָה, וּמְפָרֶסֶת פְּרָסָה.
כְּלָהוּ רְשִׁימִין בְּתַרֵי סִימָנִין, כְּגוּוֹנָא דְּעֲרֵלָה
וּפְרִיעָה, דְּמַתְעַבְּרִין מִעֲמָא קְדִישָׁא.

אָבֵר תְּלִמִּידֵי חֲכָמִים, כְּלָהוּן רְשִׁימִין מְנַהוּן,
בְּכַרְסֵיָא. וּמְנַהוּן, בְּמַלְאָכֵי, בְּאַרְבַּע
חֵיוֹן דְּכַרְסֵיָא. מְנַהוּן בְּכַכְבֵּיא (דף ק"ט ע"א)
וּבְמַזְלוֹ. וּמְנַהוּן רְשִׁימִין, בְּמִדּוֹת דְּקוּדָשָׁא
בְּרִיךְ הוא אִשְׁתְּמוּדְעִין. וְאִינּוֹן דְּמַתְעַסְקִין

על מנת לקבל פָּרֶס, אֶלֶא כִּבֵּן
הַמְחִיב בְּכבוֹד אָביו וְאָמוֹ, זֶה
וְדַאי נִקְשֵׁר וְנִרְשָׁם בְּעִמּוּד
הָאֲמִיעִי וְשִׁכְנִיתוֹ, כְּאֵלוֹ בּוֹ הֵם
הָיוּ אֶחָד.

וְכוּ שֵׁשׁ בּוֹ תוֹרָה בְּלִי מִצְוָה אוֹ
מִצְוָה בְּלִי תוֹרָה, כְּבִיכוֹל כְּאֵלוֹ
הָיוּ בּוֹ בְּפִרוּד. אֲבָל בְּזֶה וְזֶה, כְּמוֹ
אֵילָן שְׁעֵנְפִים נִפְרָדִים לִימִין
וְלִשְׂמָאל, וְהָאֵילָן הַיְחודוֹד שֶׁל
שְׁנֵיהֶם בְּאֲמִיעִי.

הַרְשָׁעִים וְשׁוֹמֵיִם בְּלִי סִימְנֵי
טְהָרָה, אוֹתָם שְׁאִין לָהֶם תְּפִלִּין
עַל הָרֵאשׁ וְהַזְרוּעַ, וְאוֹתָם שֶׁלֹּא
רְשׁוּמִים בְּתוֹרָה וּמִצְוֹת, וְאֵלֶּה
שֶׁלֹּא שׁוֹמְרִים זְכוֹר וְשְׂמֹר, וְלֹא
רְשׁוּמִים בְּתַכְלֵת וְלִכְּבֵן שֶׁל צִיצִית.
וְאֵלֶּה שֶׁלֹּא רְשׁוּמִים בְּסִימְנֵים
הַלְלוֹ, שְׁקָץ הֵם לָכֶם, אֵינָם
יִשְׂרָאֵל, אֶלֶא עַמִּי הָאָרֶץ. מֶה אֵלֶּה
שְׁקָץ וְשָׂרֵץ - אֵף הֵם (פָּר) שְׁקָץ
וְשָׂרֵץ. כְּמוֹ שֶׁבְּאֵרוֹהַ בְּעֵלִי
הַמְשָׁנָה, עַמִּי הָאָרֶץ הֵם שָׂרֵץ,
וּנְשׁוֹתֵיהֶם שְׁקָץ. וְעַל בְּנוֹתֵיהֶם
נֶאֱמַר, (דְּבָרִים כו) אָרוּר שׁוֹכֵב עִם כָּל
בְּהֵמָה.

וּמִיתָתָם מִיתָה בְּגִלוֹי, וְאֵין מִיתָה
אֶלֶא עֲנִי, וּמִיתַת הָעֲנִי שְׁלָהֶם לֹא
תִהְיֶה בְּכֶסֶף, כְּמוֹ עוֹפוֹת שְׂדוּמִים
לְבַעֲלֵי מִצְוֹת, אֶלֶא בְּגִלוֹי, לְעֵינֵי
הָעַם, שְׁעֵנִי חָשׁוּב בְּמַת. וַיֵּשׁ עֲנִי
בְּכֶסֶף מְעֵינֵי בְּנֵי אָדָם. וַיֵּשׁ עֲנִיּוֹת
לְעֵינֵי כָל, כְּזִרְיקַת דָּם הַבְּהֵמָה,
וּזְרִיקַתָּה לְעֵינֵי כָל, שְׁשׁוּפְכִים דָּם
לְפָנָי הַכָּל. כִּף הָעֲנִיִּים שְׂדָמָם
נִשְׁפָּף בְּפָנֵיהֶם לְעֵינֵי בְּנֵי אָדָם
וַנְעֲשִׂים לִירְקִים כְּמוֹ מַתִּים.

וְאֵם חוֹזְרִים בְּתִשׁוּבָה וְלֹא
פּוֹתְחִים פִּיהֶם לְהִטִּיחַ דְּבָרִים
כְּלָפֵי מַעְלָה, וּמִיתָתָם בְּסִתְיִמַת
פֶּה, כְּמוֹ בְּהֵמָה שֶׁהִיא מַתָּה וְאֵין

בְּאוֹרֵייתָא וּבְמִצְוֹת, לְשִׁמָּא דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ
הוּא וְשִׁכְנִיתֵיה, שְׁלֹא עַל מְנַת לְקַבֵּל פָּרֶס,
אֶלֶא כְּבָרָא דְאִיהוּ מְחוּיִיב בִּיקְרָא דְאֲבוּהֵי
וְאִמֵּיה, דָּא אֲתַקְשֵׁר וְדַאי וְאֲתַרְשִׁים, בְּעִמּוּדָא
דְאֲמִיעִיתָא וְשִׁכְנִיתֵיה, כְּאֵילוֹ בֵּיה הוּוּ חַד.

וּמֵאֵן דְאִית בֵּיה תוֹרָה בְּלֹא מִצְוָה, אוֹ מִצְוָה
בְּלֹא תוֹרָה, כְּבִיכוֹל כְּאֵילוֹ הוּוּ בֵּיה
בְּפִרוּדָא. אֲבָל בְּדָא וְדָא, כְּאֵילָנָא, דְעִנְפוּי
מִתְפָּרְדִין לִימִינָא וְלִשְׂמָאלָא, וְאֵילָנָא יְחודוֹדָא
דְתַרוּוִייהוּ, בְּאֲמִיעִיתָא.

רְשִׁיעִיא, אֵינּוֹן רְשִׁימִין בְּלֹא סִימְנִין דְטְהָרָה,
אֵינּוֹן דְלִית לְהוֹן תְּפִלִּין עַל רִישָׁא,
וְדַרוּעָא. וְאֵינּוֹן דְלֹא רְשִׁימִין בְּתוֹרָה וּבְמִצְוֹת.
וְאֵלִין דְלֹא נְטִרִין זְכוֹר וְשְׂמֹר. וְלֹא רְשִׁימִין
בְּתַכְלֵת וְלִכְּבֵן דְצִיצִית. וְאֵלִין דְלֹא רְשִׁימִין
בְּאֵלִין סִימְנִין, שְׁקָץ הֵם לָכֶם, לֹאוּ אֵינּוֹן
יִשְׂרָאֵל אֶלֶא עַמִּי הָאָרֶץ. מֶה אֵלִין שְׁקָץ
וְשָׂרֵץ, אוֹף אֵינּוֹן (נ"א כו) שְׁקָץ וְשָׂרֵץ. כְּמֶה
דְאוּקְמוּהָ מְאִרֵי מִתְנִיתִין, עַמִּי הָאָרֶץ הֵם
שָׂרֵץ, וּנְשׁוֹתֵיהֶם שְׁקָץ. וְעַל בְּנוֹתֵיהֶם אֲתַמַּר,
(דְּבָרִים כו) אָרוּר שׁוֹכֵב עִם כָּל בְּהֵמָה.

וּמִיתָתְהוֹן מִיתָה בְּאֲתַגְלִיא, וְלִית מִיתָה אֶלֶא
עֲנִיּוֹתָא, וּמִיתָה דְעֲנִיּוֹתָא דְלִהוֹן,
לֹא יְהֵא בְּאֲתַפְסָיא, כְּעוֹפִין דְדַמְיִין לְמְאִרֵי
פְקוּדִין, אֶלֶא בְּאֲתַגְלִיא, לְעֵינֵי עַמָּא, דְעֲנִי
חָשׁוּב בְּמַת. וְאִית עֲנִיּוֹתָא בְּאֲתַפְסָיא, מְעֵינֵי
בְּנֵי נָשָׂא. וְאִית עֲנִיּוֹתָא, לְעֵינֵי כָלֵא. כְּזִרְיקוֹ
דְדָם דְבְּהֵמָה, וּזְרִיקַתָּה לְעֵינֵי כָלֵא, דְשִׁפְכִין
דְמָא קָמֵי כָלֵא. הִכִּי עֲנִיִין שִׁפְכִין דְמוֹי
בְּאֲנַפְיֵיהוּ, לְעֵינֵי בְּנֵי נָשָׂא, וְאֲתַהֲדִרִין יְרוּקִין
כְּמַתִּין.

וְאִי הֲדַרִין בְּתִיּוּבְתָא, וְלֹא פִתְחִין פּוּמְהוֹן לְהִטִּיחַ דְּבָרִים כְּלָפֵי מַעְלָה

לָה קוֹל וְדַבּוּר. וּבְיַדוֹי כָּף הוּא יֹאמֵר: אֵין לִי פֶה לְהָשִׁיב, וְלֹא מִצַּח לְהָרִים רֹאשׁ. וַיִּתְּנָהּ, וּמִיַּחַד אֶת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּכָל יוֹם לְהִיּוֹת מִיתָתוֹ בְּאַחַד. כְּמוֹ שְׁחִיטַת הַבְּהֵמָה בְּשָׁתַיִם עֲשָׂרָה בְּדִיקוֹת סָפִין, וּבְסָפִין שֶׁהוּא אַח"ד.

וּמִכֶּרֶךְ וּמִקֶּדֶשׁ אֶת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּכָל יוֹם בְּבִרְכּוֹ וּבְקִדְשָׁהּ, וּבְכָל אֲכִילָה וּשְׁתֵּיה שְׁלוֹ. כְּמוֹ שֶׁמִּכֶּרֶךְ הַכֹּהֵן: בְּרוּךְ אַתָּה - הָרִי בְּרַכָּה. אֲשֶׁר קִדְשָׁנוּ - הָרִי קִדְשָׁהּ. כְּשֶׁהָרוּחַ מְבָרְכֵת אֶת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּכָל יוֹם בְּבִרְכּוֹ, וּמִקֶּדֶשׁ אֹתוֹ בְּקִדְשָׁתוֹ וּמִיַּחַד אֹתוֹ בִּיַּחַד שֶׁהִיא שְׁכִינָתוֹ, הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא יוֹרֵד עַל אוֹתָהּ וּיֹחַ בְּכַמָּה מַחְנוֹת.

אֲלֵיהּ, וְדָאֵי אָדָם שֶׁמִּכֶּרֶךְ וּמִקֶּדֶשׁ וּמִיַּחַד אֶת הַגְּבִירָה, כְּמָה מַחְנוֹת שֶׁל הַגְּבִירָה עוֹלָיִם עִמּוֹ, וּמַחְנוֹת הַמֶּלֶךְ יוֹרְדִים אֵלָיו. וְכֵלָם כְּדֵי לְשַׁמְרוֹ, וְלַהֲדִיעָה לְאוֹתָהּ וּיֹחַ כְּמָה חֲדוּשִׁים וְעֵתִידוֹת בְּחִלּוּמוֹת בְּנִבּוּאָה, וְכְמָה סְתָרִים, כְּמוֹ שֶׁיַּעֲקֹב שָׁנְאָמַר בּוֹ, (בראשית כח) וְהִנֵּה מַלְאָכֵי אֱלֹהִים עֲלִים וַיִּרְדּוּ בּוֹ. וְעַל מַחְנוֹת הַמֶּלֶךְ וְהַגְּבִירָה נֶאֱמַר (שם לב) וַיִּקְרָא שֵׁם הַמְּקוֹם הַהוּא מַחְנֵים. אָבָל הַמֶּלֶךְ וְהַגְּבִירָה לֹא יוֹרְדִים לְשֵׁם.

אָמַר אֲלֵיהּ, רוּעָה הַנְּאֻמָּן, כָּף זֶה וְדָאֵי, אָבָל מִשּׁוּם שֶׁבְּכָל מִצְוָה וּמִצְוָה הֵיטָה הַשְׁתַּדְּלוֹת שֶׁלֶךְ לְיַחַד אֶת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וּשְׁכִינָתוֹ בְּכָל הַמַּחְנוֹת שֶׁלְמַעַלָּה וְלַמַּטָּה, כָּף הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וּשְׁכִינָתוֹ וְכָל מַחְנוֹתָיו מַעַלָּה וּמַטָּה מְתִיחָדִים עִם רִוְחָךְ בְּכָל מִצְוָה וּמִצְוָה, כְּכֵן הַמֶּלֶךְ שֶׁהָאֵב וְהָאֵם אוֹהֲבִים אוֹתוֹ וּמְנַשְׁקִים

וּמִיתָה דְלֵהוֹן בְּסִתְיָמוֹ דְפּוּמָא, כְּבַעֲרָא דְאִיהִי מִיתָא, וְלִית לָהּ קוֹל וְדַבּוּר. וּבְיַדוֹי הָכֵי יִימָא אִיהוּ, אֵין לִי פֶה לְהָשִׁיב, וְלֹא מִצַּח לְהָרִים רֹאשׁ, וַיִּתְּנָהּ וּמִיַּחַד לְקוֹדְשָׁא בְּרוּךְ הוּא בְּכָל יוֹמָא, לְמַהוּי מִיתָתִיה בְּאַחַד. פְּגוּוֹנָא דְשְׁחִיטַת בְּהֵמָה, בְּתַרִּיסַר בְּדִיקוֹת דְסָפִין, וּבְסָפִין דְאֵינוֹן אַח"ד.

וּמִכֶּרֶךְ וּמִקֶּדֶשׁ לְקוֹדְשָׁא בְּרוּךְ הוּא בְּכָל יוֹמָא, בְּבִרְכּוֹ וּבְקִדְוֶשָׁהּ, וּבְכָל אֲכִילָה וּשְׁתֵּיה דִּילֵיהּ. פְּגוּוֹנָא דְמִכֶּרֶךְ פְּהֵנָא, בְּרוּךְ אַתָּה, הָא בְּרַכָּה. אֲשֶׁר קִדְשָׁנוּ, הָא קִדּוּשָׁהּ. כְּדֵי רוּחָא מְבָרְךְ לְקוֹדְשָׁא בְּרוּךְ הוּא, בְּכָל יוֹמָא בְּבִרְכּוֹ, וּמִקֶּדֶשׁ לֵיהּ בְּקִדְוֶשָׁא דִּילֵיהּ, וּמִיַּחַד לֵיהּ בִּיַּחַדָּא דְאִיהוּ שְׁכִינָתִיהּ. קִדְשָׁא בְּרוּךְ הוּא נְחִית עַל הַהוּא רוּחָא בְּכַמָּה מְשַׁרְיִין.

אֲלֵיהּ, וְדָאֵי כּר נֶשׁ דְמִכֶּרֶךְ וּמִקֶּדֶשׁ, וּמִיַּחַד לְמִטְרוּנֵיתָא, כְּמָה מְשַׁרְיִין דְמִטְרוּנֵיתָא סְלָקִין עִמֵּיהּ, וּמְשַׁרְיִין דְמִלְפָּא, נְחִתִין לְגַבִּיָּהּ. וְכֵלָהּ לְנִטְרָא לֵיהּ, וְלֹאֻדְעָא לֵיהּ לְהַהוּא רוּחָא, כְּמָה חֲדוּשִׁין וְעֵתִידוֹת, בְּחִלְמִין דְנִבּוּאָה, וְכְמָה סְתָרִים. פְּגוּוֹנָא דְיַעֲקֹב, דְאֶתְמַר בֵּיהּ, (בראשית כח) וְהִנֵּה מַלְאָכֵי אֱלֹהִים עוֹלָיִם וַיִּרְדּוּ בּוֹ. וְעַל מְשַׁרְיִין דְמִלְפָּא וּמִטְרוּנֵיתָא אֶתְמַר, (בראשית לב) וַיִּקְרָא שֵׁם הַמְּקוֹם הַהוּא מַחְנֵים. אָבָל מִלְפָּא וּמִטְרוּנֵיתָא לֹא נְחִתִין תַּמָּן.

אָמַר אֲלֵיהּ, רַעֲיָא מְהֵימְנָא, הָכֵי הוּא וְדָאֵי. אָבָל בְּגִין דְבְּכָל פְּקוּדָא וּפְקוּדָא, הָוָה אֲשֶׁתַּדְּלוּתָא דִּילָךְ, לְיַחַדָּא קִדְשָׁא בְּרוּךְ הוּא וּשְׁכִינָתִיהּ, בְּכָל מְשַׁרְיִין דְעִילָא וְתַתָּא, הָכֵי קִדְשָׁא בְּרוּךְ הוּא וּשְׁכִינָתִיהּ, וְכָל מְשַׁרְיִיתִיהּ עִילָא וְתַתָּא, מְתִיחָדִין בְּרוּחָא דִּילָךְ, בְּכָל פְּקוּדָא וּפְקוּדָא, כְּבָרָא דְמִלְפָּא,

אותו, ומחביבות שלו אינם מאמינים למחנותיהם, אלא הם בגופם שומרים אותו.

משום שאותה הרוח שלך היא מצד העמוד האמצעי, שהיא ו' כולל אב ואם, שהם י"ה. הנפש שלך, בת יחידה, מצד האות ה', השכינה הפתוחה לא וזה מקך. וכמו שאבא ואמא שומרים את הבן, כך שומרים את הבת במחנות עליונים, שהם מחנים. ובמחשבה העליונה עולים לרוחך, כמו שבארונה, ישראל עלה במחשבה. יו"ד ה"א וא"ו ה"א. ומתי רוחך עלתה במחשבה? כשהיא שלמה, ונאמר בה (תהלים ק) כל הנשמה

תהלל יה. ובנפש שהיא ה'. ברוח ה' נאמר, פה אמר ה' מארבע רוחות באי הרוח. והם רוח ה', רוח חכמה ובינה, רוח עצה וגבורה וגו'. שלם בארבע אותיות, עלה במחשבה, ועלת העלות מעטרו בכתר. בכל הפכוד הזה רוחך עלה ויורדת כל לילה, וכל הדברים שהתגלו (לך בחסד, ועליהם נאמר ואתם וכו') על כתר (דברים ד) ואתם הדבקים בה'. אתם, ולא אמות עובדי כוכבים ומזלות. ומשום זה, (שמות כב) זבח לאלהים יחרם. אלהים אחרים. בלתי לה' לבדו.

אשרי העם הקדוש שנקראו צאן של הקדוש ברוך הוא, להקריב את עצמם קרבנות לפניו, כמו שנאמר (תהלים מד) פי עליך הורגנו כל היום נחשכנו כצאן טבחה. ומקריבים את עצמם כמו צאן, בתענית. שפעוט החלב והדם שבתענית חשוב יותר מקרבן

דאבא ואמא רחמין ליה, ונשקין ליה, ובחביבו דליה, לא המנין ליה במשריין דלהון, אלא אינון גופייהו, נטרין ליה.

בגין דההוא רוחא דילך, מסטרא דעמודא דאמצעייתא איהו, דאיהו ו' כליל אבא ואימא, דאינון י"ה. נפש דילך. בת יחידא, מסטרא דאת ה', שכינתא תתאה, לא זזת מינך. וכגוונא דאבא ואימא נטרין ברא, הכי נטרין ברתא, במשריין עלאין, דאינון מחנים, ובמחשבה עלאה, סלקין לרוחא דילך, כמה דאוקמוה, ישראל עלה במחשבה, יו"ד ה"א וא"ו ה"א. ואימתי רוחא דילך סליקת במחשבה, כד איהי שלימא, ואתמר בה, (תהלים ק) כל הנשמה תהלל יה, (דף ק"ט ע"ב) ובנפשא דאיהי ה'.

רוח יי' אתמר ביה, (יחזקאל לו) פה אמר יי' מארבע רוחות באי הרוח. ואינון, (ישעיה

יא) רוח יי', רוח חכמה ובינה, רוח עצה וגבורה וגו', (שלום) שלום בארבע אתון, סליק במחשבה, ועלת העלות מעטר ליה בכתר. בכל האי יקר, רוחא דילך, סליק ונחית בכל ליליא. וכל מלין דאתגליין (נ"א לך בחסד ועליהו אתמר ואתם וכו') על כתר (דברים ד) ואתם הדבקים ביי', אתם, ולא אומין עובדי כוכבים ומזלות. ובגין דא, (שמות כב) זבח לאלהים יחרם, אלהים אחרים. בלתי ליי' לבדו.

זבאה עמא קדישא, דאתקריאו עאנא דקודשא בריה הוא, למקרב גרמייהו קרבנין קמיה. כמה דאתמר, (תהלים מד) פי עליך הורגנו כל היום נחשכנו כצאן טבחה. וקרבין גרמייהו כעאנין, בתעניתא. דפעוט חלבא ודמא, דתעניתא, איהו חשיב יתיר מקרבנא דבעירן, דהוה מתמעט דמא

דמא, דתעניתא, איהו חשיב יתיר מקרבנא דבעירן, דהוה מתמעט דמא

וְחִלָּבָא וְכֹל אֵינּוֹן אֲמֹרִין וּפְדָרִין, דְּמַתְּאֶפְלִין
כָּל לִילְיָא.

וּבְאִין אֵינּוֹן, (ס"א ישראל) דְּמִקְרַבִּין רוּחִין דְּלֵהוֹן,
קְרַבְנִין קָדָם יי'. וּבְכָל לִילְיָא וְלִילְיָא,
דְּרוּחָא דְּלֵהוֹן הִיא הָעוֹלָה לְגַבִּיהָ, אִי סָלִיק
לָהּ, בְּתוֹרָה וּמִצְוָה, בְּתוֹרָה, דְּאִיהִי עֶשֶׂר
אֲמִירָן, דְּאֲתִייהִבוּ מֵאֵת יי' דְּבַעֲשֵׁר דְּבָרָן,
מֵאֲתוֹן ה"ה. (ס"א בו/ בשית) בְּשִׁית חוּמְשֵׁי תוֹרָה
בְּסֹפֶר בְּרֵאשִׁית. חֲמִשָּׁה אֵינּוֹן דְּאֲתַקְרִיאֵן
חֲמִשָּׁה חוּמְשֵׁי תוֹרָה. שְׁתִּיתָא סֹפֶר בְּרֵאשִׁית
אֲקָרִי. וּבִמְחֻשְׁבָּה דְּאִיהוּ יו"ד ה"א וְא"ו
ה"א, דְּאֲתַמַּר בֵּיהּ, יִשְׂרָאֵל עָלָה בְּמִחְשְׁבָה.
וְלֹאֲן אֲתֵר סָלִיק. לְגַבִּי כְּתֵר דְּתַמָּן עֲלֵת
הָעוֹלוֹת, מוּפְלָא וּמְכוּסָה.

וּבָאָה מָאן דְּסָלִיק לִיהּ בְּמִצְוָה, דְּאִיהִי מִצְוֹת
תְּפִילִין, דְּבֵהוֹן אַרְבַּע פְּרָשִׁיּוֹת, דְּבֵהוֹן
שֵׁם יְהוָה. יי': קִדְּשׁ לִי. ה': וְהָיָה כִּי יִבְיָאָךְ.
ו': שְׁמַע יִשְׂרָאֵל. ה': וְהָיָה אִם שָׁמוּעַ.
בְּמִחְשְׁבָה. לְקַשְׂרָא לָהּ בֵּיד, דְּשְׂכִינְתָא אִיהוּ
יי"ה כְּלִילָא מְמַעְשָׂה דְּאִיהִי ה'. וְדַבּוּר דְּאִיהִי
בִּינָה, כְּלִילָא ו' סְפִירָאן. וּבְמִחְשְׁבָה דְּאִיהוּ
יו"ד ה"א וְא"ו ה"א, יְהוָה. יי"ד אֲתוֹן,
כְּחוּשְׁבֹן יָד. וְאֲתַרְמִיזוּ בְּאַרְבַּע פְּרָשִׁיין, וּבֵיתָא
דְּתְּפִלִין א', וְתַרִין רְצוּעֵי דְּרִישָׁא, (נ"א וְדִידָה)
שְׁבַע. דְּתַרִין שִׁנִּין תִּשְׁעַ. וְקַשֶּׁר דְּרְצוּעָה
עֶשֶׂר. וְד' פְּרָשִׁיין דִּיד, (ס"א תְּרִי"ד) יָד דְּשְׂכִינְתָא,
יָד יְהוָה.

בְּגִינָה אֲתַמַּר, (תהלים לא) בִּידָךְ אֶפְקִיד רוּחִי וְגו' .
רוּחַ אֲתַפְקִיד לִיהוָה. וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ
הוּא נְחִית לְגַבִּיהָ, לְקַבְּלָא לִיהּ לְגַבִּי שְׂכִינְתָא.
וְנִטְרִי לִיהּ קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וְשְׂכִינְתֵיהּ. וּמֵאֲן
גָרִים דָּא. מָאן דְּבְכָל מִצְוָה וּמִצְוָה, סָלִיק
שְׂכִינְתָא לְגַבִּי קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא.

בְּהַמּוֹת, שְׁהִיָּה מְתַמַּעַט הַדָּם
וְהַחֲלָב וְכֹל אוֹתָם אֲמֹרִים
וּפְדָרִים שְׁנַאֲכָלִים כָּל הַלֵּילָה.
אֲשֶׁרֵיהֶם (ישראל) שְׂמִקְרִיבִים אֵת
רוּחָם קְרַבְנֹת לְפָנֵי ה', וּבְכָל
לֵילָה וְלֵילָה שְׂרוּחָם הִיא הָעוֹלָה
אֵלָיו, אִם מַעֲלָה אוֹתָהּ בְּתוֹרָה
וּמִצְוָה, בְּתוֹרָה שְׁהִיא עֶשֶׂר
אֲמִירוֹת, שְׁנַתְּנוּ מֵהָאוֹת יי'
שְׂבַעֲשֶׁר דְּבָרוֹת, מֵאוֹתִיּוֹת ה"ה.
(בו/ בששה) בְּשֵׁשׁ חֲמִשֵׁי תוֹרָה בְּסֹפֶר
בְּרֵאשִׁית. חֲמִשָּׁה הֵם שְׁנַקְרָאוּ
חֲמִשָּׁה חֲמִשֵׁי תוֹרָה. שְׁשֵׁי נִקְרָא
סֹפֶר בְּרֵאשִׁית. וּבִמְחֻשְׁבָּה שְׁהוּא
יו"ד ה"א וְא"ו ה"א, שְׁנַאֲמַר בו
יִשְׂרָאֵל עָלָה בְּמִחְשְׁבָה. וְלֹאֲיִזָּה
מְקוֹם עוֹלָה? לְכַתֵּר שְׁשֵׁם עֲלֵת
הָעוֹלוֹת, מְפֻלָּא וּמְכֻסָּה.

אֲשֶׁרִי מִי שְׂמַעְלָהוּ בְּמִצְוָה, שְׁהִיא
מִצְוֹת תְּפִלִין, שְׂבָהֶן אַרְבַּע
פְּרָשִׁיּוֹת, שְׂבָהֶן שֵׁם יְהוָה: יי' -
קִדְּשׁ לִי. ה' - וְהָיָה כִּי יִבְיָאָךְ. ו'
שְׁמַע יִשְׂרָאֵל. ה' - וְהָיָה אִם
שָׁמוּעַ. בְּמִחְשְׁבָה. לְקַשֶּׁר אוֹתָהּ
בֵּיד, שְׁהַשְׂכִּינָה הִיא יי"ה וּכְלולָה
מְמַעְשָׂה שְׁהִיא ה'. וְדַבּוּר שְׁהִיא
בִּינָה כְּלולָה ו' סְפִירוֹת.
וּבִמְחֻשְׁבָּה, שְׁהוּא יו"ד ה"א וְא"ו
ה"א, יְהוָה. יי"ד אוֹתִיּוֹת,
כְּחוּשְׁבֹן יָד. וְנִרְמְזוּ בְּאַרְבַּע
פְּרָשִׁיּוֹת, וּבֵית הַתְּפִלִין א', וְשְׁתֵּי
רְצוּעוֹת הָרֵאשׁ - שְׁבַע. שְׁשֵׁנִי
שִׁנִּיין תִּשְׁעַ, וְקַשֶּׁר הָרְצוּעָה
עֶשֶׂר. וְאַרְבַּע פְּרָשִׁיּוֹת הִנֵּד - הַרִי
יי"ד, יָד הַשְׂכִּינָה, יָד יְהוָה.

בְּשִׁבְרָה נֹאמַר, (שם לא) בִּידָךְ
אֶפְקִיד רוּחִי וְגו' . הַרוּחַ נִפְקָדָה
לִיהוָה, וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא יוֹרֵד
אֵלָיו לְקַבְּלוֹ לְשְׂכִינָה, וְשׁוּמְרִים
אוֹתוֹ הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא וְשְׂכִינְתוֹ.
וּמִי גוֹרֵם אֵת זֶה? מִי שְׂבָכַל מִצְוָה
וּמִצְוָה מַעֲלָה שְׂכִינָה אֶל הַקְדוּשׁ
בְּרוּךְ הוּא.

וְשִׁבְעִים תְּבוֹת שֶׁל יַעֲנֵךְ ה' בְּיוֹם צָרָה, וּבִמְהָ הִיא צוֹנַחַת? אֵלֶּא וּדְאִי בְּיִשְׂרָאֵל יֵשׁ בְּעֲלֵי תוֹרָה, מְלָאכִים, מְצַד שֶׁל אֵילַת הַשֹּׁחַר, שְׁהִיא שְׁכִינָה. וְשִׁתֵּי דְרַגּוֹת הֵן - בְּקָר וְשֹׁחַר, וְעֲלִיָּהּ נֶאֱמַר (תהלים טו) נְעֻמּוֹת בִּימִינְךָ נֹצַח. בְּקָר שֶׁל אֲבָרָהֶם, שְׁהוּא חֶסֶד, זֶה עוֹלָה יוֹתֵר בְּיוֹם הַגָּאֵלָה, אֲכַל הַשֹּׁחַר מְקַדִּים לְיוֹם הַגָּאֵלָה, וּמִיָּהוּ? נֹצַח, שְׁשִׁכְנָה מְצַדוֹ נְקֻרָאֵת אֵילַת הַשֹּׁחַר.

וּמִשּׁוֹם כֵּךְ, ל"מ נֹצַח, שֶׁם נֹצַח, שֶׁם ל"מ, שֶׁהֵם שְׁבַעִים הַקּוֹלוֹת שְׁצוֹנַחַת אֵילַת הַשֹּׁחַר עַל בְּנֵיהּ, שְׁהַתְּחִיב עֲלֵיהֶם הַקְּדוּוֹת בְּגִלוּת, שְׁחֲרוֹת הַשֹּׁחַר בְּשְׁבַעִים הַשָּׁנִים הַאֲחֻרָּוֹת. (בְּשַׁבְעִים) בְּאוֹתוֹ זְמַן יִתְקַבֵּל בְּיִשְׂרָאֵל, (ישעיה כו) כְּמוֹ הָרָה תִּקְרִיב לְלֶדֶת תִּזְעַק בְּחֻבְלֶיהָ בֶּן הַיָּנוּ מִפְּנֵי יי'. וְעַל כֵּן נִקְרָא לָךְ יי' אֱלֹהֵינוּ.

וּבְהוֹן אֵילַת אַעֲלִילַת רִישָׁהָ בֵּין בְּרַפְּהָא. רִישָׁא, אִיהוּ צְדִיק יְסוּד עוֹלָם. בֵּין בְּרַפְּהָא דְאֵינוֹן נֹצַח וְהוּד. וְאוּמִי לָהּ בִּיהּ, לְמַפְּרָק לְבִנְהָא בְּבִקָר, דְאִיהוּ אַרְיָה בְּקָר יְמִינָא דְאֲבָרָהֶם, מְשִׁיחַ בֶּן דְּוֹד דְנִפְיָק מִיָּהוּדָה, דְאֲתַמַּר בִּיהּ, (בראשית מט) גוֹר אַרְיָה יְהוּדָה. וּבְגִין דָּא, (רות ג) חֵי יי' שְׁכַבֵּי עַד הַבְּקָר.

וּבְהּ (ישעיה טו) מוֹלִיף לִימִין מִשֶּׁה זְרוּעַ תִּפְאָרְתוֹ בּוֹקֵעַ מִים וְגו'. מִשּׁוֹם שְׁתִּפְאָרְתָּ הִיא דְרַגַּת מִשֶּׁה, הַגּוֹף, וְחֶסֶד זְרוּעוֹ, וּמִשֶּׁה נִקְשֵׁר בְּע"ב שְׁהוּא חֶסֶד, דְרַגְתוֹ שֶׁל אֲבָרָהֶם. שְׁכַף עוֹלָה בְּחֻשְׁבוֹן ח"י - וו"ו מִן וַיִּסַּע וַיְבֹא וַיֵּט, שְׁלִשְׁתַּ עֲנַפֵּי הָאֲבוֹת. ש, שְׁנִקְשְׁרָה בְּש' שֶׁל מִשֶּׁה, שְׁנִקְשְׁרָה בְּהֶם (יחזקאל א) וּפְנֵי אַרְיָה אֵל הַיָּמִין לְאַרְבַּעַתָּם וּפְנֵי שׁוֹר מִהַשְּׂמָאל וְגו', וּפְנֵי נֶשֶׁר לְאַרְבַּעַתָּן. מ"ה מִן מִשֶּׁה, וּדְמוּת פְּנֵיהֶם פְּנֵי אָדָם.

וְע' תִּכְיִן דְעַנְךָ ה' בְּיוֹם צָרָה. וּבְמֵאֵי צְנוּחַת. אֵלֶּא וּדְאִי יִשְׂרָאֵל אִית בְּהוֹן מְאִרֵי תוֹרָה, מְלָאכִים, מְסַפְּרָא דְאֵילַת הַשֹּׁחַר, דְאִיהוּ שְׁכִינְתָּא. וְתִרְיִן דְרַגִּין אֵינוֹן, בְּקָר וְשֹׁחַר, וְעֲלִיָּהוּ אֲתַמַּר, (תהלים טו) נְעֻמּוֹת בִּימִינְךָ נֹצַח. בְּקָר דְאֲבָרָהֶם, דְאִיהוּ חֶסֶד, דָּא סָלִיק יְתִיר בְּיוֹמָא דְפּוֹרְקָנָא, אֲכַל שְׁחָר אֲקָדִים לְיוֹמָא דְפּוֹרְקָנָא. וּמֵאֵי אִיהוּ. נֹצַח, דְשְׁכִינְתָּא מְסַפְּרִיהָ אֲתַקְרִיאֵת אֵילַת הַשֹּׁחַר. וּבְגִין דָּא, ל"מ נֹצַח, תִּפְּנִין נֹצַח, תִּפְּנִין ל"מ. דְאֵינוֹן ע' קָלִין דְצוּוֹחַת אֵילַת הַשֹּׁחַר עַל בְּנֵהָא, דְאֲתַתְּקַף עֲלֵיָּהוּ קְדוּוֹתָא בְּגִלוּתָא, שְׁחֲרוֹת הַשֹּׁחַר בְּע' שָׁנִין בְּתַרְאִין, (בְּשַׁבְעִים) בְּהוּא זְמַנָּא יִתְקַיֵּים בְּיִשְׂרָאֵל, (ישעיה כו) כְּמוֹ הָרָה תִּקְרִיב לְלֶדֶת תִּזְעַק בְּחֻבְלֶיהָ בֶּן הַיָּנוּ מִפְּנֵי יי'. וְעַל כֵּן נִקְרָא לָךְ יי' אֱלֹהֵינוּ.

וּבְהוֹן אֵילַת אַעֲלִילַת רִישָׁהָ בֵּין בְּרַפְּהָא. רִישָׁא, אִיהוּ צְדִיק יְסוּד עוֹלָם. בֵּין בְּרַפְּהָא דְאֵינוֹן נֹצַח וְהוּד. וְאוּמִי לָהּ בִּיהּ, לְמַפְּרָק לְבִנְהָא בְּבִקָר, דְאִיהוּ אַרְיָה בְּקָר יְמִינָא דְאֲבָרָהֶם, מְשִׁיחַ בֶּן דְּוֹד דְנִפְיָק מִיָּהוּדָה, דְאֲתַמַּר בִּיהּ, (בראשית מט) גוֹר אַרְיָה יְהוּדָה. וּבְגִין דָּא, (רות ג) חֵי יי' שְׁכַבֵּי עַד הַבְּקָר.

וּבְהּ (ישעיה טו) מוֹלִיף לִימִין מִשֶּׁה זְרוּעַ תִּפְאָרְתוֹ בּוֹקֵעַ מִים וְגו', בְּגִין דְתִפְאָרְתָּ דְרַגָּא דְמִשֶּׁה גּוֹפָא, וְחֶסֶד דְרוּעָא דִילֵיהּ, וּמִשֶּׁה אֲתַקְשֵׁר בְּע"ב דְאִיהוּ חֶסֶד, דְרַגָּא דְאֲבָרָהֶם. דְהִכֵּי סָלִיק בְּחוּשְׁבוֹן ח"י. וו"ו מִן וַיִּסַּע וַיְבֹא וַיֵּט, תִּלְתַּ עֲנַפֵּי אֲבָהוֹן. ש. דְאֲתַקְשֵׁר בְּש' שֶׁל מִשֶּׁה. דְאֲתַמַּר בְּהוֹן (יחזקאל א) וּפְנֵי אַרְיָה אֵל הַיָּמִין לְאַרְבַּעַתָּן וּפְנֵי שׁוֹר מִהַשְּׂמָאל וְגו', וּפְנֵי נֶשֶׁר לְאַרְבַּעַתָּן. מ"ה מִן מִשֶּׁה, וּדְמוּת פְּנֵיהֶם פְּנֵי אָדָם.

בזרוע שמאל נאמר שמאל דוחה, וימין מקרבת. שאף על גב שהקדים בתשרי, שבארוה בו בעלי המשנה, בתשרי עתידים להגאל - תהיה דוחה, כדי שלא ימות משיח בן אפרים. דוחה מתשרי שהיא שמאל, עד שיקרב ימין, פסח זרוע ימין. לקיים בה (מיכה ז) כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות, וזהו בניסן נגאלו ובניסן עתידין להגאל, לקיים בהם (ישעיה נד) ובחסד עולם רחמתיך אמר גאלך ה'.

ואחר כך פלם נוטלים מגבורה, שממנה משיח בן אפרים, לטל נקמה משונאיו. שפך צריך לנקות את התבואה, שהם ישראל, בימין, ואחר כך לשרף את הקש בשמאל. זהו שפתיב (עובדיה א) והיה בית יעקב אש ובית יוסף להבה ובית עשו לקש ודלקו בהם ואכלום. וכנוס התבואה זהו העמוד האמצעי, בו (בראשית כה) ויאסף (אל עמיו). לאיזה מקום? לבית, זו השכינה.

אבר בדרגת משיח בן יוסף הוא רומז, (במדבר כה) עתה ילחכו הקהל את כל סביבתינו פלחף השור את ירק השדה. שעליהם נאמר (תהלים צא) בפרח רשעים כמו עשב וגו'. מפסח ועד תשרי תהיה הגאלה, שהוא עד. ומשם ואילף תהיה השמדתם, להשמדם (גאלה) עדי עד. (ולא עד בכלל, אלא עד שמויע לעד. משם ואילף להשמדם עדי עד) כשהגיעו לתשרי, שהוא שור, בו פלחף השור.

וסמיכותם (של ישראל והנטייה שלהם בימין) של ישראל בימין, שהוא אריה. אבל הקימה שלהם בגוף האילן. וזהו כל הפורע פורע בכרוף, צדיק. שנאמר בו ביוסף הצדיק, (בראשית לו) והנה תסבינה אלמתיכם ותשתחוין לאלמתי.

(ס"א דאיהו) דרועא שמאלא, אתמר ביה, שמאל דוחה, וימין מקרבת. דאף על גב (דק"כ ע"א) דאקדים בתשרי, דאוקמוה ביה מארי מתניתין, בתשרי עתידין להגאל. תהא דוחה, בגין דלא ימות משיח בן אפרים, דוחה מרומי דאיהי שמאל. עד דיקרב ימין, פסח דרועא ימינא. לקיים בה, (מיכה ז) כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות והאי איהו בניסן נגאלו ובניסן עתידין להגאל. לקיים בהון (ישעיה נד) ובחסד עולם רחמתיך אמר גאלך יי'.

ולבית נטלי כלהו מגבורה, דמניה משיח בן אפרים, לנטלא נוקמא משנאווי. דהכי בעי לנקאה עבורא, דאינון ישראל, בימינא. ולבית לאוקדא קש, בשמאלא. הדא הוא דכתיב, (עובדיה א) והיה בית יעקב אש ובית יוסף להבה ובית עשו לקש ודלקו בהם ואכלום. וכנישו דעבורא, דא עמודא דאמצעיתא. ביה (בראשית כה) ויאסף (אל עמיו). לאן אתר. לביתא, דא שכנתא.

אבר בדרגא דמשיח בן יוסף, איהו דקא רמיז, (במדבר כב) עתה ילחכו הקהל את כל סביבתינו כלחוף השור את ירק השדה. דעלייהו אתמר, (תהלים צב) בפרח רשעים כמו עשב וגו'. מפסח ועד תשרי, יהא פורקנא דאיהו עד. ומתמן ואילף יהא השמדה דלהון, (תהלים צב) להשמדם (פורקנא) עדי עד. (נ"א ולא עד בכלל, אלא עד דמטי לעד, מתמן ואילף להשמדם עדי עד) פד מטו לתשרי דאיהו שור, ביה פלחוף השור.

וסמיכה (ס"א דישאל וטמו דלהון בימינא וכו') דלהון דישאל, בימינא דאיהו אריה. אבל קימה דלהון בגופא דאילנא. והאי איהו כל הפורע פורע בכרוף, צדיק. דאתמר ביה ביוסף הצדיק, (בראשית לו) והנה תסבינה

אַלְמַתִּיכֶם וּתְשַׁתְּחוּיִן לְאַלְמַתִּי. וְהֵאֵי אִיהוּ, (רות) חֵי יִי שְׁכַבִּי עַד הַבֶּקֶר. וְכָל הַזּוֹקֵף זּוֹקֵף בְּשֵׁם, דְּרָגָא דְּמֹשֶׁה רַבִּינוּ לְעִילָא. (ס"א ובמשה) וּמֹשֶׁה לְתַתָּא, בִּיהַ יְקוּמוּן כָּל יִשְׂרָאֵל, כְּאַבְרִיךְ דְּגוּפָא, דְּבִיהַ כְּלָהוּ זְקִיפִין בְּעַמִּידָה. וּבְהֵאֵי אִיהוּ כָּל הַזּוֹקֵף, זּוֹקֵף בְּשֵׁם, בְּגִין דְּעַלְיָה אַתְמַר, (שמות לג) וְאַדְעָף בְּשֵׁם.

יְהוֹן מְשִׁיחַ בֶּן דָּוִד, דְּאִיהוּ אַרְיָה, מִימִינִיהַ. וּמְשִׁיחַ בֶּן יוֹסֵף, דְּאִיהוּ שׁוּר, מְשַׁמְאֲלִיהַ. מִימִינָא אַבְרָהָם, מְשַׁמְאֲלָא יִצְחָק, וְאִיהוּ נֶשֶׁר בְּאַמְצַעִיתָא. שְׁלֹשֶׁת דְּלֵהוֹן, מְסֻטְרָא דִיעֵקֵב. ש' דְּמֹשֶׁה, קְדוּשָׁה לָךְ יִשְׁלֹשׁוּ. מְסֻטְרָא דְאַרְיָה, ג' אַנְפִּין דְאַבְהֶן, אַתְקָרִיאוּ אַרְיֹת. בְּקָר. מְסֻטְרָא דְשַׁמְאֲלָא אַתְקָרִיאוּ פְרִים מְנַגְחִים. וּמְסֻטְרָא דְאַמְצַעִיתָא, אַתְקָרִיאוּ נְשָׂרִים. וְעַלְיָהוּ אַתְמַר (שמות יט) וְאַשָּׂא אֶתְכֶם עַל כַּנְפֵי נְשָׂרִים תִּשָּׂעַה. עֲשִׂירָאָה, וּרְבִיעָאָה, אָדָם (מה שמו) דְּמֹשֶׁה דְרָכִיב עַל תְּלַת חִיוּוֹן.

וְאַתְמַר בִּישְׂרָאֵל, (בראשית א) וַיֵּרְדוּ הַיָּם, מְמַנֵּן דִּימָא, בְּסֻטְרָא דְנַחֲשׁ, דִּיהוּ שָׂרָה דְמַצְרַיִם, דְאַתְפָּשֵׁט בְּגִלוּתָא בְּתַרְאָה, מִיָּם עַד יָם. וּבַעוֹף הַשָּׁמַיִם, עַרְבוּכְיָא בִישָׂא. עַמְלָקִים, נְפִילִים, תְּעַרוּכְתָּ דְכָל אוֹמִיָּן, בְּכָל סֻטְרָא, בְּגִלוּתָא בְּתַרְאָה, בִּין בִּישְׂרָאֵל, בִּין בִּישְׁמַעֲלָא, בִּין בְּעֵשׂוֹ. (באומות העולם) וּבְבַהֲמָה, אֲלִין בְּנֵי עֵשׂוֹ. דְשׁוֹלְטָנְתָּהוֹן בְּכָל הָאָרֶץ.

וַיִּתְקַיֵּם בְּמִשִּׁיחַ, (תהלים עב) וַיֵּרְדַּ מִיָּם עַד יָם וּמְנַהֵר עַד אֶפְסֵי אֶרֶץ. וְהָכִי בְבִי מְשִׁיחִין, וְהָכִי בִישְׂרָאֵל, וְכֹלְא בְזָכוֹת מ"ה (שמו) דְּמֹשֶׁה. וַיִּיתוּן, גַּם דְּמִשִּׁיחַ בֶּן דָּוִד, מִיַּהוּדָה, אַרְיָה רָשִׁים עַלְיָה, וְגַם דְּמִשִּׁיחַ בֶּן יוֹסֵף, שׁוּר רָשִׁים עַלְיָה. וְגַם דְּשִׁילָה, אַרְיָה

וְזֵהוּ (רות א) חֵי ה' שְׁכַבִּי עַד הַבֶּקֶר. וְכָל הַזּוֹקֵף זּוֹקֵף בְּשֵׁם - דְּרָגַת מֹשֶׁה רַבִּינוּ לְמַעְלָה. (ובמשה) וּמֹשֶׁה לְמַטָּה, בּוּ יְקוּמוּ כָּל יִשְׂרָאֵל כְּמוֹ אִיבְרִים שֶׁל הַגּוֹף, שְׁבוּ כָלֶם זְקוּפִים בְּעַמִּידָה. וּבְזֵה הוּא כָּל הַזּוֹקֵף זּוֹקֵף בְּשֵׁם, מִשׁוּם שֶׁעָלְיוּ נֶאֱמַר (שמות לג) וְאַדְעָף בְּשֵׁם.

יְהוֹן מְשִׁיחַ בֶּן דָּוִד, שֶׁהוּא אַרְיָה, מִימִינוֹ, וּמְשִׁיחַ בֶּן יוֹסֵף, שֶׁהוּא שׁוּר, מְשַׁמְאֵל. מִימִין אַבְרָהָם, מְשַׁמְאֵל יִצְחָק, וְהוּא הַנֶּשֶׁר בְּאַמְצַע. הַשְּׁלֹשֶׁת שְׁלָהֶם מְצַד שֶׁל יַעֲקֹב. ש' שֶׁל מֹשֶׁה, קְדוּשָׁה לָךְ יִשְׁלֹשׁוּ. מְצַד שֶׁל אַרְיָה שְׁלֹשֶׁת פְּנֵי הָאֲבוֹת נִקְרְאוּ אַרְיֹת. בְּקָר. מְצַד שֶׁל שַׁמְאֵל נִקְרְאוּ פְרִים מְנַגְחִים. וּמְצַד הָאֲמַצַּע נִקְרְאוּ נְשָׂרִים, וְעַלְיָהֶם נֶאֱמַר (שמות יט) וְאַשָּׂא אֶתְכֶם עַל כַּנְפֵי נְשָׂרִים וְאַבָּא אֶתְכֶם אֲלַי. הָרִי הֵם ט'. עֲשִׂירֵי וּרְבִיעֵי אָדָם (מה שמו) שֶׁל מֹשֶׁה שְׂרוּכָב עַל שְׁלֹשׁ חַיּוֹת.

וְנֶאֱמַר בִּישְׂרָאֵל, (בראשית א) וַיֵּרְדוּ בְּדַגַּת הַיָּם - הַמְּמַנִּים עַל הַיָּם בְּצַד שֶׁל הַנַּחֲשׁ, שֶׁהִיָּה שָׂרָה שֶׁל מַצְרַיִם, שֶׁהַתְּפֹשֵׁט בְּגִלוּת הָאֲחֵרוּנָה מִיָּם עַד יָם. וּבַעוֹף הַשָּׁמַיִם - עַרְבוּכְיָה רַעָה. עַמְלָקִים, נְפִילִים, תְּעַרְכֹּת שֶׁל כָּל הָאֲמוֹת בְּכָל צַד בְּגִלוּת הָאֲחֵרוּנָה, בִּין בִּישְׂרָאֵל, בִּין בִּישְׁמַעֲלָא, בִּין בְּעֵשׂוֹ. וּבְבַהֲמָה - אֵלוּ בְּנֵי עֵשׂוֹ שֶׁשְׁלֹטוֹנָם בְּכָל הָאָרֶץ.

וַיִּתְקַיֵּם בְּמִשִּׁיחַ, (תהלים עב) וַיֵּרְדַּ מִיָּם עַד יָם וּמְנַהֵר עַד אֶפְסֵי אֶרֶץ. וְכֹךְ בְּשְׁנֵי מְשִׁיחִים, וְכֹךְ בִּישְׂרָאֵל, וְהַכֹּל בְּזָכוֹת מ"ה (שמו) שֶׁל מֹשֶׁה. וַיְבִיאוּ גַם שֶׁל מְשִׁיחַ בֶּן דָּוִד מִיַּהוּדָה - אַרְיָה רָשׁוּם עָלָיו, וְגַם שֶׁל מְשִׁיחַ בֶּן יוֹסֵף - שׁוּר רָשׁוּם עָלָיו. וְגַם שֶׁל שִׁילָה - אַרְיָה לִימִין, שׁוּר לְשַׁמְאֵל, וְנֶשֶׁר בְּאַמְצַע, וְאָדָם עַל כָּלֶם. וְאַרְבַּע פְּנִים לְכָל

אחד, ארבעה שבטים של שלש חיות - שנים עשר. ולאדם שהוא מה שמו, בני משה, שבאותו זמן יתקיים במשה (במדבר יד) ואעשה אותו לגוי גדול ועצום ממנו. באותו זמן, (קהלת ג) מ"ה ש"היה ה"וא שיהיה, ואשר להיות פכר ה"ה.

והאלהים יבקש את נרדף - ישראל שנאמר בהם (יחזקאל לד) ואתן צאני צאן מרעיתי אדם אתם, היו נרדפים לפני הערב רב, זאבים רעים, הרי בנמיין זאב יטרף אליהם, שטורף אותם, ויתקיים באותו זמן - בפקר יאכל עד, שהינו עד פי יבא שילה, וזה בקר של אברהם. (בראשית מט) ולערב יחלק שלל - זה ערב של יצחק, ששם שני משיחים. באחד יאכל (המנון) הממנה של אמות העולם, ובאחד יחלק להם לישראל.

ישראל, שהם אילת, נרדפים לפני הרשעים אריות, ויתעורר נפתלי, שהוא אילה שלחה הנתן אמרי שפר. יתעורר בימין, שהוא אריה, משיח בן דוד, שנאמר בו גור אריה יהודה מטרף בני עליה. ויחזק (יחזקאל) על אמות העולם, פרע שכב עליהם לטרף אותם, מי יקימנו. באותו זמן נראה מי הוא אלוה אחר שיקים אותו מלטרף עליהם או אמה ולשון.

וישראל שהיו פיונה, נרדפים לפני נשר מצד של העופות של אמות העולם. באותו זמן יתעורר נשר ויפרש כנפיו על ערבובי האמות, ועשו וישמעאל, שהם עמלקים, וערבוביה רעה של ישראל, וטורף אותם שלא ישאר אחד מהם, לקים מה שנאמר בישראל, (דברים לב) ה' בדרך ינחנו ואין עמו אל נכר.

לימינא, שור לשמאלא, נשר באמצעיתא, ואדם על פלהו. וארבע אנפין לכל חד. ארבע שבטין דתלת חינון, תריסר. ולגבי אדם, דאיהו מה שמו, בני משה, דבההוא זמנא יתקיים במשה (במדבר יד) ואעשה אותו לגוי גדול ועצום ממנו. בההוא זמנא, (קהלת ג) מ"ה ש"היה הו"א שיהיה. (קהלת ג) ואשר להיות פכר ה"ה.

והאלהים יבקש את נרדף, ישראל דאתמר בהון, (יחזקאל לד) ואתן צאני צאן מרעיתי אדם אתם, הו נרדפים קדם ערב רב, זאבים פישין, הא (בראשית מט) בנמיין זאב יטרף לגבייהו, דטריף לון, ויתקיים בההוא זמנא, בפקר יאכל עד. דהיינו עד פי יבא שילה, ודא בקר דאברהם. ולערב יחלק שלל דא ערב דיצחק, דתמן תרין משיחין. בחד ייכול (ס"א ממונא) ממנא דאומין דעלמא. ובחד יחלק לון לישראל.

ישראל דאינון אילת, נרדפין קדם רשיעיא אריות. ויתער נפתלי, דאיהו אילה שלוחה הנותן אמרי שפר. יתער בימינא (ד) ק"ב ע"ב) דאיהו אריה משיח בן דוד, דאתמר ביה, (בראשית מט) גור אריה יהודה מטרף בני עליה. ויחזקון (ד"א ויחזקאל) על אומין דעלמא, פרע שכב עלייהו, למטרף לון מי יקימנו, בההוא זמנא נחזי מאן הוא אלה אתרא, דיקים ליה מלטרוף עלייהו, או אומה ולישן.

וישראל דהו פיונה, נרדפין קדם נשר, מסטרא דעופין דאומין דעלמא. בההוא זמנא, יתער נשר, ויתפרש גרפהא, על ערבובי דאומין, ועשו וישמעאל, דאינון עמלקים, וערבוביא בישא דישראל, וטריף לון, דלא ישתאר חד מנייהו, לקיים מה

שנאמר בישראל, (דברים לב) יי' בדרך ינחנו ואין עמו אל נכר.

מתמן ואילך, אין מקבלים גרים, כמה דאוקמוה מארי מתניתין אין מקבלים גרים לימות המשיח. ואומין עובדי כוכבים ומזלות דעלמא דישתארון, יתער קדשא ברין הוא חיה דאדם, לשלטה עליהו. לקיימא בהון, (ישעיה ט) כי הגוי והממלכה אשר לא יעבדוך יאבדו. לקיים בישראל, (בראשית א) וירדו בדגת הים וגו'. (בראשית ט) ומוראכם וחתכם וגו'.

משם ואילך אין מקבלים גרים, כמו שבארנו בעלי המשנה, אין מקבלים גרים לימות המשיח. ואמות עובדי כוכבים ומזלות של העולם שישארו, יעורר הקדוש ברוך הוא חיה של אדם לשלט עליהם, לקיים בהם (ישעיה ט) כי הגוי והממלכה אשר לא יעבדוך יאבדו. לקיים בישראל, (בראשית א) וירדו בדגת הים וגו'. (שם ט) ומוראכם וחתכם וגו'.

ומסטרן דתבואות, חמשה מיני נהמא, תבירין מפלהו. ואינון, חטה, ושעורה, וכסמת, ושבלת שועל, ושיפון. אמתיל לון לישראל, הדא הוא דכתיב, (ירמיה ב) קדש ישראל ליי' ראשית תבואתה, בה'. פד יפקון מגלותא, הכי יהון תבירין, עד דיתבריר אוכל מתוך פסולת, דהיינו קש, ערב רב, עד דיתבררו וישתמודעו ישראל ביניהו, פבר, דאתבריר מגו מוץ ותבן.

ומצד של תבואות חמשה מיני לחם, שבורים מפלם, והם: חטה, ושעורה, וכסמת, ושבלת שועל, ושיפון. המשיל אותם לישראל, זהו שכתוב (ירמיה ב) קדש ישראל לה' ראשית תבואתה, בה'. כשיצאו מהגלות, כף יהיו שבורים, עד שיתברר אכל מתוך פסלת, שהינו קש, ערב רב, עד שיתבררו ויודעו ישראל ביניהם, כמו בר שנברר מתוך מוץ ותבן. ועד שיתבררו מהם, י' שהיא מעשר, לא שורה על ה', שהוא לחם של חמשה מינים, לקיים את השבועה (שמות יז) כי יד על פס י"ה. ומשום כף מוץ ותבן אינו מחיב במעשר עד שיתברר. אחר שיתברר, מתפנסים לאותו מקום שנקרא ירושלים, כמו שאת החטה, אחר שנברר קש ותבן, מכניסים אותה לאוצר. כף יתפנסו ישראל, שהם בר, לירושלים, שהיא בנויה על הר ה', שנאמר בה (תהלים כד) מי יעלה בהר ה' ומי יקום במקום קדשו נקי כפים ובר לבב. נקי כמו בר, שהיא תבואה כשנבררת מתוך פסלת. באותו זמן - נשקו בר, ככתחלה, שנאמר בו (שיר א) ישקני מנשיקות פיהו. בר תרגום בן. באותו זמן שיהיו נקיים כמו בר מתוך קש ותבן, שורה שמו עליהם,

ועד דיתברירו מנייהו, י' דאיהו מעשר, לא שריא על ה', דאיהו נהמא, דחמשה מינין, לקיימא אומא, (שמות יז) כי יד על פס י"ה. ובגין דא, מוץ ותבן, אינו מחוייב במעשר, עד דיתבריר. לבתר דיתבריר, מתפנשין לההוא אתר דאקרי ירושלים. כמה דחטה, דבתר דאתבריר קש ותבן, מכניסין לה לאוצר. הכי יתפנשון ישראל, דאינון בר, לירושלים, דאיהי בנויה על הר יי', דאתמר בה, (תהלים כד) מי יעלה בהר ה' ומי יקום במקום קדשו נקי כפים ובר לבב. נקי כפר, דאיהי עפורא כד בריר מגו פסולת. בההוא זמנא, נשקו בר פדבקדמיתא, דאתמר ביה, (שיר השירים א) ישקני מנשיקות פיהו. בר תרגום בן, בההוא זמנא דיהון נקיים פבר, מגו קש ותבן. שריא שמייה

עלייהו, וקרא לון, (שמות ד) בני בכורי ישראל. והבי מפל אילנין, לית תביר כגפן. בנטיעו דיליה תביר, בענבים דיליה תביר, דאינון פתישין בין רגלין. והכי זית זיתים דילה פתישין. בגלותא אמתילו ישראל בהון, הדא הוא דכתיב, (תהלים פ) גפן ממצרים תסיע. וכן בגלות רביעאה, (ישעיה ה) כי כרם יי צבאות בית ישראל. וכגוונא דא לזית משולים ישראל, (ירמיה יא) זית רענן יפה פרי תאר. ובגין דא, (תהלים קכח) אשתף כגפן פוריה בירפתי ביתך בניך פשתילי זיתים. סמיה דא לדא, בגין דאינון תבירין בגלותא.

וקורא להם בני בכורי ישראל. וכך מפל האילנות אין שבור כגפן. בנטיעתו שבור, בענביו שבור, שהם פתושים בין הרגלים. וכך זית, הזיתים שלה פתושים. בגלות נמשלו ישראל להם, זהו שפתוב (תהלים פ) גפן ממצרים תסיע. וכן בגלות הרביעית, (ישעיה ה) כי כרם ה' צבאות בית ישראל. וכמו זה ישראל משולים לזית, (ירמיה יא) זית רענן יפה פרי תאר. ומשום כך (תהלים קכח) אשתף כגפן פוריה בירפתי ביתך בניך פשתילי זיתים. סמוך זה לזה, משום שהם שבורים בגלות.

ולבתר דיהון נקיים מגו פסולת, יתקדשון לבי מקדשא, ביין לנסכא על גבי מדבחא, וזיתים לאדלקא בוצינא שרגין למנרתא. ומאן זכה להאי. יין דלא יתנסף לכוכבים ומזלות. דערב רב אינון יין דנתנסף לכוכבים ומזלות, ומנהון משומדים, מינים, אפיקורסים לעבירות שפכל התורה כלה.

ואחר שיהיו נקיים מתוך פסולת, יתקדשו לבית המקדש ביין לנסף על גבי המזבח, וזיתים להדליק מאור נרות למנורה. ומי זוכה לזה? יין שלא התנסף לכוכבים ומזלות. שערב רב הם יין שהתנסף לכוכבים ומזלות, ומקם משומדים, מינים, אפיקורסים, משומדים לעבירות שפכל התורה כלה.

וישראל דאתמר בהון (תהלים קכו) ויתערבו בגוים וילמדו מעשיהם. עד דיהון דרוכין בין רגלייהו, בגלותא לא אתברירו מנייהו. ובגינייהו אמר דוד עליו השלום, (תהלים מט) למה אירא בימי רע עון עקבי יסבני. ועלייהו אמר שלמה, (שיר השירים א) צאי לך בעקביי הצאן. ביצק"ב. דעליה אתמר, לגבי נחש הקדמוני דפתי לחנה, (בראשית א) הוא ישופך ראש ואתה תשופנו עקב. בתר דיפקון מן גלותא, נמשלים לתפוחים, ולכל ריחין טבין. כגוונא דמפקנו דמצרים, דכתיב ביה (שיר השירים ח) תחת התפוח עוררתיה.

וישראל שנאמר בהם, ויתערבו בגוים וילמדו מעשיהם. עד שיהיו דרוכים בין רגליהם, בגלות הם לא נבררו מהם. ובשבילם אמר דוד, עליו השלום, (שם מט) למה אירא בימי רע עון עקבי יסבני. ועליהם אמר שלמה (שיר השירים א) צאי לך בעקביי הצאן. ביצק"ב. שעליו נאמר אל הנחש הקדמוני שפתה את חנה, (בראשית א) הוא ישופך ראש ואתה תשופנו עקב. אחר שיצאו מן הגלות נמשלים לתפוחים ולכל הריחות הטובים, כמו שביציאת מצרים, שפתוב בה (שיר השירים ח) תחת התפוח עוררתיה.

פקודא בתר דא, להביא כפורים, ואבתריה

המצוה שאחר זו - להביא כפורים, ואחריה - להתנדות על

לְהַתְּוֹדוֹת עַל הַבְּפוּרִים, וְאַבְתָּרִיה לְהַתְּוֹדוֹת
עַל הַמַּעֲשֵׂר. וּמֵאֲרֵי מַתְּנִיתִין, מִקְּשִׁים עַל
הַמַּעֲשֵׂר, דָּאֵי יֵהֵא קֳדָם לְקִיטָתוֹ, אוֹ אַחַר
לְקִיטָתוֹ עֲשׂוּרוֹ. כַּגֹּזֵן אֶתְרוּג, דְּאֶתְמַר בֵּיה
בְּאֵילָן, הֶלֶךְ אַחַר חֲנֻטָּה. אֵית מָאן דְּאָמַר,
אַחַר בְּשׂוּל הַפִּירוֹת. וְאֶתְרוּג מִקְּצָתוֹ דְּוִמָּה
לְאֵילָן, וּמִקְּצָתוֹ לְתַבּוּאָה, דְּאֵינּוּן זְרַעִים,
דְּאֶתְמַר בְּהוּן, דְּלֵאֲחַר לְקִיטָתוֹ עֲשׂוּרוֹ. דְּאֵילָן
לָאוּ אִיהוּ, אֶלֶּא עַד אַחַר גְּמַר בְּשׂוּלוֹ.

הַבְּפוּרִים, וְאַחְרֵיהּ - לְהַתְּוֹדוֹת עַל
הַמַּעֲשֵׂר. וּבְעֵלֵי הַמַּשְׁנָה מִקְּשִׁים
עַל הַמַּעֲשֵׂר, שָׂאֵם יֵהֵא קֳדָם
לְקִיטָתוֹ, אוֹ אַחַר לְקִיטָתוֹ עֲשׂוּרוֹ,
כְּמוֹ אֶתְרוּג, שְׁנֵאֲמַר בּוּ בְּאֵילָן,
הֶלֶךְ אַחַר חֲנֻטָּה. יֵשׁ מִי שְׂאוּמַר
אַחַר בְּשׂוּל הַפִּירוֹת. וְאֶתְרוּג
מִקְּצָתוֹ דְּוִמָּה לְאֵילָן וּמִקְּצָתוֹ
לְתַבּוּאָה, שְׂהֵם זְרַעִים, שְׁנֵאֲמַר
בְּהֵם שְׂלֵאֲחַר לְקִיטָתוֹ עֲשׂוּרוֹ.
שְׂאֵילָן אֵינּוּ אֶלֶּא עַד אַחַר גְּמַר
בְּשׂוּלוֹ.

וּבְגִין דָּא, תְּקִינּוּ הַמוֹצִיא (דף קכ"א ע"א) מֵאֲתַר
דְּבִשׂוּלוֹ יָפָה. לְאַפְקָא פַת שְׂרוּף, אֶלֶּא
מִמְּקוֹם שְׂהוּא מוּטְעֵם. וְהָכִי תַבּוּאָה, בְּתַר
לְקִיטָתוֹ, אִיהוּ כְּבִישׂוּל פִּירוֹת. וַיִּשְׂרָאֵל, אֵינּוּן
מְשׂוּלִים לְאֵילָן וּלְתַבּוּאָה, דְּאֶתְמַר בְּהוּן (שמות
כג) רֵאשִׁית בְּפוּרֵי אֲדָמְתָךְ תְּבִיא בֵּית יְיָ אֱלֹהֶיךָ.
וְהָכִי (דברים יח) רֵאשִׁית גְּזוֹ צֹאנְךָ תִּתֵּן לוֹ. דְּאֵינּוּן
יִשְׂרָאֵל. דְּאֶתְמַר בְּהוּן, (יחזקאל לד) וְאַתָּן צֹאנֵי.
וְהָכִי יִשְׂרָאֵל, (ירמיה ב) קִדְּשׁ (ג"א קדש ישראל) לַיְיָ
רֵאשִׁית תַּבּוּאֲתָהּ, לְאַחַר לְקִיטָתוֹ מִן גְּלוּתָא,
עֲשׂוּרוֹ. וְאַתְקִרִיאוּ קִדְּשׁ לַיְיָ.

וּבְשׂוּם כַּף תְּקַנּוּ הַמוֹצִיא מִמְּקוֹם
שְׂבִשׂוּלוֹ יָפָה, לְהוֹצִיא פַת שְׂרוּף,
אֶלֶּא מִמְּקוֹם שְׂהוּא מוּטְעֵם. וְכַף
תַּבּוּאָה, אַחַר לְקִיטָתוֹ הוּא
כְּבִישׂוּל פִּירוֹת. וַיִּשְׂרָאֵל מְשׂוּלִים
לְאֵילָן וּלְתַבּוּאָה, שְׁנֵאֲמַר בְּהֵם
(שמות כג) רֵאשִׁית בְּפוּרֵי אֲדָמְתָךְ
תְּבִיא בֵּית ה' אֱלֹהֶיךָ. וְכַף (דברים
יח) רֵאשִׁית גְּזוֹ צֹאנְךָ תִּתֵּן לוֹ, שְׂהֵם
יִשְׂרָאֵל, שְׁנֵאֲמַר בְּהֵם (יחזקאל לד)
וְאַתָּן צֹאנֵי. וְכַף יִשְׂרָאֵל, קִדְּשׁ (קדש
ישראל) יִשְׂרָאֵל לַה' רֵאשִׁית
תַּבּוּאֲתָהּ, לְאַחַר לְקִיטָתוֹ מִן
הַגְּלוּת - עֲשׂוּר. וְנִקְרְאוּ קִדְּשׁ לַה'.
וַיִּשְׂרָאֵל נִקְרְאוּ אֵילָן גְּדוּל וְתַקִּיף
וְכוּ מְזוּן לְכָל. בּוּ תוֹרָה, שְׂהִיא
מְזוּן לְמַעְלָה. בּוּ תַפְּלָה, שְׂהִיא
מְזוּן לְמַטָּה. וְאַפְלוּ לְמַלְאָכִים אֵין
מְזוּן אֶלֶּא בְּיִשְׂרָאֵל. שָׂאֵם יִשְׂרָאֵל
לֹא יִתְעַסְקוּ בַתּוֹרָה, לֹא הָיָה יוֹרֵד
לְהֵם מְזוּן מִצַּד שֶׁל הַתּוֹרָה
שְׁנִמְשָׁלָה לְעֵץ. זְהוּ שְׂכַתוּב (משלי
ג) עֵץ חַיִּים הִיא לְמַחְזִיקִים בָּהּ.
וּלְפָרֵי, שְׂהוּא מְצוּה.

וַיִּשְׂרָאֵל אֲתַקְרִיאוּ אֵילָנָא רַבָּא וְתַקִּיף, וּמְזוּן
לְכָלֵּא בֵּיה. בֵּיה אוּרִייתָא, דְּאִיהִי
מְזוּנָא לְעֵילָא. בֵּיה צְלוּתָא, דְּאִיהִי מְזוּנָא
לְתַתָּא. (ג"א לעילא) וְאַפִּילוּ מְלֻאכִין לִית לוּן
מְזוּנָא, אֶלֶּא בְּיִשְׂרָאֵל. דְּאֵי לָאו דִּישְׂרָאֵל
יִתְעַסְקוּן בְּאוּרִייתָא, לֹא הָוָה נַחִית לוּן מְזוּנָא,
מְסֻטַר דְּאוּרִייתָא, דְּאַמְתִּילָא לְעֵץ, הָדָא הוּא
דְּכַתִּיב, (משלי ג) עֵץ חַיִּים הִיא לְמַחְזִיקִים בָּהּ.
וּלְאִיבָא, דְּאִיהִי מְצוּה.

וְכַף הַתּוֹרָה נִמְשָׁלָה לְמִים, וְאֵלֶּה
לְאֵשׁ, וְלֹא הָיוּ יוֹרְדִים מִים
מְלַמְעָלָה, וְחִמָּה שְׂהִיא אֵשׁ, לֹא
הִיתָה יוֹרְדַת (מלמעלה) לְבִשְׁל אֶת
פִּירוֹת הָאֵילָן, אֶלֶּא בְּשִׁבִיל
יִשְׂרָאֵל, וּמְשׂוּם זְהוּ נֵאֲמַר

וְהָכִי אוּרִייתָא אֲמַתִּילָא לְמִיָּא. וְהָנִי לְאַשָּׂא.
וְלֹא הָוָה נַחִית מִיָּא מְלַעֲיָלָא, וְחִמָּה
דְּאִיהִי אֵשׁ, לֹא הָוָה נַחִית (ס"א מלעילא) לְבִשְׁלָא
פִּירוֹת הָאֵילָן. אֶלֶּא, בְּגִין יִשְׂרָאֵל. וּבְגִין דָּא אֶתְמַר בְּיִשְׂרָאֵל, (שיר השירים ב)

אֶתְמַר בְּיִשְׂרָאֵל, (שיר השירים ב)

בַּיִשְׂרָאֵל, (שיר ב) הַתְּאֵנָה חֲנֻטָּה פְּגִיָּה. אֵלּוּ בְּעֲלֵי מִצְוֹת. וְהַגְּפָנִים סָמְדָר נָתַנּוּ רִיחַ, כְּשִׁפּוֹתֵחִים בַּתְּשׁוּבָה, וּמִיָּד נֹאמֵר בְּיִשְׂרָאֵל, קוֹמֵי לָךְ רַעֲיָתִי יִפְתִּי וְלָכִי לָךְ, מִן הַגְּלוּת.

וּמִשׁוּם זֶה בְּאֵילָן, שֶׁהוּא עֵץ הַחַיִּים, בַּתּוֹרָה, בְּאֵלּוּ שִׁמְשֵׁפְדִילִים בַּהּ הוֹלְכִים אַחַר חֲנֻטָּה וּמַעֲשָׂרִים אוֹתוֹ, שְׁשׁוּרָה עֲלֵיהֶם יוֹ"ד, שֶׁהִיא חֲכַמ"ה, א' מ"י, וּבַהּ מִתְּכַנְּסִים ה"ה, שֶׁהֵם פְּרוֹת הָאֵילָן. וּמַהוּ הָאֵילָן? ו'. אֲבָל שְׁאָר עֲמָא, אַחַר לְקִיטְתוֹ מִן גְּלוּתָא, עֲשׂוּרוֹ. אֵינּוֹן צְדִיקִים דְּאִתְּמַר בְּהוֹן, (ויקרא כג) וּלְקַחְתֶּם לָכֶם בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן פְּרִי עֵץ הָדָר. הָדָר בְּעוֹבְדֵיהוֹן, דְּאִתְּחִידָאן בְּמֵאֲרֵי תוֹרָה וּמִצְוֹת, וְאַחַר לְקִיטָּה אֲזַלְיָנָן לְגַבְיֵיהוּ (נ"א וּלְגַבֵּי יוֹרְעִים דְּהַבּוּאָה

וְאַחַר חֲנֻטָּה אֲזַלְיָנָן לְגַבְיֵיהוּ) כְּאֵילָן. וּבְגִין דָּא אוֹקְמוּהָ בְּמַסְכַּת קְדוּשִׁין, וְקָא מִשְׁמַע לָן דְּאִתְּרוּג כְּנִרְק, מַה יִּרְק דִּרְכוּ לִיגְדַל עַל כָּל מַיִם, וּבִשְׁעַת לְקִיטְתוֹ עֲשׂוּרוֹ. אוּף אִתְּרוּג נְמִי דִּרְכוּ לִיגְדַל וְכוּי' וּמַסְטְרָא דְּחֲכַמָּה, אֵין מַיִם אֶלָּא תוֹרָה. וּבְאַתְרַּא אַחְרָא לְעֵילָא, וְהָא דִּתְנָן, אִתְּרוּג שׁוּה לְאֵילָן בְּשִׁלְשָׁה דְּרָכִים, הָא אִתְּרוּג, אַחִיד תְּרִין סְטְרִין, וְאִתְּרוּג אִיהוּ דִּיוֹקְנָא דְּלִבָּא, דְּאַחִיד לְעֵילָא וְאַחִיד לְתַתָּא. אַחִיד לְעֵילָא, הֵלֵב רוּאָה. אַחִיד לְתַתָּא, בְּדַעַת. כְּמָה דְּאוֹקְמוּהָ, הֵלֵב יוֹדַע. דַּעַת אִיהִי אֵילָנָא, תוֹרָה אֵיבָא דִּילֵיהּ. עֵינִין דְּאֵינּוֹן פְּקוּדִין, דְּבַהוֹן הֵלֵב רוּאָה. (ע"כ רעיא מהימנא).

וְאַנְשֵׁי קְדָשׁ תַּהֲיוּן לִי וְגו' (שמות כב) רַבִּי יְהוּדָה פְּתַח, (איוב כח) וְהַחֲכַמָּה מֵאֵין תַּמְצָא וְאֵיזָה מְקוּם בִּינָה. זַכָּאֵין אֵינּוֹן יִשְׂרָאֵל, דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא כְּעֵי לְיִקְרָא לוֹן, יִתִּיר (נ"א בִּיקְרָא דְּלַהוֹן) עַל כָּל שְׁאָר בְּנֵי עַלְמָא. בְּקַדְמִיתָא

וּבְגִין דָּא בְּאֵילָן, דְּאִיהוּ עֵץ הַחַיִּים, בְּאוּרֵייתָא, בְּאֵילָן דְּמִשְׁתַּדְּלִין בַּהּ, אֲזַלְיָן בְּתַר חֲנֻטָּה, וּמַעֲשָׂרִין לֵיהּ, דְּשִׁרְיָא יוֹ"ד עֲלֵיהּ, דְּאִיהִי חֲכַמ"ה, א' מ"י וּבַהּ מִתְּכַנְּסִין ה"ה, דְּאֵינּוֹן פְּרוֹת הָאֵילָן. וּמֵאֵן אֵילָן. ו'. אֲבָל שְׁאָר עֲמָא, אַחַר לְקִיטְתוֹ מִן גְּלוּתָא, עֲשׂוּרוֹ. אֵינּוֹן צְדִיקִים דְּאִתְּמַר בְּהוֹן, (ויקרא כג) וּלְקַחְתֶּם לָכֶם בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן פְּרִי עֵץ הָדָר. הָדָר בְּעוֹבְדֵיהוֹן, דְּאִתְּחִידָאן בְּמֵאֲרֵי תוֹרָה וּמִצְוֹת, וְאַחַר לְקִיטָּה אֲזַלְיָנָן לְגַבְיֵיהוּ (נ"א וּלְגַבֵּי יוֹרְעִים דְּהַבּוּאָה

וְאַחַר חֲנֻטָּה אֲזַלְיָנָן לְגַבְיֵיהוּ) כְּאֵילָן. וּבְגִין דָּא אוֹקְמוּהָ בְּמַסְכַּת קְדוּשִׁין, וְקָא מִשְׁמַע לָן דְּאִתְּרוּג כְּנִרְק, מַה יִּרְק דִּרְכוּ לִיגְדַל עַל כָּל מַיִם, וּבִשְׁעַת לְקִיטְתוֹ עֲשׂוּרוֹ. אוּף אִתְּרוּג נְמִי דִּרְכוּ לִיגְדַל וְכוּי' וּמַסְטְרָא דְּחֲכַמָּה, אֵין מַיִם אֶלָּא תוֹרָה. וּבְאַתְרַּא אַחְרָא לְעֵילָא, וְהָא דִּתְנָן, אִתְּרוּג שׁוּה לְאֵילָן בְּשִׁלְשָׁה דְּרָכִים, הָא אִתְּרוּג, אַחִיד תְּרִין סְטְרִין, וְאִתְּרוּג אִיהוּ דִּיוֹקְנָא דְּלִבָּא, דְּאַחִיד לְעֵילָא וְאַחִיד לְתַתָּא. אַחִיד לְעֵילָא, הֵלֵב רוּאָה. אַחִיד לְתַתָּא, בְּדַעַת. כְּמָה דְּאוֹקְמוּהָ, הֵלֵב יוֹדַע. דַּעַת אִיהִי אֵילָנָא, תוֹרָה אֵיבָא דִּילֵיהּ. עֵינִין דְּאֵינּוֹן פְּקוּדִין, דְּבַהוֹן הֵלֵב רוּאָה. (ע"כ רעיא מהימנא).

וְאַנְשֵׁי קְדָשׁ תַּהֲיוּן לִי וְגו' (שמות כב) רַבִּי יְהוּדָה פְּתַח, (איוב כח) וְהַחֲכַמָּה מֵאֵין תַּמְצָא וְאֵיזָה מְקוּם בִּינָה. זַכָּאֵין אֵינּוֹן יִשְׂרָאֵל, דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא כְּעֵי לְיִקְרָא לוֹן, יִתִּיר (נ"א בִּיקְרָא דְּלַהוֹן) עַל כָּל שְׁאָר בְּנֵי עַלְמָא. בְּקַדְמִיתָא

וְאַנְשֵׁי קְדָשׁ תַּהֲיוּן לִי וְגו' (שמות כב) רַבִּי יְהוּדָה פְּתַח, (איוב כח) וְהַחֲכַמָּה מֵאֵין תַּמְצָא וְאֵיזָה מְקוּם בִּינָה. זַכָּאֵין אֵינּוֹן יִשְׂרָאֵל, דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא כְּעֵי לְיִקְרָא לוֹן, יִתִּיר (נ"א בִּיקְרָא דְּלַהוֹן) עַל כָּל שְׁאָר בְּנֵי עַלְמָא. בְּקַדְמִיתָא

בתחלה אמר להם, (שמות יט) ואתם תהיו לי ממלכת פהנים. לא זזה האהבה הרבה מהם עד שקרא להם וגוי קדוש, שהוא יותר. לא זזה האהבה מהם עד שקרא להם (דברים יד) פי עם קדוש אתה. לא זזה האהבה מהם עד שקרא להם (שמות כב) ואנשי קדש תהיון לי, שהוא יותר מן הכל.

כתוב והחכמה מאין תמצא. התורה יצאה מחכמה, ממקום שנקרא קדש, והחכמה יצאה ממקום שנקרא קדש הקדשים. רבי יצחק אמר, וכן יוכל נקרא קדש, שכתוב (ויקרא כה) יוכל היא קדש תהיה לכם. וישראל כלולים מהם. זהו שכתוב ואנשי קדש תהיון לי.

בתחלה קדוש, ועכשו קדש. מה בין זה לזה? אמר רבי יוסי, זה למעלה וזה למטה. וזה לא פך, שכתוב (ישעיה ד) והיה הנשאר בציון והנותר בירושלם קדוש יאמר לו. במקום זה נקרא קדוש, ולמעלה למעלה קדש.

רבי אבא היה הולך בדרך, והיו הולכים עמו רבי יוסי ורבי חייא. אמר רבי חייא, ואנשי קדש תהיון לי, מנין לנו? אמר לו, הרי רבי יוסי וכל החברים יפה אמרו, וכך זה מנין לנו? שכתוב (ירמיה) קדש ישראל לה' ראשית תבואתה. ראשית, ודאי חכמה נקראת ראשית, שכתוב (תהלים קיא) ראשית חכמה יראת ה'.

ומשום שישראל נקראו קדש (ישראל) בשלמות הכל, כתוב (שמות כב) ובשר בשדה טרפה לא תאכלו, שהרי ישראל, שהם שלמים על הכל, לא יונקים מצד הדין הקשה. לפלב תשכונ אתו, לפלב ודאי, שהוא הדין החצוף

אמר לון, (שמות יט) ואתם תהיו לי ממלכת פהנים. לא אעדי רחימותא סגיא מנהון, עד דקרא לון וגוי קדוש דאיהו יתיר. לא אעדי רחימותא מנהון, עד דקרא לון (דברים יד) פי עם קדוש אתה. לא אעדי רחימותא מנהון, עד דקרא לון (שמות כב) ואנשי קדש תהיון לי דאיהו יתיר מפלא.

בתיב והחכמה מאין תמצא. אורייתא מחכמה נפקת, מאתר דאקרי קדש. והחכמה נפקת, מאתר דאקרי קדש הקדשים. רבי יצחק אמר, וכן יוכל אתקרי קדש. דכתיב, (ויקרא כה) יוכל היא קדש תהיה לכם. וישראל פליין מנייהו, הדא הוא דכתיב ואנשי קדש תהיון לי.

בקרמותא קדוש, והשתא קדש. מה בין האי להאי. אמר רבי יוסי, דא לעילא לעילא, ודא לאו הכי. דכתיב, (ישעיה ד) והיה הנשאר בציון והנותר בירושלם קדוש יאמר לו. בהאי אתר אקרי (דף קכ"א ע"ב) קדוש ולעילא לעילא קדש.

רבי אבא הוה אזיל בארחה, והוה אזלי עמיה רבי יוסי ורבי חייא, אמר רבי חייא, (ס"א הא דחגיגו) ואנשי קדש תהיון לי, מנלן. אמר ליה, הא רבי יוסי וכלהו חבריאי שפיר קאמרו, והכי הוא. מנלן. דכתיב, (ירמיה ב) קדש ישראל ליי' ראשית תבואתה, ראשית: ודאי חכמה אקרי ראשית, דכתיב, (תהלים קיא) ראשית חכמה יראת יי'.

ומשום דישראל אקרון קדש (ישראל) בשלימו דכלא, כתיב (שמות כב) ובשר בשדה טרפה לא תאכלו. דהא ישראל דאינון שלמין על פלא, לא ינקין מסטרא דדינא קשיא. לפלב תשכונ אתו. לפלב ודאי, דהוא דינא

חציפא תקיפא על פלא.

החזק על הכל. כיון שהדין הקשה שרשי עליו והטיל בו זקמה, אסור להם לאותם שנקראים קדש. אלא לפלב תשלוכון אותו ודאי, שהוא הדין החצופה, דין הקשה יותר מן הפל, שכתוב (ישעיה כו) והפלבים עזי נפש.

בא וראה, כשנזכרה נבלה בתורה, כתוב בישראל קדוש, ולא קדש. כאן כתוב ואנשי קדש תהיון לי ובשר בשדה טרפה לא תאכלו. ושם בנבלה כתוב (דברים יד) לא תאכלו כל נבלה לגר אשר בשעריך תתננה וגו', כי עם קדוש אתה. קדוש ולא קדש, שהרי נבלה מצד של ישראל נעשתה, שלא פוסל את זה אלא ישראל. ורבים הגונים יש בה בנבלה, כמו שבארנו.

אמר רבי שמעון, כתוב כאן ואנשי קדש תהיון לי, וכתוב שם, כי עם קדוש אתה לה' אלהיך. לה' אלהיך? לי הנה צריך להיות! אלא שם (באז) למעלה למעלה, וכאן (ושם) השכינה. וכתוב (ישעיה ד) והנה הנשאר בציון והנוותר בירושלם קדוש יאמר לו, ולא קדש. בכאן קדוש ולמעלה קדש. כתוב קדש ישראל לה' ראשית תבואתה, בה"א, כמו שבארנו. ועל כף אנשי קדש תהיון לי ודאי. רבי יצחק היה יושב לפני רבי שמעון. אמר לו, הרי כתוב קדש ישראל לה'. בסוף הפסוק כתוב כל אכליו יאשמו, מה זה אומר? אמר לו רבי שמעון, יפה אמר, כל אכליו יאשמו - הינו שכתוב ואיש פי יאכל קדש בשגגה וכו'. וכתוב וכל זר לא יאכל קדש. ומשום שישראל נקראו קדש, כתוב כל אכליו יאשמו. בא רבי יצחק ונשק ידו ואמר, אם לא באתי לכאן אלא לשמע דבר זה - מספיק.

כיון דינא תקיפא שריא עלוי, ואטיל זוהמא ביה, אסיר להו לאינון דאקרון קדש. אלא לפלב תשליכון אותו ודאי, דאיהו דינא חציפא, דינא תקיפא יתיר מפלא, דכתיב, (ישעיה נז) והפלבים עזי נפש.

הוא חזי, פד אדפר נבלה באורייתא, כתיב בישראל קדוש, ולא קדש. הכא כתיב, ואנשי קדש תהיון לי ובשר בשדה טרפה לא תאכלו. והתם בנבלה כתיב, (דברים יד) לא תאכלו כל נבלה לגר אשר בשעריך תתננה וגו', פי עם קדוש אתה. קדוש ולא קדש, דהא נבלה מסטרא דישראל אתעביד, דלא פסיל האי אלא ישראל. וסגי אין גוונים, אית בה בנבלה. כמה דאוקימנא.

אמר רבי שמעון, כתיב הכא ואנשי קדש תהיון לי, וכתיב התם פי עם קדוש אתה ליי' אלהיך. ליי' אלהיך, לי מיבעי ליה. אלא התם (ס"א הכא) לעילא לעילא. והכא (ס"א והתם) שכינתא. וכתיב, (ישעיה ד) והנה הנשאר בציון והנוותר בירושלם קדוש יאמר לו ולא קדש. בכאן קדוש, ולעילא קדש. כתיב קדש ישראל ליי' ראשית תבואתה, בה"א כמה דאוקימנא. ועל דא ואנשי קדש תהיון לי ודאי.

רבי יצחק הוה יתיב קמיה דרבי שמעון, אמר ליה הא כתיב קדש ישראל ליי' סופיה דקרא כתיב כל אכליו יאשמו, מאי קא מיירי. אמר ליה רבי שמעון, שפיר קא אמר, כל אכליו יאשמו, היינו דכתיב, (ויקרא כב) ואיש פי יאכל קדש בשגגה וגו'. וכתיב, וכל זר לא יאכל קדש. ומשום דישראל אקרון קדש, כתיב כל אכליו יאשמו. אתא רבי יצחק ונשיק ידוי, אמר, אי לא אתינא הכא אלא למשמע מלה דא סגי.

אמר לו, רבי, הרי שנינו שקדש יותר למעלה מקדוש. אם כן, הרי כתוב (ישעיהו ו) קדוש קדוש קדוש ה' צבאות, וזו שלמות הכל? אמר לו, בא וראה, כשמתחברים כחד, כלם נעשים בית אחד, והבית הזה נקרא קדש. הפלל של הכל קדוש, ומשום כן קדש. הוא פלל שהכל נכלל בו. וכשנכללת בישראל האמונה השלמה, הם נקראים קדש, הפלל של הכל, שכתוב קדש ישראל לה'. ומשום כן, ואנשי קדש תהיון לי.

לגיון אחד שאל את רבי אבא ואמר לו, לא כתוב ובשר בשדה טרפה לא תאכלו? ! אם כן, מהו שכתוב (תהלים קיא) טרף נתן ליראיו? טרף נתן לפלבים היה צריך להיות! למה נתן ליראיו? אמר לו, ריקא, האם כתוב טרפה נתן ליראיו? ! טרף כתוב! ואם תאמר, טרף כמו טרפה, נתן ליראיו ודאי, שדבר זה לא נתנו להזהר בו אלא לאותם יראי שמו ויראים ממנו. משום זה דבר זה לא נתן לכם, שהרי ידע שאינכם יראים ממנו ולא שומרים מצוותיו, ומשום דבר זה חמרה של התורה וצריך להזהר בה. נתן ליראיו, נתן ליראיו ודאי, ולא לאחרים. וכל חמרות התורה לא נתנם הקדוש ברוך הוא אלא לאותם יראי חטא, לאותם יראי מצוותיו ולא לכם.

שנה רבי אלעזר, כתוב (קדש ישראל וכתוב ואנשי וכו') ואנשי קדש תהיון לי. מה זה ואנשי, ואחריו קדש? אלא ואנשי קדש ודאי. ששנינו, לא יצאו ישראל לחרות אלא מצד היובל. אחר שיצאו לחרות, לקח אותם היובל הזה בכנפיו, ונקראו אנשים שלו, בניו שלו. וכתוב בו פיובל, (ויקרא כה) יובל היא קדש תהיה לכם, קדש ודאי, לכם ודאי.

אמר ליה רבי, הא תנינן, דקדש, יתיר לעילא מן קדוש. אי הכי, הא כתיב (ישעיהו ו) קדוש קדוש קדוש יי' צבאות, ודא שלימו דכלא. אמר ליה תא חזי, פד מתחברן כחדא, כלהו אתעבידו חד ביתא, והאי ביתא, אקרי קדש. כללא דכלהו קדוש ובגיני כן קדש, הוא כללא, דכלא אתפליל ביה. וישראל פד אתפליל בהו מהימנותא שלימתא קדש אקרון, כללא דכלא, דכתיב קדש ישראל ליי'. ובגיני כן, ואנשי קדש תהיון לי.

לגיון חד שאיל לר' אבא, אמר ליה, לא כתיב ובשר בשדה טרפה לא תאכלו, אי הכי, מאי דכתיב, (תהלים קיא) טרף נתן ליראיו. טרף נתן לפלבים מיבעי ליה, אמאי נתן ליראיו. אמר ליה, ריקא, מי כתיב טרפה נתן ליראיו, טרף פתיב. ואי תימא, טרף כטרפה. נתן ליראיו ודאי דמלה דא, לא יהביה לאזדהרא ביה, אלא לאינון דחלי שמייה, ודחלין ליה. בגין כן האי מלה לא יהיב לכו, דהא ידע דאתון לא דחלין ליה, ולא נטרין פקודוי, ובגין דהאי מלה חומרא דאורייתא, ובעי לאזדהרא בה, נתן ליראיו, ליראיו ודאי, ולא לאחרי. וכל חומרי דאורייתא, לא יהיב לון קדשא בריך הוא, אלא לאינון דחלי חטאה, לאינון דחלי פקודוי ולא לכו.

האני רבי אלעזר, כתיב (ס"א קדש ישראל וכתיב ואנשי וכו') ואנשי קדש תהיון לי, מהו ואנשי. ולבתר קדש, אלא ואנשי קדש ודאי. דתנינן, לא נפקו ישראל לחירו, אלא מסטרא דיובלא. בתר דנפקו לחירו, נקיט לון האי יובלא בגדפוי, ואקרון גוברין דיליה. בגין דיליה, וכתיב ביה פיובלא, (ויקרא כה) יובל היא קדש תהיה לכם, קדש ודאי, לכם ודאי.

ומשום כף, ואנשי קדש תהיון לי,
אנשי קדש ודאי, אנשים שלו
ממש.

והקדוש ברוך הוא אמר את זה,
ועל זה זכו ישראל להקרא אחים
לקדוש ברוך הוא, שפתיב (תהלים
קכב) למען אחי ורעי וגו'. אחר כף
נקראו קדש ממש, שפתיב (ירמיה
ב) קדש ישראל לה' ראשית
תבואתה. קדש ולא אנשי קדש.
משום כף כל אכליו יאשמו,
וכתוב (ויקרא כב) וכל זר לא יאכל
קדש. (שם) ואיש פי יאכל קדש
בשגגה.

שנינו, ישראל נקראו קדש,
ומשום שהם קדש אסור לאדם
לקרא לחברו בשם גנאי ולא
לכנות שם לחברו, וענשו גדול,
וכל שפן בדברים אחרים. שנינו,
פתיב (תהלים לד) נצר לשונך מרע
וגו'. מהו מרע? שבגלל לשון
הרע מחלות יורדות לעולם.

אמר רבי יוסי, כל מי שקורא
לחברו בשם שאין בו ומגנה
אותו, נתפס במה שאין בו. שאמר
רבי חי'א אמר רבי חזקיה, כל מי
שקורא לחברו רשע, מורידים
אותו לגיהנם, ויורדים לו ללחיו,
פרט לאותם חצופים של התורה
שמתר לאדם לקרא להם רשע.
אותו איש שקלל את חברו, עבר
רבי ייסא, אמר לו, כמו רשע
עשית. בא לפני רבי יהודה. אמר
לו, רשע לא אמרתי לו, אלא
כרשע, שמראה דבריו כרשע,
ולא אמרתי שהוא רשע. בא רבי
יהודה ושאל למעשה לפני רבי
אלעזר. אמר לו, ודאי שלא
התחייב. מנין לנו? שפתיב (איכה ב)
היה ה' פאויב, ולא אויב. שאם
לא כף, לא נשאר מישראל גזעים
בעולם. כמו זה, (שם א) היתה

ובגיני כף, ואנשי קדש תהיון לי, אנשי קדש
ודאי, גוברין דיליה ממש.

וקודשא בריך הוא אמר דא, (דף קכ"ב ע"א) ועל
דא זכו ישראל לאתקרי אחים
לקודשא בריך הוא, דכתיב, (תהלים קכב) למען
אחי ורעי וגו'. לבתר אקרון קדש ממש.
דכתיב, (ירמיה ב) קדש ישראל ליי' ראשית
תבואתה, קדש ולא אנשי קדש, בגיני כף כל
אכליו יאשמו, וכתיב, (ויקרא כב) וכל זר לא יאכל
קדש. (ויקרא כב) ואיש פי יאכל קדש בשגגה.

תאנא, ישראל אקרון קדש, ובגין דאינון
קדש, אסיר ליה לאינש, למקרי
לחבריה בשמא דגנאי, ולא לכנאה שמא
לחבריה, וענשיה סגי. וכל שפן במלין
אחרנין. תאנא, פתיב (תהלים לד) נצור לשונך מרע
וגו'. מהו מרע. דבגין לישינא בישא, מרעין
נחתין לעלמא.

אמר רבי יוסי כל מאן דקרי לחבריה בשמא
דלית ביה, וגני ליה, אתפס במה דלית
ביה, דאמר רבי חי'א אמר רבי חזקיה, כל
מאן דקרי לחבריה רשע, נחתין ליה לגיהנם.
ונחתין ליה לעלעזוי, בר אינון חציפין
דאורייתא, דשרי ליה לאינש למקרי להו
רשע.

ההוא גברא, דלייט לחבריה, אעבר רבי ייסא,
אמר ליה כרשע עבדת. אתייה לקמיה
דרבי יהודה, אמר ליה רשע לא קאמינא ליה,
אלא כרשע, דאחזי מלוי כרשע, ולא אמיןא
דאיהו רשע. אתא רבי יהודה, ושאל לעובדא
קמיה דרבי אלעזר, אמר ליה, ודאי לא
אתחייב. מנלן. דכתיב, (איכה ב) היה יי' פאויב,
ולא אויב. דאי לאו הכי, לא אשתאר מישראל
גזעין בעלמא. פגוונא דא, (איכה ב) היתה כאלמנה, ולא אלמנה, פאלמנה

דְּאָזִיל בַּעֲלָה לְעִבְרָא דִּימָא, וּמַחְפָּאת לִיה. אָמַר רַבִּי חֵיִיא, וּמַהֲכָא מִשְׁמַע, מַהֲתָם מִשְׁמַע, דְּהוּא עֲקָרָא דְכָלְא, דְּכַתִּיב, וְעַל דְּמוֹת הַפֶּסֶא דְּמוֹת כְּמַרְאֵה אָדָם. כְּמַרְאֵה אָדָם, וְלֹא מַרְאֵה אָדָם. אָמַר רַבִּי יִצְחָק, כְּתִיב, (שִׁיר הַשִּׁירִים ב) כְּתַפּוּחַ בַּעֲצֵי הַיַּעַר וְגו', כְּתַפּוּחַ וְלֹא תַפּוּחַ. כְּתַפּוּחַ: דְּמַתְּפָרְשָׁא בְּגוּוֹנוֹי, וּבְגוּוֹנֵין אֲתַאֲחַדָּא מְלֵה. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, אֱלוֹ לָא אֲתִינָא הָכָא אֱלֹא לְמִשְׁמַע מְלִין אֱלִין, דִּי.

כְּאֵלְמָנָה, וְלֹא אֵלְמָנָה. כְּאֵלְמָנָה שְׁהַלֵּךְ בַּעֲלָה לְעִבְרָא הֵימָּן וּמַחְפָּה לו.

אָמַר רַבִּי חֵיִיא, וּמַכָּאן מִשְׁמַע? מִשְׁם מִשְׁמַע, שְׁהוּא עֲקָר הַכֵּל, שְׁכַתּוּב (יְחֻזְקָאֵל א) וְעַל דְּמוֹת הַפֶּסֶא דְּמוֹת כְּמַרְאֵה אָדָם, כְּמַרְאֵה אָדָם, וְלֹא מַרְאֵה אָדָם. אָמַר רַבִּי יִצְחָק, כְּתִיב כְּתַפּוּחַ בַּעֲצֵי הַיַּעַר וְגו'. כְּתַפּוּחַ, וְלֹא תַפּוּחַ. כְּתַפּוּחַ, שְׁנַפְרָד בְּגוּוֹנֵי, וּבְגוּוֹנִים אַחֲזוּ הַדְּבָר. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, אֱלוֹ לָא בַּאת לְכָאן אֱלֹא לְשִׁמְעַ הַדְּבָרִים הַלְלוּ - דִּי.

שְׁנִינּוּ, כְּתוּב (זְכַרְיָה יב) וְהָיָה הַנִּכְשֵׁל בְּיָוִם הַהוּא כְּדוֹד. כְּדוֹד, וְלֹא דוֹד. פְּדוּד, וְלֹא דוֹד. פְּדוּד שְׁאָמַר וְהָיָה בְּעֵינֵי הַכִּינּוּתֵי לְבַיִת דְּדוֹד. וְהָיָה בְּעֵינֵי אֲנִי. וְהוּא הֵיךְ מְלַךְ עַל מְלָכִים וְהָיָה קוֹרָא לְעִצְמוֹ כֶּף. אָמַר רַבִּי אַבָּא, אֲשֵׁרִיֵּהּ יִשְׂרָאֵל שְׁהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לֹא קָרָא לְהֵם כְּקִדְשׁ, אֱלֹא קִדְשׁ מִמֶּשׁ, שְׁכַתּוּב קִדְשׁ יִשְׂרָאֵל לְה', וּמִשּׁוּם כֶּף כָּל אַכְלֵי יֵאֲשֻׁמוּ וְגו'.

שְׁנִינּוּ, אָמַר רַבִּי יוֹסִי, מַה רָאָה הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְתַת דִּינִים לְיִשְׂרָאֵל אַחַר עֶשֶׂר הָאֲמִירוֹת? אֱלֹא כֶּף שְׁנִינּוּ, מִצַּד הַגְּבוּרָה נִתְּנָה תוֹרָה לְיִשְׂרָאֵל, מִשּׁוּם כֶּף צְרִיף לְתַת שְׁלוֹם בִּינֵיהֶם כְּדִי שְׁהַתוֹרָה תְּהִיָּה שְׁמוּרָה מִכָּל צְדָדִיָּה. שְׁאָמַר רַבִּי אַבָּא אָמַר רַבִּי יִצְחָק, אֵין הַעוֹלָם מִתְקַיֵּם אֱלֹא עַל דִּין, שְׁאֵלְמָלָא הַדִּין לֹא יַעֲמַד, וּמִשּׁוּם כֶּף הַעוֹלָם נִבְרָא כְּדִין וְהַתְקַיֵּם.

שְׁנִינּוּ, רַבִּי אַבָּא, כְּתוּב (יִרְמְיָה כא) דִּינּוּ לְבַקֵּר מִשְׁפָּט. וְכִי לְבַקֵּר וְלֹא בְּכָל הַיּוֹם? אֱלֹא לְבַקֵּר, טָרַם שְׂיֵאכְלוּ הַדִּינִים וְלֹא יִשְׁתּוּ, שְׁכָל מִי שְׁדָן דִּין אַחַר שְׁאָכַל וְשְׁתָּה, אֵינוּ דִּין אָמַת, שְׁכַתּוּב (וִיקְרָא יט) לֹא תֹאכְלוּ עַל הַדָּם. מַה זֶה עַל הַדָּם?

הָאֲנָא כְּתִיב, (זְכַרְיָה יב) וְהָיָה הַנִּכְשֵׁל בְּיָוִם הַהוּא כְּדוֹד. כְּדוֹד, וְלֹא דוֹד. פְּדוּד, דְּאָמַר, (דְּבָרֵי הַיָּמִים א כב) וְהָיָה בְּעֵינֵי הַכִּינּוּתֵי לְבַיִת יִי'. וְכַתִּיב, (תְּהִלִּים פו) כִּי עָנִי וְאֲבִיוֹן אָנִי. וְהוּא מְלַכָּא עַל מְלַפִּין הָוָה, וְהָוָה קָרִי לְגַרְמִיָּה הָכִי. אָמַר רַבִּי אַבָּא, זְכָאִין אֵינוּן יִשְׂרָאֵל, דְּקוֹדְשָׁא בְּרִיף הוּא לָא קָרָא לוֹן כְּקִדְשׁ, אֱלֹא קִדְשׁ מִמֶּשׁ, דְּכַתִּיב קִדְשׁ יִשְׂרָאֵל לִי', וּבְגִין כֶּף כָּל אַכְלֵי יֵאֲשֻׁמוּ וְגו'.

הָאֲנָא, אָמַר רַבִּי יוֹסִי, מַאי קָא חָמָא קִדְשָׁא בְּרִיף הוּא, לְמִיָּהב דִּינִין לְיִשְׂרָאֵל, בְּתַר עֶשֶׂר אֲמִירָן. אֱלֹא הָכִי תְּנִינָן, מִסְטָרָא דְּגְבוּרָה, אֲתִיָּהִיבַת אוֹרִיָּתָא לְיִשְׂרָאֵל. בְּגִינֵי כֶּף, בְּעָא לְמִיתָן שְׁלָמָא בִּינֵיָּהוּ, בְּגִין דְּאוֹרִיָּתָא תְּהָא נְטִירָא מִכָּל סְטֵרוּי. דְּאָמַר רַבִּי אַבָּא אָמַר רַבִּי יִצְחָק, לִית עֲלָמָא מִתְקַיֵּמָא, אֱלֹא עַל דִּינָא, דְּאֵלְמָלָא דִּינָא, לֹא מִתְקַיֵּמָא. וּבְגִין כֶּף עֲלָמָא בְּדִינָא אֲתַבְּרִי, וְאֲתַקְיֵים.

הָאֲנָא, רַבִּי אַבָּא, כְּתִיב (יִרְמְיָה כא) דִּינּוּ לְבַקֵּר מִשְׁפָּט. וְכִי לְבַקֵּר, וְלֹאוּ בְּכָל יוֹמָא. אֱלֹא לְבַקֵּר, עַד לֹא יִכְלוּן דִּינִין, וְלֹא יִשְׁתּוּן, דְּכָל מָאן דְּדָאִין דִּינָא בְּתַר דְּאָכַל וְשְׁתָּה, לֹאוּ דִּינָא דְּקָשׁוּט הוּא, דְּכַתִּיב, (וִיקְרָא יט) לֹא תֹאכְלוּ

אזְהָרָה לְדַיְיָנִים שְׁלֵא יֵאָכְלוּ עַד שְׂדֵנִים דִּין. שְׁכַל מִי שְׂדֵן דִּין אַחַר שְׁאָכַל וְשָׂתָה, כְּאֵלוּ חֹבֵב אֶת דָּם חֲבֵרוֹ לְאַחַר, שְׁתַּרִּי דְמוֹ מִמֶּשׁ נִתֵּן לְאַחַר. זֶה בְּמִמוֹן, כָּל שְׂכָן בְּדֵינֵי נַפְשׁוֹת שְׂצָרִיכִים הַדַּיְיָנִים לְהַשְׁמֵר שְׁלֵא לְדוֹן דִּין אֶלָּא קִדְּם שְׁאָכְלוּ וְשָׂתוּ, וְעַל זֶה כְּתוּב דֵּינוּ לִבְקָר מִשְׁפָּט, וְכְתוּב (יִרְמִיָּה ט) אֲנִי ה' עֹשֶׂה חֶסֶד וּמִשְׁפָּט וְצִדְקָה בְּאַרְץ כִּי בְּאֵלֶּה חֲפָצְתִּי נָאִם ה'.

שְׁנֵינוּ, אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, מִי שְׁמַשְׁקֵר בְּדִין, מְשַׁקֵּר בְּתַקוּנֵי הַמְּלָךְ. מַהֵם תַּקוּנֵי הַמְּלָךְ? אוֹתָם שְׁנֵאמַר, שְׁכַתוּב עֹשֶׂה חֶסֶד מִשְׁפָּט וְצִדְקָה בְּאַרְץ. וְכְתוּב כִּי בְּאֵלֶּה חֲפָצְתִּי נָאִם ה'. וְהַכֵּל תְּלוּי זֶה בְּזֶה (וְהֵלֵא בְּזֶה תְּלוּי). רַבִּי יוֹסִי אָמַר, אֵלֶּה הֵם תַּקוּנֵי הַכְּסָא, שְׁכַתוּב (תְּהִלִּים פט) צִדְק וּמִשְׁפָּט מְכוֹן כְּסָאָךְ. וְכְתוּב (ישעיה טו) וְהוֹכֵן בְּחֶסֶד כְּסָא.

עַל הַדָּם. מָאִי עַל הַדָּם. אֲזַהָרָה לְדַיְיָנֵי, דְּלֵא יִיכְלוּן עַד הַדַּיְיָנֵי דִּינָא, דְּכָל מָאן דְּדָאִין דִּינָא בְּתַר דְּאָכִיל וְשָׂתִי, כְּאֵלוּ חֲיִיב דְּמָא דְּחֲבֵרִיהּ לְאַחְרָא, דְּהָא דְּמִיָּה מִמֶּשׁ יְהִיב לְאַחְרָא. הָאִי בְּמִמוֹנָא, כָּל שְׂכָן בְּדֵינֵי נַפְשׁוֹת, דְּבָעוּ דַּיְיָנֵי לְאַסְתְּמָרָא, דְּלֵא לְמִידָן דִּינָא אֶלָּא קִדְּם דְּאָכְלוּ וְשָׂתוּ, וְעַל דָּא כְּתִיב דֵּינוּ לִבְקָר מִשְׁפָּט וְכְתִיב, (יִרְמִיָּה ט) אֲנִי יי' עוֹשֶׂה חֶסֶד וּמִשְׁפָּט וְצִדְקָה בְּאַרְץ כִּי בְּאֵלֶּה חֲפָצְתִּי נָאִם יי'.

תַּנְיָא, אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, מָאן דְּמַשְׁקֵר בְּדִינָא, מְשַׁקֵּר בְּתַקוּנֵי מְלָכָא. מָאן תַּקוּנֵי מְלָכָא. אֵינוֹן דְּאַתְמַר, דְּכְתִיב עוֹשֶׂה חֶסֶד מִשְׁפָּט וְצִדְקָה בְּאַרְץ. וְכְתִיב כִּי בְּאֵלֶּה חֲפָצְתִּי נָאִם יי'. וְכֹלָא הָאִי בְּהָאִי תְּלוּיָא. (ג"א וְהֵלֵא בְּהָאִי תְּלוּיָא) רַבִּי יוֹסִי אָמַר, אֵלִין אֵינוֹן תַּקוּנֵי כְּרִסְיָא, דְּכְתִיב, (תְּהִלִּים פט) צִדְק וּמִשְׁפָּט מְכוֹן כְּסָאָךְ. וְכְתִיב (ישעיה טז) וְהוֹכֵן בְּחֶסֶד (דף קכ"ב ע"ב) כְּסָא.

אדרא דמשכנא

תַּנְיָא בְּרִזָּא דְרִזִּין, רִישָׁא דְּמְלָכָא, אֲתַתְּקֵן בְּחֶסֶד וּבְגִבּוּרָה. בְּהָאִי רִישָׁא, תְּלִיִן שְׁעָרֵי, נִימִין עַל נִימִין, דְּאֵינוֹן כָּל מְשִׁיכוֹתָא דְּמִתְאַחְדָּן בְּהוּ עֲלָאִי וְתַתְּאִי. מְאָרִי דְּמְאָרִין, מְאָרִי דְּקָשׁוּט, מְאָרִי דְּמִתְקֵלָא, מְאָרִי דִּיבְבָא, מְאָרִי דִּילְלָה, מְאָרִי דְּדִינָא, מְאָרִי דְּרַחֲמֵי, וְטַעֲמֵי אוֹרִייתָא, וְרִזִּי אוֹרִייתָא דְּכִיזִין, מְסָאבָן, כְּלֵהוּ אַקְרוּן שְׁעָרֵי דְּמְלָכָא, כְּלוּמַר מְשִׁיכוֹתָא דְּאַתְמַשְׁךְ מִמְּלָכָא קְדִישָׁא, וְכֹלָא נְחִית מְעַתִּיקָא סְתִימָאָה. (קְדִישָׁא).

מְצַחָא דְּמְלָכָא, פְּקִידוֹתָא דְּחִיבָא, כַּד אֲתַפְקֵדָן בְּעוֹבְדֵי יְהוּ, וְכַד אֲתַגְלִיִין חוֹבֵי יְהוּ, כְּדִין אַקְרִי מְצַחָא דְּמְלָכָא. כְּלוּמַר, גְּבוּרָה אֲתַתְּקֵף בְּדֵינֵי, וְאַתְפָּשֵׁט בְּסִטְרוֹי, וְדָא אֲשַׁתְּנִי מִמְּצַחָא דְּעַתִּיקָא קְדִישָׁא, דְּאַקְרִי רְצוּן.

עֵינִין דְּמְלָכָא, אֲשַׁגְּחוּתָא דְּכֹלָא, אֲשַׁגְּחוּתָא דְּעֲלָאִין וְתַתְּאִין, וְכָל אֵינוֹן מְאָרִי אֲשַׁגְּחוּתָא הָכִי אַקְרוּן. בְּעֵינִין, גְּוֹנִין אֲתַאחְדָּן, וְאֵינוֹן גְּוֹנִין אַקְרוּן, כָּל אֵינוֹן מְאָרִי אֲשַׁגְּחוּתָא דְּמְלָכָא, כָּל חַד כְּפּוּם אַרְחִיָּה, וְכְלֵהוּ גְּוֹנִין דְּעֵינָא אַקְרוּן. כְּמָה דְּאַתְתְּחִזִי אֲשַׁגְּחוּתָא דְּמְלָכָא, הָכִי גְּוֹנִין מְתַעְרִין. גְּבִינֵי דְּעֵינִין, אַקְרוּן, אֲתַר דִּיהֲבִין אֲשַׁגְּחוּתָא, לְכֹלָהוּ גְּוֹנִין מְאָרִי

אשגחותרא. הני גבינין לגבי דלתתא, גבינין לאשגחותרא מההוא נהרא
 דנגיד ונפיק, אתר לאתמשכא מההוא נהרא, לאסתתאה בתורא
 דעתיקא, מחלבא דנגיד מאמא. דכד גבורה מתפשטא, ועינין מלהטן
 בגוון סומקא, נהיר עתיקא קדישא חורא דיליה, ולהטא באמא,
 ואתמלייא מחלבא, וינקא להני, (לבלא) ואסתתן פלהו עינין, בההוא חלבא
 דאמא, דאתנגיד ונפיק תדיר. הךא הוא דכתיב, (שיר השירים ה) רוחצות בחלב.
 בחלב דאמא, דנגיד תדירא ולא פסיק.

חוטמא דמלפא קדישא, תקונא דפרצופא, פד מתפשטן גבורן, ומתאחדן
 פחדא, אינון חוטמא דמלפא קדישא. ואינון גבורן מחד גבורה
 אחידן ונפקין. וכד דינין מתערין, ונפקין מסטרייהו, לא מתבסמן, אלא
 בתנא דמדפחא. וכדין פתיב, (בראשית ח) וירח יי' את ריח הניחות. שאני
 חוטמא דעתיקא, דלא אצטריף, דחוטמא דעתיקא, ארף אפים בכלא
 אקרי, וההוא נהירו דחכמתא סתימאה, אקרי חוטמא דיליה. והיינו
 תהלה, דכתיב, (תהלה לדוד וכתיב) (ישעיה מז) ותהלתי אחטם לך. ועל דא אתער
 דוד מלפא, (תהלים קמה) תהלה לדוד וגו'.

אוננין דמלפא, פד רעוא אשתכח, ואמא נקא, ונהירו דעתיקא קדישא
 אתנהיר, מתערין נהירו דתרין מוחי, ונהירו דאבא ואמא, פל אינון
 דאקרון מוחי דמלפא, ומתלהטין פחדא. וכד מתלהטן פחדא, אקרון אזני
 יי'. דהא אתקבילת צלותהון דישראל. וכדין אתערותא לטב ולביש,
 ובאתערותא דא, מתערין מארי דגדפין, דנטלין קלין דעלמא, וכלהו
 אקרון אזני יי'.

אנפוי דמלפא, נהירו דאבא ואמא, ואתפשטותא דלהון, דנהרין וסחרין,
 ולהטין בהאי רישא דמלפא. וכדין סהדותא אסתהד במלפא (נ"א
 במלפא דמלפא) מנייהו. דיוקנא דמלפא, יקירותא מפלא. מרישא שארי חסד
 עלאה, וגבורה. ונהירו דאבא ואמא אתפלג, נהירו דאבא בתלת נהורין,
 ואמא בתרין, הא חמשה. חסד וגבורה פחד נהורא, הא שיתא. לבתר,
 אתעטר חס"ד, ואתלהיט (ואתנהיר) בתרין נהורין דאתנהיר ואינון תמנייא.
 (נ"א לבתר אתעטר) וגבורה, אתנהיר פחד, הא תשעה. וכד מתחפרן פלהו נהורין
 פחדא, אקרון דיוקנא דמלפא, וכדין פתיב, (ישעיה מב) יי' פגבור יצא כאיש
 מלחמות יעיר קנאה וגו'.

שבון דמלפא, הכי תאנא, פד אתנהיר נהירו דאבא, נהיר בתלת נהורין.
 מחד נהורא, נהיר חסד עלאה. מחד נהורא, אתנהיר נהירו דאקרי
 מוחא דמלפא. וחד נהורא, הוה תלי, עד דאתנהיר נהירו דאמא. וכד

אתנהיר אתנהיר בחמש נהורין.

במאי אתנהיר, מחד שבילא דטמיר וגניז, (דף קכ"ג ע"א) דאתדבק ביה אבא, דכתיב, (איוב כח) נתיב לא ידעו עיט וגו'. כמה דאתדבק דכורא בנוקבא, ואתעברת, ואולידת, ואפיקת חמש נהורין. (ד"א מאינון חמש) ומאינון חמש נהורין, אתגליפו חמשין תרעין, דנהורין סגיאין. חמשין אינון, לקבליהון, תשע וארבעין פנים טהור, תשע וארבעין פנים טמא, באורייתא, אשתאר חד, והאי חד אתנהיר בכלא, וההוא דאבא, הוה תלי. כד מתחברן פחדא, ומתישבן במלפא, אקרון שפון דמלפא. ובגיני כה, גזר מלין דקשוט.

ופומא, בהו תלייא, פתיחותא דפומא. מאי פומא. אלא דעת גניז בפומא דמלפא, דאקרי תפארת. פשיטותא דתפארת, דכל אוצרין וכל גוונין אתאחדן ביה. דכתיב, (משלי כד) ובדעת חדרים ימלאו. וההוא דעת, הוא גניז, באימא ומלפא. ומלייא כל אדרין ואכסדראין. וכד אתער נהירו דביה ונפיק, כדין אקרי פה יי. ושפון דאינון תרין נהורין מאבא ומאימא, בשעתא דאתערען בההיא נהירו דדעת, מתחברן פחדא, ומלין אתגזרו בקשוט, בחכמה בתבונה ובדעת. וכדין, כל מלין דקודשא בריך הוא, באלין אתגזרו.

נהרין תלת אלין, ועיילין בגו לגו, ואתעטרו בחד. וכד מתחברן בעטורא חד, כדין (ס"א וכד מתחברן תלת אלון בעטורא חד ועיילין בגו לגו ואתעטרו בחד כדיו) אקרון (שיר השירים ה) חכו ממתקים. ואינון חיה דמלפא, ואקרון, מתיקא דמלפא. ועל האי כתיב, (תהלים לד) טעמו וראו כי טוב יי. ובהאי חיה, תליין כל אינון שליטין והורמנין דמלפא, דכתיב, (תהלים לג) וברוח פיו כל צבאם.

בהאי חיה שלימותא דכלא אשתכח. ובגיני כה, כל אתון דאינון בהאי אתר שלימותא אתחזייא בהו. אחה"ע, א', (ג"ד) נהירו דעתיקא קדישא סתימא דכל סתימין. ח', נהירו דחכמתא, דלא אשתכח ולא אתדבק דכתיב, (איוב כח) לא ידע אנוש ערפה. ה', נהירו דאימא, דנהיר ונגיד ונפיק, ומשקי לכלא, וינקא לבנין, עד דמטי ההוא רבות, ומלי לצדיק, ואיהו אתקטר בנוקבא תפאה, ואתברכא מגיה, ולא מתפרשין דא מן דא. חזור מגו סומק, דכתיב, (שיר השירים ד) הר המור גבעת הלבונה. ע', נהירו דשבעין אנפין, דאתזנו מהאי רוחא, דנפיק מן פומא, כדין שבעין שמהן דקודשא בריך הוא. לקבלהון בארעא, (בראשית מו) כל הנפש לבית יעקב הפאה מצרימה שבעים. דהא יעקב אילנא בארעא, ואינון שבעין נפש, שבעין ענפין.

מאלין אתוון, נהירין ארבע אחרנין. מא' נהיר גימ"ל, דאיהי אגר טב
לצדיקניא, דאקרי גמול, ועל דא כתיב (ישעיה נח) אז תתענג על יי'.
מח' נהיר יו"ד, דהיא חכמה, פלא אסתים ביו"ד, דאיהי סתימא מפל
סטרוי, ובגין פך, לא אשתכח, דכתיב, (איוב כח) ולא תמצא בארץ החיים.
מה', נהיר פ"ף. דאיהו נהירו ומשח רבות, דאתרק מאימא, לההוא אתר
דאתקרי קרן, ואקרי קרן היובל. ודא מלכות דוד. ובגין פך, לית משיחא,
אלא ברזא דכ"ף.

ק' מע' נהיר ק', פמה דע' שבועין, פך ק' מאה, דאינון שלימו, והכי הוא,
ובגין פך, בהאי חיה שלימו דכלא. (ד"א שלמא דכלא) וכל מאן דינדע רזא
דא, ואזדהר ביה, זפאה חולקיה.

גופא דמלפא, אתפשטותא דתפארת, דגוונין ביה מתחברן. דרועין
דמלפא, נהירו דחסד וגבורה. ובגין פך ימין ושמאל. מעוי בדעת
אתתקנו, עייל ברישא, אתתקן ואתפשט לגו, ובגו גופא.

שוקין אתאחדן בתרין נהורין, ואינון תרין נהורין ממש. שוקין ותריין
פלזין. פלהו (ס"א תליו ומתחברו) מתחברן באתר חד, דתמן אתפנש פל
רבות, וכל משחא דגופא. ומתמן, שריין פל ההוא רבות, לאתר דאתקרי
יסוד עולם. יסוד, מההוא אתר דאקרי עולם. ומאן איהו. נצח והוד, ועל
פן, יי' צבאות שמו בריך הוא בריך שמייה לעלם ולעלמי עלמין.

כל הני תקונין, אתיין לאתחברא בחד, עד דכל רבות קדשא, נטיל פלא
האי יסוד, ואשדי לנוקבא, ומתברכא מגיה. אימתי מתברכא (דף קכ"ג)
מגיה. בשעתא דאתתקנו דינין דלתתא. וכד דינין מתתקנין לתתא,
מתתקנין לעילא, וכל תקונין דמלפא, בחדוותא, בשלימו, דאינון שמא
קדישא, והוה כלא חד. וכדין הוא שארי בגווייהו, דכתיב, (תהלים פב) אלהים
נצב בעדת אל בקרב אלהים ישפוט.

וכד דינין לא מתתקנו לתתא, פכביכול הכי לעילא. דכל תקונין לא מתישרן
הכי, דהא אימא אסתלקת מעל בנין, ובנין לא ינקי, דהא יסוד לא
אשדי בנוקבא, וכל דינין מתערין, וחויא תקיפא שלטא. פכביכול, תקוני
מלפא על דינא אסתלקו, דכיון דהאי נוקבא לא מתברכא, וצדיק לא
נטיל. וחויא תקיפא שלטא. ווי לעלמא דינקא מנייהו.

אמר רבי אלעזר, פל הני תקונין, אפא גלי לון, בגין דלא ייעול בכסופא
לעלמא דאתי. השתא אמאי אצטריכו לאתגלאה. אמר ליה רבי
אפא, ההוא דאנא פתבנא מבוצינא קדישא, אמניא (פתביה) לגבי חבריא,
דהא אינון ידעין מלין, והא אצטריף למנדע, דכתיב, (שמות י) וידעתם פי

אָנִי יי'. וְכָתִיב (שמות כט) וַיִּדְעוּ כִּי אֲנִי יי'. בְּגִין דְּאֲתִישָׁבֶן מְלִין. בְּלַבְנָא. וּמִכַּאֲן וּלְהַלָּאָה, סְתִימִין מְלִין בְּגִינוּן. זַפְאָה חוּלְקָנָא בְּהַאי עֲלָמָא, וּבְעֲלָמָא דְאַתִּי, דְּהָא עַד כְּעַן בּוּצִינָא קְדִישָׁא אֲתַעֲטֵר, בְּמִלִּין דְּבַגְיוּן.

תָּא חֲזִי, אָנָא חֲזִינָא לִיה בְּחֲלָמָא, וְשָׂאִילָנָא קָמִיה דְּרַבִּי שְׁמַעוֹן, הָא אוֹלִיפְנָא קָמִיה דְּמַר, י' דְּאִיהִי חֲכָמָה, וְהַכִּי הוּא וְדָאִי. ה' אָמַאי אִיהוּ בִינָה. אָמַר לִי, תָּא חֲזִי, הָא כְּתִיב (בראשית ב) וַנְּהַר יוֹצֵא מֵעֵדֶן לְהַשְׁקוֹת אֶת הַגֶּן. מָאן הוּא נְהַר דִּיּוֹצֵא מֵעֵדֶן דָּא בִינָה. וּבְגִין כְּףֵהּ הַהוּא נְהַר, י' סְתִימִין בְּגִוּיָה. וְיו"ד פְּשִׁיט נְהָרָא דָּא מְפָל סְטֵרוּי. וְדָא הִיא ה', בְּגִין כְּףֵהּ הוּא י"ה. לְבַתֵּר אַפִּיקַת בֵּין תְּחוּתָהּ דְּאִיהוּ ו', כְּגִוּוֹנָא דָּא ה'. לְבַתֵּר אוֹלִידַת וְאַפִּיקַת הַאי בֵּן, וְשׁוּיָה לְקָמָה, וּבְגִין כְּףֵהּ י"ה"ו, דְּהָא ו' לְקָמָה יְתִיב, לִינְקָא לִיה. וְעַל כְּףֵהּ תְּנִינָן בְּמַתְנִיתָא דִּילָן, ה' ד' הוּת, מְדַאֲתַחְפֵּר דְּכוּרָא עֲמָה אֲתַעֲפֵרַת מְחַד בֵּן, וְאַקְרִי ה'. לְבַתֵּר אוֹלִידַת וְאַפִּיקַת ו' הַהוּא בֵּן, וְקָאִים לְקָמָה. וְעַל הַאי כְּתִיב, וַנְּהַר יוֹצֵא מֵעֵדֶן, מְנִיָּה נְפִיק וְדָאִי, לְהַשְׁקוֹת אֶת הַגֶּן, לִינְקָא לִיה.

חֲוִינָא אֶחֱיד בִּידִיה, (נ"א ביה) וְנָשִׁיק בִּידוּי. אָנָא בְּהַאי עֲדוּנָא אֲתַעֲרָנָא, כְּכִי וְחִיָּה, וְהוּוּ תִלְתָּא יוֹמִין דְּלָא אָכִילָנָא מִיְדִי. חַד מְחַדְוֹתָא, וְחַד דְּלָא זְכִינָא לְמַחְמִי לִיה זְמָנָא אַחְרָא. וְעַם כָּל דָּא, בִּיה אֲתַקְשְׁרָנָא תְּדִירָא. דְּהָא כַד נְהִירָא לִי שְׁמַעְתָּתָא, חֲמִינָא דִּיּוֹקְנִיָּה, דְּאֲתַעֲרָנָא קָמָאִי, זַפְאִין אִינוּן צְדִיקָיָא, בְּעֲלָמָא דִּין, וּבְעֲלָמָא דְאַתִּי, עֲלִיָּהוּ כְּתִיב, (תהלים קמ) אַף צְדִיקִים יוֹדוּ לְשִׁמְךָ יִשְׁבּוּ יִשְׂרָאֵל אֶת פְּנִיךָ. (ע"כ האדרא).

וּבְבַר אֲשֶׁר אָמַרְתִּי אֲלֵיכֶם תִּשְׁמְרוּ וּגו' (שמות כג) מָאִי תִשְׁמְרוּ, תִּשְׁמְרוּ מִיְבַעֲי לִיה. אֲלָא תִשְׁמְרוּ וְדָאִי, מָאִי אֲשֶׁר אָמַרְתִּי אֲלֵיכֶם, כְּלוֹמַר דְּאַגְזִימִית לְכוּן עַל מִימַר פּוֹלְחָנִי. תִּשְׁמְרוּ, דְּלָא יִמְטִי עֲלֵיכוּן שׁוּם פִּישׁ. תִּשְׁמְרוּ מַהִּיא שְׁמִירָה וּנְטוּרָא דִּילִי בְּלָבַד. וְשֵׁם אֱלֹהִים אַחֲרִים לֹא תִזְפִּירוּ, לֹא תִזְפִּירוּ כְּמָה דְּאוּקִימָנָא. דְּבַר אַחַר וְשֵׁם אֱלֹהִים אַחֲרִים לֹא תִזְפִּירוּ, כְּלוֹמַר, לֹא תִסְבְּכוּן, דְּתַפְלוּן בִּינִי עִמְמִיא בְּאַרְעָא אַחְרָא. וְיִקְוִים בְּכוּ מַה דְּכְתִיב, (דברים כח) וְעַבַּדְתֶּם שֵׁם אֱלֹהִים אַחֲרִים וּגו'.

וּבְבַר אֲשֶׁר אָמַרְתִּי אֲלֵיכֶם תִּשְׁמְרוּ וּגו'. מה זה תשמרו? תשמרו הנה צריך להיות! אלא תשמרו ודאי. מה זה אשר אמרתי אליכם? כלומר שהזהרתים על מאמר עבודתי. תשמרו, שלא יגיע אליכם שום רע. תשמרו מאותה שמירה ונטירה שלי בלבד. ושם אלהים אחרים לא תזכירו - לא תזכירו כמו שבארנו. דבר אחר ושם אלהים לא תזכירו - כלומר לא תסבבו, שתפלו בין העמים בארץ אחרת, ויקים בכם מה שכתוב (דברים כח) ועבדתם שם אלהים אחרים וגו'.

דָּבַר אַחַר וּבְכַל אֲשֶׁר אָמַרְתִּי אֵלֵיכֶם תִּשְׁמְרוּ. רַבִּי יְהוּדָה פָּתַח, (תהלים פא) שִׁמְעַ עַמִּי וְאֶעֱיֶדָה בְּךָ וְגו', לֹא יִהְיֶה בְּךָ אֵל זֶר וְגו'. אָנֹכִי יְיָ אֱלֹהֶיךָ הַמַּעֲלֶךְ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם וְגו'. הֲנִי קָרָאֵן, אֲמָרֵן דָּוִד בְּרוּחַ קִדְשָׁא, וְאֵית לְאִסְתָּפַל בְּהוּ. שִׁמְעַ עַמִּי בְּכַמְהָ אֲתֵרִין אֲזַהְרָא אֹרִייתָא לְבַר נָשׁ. בְּכַמְהָ אֲתֵרִין קִדְשָׁא בְרִיךְ הוּא אֲזַהִיר בֵּיה בְּבַר נָשׁ. וְכֹלָא לְתוּעֵלְתָא דְבַר נָשׁ. בְּגִין דִּינְטֵר פְּקוּדֵי אֹרִייתָא, דְּכָל מָאן (דף קכ"ד ע"א) דִּינְטֵר אַרְחֵי דְאֹרִייתָא, וְאִשְׁתַּדַּל בְּה, פְּמָאן דְאִשְׁתַּדַּל בְּשִׂמְא קְדִישָׁא.

דִּתְגִינֵן, אֹרִייתָא כְּלָא שִׂמְא דְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא. וּמָאן דִּמְשַׁתְּדַל בְּה, פְּמָאן דִּמְשַׁתְּדַל בְּשִׂמְא קְדִישָׁא. בְּגִין דְאֹרִייתָא כְּלָא, חַד שִׂמְא קְדִישָׁא הוּא. שִׂמְא עֲלָאָה, שִׂמְא דְכֻלִּיל כֹּל שִׂמְהֵן. וּמָאן דִּגְרַע אוֹת חַד מִינְהּ, פְּאִילוּ עֲבִיד פְּגִימוֹתָא בְּשִׂמְא קְדִישָׁא. תְּאֵנָא, וְשֵׁם אֱלֹהִים אַחֲרִים לֹא תִזְפִּירוּ, לֹא תוֹסִיף עַל אֹרִייתָא, וְלֹא תִגְרַע מִינְהּ. רַבִּי חֲזִיא אָמַר, וְשֵׁם אֱלֹהִים אַחֲרִים, דָּא מָאן דִּיתַעֲסַק בְּסַפְרֵין אַחֲרֵנִין, דְּלֹא מִסְטָרָא דְאֹרִייתָא. לֹא יִשְׁמַע עַל פִּיהּ, דְאָסוּר אֶפְּלִי לְאֲדַפְרָא לוֹן, וְלִמְיֵלֶף מִנִּיּוּהוּ טַעְמָא, כֹּל שִׁפְן עַל אֹרִייתָא.

רַבִּי יְהוּדָה מִתְּנִי הֵכִי, מָאִי טַעְמָא כְּתִיב וְשֵׁם אֱלֹהִים אַחֲרִים, וְסַמִּיךְ לִיה אֶת חַג הַמִּצּוֹת תִּשְׁמֹר. אֵלָּא, מָאן דְּלֹא נָטִיר הַאי, פְּמָאן דְּלֹא נָטִיר מְהִימְנוּתָא דְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא. מָאִי טַעְמָא. מְשׁוּם דִּבְיָה אֲחִידָא מְלָה. אָמַר רַבִּי יִצְחָק, וְכֵן בְּכָל שָׂאֵר זְמַנִּין וְחִגִּין, דִּהָא כְּלָהוּ אֲחִידָן בְּשִׂמְא קְדִישָׁא עֲלָאָה. וְעַל דָּא תְּגִינֵן, מָאִי דְכְּתִיב שְׁלֹשׁ פְּעָמִים בְּשָׁנָה, מְשׁוּם דְּבָהוּ תִלְיָא מְהִימְנוּתָא.

דָּבַר אַחַר וּבְכַל אֲשֶׁר אָמַרְתִּי אֵלֵיכֶם תִּשְׁמְרוּ - רַבִּי יְהוּדָה פָּתַח, (תהלים פא) שִׁמְעַ עַמִּי וְאֶעֱיֶדָה בְּךָ וְגו', לֹא יִהְיֶה בְּךָ אֵל זֶר וְגו'. אָנֹכִי ה' אֱלֹהֶיךָ הַמַּעֲלֶךְ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם וְגו'. הַפְּסוּקִים הִלְלוּ אֶמְרָם דָּוִד בְּרוּחַ הַקִּדְשׁ, וַיֵּשׁ לְהַתְּבוּנָה בְּהֵם. שִׁמְעַ עַמִּי - בְּכַמְהָ מְקוּמוֹת הַזְּהִירָה הַתּוֹרָה אֶת הָאָדָם, בְּכַמְהָ מְקוּמוֹת מְזַהֵר הַקִּדְוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת הָאָדָם, וְהַפֵּל לְתוּעֵלְתַת הָאָדָם כְּדִי שִׁישְׁמַר אֶת מִצְוֹת הַתּוֹרָה. שִׁפְל מִי שִׁישְׁמַר אֶת מִצְוֹת הַתּוֹרָה וּמְשַׁתְּדַל בְּה, כְּמִי שִׁמְשַׁתְּדַל בְּשֵׁם הַקִּדְוֹשׁ.

שְׁשִׁנְנוּ, כֹּל הַתּוֹרָה הִיא שְׁמוֹ שֶׁל הַקִּדְוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וּמִי שִׁמְשַׁתְּדַל בְּה כְּמִי שִׁמְשַׁתְּדַל בְּשֵׁם הַקִּדְוֹשׁ, מְשׁוּם שִׁפְל הַתּוֹרָה הִיא שֵׁם קִדְוֹשׁ אֶחָד, שֵׁם עֲלִיּוֹן, שֵׁם שְׁכוּלָל אֶת כֹּל הַשְּׁמוֹת, וּמִי שִׁגֹרַע מִמֶּנָּה אוֹת אַחַת פְּאִילוּ עֲשֶׂה פְּגָם בְּשֵׁם הַקִּדְוֹשׁ. שְׁנִינּוּ, וְשֵׁם אֱלֹהִים אַחֲרִים לֹא תִזְפִּירוּ - לֹא תוֹסִיף עַל הַתּוֹרָה וְלֹא תִגְרַע מִמֶּנָּה. רַבִּי חֲזִיא אָמַר, וְשֵׁם אֱלֹהִים אַחֲרִים - זֶה מִי שִׁמְתַעֲסַק בְּסַפְרִים אַחֲרִים שְׂאִינָם מִצַּד הַתּוֹרָה. לֹא יִשְׁמַע עַל פִּיהּ - שְׂאִסוּר אֶפְּלוּ לְהִזְפִּירָם וְלִלְמַד מֵהֶם טַעַם, כֹּל שִׁפְן עַל הַתּוֹרָה.

רַבִּי יְהוּדָה שׁוֹנֶה כֶּף, מָה הַטַּעַם כְּתוּב וְשֵׁם אֱלֹהִים אַחֲרִים, וְסוּמָךְ לוֹ אֶת חַג הַמִּצּוֹת תִּשְׁמֹר? אֵלָּא מִי שִׁמְי שְׁלֹא שׁוֹמֵר אֶת זֶה, כְּמִי שְׁלֹא שׁוֹמֵר אֶת אֲמוּנַת הַקִּדְוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. מָה הַטַּעַם? מְשׁוּם שְׁבוּ הַדְּבָר אַחוּז. אָמַר רַבִּי יִצְחָק, וְכֵן בְּכָל שָׂאֵר חַגִּים וְהַזְּמַנִּים, שְׁתַּרִּי כֹלָם אַחוּזִים בְּשֵׁם הַקִּדְוֹשׁ הַעֲלִיּוֹן. וְעַל זֶה שְׁנִינּוּ, מָה שְׁכַתּוּב שְׁלֹשׁ פְּעָמִים בְּשָׁנָה, מְשׁוּם שְׁבָהָה תִּלְוִיָּה הָאֲמוּנָה.

וְרָאָה כָּל זְכוּרָה, אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, כָּל זְכוּרָה מִמֶּשׁ, מְשׁוּם שְׁנוּטָלִים בְּרָכָה מִהַמְעִין שֶׁל הַנַּחֲל. מִכָּאן שְׁנִינּוּ, כָּל בֶּן יִשְׂרָאֵל שְׁנִמּוּל, צָרִיךְ לְהִרְאוֹת לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ הַקְּדוֹשׁ, מִשׁוּם שְׁנוּטָל בְּרָכָה מִמְּבוּע הַנַּחֲל. זֶהוּ שְׁפָתוֹב כְּבִרְכַת ה' אֱלֹהֵיךְ אֲשֶׁר נָתַן לְךָ. וְכֵתוּב אֵל פְּנֵי הָאָדָם ה', כְּמוֹ שֶׁבְּאַרְנוֹ, שֶׁמֶשׁ מְרִיקִים בְּרֻכּוֹת וְנוּטָלִים בְּרָכָה. אֲשֶׁרִי חֲלָקִים שֶׁל יִשְׂרָאֵל מִכָּל שְׂאֵר הַעַמִּים.

פַּעַם אַחַת עָלוּ יִשְׂרָאֵל לַחֲג אֶת הַחֵג, וְהִתְעַרְבוּ עוֹבְדֵי עֲבוֹדַת פּוֹכְבִים וּמִזְלוֹת עִמָּם, וְאוֹתָהּ שָׁנָה לֹא נִמְצְאָה בְּרָכָה בְּעוֹלָם. בָּאוּ וְשָׂאוּ אֶת רֹב הַמְּנוּנָה סָבָא. אָמַר לָהֶם, רְאִיתֶם בַּתְּחִלָּה סִמֶּן לְזֶה? אָמְרוּ לוֹ, רְאִינוּ סִמֶּן, שֶׁשָּׂשְׁבֵנוּ מִשֶּׁם כָּל הַדְּרָכִים הִיוּ סְתוּמִים מִמֶּיִם, וְעָנָן וַחֲשֻׁכָה נִמְצְאוּ, שֶׁלֹּא יָכְלוּ לְלַכֵּת כָּל אוֹתָם שְׂעָלוּ לָשֶׁם. וְעוֹד, בְּשַׁעַה שְׁנִכְסְנוּ לְהִרְאוֹת, פְּנֵי הַשָּׁמַיִם נִחְשְׁכוּ וְרָגְזוּ. (פְּתִירָא) אָמַר לָהֶם, וְדָאֵי אוּ שֵׁישׁ בְּכֶם אֲנָשִׁים לֹא נִמּוּלִים, אוּ עוֹבְדֵי עֲבוֹדַת פּוֹכְבִים וּמִזְלוֹת עָלוּ עִמָּכֶם, שְׁהָרִי לֹא הִתְבָּרְכוּ בְּאוֹתָהּ שַׁעַה, פְּרֻט לְאוֹתָם יִשְׂרָאֵלִים שְׁנִמּוּלוּ, וּבְאוֹת הַקְּדוּשָׁה הַזֶּה מִסְתַּפֵּל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וּמְבָרֵךְ אוֹתָם.

לְשָׁנָה הַאַחֲרֵת עָלוּ, וְעָלוּ אוֹתָם עוֹבְדֵי עֲבוֹדַת פּוֹכְבִים וּמִזְלוֹת, שֶׁהִתְעַרְבוּ עִמָּם כְּשֶׁהָיוּ אוֹכְלִים קְרָבָנוֹת וְהָיוּ שְׁמֻחִים. וְרָאוּ אֶת אוֹתָם עוֹבְדֵי עֲבוֹדַת פּוֹכְבִים וּמִזְלוֹת שֶׁדְּפוּסִים בְּקִשְׁרֵיהֶם לְקִשֵּׁר הַכֶּתֶל. הַשְּׂגִיחוּ בָהֶם שְׁפָלִים מְבָרְכִים וְהֵם לֹא בִּרְכוּ. בָּאוּ וְאָמְרוּ אֶת הַדְּבָר לְבֵית הַדִּין.

וְרָאָה כָּל זְכוּרָה, אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר כָּל זְכוּרָה מִמֶּשׁ. בְּגִין דְּנִטְלִין בְּרַפְתָּא, מִמְּבוּעָא דְנַחֲלָא. מִכָּאן תְּנִינָן, כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל דְּאַתְגָּזֵר, בְּעֵי לְאַתְחִזְזָא קָמִי מִלְּפָא קְדִישָׁא, בְּגִין דְּנִטְלִין בְּרַפְתָּא, מִמְּבוּעָא דְנַחֲלָא. הָדָא הוּא דְכְּתִיב, (דְּבָרִים טו) כְּבִרְכַת יְיָ אֱלֹהֵיךְ אֲשֶׁר נָתַן לְךָ. וְכֵתִיב אֵל פְּנֵי הָאָדָם יְיָ, כְּמָה דְּאוּקִימָנָא, דְּמִתְמָן מְרִיקָן בְּרַפְתָּא, וְנִטְלִין בְּרַפְתָּא. זַפְּאָה חוֹלְקִיהוּן דִּישְׂרָאֵל, מִכָּל שְׂאֵר עַמִּין.

זְמַנָּא חֲדָא, סְלִיקוּ יִשְׂרָאֵל לְמַחַג חֲגָא, וְאַתְעַרְבוּ עוֹבְדֵי עֲבוֹדַת פּוֹכְבִים וּמִזְלוֹת בְּהַדְּיִיהוּ, וְהָהוּא שְׁתָּא לֹא אֲשַׁתְּכַח בְּרַפְתָּא בְּעַלְמָא. אֲתוּ שְׂאִילוּ לְרַב הַמְּנוּנָה סָבָא, אָמַר לְהוּ, חֲמִיתוּן סִימָנָא בְּקַדְמִיתָא בְּהָאֵי. אָמְרוּ לֵיהּ, סִימָנָא חֲמִינָן, דְּכַד תְּבִנָּא מִהֶתֶם, כָּל אַרְחִין אֲסִתִּימוּ מִמִּיא, וְעַנְנָא, וַחֲשׁוּכָא אֲשַׁתְּכַח, דְּלֹא יִכְלִין לְמַהֵךְ כָּל אֵינּוּן דְּסְלִיקוּ לְתַמָּן. וְעוֹד, בְּשַׁעַתָּא דְּעָא לְנָא לְאַתְחִזְזָא אִפִּי שְׁמִיא אֲתַחֲשָׁכוּ וְאַתְרַגְּזוּ. (אַתְרַגְּזִישׁ בְּחֻמָּא) אָמַר לְהוּ, וְדָאֵי אוּ אֵית בִּינֵיכֶוּ בְּנֵי נִשָּׂא דְלֹא אַתְגָּזְרוּ, אוּ עוֹבְדֵי עֲבוֹדַת פּוֹכְבִים וּמִזְלוֹת סְלִיקוּ בְּהַדְּיִיכוּ. דְּהָא לֹא אֲתַבְּרַכְּאָן בְּהֵיא שַׁעַתָּא, בַּר מְאִינּוּן יִשְׂרָאֵל דְּאַתְגָּזְרוּ. וּבְהָאֵי אֶת קְדִישָׁא מִסְתַּפֵּל קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וּבְרִיךְ לוּן.

לְשַׁתָּא אַחֲרָא סְלִיקוּ, וְסְלִיקוּ אֵינּוּן עוֹבְדֵי עֲבוֹדַת פּוֹכְבִים וּמִזְלוֹת, דְּאַתְעַרְבוּ בְּהַדְּיִיהוּ, כַּד הָיוּ אֹכְלִין קְרָבָנֵיא, וְהָיוּ חֲדָאן. וְחָמוּ לְאֵינּוּן עוֹבְדֵי עֲבוֹדַת פּוֹכְבִים וּמִזְלוֹת, דְּטַפְסָאן בְּקוּטְרֵייהוּ לְקוּטְרָא דְכּוֹתְלָא. אֲשַׁגְּחוּ בְּהוּ דְכָלָא מְבָרְכִין, וְאֵינּוּן לֹא בְּרִיכוּ.

אֲתוּ וְאָמְרוּ מְלָה לְבֵי דִינָא, אֲתוּ וְשְׂאִילוּ לוּן, אָמְרוּ, הָאֵי דְאַכְלִתוּן,

באו ושאלו אותם. אמרו, זה שאכלתם, החלק שלכם איזה קרבן היה? לא היה בידם. בדקו ומצאו שהם עובדי עבודת כוכבים ומזלות והרגו אותם. אמרו, ברוך הרחמן שהציל את עמו, שנדאי אין ברכה שרויה אלא רק בישראל, הנרע הקדוש, בני האמונה, בני האמת. ואותה השנה נמצאה ברכה בעולם בשלמות. פתחו ואמרו, (תהלים קמ) אף צדיקים יודו לשמך וגו'.

רבי חייא אמר, בזכות ישראל שנאיהו, וירתי אחסנתהו. תא חזי מה כתיב, (שמות לד) יראה כל זכורף. וכתיב בתריה, פי אורישי גוים מפניך והרחבתי את גבלך. דקודשא בריך הוא עקר דיורין מאתרייהו, ואתיב דיורין, ובגניי כף יראה כל זכורף את פני האדון יי'. רבי יהודה אמר, האדון. כמה דכתיב, (ישעיה י) הנה האדון יי' צבאות מסעף פארה וגו', ויצא חוטר וגו', וכלא חד, מעקר דיורין ואתיב דיורין. רבי יצחק אמר, אית אדון, ואית אדון, וכלא בחד תליא.

רבי יהודה אמר, אדני - אל"ף דל"ת נו"ן יו"ד, הקדוש ברוך הוא נקרא, ואותו שנקרא כמו שהוא כתוב, ומיהו? רבי יוסי אמר, מראת אלהים. מראת כתוב. ומהו מראת? שלמות הפל - יו"ד ה"א וא"ו ה"א. (מראת הוא א"ו) מראת למה הוא אל"ף דל"ת נו"ן יו"ד? זה נקרא ככתבו, וזה לא נקרא ככתבו, ומשום כך בזה נקרא, ועל כך מראת אלהים כתוב.

רבי יהודה אמר, לפעמים עליונים שנקראו בשם תחתונים, ולפעמים תחתונים נקראים בשם העליונים. האדון ה' - בשם עליון הוא אדני, והרי בארנו הדברים.

חולקא דלכון, מאן קורבנא הנה. לא הנה בידיהו. בדקו ואשפחו דאינון עובדי עבודת כוכבים ומזלות, וקטלו לון. אמרו, בריך רחמנא דשזיב לעמיה, דודאי לית ברכתא שריא, אלא בישראל, זרעא קדישא, בני מהימנותא, בני קשוט. וההיא שפא אשתכח ברכתא בעלמא, בשלימו. פתחו ואמרו, (תהלים קמ) אף צדיקים יודו לשמך וגו'.

רבי חייא אמר, בזכות ישראל גזירין, אתפנעו שנאיהו תחותיהו, וירתי אחסנתהו. תא חזי מה כתיב, (שמות לד) יראה כל זכורף. וכתיב בתריה, פי אורישי גוים מפניך והרחבתי את גבלך. דקודשא בריך הוא עקר דיורין מאתרייהו, ואתיב דיורין, ובגניי כף יראה כל זכורף את פני האדון יי'. רבי יהודה אמר, האדון. כמה דכתיב, (ישעיה י) הנה האדון יי' צבאות מסעף פארה וגו', ויצא חוטר וגו', וכלא חד, מעקר דיורין ואתיב דיורין. רבי יצחק אמר, אית אדון, ואית אדון, וכלא בחד תליא.

רבי יהודה אמר, אדני: אל"ף דל"ת נו"ן יוד, קדשא בריך הוא אקרי, (דף קכ"ד ע"ב) וההוא דאקרי, כמה דאיהו כתיב. ומאן הוא. רבי יוסי אמר, (יתוקאל א) מראת אלהים. מראת כתיב. ומהו מראת. שלימו דכלא, יו"ד ה"א וא"ו ה"א. (נ"א מראת איהו א' כו") מראת למאי אי אל"ף דל"ת נו"ן יו"ד, האי אקרי ככתבו, והאי לא אקרי ככתבו, ובגניי כף אקרי בהאי, ועל כך מראת אלהים פתיב.

רבי יהודה אמר, לזמנין, עלאין אקרון בשמא דתפאין. ולזמנא, תפאין אקרון בשמא דעלאין. האדון יי', בשמא עלאה אדני הוא. ולפעמים תחתונים נקראים בשם העליונים. האדון ה' - בשם עליון הוא אדני, והרי בארנו הדברים.

ובכגונים רבים נתפרשו הדברים,
והכל אחד. ברוך הרחמן וברוך
שמו לעולם ולעולמי עולמים.

הנה אנכי שלח מלאך לפניך וגו'.
רבי יצחק פתח, (שיר א) ישקני
מנשיקות פיהו וגו'. אמרה פנסת
ישראל, ישקני מנשיקות פיהו.
מה הטעם ישקני? יאהבני היה
צריך להיות! למה ישקני? אלא
כך שנינו, מה נשיקות של דבקות
של רוח ברוח, שבגלל כך נשיקה
בפה, שהרי הפה הוא המוציא
והמקור של הרוח, ולכן נשיקות
בפה בחביבות, ודבקים רוח
ברוח, שלא נפרדים זה מזה.

ורבן מי שמוציא נשמתו
בנשיקה, נדבק ברוח אחרת,
ברוח שלא נפרדת ממנו. והינו
נקרא נשיקה. ועל זה אמרה פנסת
ישראל ישקני מנשיקות פיהו,
להדביק רוח ברוח, שלא יפרד זה
מזה.

כי טובים דודיך מיין, מה עושה
כאן יין? והרי פתוב (ישעיה כח) וגם
אלה ביין שגו וגו', וכתוב (ויקרא י)
יין ושכר אל תשת אתה ובניך.
מה הטעם כאן יין? רבי חייא
אמר, מיינה של תורה. רבי חזקיה
אמר, זה שכתוב (תהלים קד) ויין
ישמח לבב אנוש. ועל זה כתוב
פי טובים דודיך מיין, לחדות הלב.
מיין - שמשמחני יותר מהכל.

רבי יהודה אמר, פתוב (בראשית כט)
וישק יעקב לרחל וישא את קולו
ויבך. למה בכה? אלא בדבקות
הרוח בה לא יכל הלב לסבל,
ובכה. ואם תאמר, הרי פתוב
וישקהו ויבכו? שנינו, למה נקוד
על וישקהו? אלא שלא נדבקה
בו רוח כלל, ועל זה כתוב
ונעפרות נשיקות שונא. מה זה
(משלי כו) ונעפרות נשיקות שונא?

והא אוקימנא מלי. ובגוונין סגי אין אתפרשן
מלי, וכלא חד. בריך רחמנא בריך שמייה
לעלם ולעלמי עלמין.

הנה אנכי שולח מלאך לפניך וגו'. (שמות כג) רבי
יצחק פתח, (שיר השירים א) ישקני מנשיקות
פיהו וגו' אמרה פנסת ישראל, ישקני
מנשיקות פיהו. מאי טעמא ישקני, יאהבני
מיבעי ליה, אמאי ישקני. אלא הכי תנינן,
מאי נשיקות אדבקותא דרוחא ברוחא. דבגיני
כך נשיקה בפה, דהא פומא אפקותא ומקורא
דרוחא הוא, ועל דא נשיקין בפומא,
בחביבותא, ודבקין רוחא ברוחא, דלא
מתפרשן דא מן דא.

ועל דא מאן דנפיק נשמתיה בנשיקה, מתדבק
ברוחא אחרא. ברוחא דלא מתפרש
מניה. והיינו אקרי נשיקה. ועל דא אמרה
פנסת ישראל, ישקני מנשיקות פיהו,
לאדבקא רוחא ברוחא, דלא יתפריש דא מן
דא.

כי טובים דודיך מיין, מאי בעי הכא יין, והא
כתיב (ישעיה כח) וגם אלה ביין שגו וגו',
וכתיב (ויקרא י) יין ושכר אל תשת אתה ובניך,
מאי טעמא הכא יין. רבי חייא אמר, מיינה
דאורייתא. רבי חזקיה אמר, דא דכתיב, (תהלים
קד) ויין ישמח לבב אנוש, ועל דא כתיב, פי
טובים דודיך מיין, לחדותא דלבא. מיין,
דחדי לי יתיר מפלא.

רבי יהודה אמר, פתיב, (בראשית כט) וישק יעקב
לרחל וישא את קולו ויבך, אמאי קא
בכה. אלא באתדבקותא דרוחא בה, לא יכיל
לבא למסבל, ובכה. ואי תימא, הא פתיב,
(בראשית לג) וישקהו ויבכו. תנינן, אמאי נקוד

וישקהו, אלא דלא אתדבק ביה רוחא כלל, ועל דא פתיב, (משלי כו) ונעפרות

אָלָא מִי שְׁנוּשֶׁק בְּחִיבוּת, מְדַבֵּק רוחו בְּרוּחוֹ בְּדַבְקוֹת הַחִיבוּת, ומִי שֶׁלֹּא נוֹשֶׁק בְּחִיבוּת, זֶה לֹא בְּדַבְקוֹת, אֲלָא וְנִעְתְּרוֹת. מֵה זֶה נִעְתְּרוֹת? גְּסוּת, שֶׁלֹּא דְבַקָּה רוחו בְּאוֹתָהּ נְשִׂיקָה וְלֹא נִדְבַק בּוֹ כָּלָל. ומִשּׁוּם כֶּף כְּתוּב, יִשְׁקֶהוּ מִנְשִׂיקוֹת פִּיהוּ, שְׁהִיא דְבַקוֹת רוח בְּרוּחַ.

שְׁנִינּוּ, כֹּל זְמַן שֶׁהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא הוֹלֵךְ עִם יִשְׂרָאֵל, כְּבִיכּוֹל נִדְבַקְתָּ רוח בְּרוּחַ, וְעַל זֶה כְּתוּב (דברים ד) וְאַתֶּם הִדְבַקְתֶּם בְּה', בְּכֹל אוֹתָם גּוֹנֵי הַדְבַקוֹת, וְלֹא נִפְרְדִים זֶה מִזֶּה. בְּשַׁעֲה שֶׁנֶּאֱמַר הִנֵּה אֲנִי שֹׁלֵחַ מִלְאָךְ לִפְנֶיךָ, יִדַע מִשֶׁה שְׁזוֹ פְּרִישָׁה. אָמַר, (שמות לג) אִם אֵין פְּנִיךָ הוֹלְכִים אֶל תַּעֲלֵנוּ מִזֶּה.

רְבִי אַבָּא אָמַר, מֵה כְּתוּב לְמַעַל מִזֶּה? (שם לד) רֵאשִׁית בְּפוּרֵי אֲדָמְתְךָ תְּבִיא בֵּית ה' אֱלֹהֶיךָ לֹא תִבְשַׁל גְּדֵי בַחֲלָב אִמּוֹ. מֵה זֶה אוֹמֵר? אֲלָא שֶׁלֹּא לְעֵרֵב דְּבַר תַּחֲתוֹן בְּעֵלְיוֹן, שֶׁלֹּא יִנָּק הַצַּד הַחִיצוֹן מִהַצַּד הַפְּנִימִי. מֵה בֵּין זֶה לְזֶה? זֶה שֶׁבַחוּץ מַצַּד הַטְּמֵאָה, וְזֶה שֶׁלְּפָנִים בְּצַד הַקְּדוּשָׁה. מִי הִיא אִמּוֹ? זוֹ כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל שֶׁנֶּקְרָאת אִם. בַּחֲלָב אִמּוֹ - שֶׁלֹּא יוֹנֵק מַצַּד זֶה מִי שֶׁלֹּא צָרִיךְ. וְכֹאן כְּתוּב, הִנֵּה אֲנִי שֹׁלֵחַ מִלְאָךְ לִפְנֶיךָ. אָמַר מִשֶׁה, הָרִי קָבַלְתִּי בְּטַחֲוֹן מִמֶּךָ שֶׁלֹּא תִפְרַד מִעֲמֻנִי, וְדַאי אִם אֵין פְּנִיךָ הוֹלְכִים אֶל תַּעֲלֵנוּ מִזֶּה. וּבַמָּה יוֹדַע אִפּוֹא וְגו'.

אָמַר רְבִי אֶלְעָזָר, דְּבַר זֶה לֹא אָמַר הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא אֲלָא בְּאַהֲבַת יִשְׂרָאֵל וּלְהַתְּפִיֵס עִמָּם. לְמִלְךָ שֶׁהִיָּה רֹצֵה לְלַכֵּת עִם בְּנוֹ, וְלֹא רֹצֵה לְעֹזֵב אוֹתוֹ. בָּא בְּנוֹ וּפְחַד לְבַקֵּשׁ מִהַמֶּלֶךְ שִׁילָךְ עִמּוֹ. הַקְדוּשׁ הַמֶּלֶךְ וְאָמַר, הָרִי לְגִיּוֹנֵר פְּלוּנִי לְךָ עִמָּךְ לְשִׁמְרָךְ בְּדַרְךָ. לְאַחַר

נְשִׂיקוֹת שׁוּנָא. מָאִי וְנִעְתְּרוֹת נְשִׂיקוֹת שׁוּנָא. אֲלָא מָאִן דְּנְשִׂיק בְּחִיבוּתָא, מִתְדַבֵּק רוחִיה בְּרוּחִיה, בְּדַבְּיִקוּתָא דְחִיבוּתָא וּמָאִן דְּלֹא נְשִׂיק בְּחִיבוּתָא, לָאוּ בְּדַבְּיִקוּתָא הוּא, אֲלָא וְנִעְתְּרוֹת. מָאִי נִעְתְּרוֹת. גְּסוּתָא, דְּלֹא דְבִיק רוחִיה בְּהוּא נְשִׂיקָה. וְלֹא אֲתַדְבֵּק בֵּיה כָּלָל. וּבְגִינֵי כֶף כְּתִיב, יִשְׁקֵנִי מִנְשִׂיקוֹת פִּיהוּ, דִּהוּא דְבַקוּתָא רוחָא בְּרוּחָא.

הַתָּנָא, כֹּל זְמַנָּא דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אָזִיל בְּיִשְׂרָאֵל, כְּבִיכּוֹל אֲתַדְבֵּק רוחָא בְּרוּחָא, וְעַל דָּא כְּתִיב, (דברים ד) וְאַתֶּם הִדְבַקְתֶּם בֵּינִי, בְּכֹל אֵינוֹן גּוֹיוֹנֵי דְבִיקוּתָא, וְלֹא מִתְפָּרְשָׁא דָא מִן דָּא. בְּשַׁעֲתָא דְאַתְמַר הִנֵּה אֲנִי שֹׁלֵחַ מִלְאָךְ לִפְנֶיךָ, יִדַע מִשֶׁה דְפְרִישׁוּתָא הוּא. אָמַר (שמות לג) אִם אֵין פְּנִיךָ הוֹלְכִים אֶל תַּעֲלֵנוּ מִזֶּה.

רְבִי אַבָּא אָמַר, מֵה כְּתִיב לְעֵילָא מִן דָּא, (שמות לד) רֵאשִׁית בְּפוּרֵי אֲדָמְתְךָ תְּבִיא בֵּית יְי' אֱלֹהֶיךָ לֹא תִבְשַׁל גְּדֵי בַחֲלָב אִמּוֹ. מָאִי קָא מִיָּרִי. אֲלָא דְלֹא לְעֵרְבָא מִלָּה תַתָּאָה בְּעֵלְאָה, דְּלֹא יִנָּקָא סְטָרָא דְלִבְר, מִסְטָרָא פְּנִימָאָה. מֵה בֵּין הָאִי לְהָאִי. דָּא דְלִבְר, מִסְטָרָא דְמִסְאָבָא. וְדָא דְלִגּוֹ, בְּסְטָרָא קְדִישָׁא. מָאִן אִמּוֹ. דָּא כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל, דְאַתְקָרִי אִם. בַּחֲלָב אִמּוֹ, דְּלֹא יִנָּק מֵהִיא סְטָרָא, מָאִן דְּלֹא אֲצִטְרִיךְ. וְהָכָא כְּתִיב, הִנֵּה אֲנִי שֹׁלֵחַ מִלְאָךְ לִפְנֶיךָ. אָמַר מִשֶׁה, הָא קָבִילָנָא בְּטַחֲוֹנָא מִינָךְ, דְּלֹא תַתְּפָרֵשׁ מִינָךְ, וְדַאי אִם אֵין פְּנִיךָ הוֹלְכִים אֶל תַּעֲלֵנוּ מִזֶּה. וּבַמָּה יוֹדַע אִפּוֹא וְגו'.

אָמַר רְבִי אֶלְעָזָר, מִלָּה דָּא לָא קָאֵמַר קְדִישָׁא בְּרִיךְ הוּא אֲלָא בְּרַחֲמֵימוּתָא דְיִשְׂרָאֵל, וְלֹא תַפְּיִסָּא בְּהַדְרִיָּהוּ. לְמִלְכָּא דְהוּא בְּעִי לְמִיזַל עִם בְּרִיָּה. וְלֹא בְּעִי לְשַׁבְּקָא לִיה. אֲתָא בְּרִיָּה, (דף קכ"ה ע"א) וּמִסְתַּפִּי לְמַבְעֵי לִיה לְמִלְכָּא

מכּן אָמר, הַשְׁמֵר לָךְ מִמֶּנּוּ (בַּדֶּרֶךְ), שְׁהָרִי אֵינוֹ גֹבֵר שְׁלֹם. אָמַר בְּנוֹ, אִם כֵּן, אוֹ שְׂאֵנִי אֲשַׁב כְּאֵן, אוֹ שְׂאֵתָה תִלָּךְ עִמִּי וְלֹא אֶפְרָד מִמֶּךָ. כִּי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, בַּתְּחִלָּה אָמַר, הִנֵּה אֲנֹכִי שֹׁלַח מִלְאָךְ לְפָנֶיךָ לְשֹׁמְרֶךָ בַּדֶּרֶךְ. וְאַחֵר כִּי אָמַר, הַשְׁמֵר מִפְּנֵי וְגו'. בְּאוֹתָהּ שְׁעָה אָמַר מֹשֶׁה, אִם אֵין פְּנִיךָ הַלְכִים וְגו'.

בָּא רַבִּי שְׁמַעוֹן, מִצָּא אוֹתָם בְּזָה. אָמַר, אֲלַעֲזֹר בְּנִי, יִפֶּה אֲמַרְתָּ, אֲבָל בֵּא וְרָאָה, בְּמָקוֹם הַזֶּה לֹא אָמַר מֹשֶׁה דְבָר וְלֹא הִשִּׁיב דְבָר כְּגִדּוֹ, מַה הַטַּעַם? מִשּׁוּם שֶׁכָּאֵן לֹא נִמְצְאָת פְּרִישָׁה מִמֶּנּוּ, וְהָרִי בְּאַרְנוֹ דְבָר זֶה לְחֻבְרִים. וַיֵּשׁ שׁוֹנִים לְהִפָּךְ, וְלֹא כִּי פְּרִשׁוּהָ הָרֵאשׁוֹנִים. וְכַשִּׁיסְתַּכְּלוּ הַדְּבָרִים, הִכַּל יִפֶּה, וְכֻלָּם אָמְרוּ הַטַּעַמִּים שְׁלָהֶם בְּדָבָר אֶחָד.

מִתִּי הִשִּׁיב מֹשֶׁה? בְּזִמְנָן שְׂאֵמַר וְשִׁלַּחְתִּי לְפָנֶיךָ מִלְאָךְ. וְכַתּוּב, פִּי יִלָּךְ מִלְאָכִי לְפָנֶיךָ. סֵתָם וְלֹא פִרַשׁ אֶת הַדְּבָר. וְעַל כֵּן כְּתוּב כְּאֵן, פִּי אִם שְׁמוֹעַ תִּשְׁמַע בְּקוֹלוֹ וְעִשִּׂיתָ כֹּל אֲשֶׁר אֲדַבֵּר. אֲשֶׁר אֲדַבֵּר דְּוָקָא. וְכַתּוּב, וְאֵיבַתִּי אֶת אֵיבִיךָ וְצִרְתִּי אֶת צִרְרִיךָ, וְהִכַּל תְּלוּי בּוּ.

רַבִּי יְהוּדָה אָמַר, אִם תֹּאמַר שְׁשִׁנְיָהֶם מִמֶּשׁ מִלְאָךְ - מֹשֶׁה לֹא הִשִּׁיב עֲלֵיהֶם, שְׁלֹא רָאָה מְקוֹם. וּמִתִּי הִשִּׁיב? בְּזִמְנָן שֶׁכְּתוּב אִם אֵין פְּנִיךָ הַלְכִים אֵל תַּעֲלֶנּוּ וְגו'. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, כָּלֵל שֶׁל הִכַּל - מֹשֶׁה לֹא רָצָה מִלְאָךְ. שְׁהָרִי כְּתוּב, (שְׁמוֹת ל"ד) וַיֹּאמֶר אִם נָא מִצְּאֵתִי חֵן בְּעֵינֶיךָ אֲדַנִּי יִלָּךְ נָא אֲדַנִּי בְּקִרְבְּנוֹ. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, זֶה שְׂאֵמַר רַבִּי אַבָּא, שֶׁכְּתוּב לֹא תִבְשַׁל גְּדֵי בַחֲלָב אֲמוֹ, בַּחֲלָב הָאֵם הִיָּה צִרְיָךְ לְהִיזֵל! מַה זֶה אֲמוֹ? וְאִם תֹּאמַר,

דִּיזִיל בְּהִידִיָּה. אֶקְדִים מִלְכָּא וְאָמַר, הָא לְגִיזוֹן פִּלָּן יִזִיל בְּהִדְךָ, לְמַנְטֵר לָךְ בְּאַרְחָא. לְבַתֵּר אָמַר אֶסְתַּמַּר לָךְ מִנִּיָּה, (בְּאַרְחָא) דִּהָא לָא גֹבֵר שְׁלִים הוּא. אָמַר בְּרִיָּה, אִי הָכִי, אוֹ אֲנָא אוֹתִיב הָכָא, אוֹ אֶת תִּזִיל עִמִּי, וְלֹא אֶתְפָּרַשׁ מִינָךְ. כִּי קִדְשָׁא בְרִיָּךְ הוּא, בְּקִדְמִיתָא אָמַר, הִנֵּה אֲנֹכִי שֹׁלַח מִלְאָךְ לְפָנֶיךָ לְשֹׁמְרֶךָ בַּדֶּרֶךְ. וְלְבַתֵּר אָמַר הַשְׁמֵר מִפְּנֵי וְגו', בֵּיה שְׁעֵתָא אָמַר מֹשֶׁה, אִם אֵין פְּנִיךָ הוֹלְכִים וְגו'.

אֲתָא רַבִּי שְׁמַעוֹן, אֲשַׁפַּח לְהוּ בְּהָאִי. אָמַר, אֲלַעֲזֹר בְּרִי שְׁפִיר קְאָמַרְתָּ. אֲבָל תָּא חֲזִי, בְּאַתֵּר דָּא לֹא אָמַר מֹשֶׁה מְדִי, וְלֹא אֶתִיב מְלָה לְקַבְּלִיהָ. מָאִי טַעְמָא. מִשּׁוּם דִּהָכָא לֹא אֲשַׁתְּכַח פְּרִישׁוֹתָא מִנִּיָּה. וְהָא אוֹקִימְנָא מְלָה דָּא, לְגַבִּי חֻבְרִיָּא. וְאִית דְּמַתְנִי אֵיפְכָא וְלֹא הָכִי פִירְשׁוּהָ קְדַמָּאִי. וְכֵד יִסְתַּפְּלוּן מְלִי כֻלָּא שְׁפִיר, וְכֻלָּא בְּחַד מְלָה אֲמַרִי טַעְמִיָּהוּ.

אֵימַתִּי אֶתִיב מֹשֶׁה. בְּזִמְנָא דְאָמַר, (שְׁמוֹת ל"ג) וְשִׁלַּחְתִּי לְפָנֶיךָ מִלְאָךְ. וְכַתִּיב פִּי יִלָּךְ מִלְאָכִי לְפָנֶיךָ, סֵתָם וְלֹא פִרַשׁ מְלָה. וְעַל דָּא כְּתִיב, הָכָא, פִּי אִם שְׁמוֹעַ תִּשְׁמַע בְּקוֹלוֹ וְעִשִּׂיתָ כֹּל אֲשֶׁר אֲדַבֵּר. אֲשֶׁר אֲדַבֵּר דְּוָקָא וְכַתִּיב וְאֵיבַתִּי אֶת אֵיבִיךָ וְצִרְתִּי אֶת צִרְרִיךָ, וְכֻלָּא בֵּיה תְּלוּיָא.

רַבִּי יְהוּדָה אָמַר, אִי תִימָא דְתַרְוִיָּהוּ מִלְאָךְ מִמֶּשׁ, מֹשֶׁה לֹא אֶתִיב עֲלֵיָּהוּ, דִּלָּא חֲמָא דוּכְתָא. אֵימַתִּי אֶתִיב. בְּזִמְנָא דְכַתִּיב אִם אֵין פְּנִיךָ הוֹלְכִים וְגו'. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, כָּלֵל דְּכֻלָּא, מֹשֶׁה לֹא בָּעָא מִלְאָכָא. דִּהָא כְּתִיב (שְׁמוֹת ל"ד) וַיֹּאמֶר אִם נָא מִצְּאֵתִי חֵן בְּעֵינֶיךָ אֲדַנִּי יִלָּךְ נָא אֲדַנִּי בְּקִרְבְּנוֹ.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, הָאִי דְאָמַר רַבִּי אַבָּא, דְּכַתִּיב לֹא תִבְשַׁל גְּדֵי בַחֲלָב אֲמוֹ, בַּחֲלָב הָאֵם מִיבְעֵי לִיָּה, מָאִי אֲמוֹ. וְאִי

כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל אִמּוֹ שְׁמַצַּד הַטְּמֵאָה - לֹא כֹּף! שֶׁהָרִי שְׁמַעְתִּי שְׁאִמְרַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל הָאֵם הַקְּדוּשָׁה נֶאֱחָזָה בְּחֶלֶק שֶׁל יִשְׂרָאֵל, שְׁפָתוֹב (דְּבָרִים ל"ב) כִּי חֶלֶק ה' עִמּוֹ.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, יִפָּה אִמְרַתָּה, וְזֶה שֶׁל רַבִּי אַבָּא יִפָּה, וְהַפֵּל תְּלוּי זֶה בְּזֶה. בֵּא וּרְאֵה, הָאֵם נֶאֱחָזָה לְהֵם לְמַעְלָה לְצַד זֶה וּלְצַד זֶה, וּשְׁנַיִם הֵם - אֶחָד לְמִין וְאֶחָד לְשִׁמְאֵל. וּמְשׁוּם כֹּף, מֵהֵם לְמִין וּמֵהֵם לְשִׁמְאֵל, וְכֻלָּם תְּלוּיִים בְּאֵם הַזֹּאת, הָאֵם הַקְּדוּשָׁה, וְנֶאֱחָזִים בָּהּ.

מִתִּי הֵם נֶאֱחָזִים בָּהּ? בְּשַׁעֲהַ שְׁהָאֵם הַזֶּה יוֹנְקָת מִן הַצַּד הָאֲחֵר וְהַמְקַדֵּשׁ נְטֵמָא, וְהַנְּחַשׁ הַחֲזֹק מִתְחִיל לְהַתְּגַלּוֹת, וְאֵז הַגְּדִי יוֹנֵק מִחֶלֶב אִמּוֹ, וּמִתְעוֹרְרִים הַדִּינִים. וְעַל זֶה יִשְׂרָאֵל מְקַדֵּימִים וּמְבִיאִים בְּפוּרִים. וּבְשַׁעֲהַ שְׁהֵם מְבִיאִים אוֹתָם, צְרִיכִים לוֹמַר וּלְפָתַח בְּלָבָן, שְׂרָצָה בְּכַשְׂפֵּי אֵלוֹ לְשִׁלֵּט בְּיַעֲקֹב וּבְזֹרַע הַקִּדְשׁ, וְלֹא נִתְּנוּ בִידּוֹ וְלֹא נִמְסְרוּ יִשְׂרָאֵל לְצַד זֶה. וְעַל זֶה פְּתוּב, רֵאשִׁית בְּפוּרֵי אֲדָמְתָךְ וְגו', לֹא תִבְשַׁל גְּדֵי מֶחֱלֵב אִמּוֹ. וְלֹא יוֹנֵק אוֹתוֹ הַצַּד מִחֶלֶב אִמּוֹ, שֶׁהָרִי לֹא נְטֵמָא הַמְקַדֵּשׁ, וְהַדִּינִים לֹא מִתְעוֹרְרִים.

מְשׁוּם כֹּף לֹא יֵאָכֵל בְּשׂוֹר מִחֶלֶב כֹּל זֶרַע הַקִּדְשׁ, וְכֹל מִי שֶׁבֵּא מִהַצַּד הַזֶּה, שְׁלֵא יִתֵּן מְקוֹם לְמִי שְׁלֵא צָרִיף, שֶׁהָרִי בְּמַעֲשֵׂה תְלוּי הַדְּבָר, בְּמַעֲשֵׂה שְׁלֵמֻטָּה לְעוֹרֵר לְמַעְלָה. אֲשֶׁרֵיהֶם יִשְׂרָאֵל מִכָּל הָעַמִּים עוֹבְדֵי עֲבוֹדַת כּוֹכָבִים וּמְזֻלוֹת, שְׂרַבּוֹנָם קוֹרֵא עֲלֵיהֶם, (שם י"ד) וּבָךְ בְּחֵר ה' לְהִיּוֹת לוֹ לְעַם סִגְלָה. וְכַתוּב (שם) כִּי עַם קְדוֹשׁ אִתָּה לְה' אֱלֹהֶיךָ. וְכַתוּב (שם) בְּנִים אַתֶּם לְה' אֱלֹהֵיכֶם וְגו'.

אַתֶּם לִינִי אֱלֹהֵיכֶם וְגו'.

תִּמָּא, כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל אִמּוֹ דְסִטְרָא דְמִסְאַבָּא, לֹא הָכִי, דְהָא שְׁמַעְנָא דְאִמְרַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל אִימָא קְדִישָׁא בְּחוֹלְקִיהָ דִּישְׂרָאֵל אֲתֵאֲחָדָא, דְכַתִּיב, (דְּבָרִים ל"ב) כִּי חֶלֶק יְיָ עִמּוֹ.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, שְׁפִיר קְאָמְרַתָּ. וְהָא דְרַבִּי אַבָּא שְׁפִיר וְכֻלָּא דָא בְדָא תְלִיא. תָּא חֲזִי, אִמָּא אֲתֵאֲחָדָא לְהוּ לְעֵילָא, לְסִטְרָא דָא וּלְסִטְרָא דָא, וְתִרִין אִינוּן, חֲדָא לִימִינָא, וְחֲדָא לְשִׁמְאֵלָא. וּבְגִינֵי כֹף, מְנַהוֹן לִימִינָא, וּמְנַהוֹן לְשִׁמְאֵלָא. וְכֻלְהוּ תְלִיין בְּהָאֵי א"ם, אִמָּא קְדִישָׁא, וְאֲתֵאֲחָדָן בָּהּ.

אִימְרֵי אֲתֵאֲחָדָן בָּהּ. בְּשַׁעֲתָא דְהָאֵי אִם יִנְקָא מִסִּטְרָא אַחְרָא, וּמְקַדֵּשָׁא אִסְתְּאַב, וְחוּיָא תְקִיפָא שְׁאִרֵי לְאֲתַגְלָאָה, כְּדִין גְּדִיא יִנְקָא מִחֶלֶבָא דְאִמִּיהָ, וְדִינִין מִתְעַרְיִן. וְעַל דָּא, יִשְׂרָאֵל קְדִמִין וּמִיִּתְאֵן בְּפוּרִים, וּבְשַׁעֲתָא דְמִיִּתִין לְהוּ, בְּעִיִין לְמִימַר וּלְמַפְתַּח בֵּיהּ בְּלָבָן, דְבַעָא בְּחַרְשׁוּי אֵלִין, לְשִׁלְטָאָה בְּיַעֲקֹב, וּבְזֹרַעָא קְדִישָׁא, וְלֹא אֲתִיִּיהִיבוּ בִידֵיהּ, וְלֹא אֲתַמְסְרִין יִשְׂרָאֵל לְסִטְרָא דָא. וְעַל דָּא כַתִּיב, רֵאשִׁית בְּפוּרֵי אֲדָמְתָךְ וְגו', לֹא תִבְשַׁל גְּדֵי מִחֶלֶב אִמּוֹ. וְלֹא יִנְקָא הַהוּא סִטְרָא, מִחֶלֶבָא דְאִמִּיהָ, דְהָא לֹא יִסְתְּאַב מְקַדֵּשָׁא, וְדִינִין לֹא מִתְעַרְיִן.

בְּגִינֵי כֹף, לֹא יֵיכּוֹל בְּשָׂרָא מִחֶלֶבָא כֹּל זֶרַעָא קְדִישָׁא, וְכֹל מָאן דְאֲתִי מִסִּטְרָא דָא, דְלֹא יְהִיב דּוּכְתָא, לְמָאן דְלֹא אֲצִטְרִיף, דְהָא בְּעוֹבְדָא תְלִיא מְלֵתָא, בְּעוֹבְדָא דְלִתְתָא, לְאֲתַעְרָא לְעֵילָא. וְכַפִּיִן אִינוּן יִשְׂרָאֵל מִכָּל עַמִּין עוֹבְדֵי עֲבוֹדַת כּוֹכָבִים וּמְזֻלוֹת, דְמַרְיָהוֹן קְרִי עֲלֵיהוּ, (דְּבָרִים י"ד) וּבָךְ בְּחֵר יְיָ לְהִיּוֹת לוֹ לְעַם סִגְלָה. וְכַתִּיב (דְּבָרִים י"ד) כִּי עַם קְדוֹשׁ אִתָּה לִינִי אֱלֹהֶיךָ (וְכֻלָּא חֲדָא מִלְּהָ) וְכַתִּיב (דְּבָרִים י"ד) בְּנִים

הא חזי, בשעתא דישׂראל לא אתכשרו עובדייהו, מה פתיב, ^(ישעיה ג) עמי נוגשיו מעולל ונשים משלו בו. משלו בו דייקא, והא אוקימנא מלי ברזא דספרא דשלמה מלפא. והכי אשפחן ביה. תו אשפחאן, דכל מאן דאכיל האי מיכלא דאתחבר פחדא. ^(א) בשעתא חדא, או בסעודתא חדא. ארבעין יומין אתחזיא גדיא מקלסא בקלפוי, לגבי אינון דלעילא, וסיעתא מסאבא ^(דף קכ"ה ע"ב) מתקרבין בהדיה, וגרים לאתערא דינין בעלמא, דינין דלא קדישין.

ואי אוליד בר באינון יומין, אוזפין ליה נשמתא, מסטרא אחרא, דלא אצטריכא. וכתוב ^(ויקרא יא) והתקדשתם והייתם קדושים וגו'. אתי לאסתאבא, מסאבין ליה ודאי. דכתיב, ^(ויקרא יא) ונטמתם בם, חסר א', מסאבותא אטימא מפלא, דלית רשו לאתדפאה הכי, פשאר זיני דמסאבותא דמתדפין. ותו, דמסתפי מחיון בישון, דהא בעינייהו גדיא אשתכח, ויכיל לאתזקא, דהא צלמא דבר נש אתעבר מגיה. רבי ייסא, שרי למיכל לתרנגולא בגבינה או בחלבא. אמר רבי שמעון אסיר לך דלא זיהב איניש פתחא לזינין בישין. לך לך אמרין נזירא, סחור סחור לכרמא לא תקרב. ודאי אסיר לך הוא, דחומרא אית ביה, פבעירא לשחיטה. ומאן דשרי האי, מה כתיב ^(עמוס ב) ותשקו את הנזירים יין, מאן דשרי האי, פמאן דשרי האי, וכתיב ^(דברים יד) לא תאכל כל תועבה, כל, לאכללא פלא.

האנא, במה זכו דניאל חנניה מישאל ועזריה, דאשתזיבו מאינון נסיוני, אלא בגין דלא אסתאבו במיכליהון. אמר רבי יהודה, פתיב ^(דניאל א) וישם דניאל על לבו אשר לא יתגאל

בא וראה, בשעה שישׂראל לא הכשרו מעשיהם, מה פתוב? ^(ישעיה ג) עמי נוגשיו מעולל ונשים משלו בו. דיקא משלו בו, והרי בארנו הדברים בסוד ספרו של שלמה המלך, וכך מצאנו בו. ועוד מצאנו, שכל מי שאוכל מאכל זה שהתחבר כאחד, ^(א) בשעה אחת או בסעודה אחת, ארבעים יום נראה גדי מקלס בקלפתו אל אותם שלמעלה, וסיעה טמאה מתקרבים עמו, וגורם לעורר דינים בעולם, דינים שאינם קדושים.

ואם מוליד בן פאותם ימים, מלוים לו נשמה מהצד האחר, שלא צריך אותו. וכתוב ^(ויקרא יא) והתקדשתם והייתם קדושים וגו'. בא להטמא - מטמאים אותו ודאי, שכתוב ^(שם) ונטמתם בם. חסר א'. טמאה אטומה יותר מכל, שאין רשות להטהר כף כמו שאר מיני הטמאות שנטהרות. ועוד, שפוחד מחיות רעות, שהרי בעיניהם נמצא גדי וכולל להנזק, שהרי צלם אדם העבר ממנו.

רבי ייסא התיר לאכל תרנגול בגבינה או בחלב. אמר רבי שמעון, אסור לך, שלא יתן איש פתח למינים הרעים. לך לך אומרים לנזיר, סביב סביב לפרם לא תקרב. ודאי אסור לך הוא, שחמרה יש בו פכהמה לשחיטה, ומי שמתיר את זה מה פתוב? ^(עמוס ב) ותשקו את הנזירים יין. מי שמתיר את זה, פמי שמתיר את זה. וכתוב ^(דברים יד) לא תאכל כל תועבה. כל - להכליל הכל.

שנינו, במה זכו דניאל, חנניה, מישאל ועזריה שנצלו מאותם נסיונות? אלא משום שלא נטמאו במאכליהם. אמר רבי יהודה, פתוב ^(דניאל א) וישם דניאל על לבו אשר לא יתגאל בפת בג המלך וגו'.

בפת בג המלך וגו'. ותאנא

וְשִׁנּוּ בְּסֵתֶר הַמְּשֻׁנָּה, מֵאֲכָל אוֹתוֹ
הַרְשָׁע, בְּשׁוֹר בְּחֹלֶב הִיָּה וּגְבִינָה עִם
בְּשׂוֹר, פָּרֵט לְמֵאֲכָלִים אַחֲרֵיכֶם, וְזֶה
עָלָה לוֹ עַל שְׁלַחְנוּ בְּכָל יוֹם.

וְדִנְיָאֵל שֶׁנֶּשְׁמַר מְזִיָּה, כְּשֶׁזָּרְקוּהוּ
לְגַב הָאֲרִיּוֹת, הִשְׁתַּלֵּם בְּצֵלֶם רְבוּנוֹ,
וְלֹא שָׁנָה צִלְמוֹ לְצֵלֶם אַחֵר, וְלִכְּנֹן
פְּחָדוֹ מִמֶּנּוּ הָאֲרִיּוֹת וְלֹא חָבְלוּ
בוֹ. וְאוֹתוֹ רָשָׁע, בְּשַׁעֲהַ שְׁהֶעֱבְרָה
מִמֶּנּוּ מַלְכוּתוֹ וּמְדוּרוֹ הִיָּה עִם חֵיּוֹת
הַשָּׂדֶה, הֶעֱבַר מִמֶּנּוּ צֵלֶם פְּנִיּוֹ,
וּמֵאוֹתוֹ יוֹם לֹא נִרְאָה צִלְמוֹ צֵלֶם
שֶׁל אָדָם, וְכָל בְּהֵמָה שֶׁבָּאָה, נִרְאָה
לָהּ בְּצֵלֶם שֶׁל מִיָּנָה וּנְקֻבָּתָהּ, וְכֻלָּם
הָיוּ בָּאִים עָלָיו, וּבִכְמָה פְּעֻמִּים
הָיוּ אוֹכְלוֹת אוֹתוֹ חֵיּוֹת הַשָּׂדֶה
זוֹלַת נִגְזֵר עָלָיו הֶעֱנַשׁ הַזֶּה, מִשּׁוּם
שְׁכִתּוּב (חֲבֻקָּק א) וְהוּא בְּמַלְכִים
יִתְקַלֵּס, מִשּׁוּם כֶּף כָּלֶם הַתְּקַלְסוּ בוֹ
כָּל אוֹתוֹ זְמַן.

בֵּא וְרָאָה מַה כְּתוּב, וּמִקְצַת יָמִים
עֲשֶׂרָה נִרְאָה מִרְאִיהֶם טוֹב (גו) מִן
כָּל הַיְלָדִים הָאֲכָלִים אֵת פֶּת בֶּג
הַמְּלֶכֶת. נִרְאָה מִרְאִיהֶם טוֹב - שְׁצֵלֶם
רְבוּנָם לֹא זָוּ מֵהֶם, וּמֵאַחֲרֵיכֶם זָוּ.
מִי גֵרַם אֵת זֶה? מִשּׁוּם שְׁלֹא נִגְעַלּוּ
בְּגַעֲלֵי מֵאֲכָלֵיהֶם. אֲשֶׁרִי חָלַקְתֶּם
שֶׁל יִשְׂרָאֵל שְׁכִתּוּב בְּהֶם, וְאֲנִשִּׁי
קִדַּשׁ תִּהְיוּן לִי.

וְאֵל מֹשֶׁה אָמַר עֲלֵה אֵל ה' וְגו'.
וְאֵל מֹשֶׁה אָמַר - מִי אָמַר? זֶה
שְׁכִינָתָה. עֲלֵה אֵת ה', כְּפִתּוּב (שְׁמוֹת
יט) וּמֹשֶׁה עֲלֵה אֵל הָאֱלֹהִים וְגו'.
(וַיִּקְרָא אֵלָיו ה') לְמַה כָּל זֶה? לְקַיֵּם
עִמָּם בְּרִית, פִּי הָרִי נִפְרָעוּ, מַה
שְׁלֹא יֵצְאוּ כֶּף מִמְצָרִים, שְׁנִמְלוּ
וְלֹא נִפְרָעוּ, וְכֵאן הָרִי נִפְרָעוּ וּנְכַסּוּ
בְּבְרִית הַקֹּדֶשׁ, שְׁכִתּוּב שֵׁם שֵׁם
לוֹ חֶק וּמִשְׁפָּט. וְשֵׁם נִסְהוּ -
בְּאוֹת הַקֹּדֶשׁ הַזֶּה שְׁנִגְלָתָה בְּהֶם,
וְכֵאן הַתְּקִימָה בְּהֶם עַל יְדֵי מֹשֶׁה
מִלַּת הַבְּרִית, שְׁכִתּוּב וַיִּקַּח מֹשֶׁה

בְּסִתְיָמָה דְּמִתְנִיתִין, מִיכְלָא דְּהוּא רָשָׁע, בְּשָׂרָא
בְּחֹלֶבָא הָוָה וּגְבִינָה עִם בְּשָׂרָא, בַּר מִיכְלָן
אַחֲרֵינִין, וְדָא סָלִיק לִיָּה בְּפִתּוּרִיהַ, בְּכָל יוֹמָא.

וְדִנְיָאֵל דְּאִסְתָּמַר מֵהָאִי, כִּד רָמוּ יִתְיָה
לְגוּבָא דְּאֲרִיּוֹתָא, אֲשֶׁתְּלִים בְּצוּלְמָא
דְּמֵאֲרִיָּה, וְלֹא שְׁנִי צוּלְמִיָּה לְצוּלְמָא אַחֲרָא,
וְעַל דָּא דִּחְלוּ אֲרִיּוֹתָא מִיָּנָה, וְלֹא חָבְלוּהוּ.
וְהוּא רָשָׁע, בְּשַׁעֲתָא דְּמַלְכוּתָא אֲתַעְדִּי מִיָּנָה,
(דִּנְיָאֵל ד) וְעִם חֵיּוֹת בְּרָא הָוָה מְדוּרִיָּה, אֲעֵדִי
צוּלְמָא דְּאֲנַפּוּי מִיָּנָה, וּמֵהוּא יוֹמָא, לֹא אֲתַחֲזִי
צוּלְמִיָּה, צוּלְמָא דְּבַר נֶשׁ. וְכָל בְּעִירָא דְּאֲתִי,
אֲתַחֲזִי לִיָּה, צוּלְמָא דְּזִינִיָּה, וְנוֹקְבִיָּה, וְהוּוּ
אֲתִיִּין עָלֵיהַ כְּלָהוּ, וּבְכֻמָּה זְמַיִן הוּוּ אֲכָלִין לִיָּה
חֵיּוֹת בְּרָא, בַּר דְּאֲתַגְזֹר הָאִי עוֹנֵשָׁא עָלֵיהַ, בְּגִין
דְּכְתִיב, (חֲבֻקָּק א) וְהוּא בְּמַלְכִים יִתְקַלֵּס, בְּגִין כֶּף,
כִּלְאֵי יִתְקַלְסוּ בֵּיהַ, כָּל הוּא זְמַנָּא.

הָא חֲזִי, מַה כְּתִיב, (דִּנְיָאֵל א) וּלְמִקְצַת יָמִים
עֲשֶׂרָה נִרְאָה מִרְאִיהֶן טוֹב מִכָּל הַיְלָדִים
הָאוֹכְלִים אֵת פֶּת בֶּג הַמְּלֶכֶת. נִרְאָה מִרְאִיהֶן
טוֹב, דְּצוּלְמָא דְּמֵאֲרִיָּהוּן לֹא אֲעֵדִיאוּ מִנְהוּן,
וּמֵאַחֲרֵינִי אֲעֵדִיאוּ. מֵאֵן גְּרִים הָאִי. בְּגִין דְּלֹא
אֲתַגְעַלּוּ בְּגִיעוּלֵי מִיכְלִיָּהוּן. זַכָּאָה חוּלְקִיָּהוּן
דִּישְׂרָאֵל, דְּכְתִיב בְּהוּ, וְאֲנִשִּׁי קִדַּשׁ תִּהְיוּן לִי.

וְאֵל מֹשֶׁה אָמַר עֲלֵה אֵל יי' וְגו'. (שְׁמוֹת
כד) וְאֵל מֹשֶׁה אָמַר, מֵאֵן אָמַר. דָּא
שְׁכִינָתָא. עֲלֵה אֵל יי', כְּמַה דְּכְתִיב, (שְׁמוֹת יט)
וּמֹשֶׁה עֲלֵה אֵל הָאֱלֹהִים וְגו'. (ס"א וַיִּקְרָא אֵלָיו
י') אֲמַאי כָּל דָּא, לְקִיָּמָא עֲמָהוּן קִיָּים, בְּגִין
דְּהָא אֲתַפְרְעוּ, מַה דְּלֹא נִפְקוּ הַכִּי מִמְצָרִים,
דְּאֲתַגְזֹרוּ, וְלֹא אֲתַפְרְעוּ, וְהִכָּא הָא אֲתַפְרְעוּ,
וְעֵאלוּ בְּבְרִית קִיָּימָא, דְּכְתִיב, (שְׁמוֹת טו) שֵׁם
שֵׁם לוֹ חֶק וּמִשְׁפָּט. דִּיִּיקָא וְשֵׁם נִסְהוּ, בְּהָאִי
אֵת קְדִישָׁא, דְּאֲתַגְלִיָּיא בְּהוּ, וְהִכָּא אֲתַקִּיָּים

את הַדָּם וַיִּזְרַק עַל הָעָם וְגו'.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק, מֵה שִּׁכְתוּב וַחֲצִי הַדָּם זָרַק עַל הַמִּזְבֵּחַ, בַּמִּזְבֵּחַ לֹא כְתוּב, אֲלֵא דוֹקָא עַל הַמִּזְבֵּחַ. וְהַשְׁתַּחֲוִיתֶם מֵרַחֵק, מֵהוּ מֵרַחֵק? כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (יִרְמִיָּה ל"א) מֵרַחֹק ה' נִרְאָה לִי. וְכְתוּב (שְׁמוֹת ב') וַתִּתְצַב אַחֲתָו מֵרַחֵק. שְׁנֵה רַבִּי אַבְיָא, שֶׁעֲמֵדָה הַלְבָנָה בַּפְּגִימוֹתָהּ, וְכֵה בַּשְּׂעָה זָכוּ יִשְׂרָאֵל יוֹתֵר בַּחֲלָק קְדוּשׁ, וְגִזְרוּ בְרִית קְדוּשׁ עִם הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא.

וְאֵל מִשֶּׁה אָמַר עֲלֶה אֶל ה'. מֵה הַטַּעַם? אָמְרָה לוֹ שְׂכִינָה, עֲלֶה לְמַעְלָה, שֶׁהָרִי אֲנִי וְיִשְׂרָאֵל נִשְׁתַּתְּףָּ בְּאֶחָד בְּשִׁלְמוֹת עַל יָדֶךָ, מֵה שְׁלֹא הִיָּה עַד כַּאֲן. מֵה כְּתוּב? וַיִּקַּח מִשֶּׁה חֲצִי הַדָּם וְגו'. חֲלָקוֹ לְשָׁנִים, חֲצִי הַדָּם זָרַק עַל הָעָם, וְחֲצִי הַדָּם זָרַק עַל הַמִּזְבֵּחַ, כְּמוֹ שֶׁבְּאַרְנוֹ. וְכְתוּב, וְהִנֵּה דָם הַבְּרִית אֲשֶׁר פָּרַת ה' עִמָּכֶם. וַיִּשֶׂם בְּאַגְנֹת, כְּתוּב בְּאַגְנֹת, חֶסֶד וְאֵל, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (שִׁיר הַשִּׁירִים ז') שְׁרָרְךָ אֲגֵן הַסֶּהַר וְנִגַּשׁ מִשֶּׁה לְבָדוֹ אֶל ה'. אֲשֶׁרִי חֲלָקוֹ שֶׁל מִשֶּׁה שֶׁהוּא לְבָדוֹ זָכָה לְמָה שְׁלֹא זָכָה אָדָם אַחֵר. יִשְׂרָאֵל זָכוּ עֲכָשׁוּ מֵה שְׁלֹא זָכוּ עַד לְאוֹתָהּ שְׂעָה, וְאוֹתָהּ שְׂעָה הַתְּקִימוֹ בְּקִיּוּם עֲלִיּוֹן קְדוּשׁ, וּבְאוֹתָהּ שְׂעָה הַתְּבַשְׂרוֹ לְהִיּוֹת הַמְּקַדָּשׁ בִּינְיָהִם, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (שְׁמוֹת כ"ה) וַעֲשׂוּ לִי מִקְדָּשׁ וְשִׁכְנֵתִי בְּתוֹכְכֶם.

וַיִּרְאוּ אֶת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל וַתַּחַת רַגְלָיו כְּמַעֲשֵׂה לְבַנֵּת הַסַּפִּיר וְגו'.

רַבִּי יְהוּדָה פָּתַח, (שִׁיר הַשִּׁירִים ז') זֹאת קוֹמַתְךָ דְּמַתָּה לְתַמָּר וְגו'. כְּמָה חֲבִיבָה כְּנִסֵּת יִשְׂרָאֵל לְפָנַי הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, שְׁלֹא נִפְרָדָת מִמֶּנּוּ כְּתַמָּר הִנֵּה שְׁלֹא נִפְרָד הַזָּכָר מִהַנְּקֵבָה לְעוֹלָמִים, וְלֹא עוֹלָה זֶה

בְּהוּ, עַל יָדָא דְּמִשֶּׁה גִזְרָה דְּקַיִימָא, דְּכְתִיב, וַיִּקַּח מִשֶּׁה אֶת הַדָּם וַיִּזְרַק עַל הָעָם וְגו'.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק מָאִי דְּכְתִיב, וְחֲצִי הַדָּם זָרַק עַל הַמִּזְבֵּחַ, בַּמִּזְבֵּחַ לֹא כְתוּב, אֲלֵא עַל הַמִּזְבֵּחַ דִּיִּיקָא. וְהַשְׁתַּחֲוִיתֶם מֵרַחֵק, מֵהוּ מֵרַחֵק. כְּמָה דְּאֵת אָמַר (יִרְמִיָּה ל"א) מֵרַחֹק יִי נִרְאָה לִי. וְכְתִיב, (שְׁמוֹת ב') וַתִּתְצַב אַחֲתָו מֵרַחֵק. תָּאֲנִי רַבִּי אַבְיָא, דְּקַיִימָא סִיְהָרָא בַּפְּגִימוֹתָא, וּבִיָּה שְׂעָתָא, זָכוּ יִשְׂרָאֵל יִתִּיר בְּחוּלְקָא קְדִישָׁא, וְגִזְרוּ קַיִימָא קְדִישָׁא בְּקוּדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא.

וְאֵל מִשֶּׁה אָמַר עֲלֶה אֶל יִי. מָאִי טַעְמָא. אָמְרָה לִיָּה שְׂכִינָתָא, אִסְתַּלִּיק לְעֵילָא, דְּהָא אֲנָא וְיִשְׂרָאֵל, נִשְׁתַּתְּףָּ בְּאֶחָד בְּשִׁלְמוֹתָא עַל יָדֶךָ, מֵה דְלָא הוּוּה עַד הַכָּא. מֵה כְּתִיב וַיִּקַּח מִשֶּׁה חֲצִי הַדָּם וְגו', פְּלַג לִיָּה לְתַרְיִן. חֲצִי הַדָּם זָרַק עַל הָעָם, וְחֲצִי הַדָּם זָרַק (דף קכ"ו ע"א) עַל הַמִּזְבֵּחַ, כְּמָה דְּאוֹקִימָנָא. וְכְתִיב, הִנֵּה דָם הַבְּרִית אֲשֶׁר פָּרַת יִי עִמָּכֶם. וַיִּשֶׂם בְּאַגְנֹת, בְּאַגְנֹת כְּתִיב, חֶסֶד וְאֵל. כְּמָה דְּכְתִיב, (שִׁיר הַשִּׁירִים ז') שְׁרָרְךָ אֲגֵן הַסֶּהַר אֶל יַחֲסֵר הַמְּזוּג.

וְנִגַּשׁ מִשֶּׁה לְבָדוֹ אֶל יִי, (שְׁמוֹת כ"ד) זַכָּאָה חוּלְקָיָה דְּמִשֶּׁה, דְּהוּא בְּלַחֲדוּדִי, זָכָה לְמָה דְלָא זָכָה בַר נִשׁ אַחֲרָא. יִשְׂרָאֵל זָכוּ הַשְׁתָּא, מֵה דְלָא זָכוּ עַד הֵיא שְׂעָתָא. וְהֵיא שְׂעָתָא, אֶתְקַיִימוּ, בְּקִיּוּמָא עֲלָאָה קְדִישָׁא. וּבְהֵוּא שְׂעָתָא אֶתְבַּשְׂרוּ לְמַהוּי בִּינְיָיָהוּ מִקְדָּשָׁא, כְּמָה דְּאֵתְ אָמַר, (שְׁמוֹת כ"ה) וַעֲשׂוּ לִי מִקְדָּשׁ וְשִׁכְנֵתִי בְּתוֹכְכֶם.

וַיִּרְאוּ אֶת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל וַתַּחַת רַגְלָיו כְּמַעֲשֵׂה לְבַנֵּת הַסַּפִּיר וְגו'.

(שְׁמוֹת כ"ד) רַבִּי יְהוּדָה פָּתַח, (שִׁיר הַשִּׁירִים ז') זֹאת קוֹמַתְךָ דְּמַתָּה לְתַמָּר וְגו', כְּמָה חֲבִיבָה כְּנִסֵּת יִשְׂרָאֵל קָמִי קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא, דְּלֹא מִתְּפָרְשָׁא מִנְיָה, כְּהָאִי תַמָּר, דְּלֹא פָרִישׁ דְּכַר מִן נוֹקְבָא לְעוֹלָמִין, וְלֹא סְלִיק, דָּא בְּלֹא דָא. כֵּן כְּנִסֵּת

בלי זה. כף פנסת ישראל לא נפרדת
מהקדוש ברוך הוא.

בא וראה, בשעה שנדב ואביהוא
ראו, ושבעים זקנים, מה כתוב
בהם? ויראו את אלהי ישראל.
שהתגלגלה עליהם שכניה. רבי
יהודה ורבי יוסי אומרים, את
דוקא, וזה את הוא מרחוק. את -
להכליל את מה שכתובו.

רבי יצחק אמר, והרי כתוב (יחזקאל
*) היא החיה אשר ראיתי תחת אלהי
ישראל בנהר כפר. מי החיה הזו?
אמר רבי יוסי אמר רבי חייא, חיה
קטנה, וכי יש חיה קטנה? כן. חיה
קטנה, וחסה עליונה, וחסה קטנה
שבקטנות.

ויראו את אלהי ישראל, דוקא, כמו
שאמרנו. ותחת רגליו כמעשה
לבנת הספיר, כמראה אבן טובה
שעתיד הקדוש ברוך הוא לבנות
המקדש, שכתוב (ישעיה נד) ויסדתיך
בספירים.

ואר אצילי בני ישראל - זה נדב
ואביהוא. לא שלח ידו - שהעלה
אותם לאחר זמן, וכאן לא נענשו.
רבי יוסי אמר דבר זה לשבחם,
שכתוב ויאכלו וישתו, שזנו
עיניהם מהאור הזה. רבי יהודה
אמר, אכילה ודאית אכלו וזנו
עצמם, וכאן נקשרו למעלה אם לא
שפטו דרכיהם אחר כף, כמו
שבארנו.

אמר רבי אלעזר, ואפלו ישראל
באותה שעה הכשרו ונקשרה בהם
שכינה, והפריית הזו וכל התורה
בזמן אחד זה היה, וישראל כאותה
שעה לא ראו לעולמים. ולעתיד
לבא עתיד הקדוש ברוך הוא
להגלות על בניו ולהראות את כל
כבודו עין בעין, שכתוב (שם נב) כי
עין בעין יראו בשוב ה' ציון. וכתוב
(שם מ) ונגלה כבוד ה' ויראו כל בשר
יחדו וגו'.

ישראל, לא מתפרשא מקודשא בריך הוא.

הא חזי, בשעתא דנדב ואביהוא ושבעין סבין
חמו. מה כתיב בהו. ויראו את אלהי
ישראל. דאתגלי עליהו שכנינתא. רבי יהודה
ורבי יוסי אמרי, את דייקא. ודא את, הוא
מרחוק. את לאכללא מה די בגויה.

רבי יצחק אמר, והא כתיב (יחזקאל *) היא החיה
אשר ראיתי תחת אלהי ישראל בנהר כפר,
מאן חיה דא. אמר רבי יוסי אמר רבי חייא, חיה
זוטרת. וכי אית חיה זוטרת, אין. חיה זוטרת,
וחיה עלאה. וחיה זוטרא דזוטרת.

ויראו את אלהי ישראל, דייקא, כמה דאמינא.
ותחת רגליו כמעשה לבנת הספיר, כחזו
אבן טבא, דזמין קדשא בריך הוא למבני
מקדשא, דכתיב, (ישעיה נד) ויסדתיך בספירים.

ואר אצילי בני ישראל, (שמות כד) דא נדב ואביהוא.
לא שלח ידו, דסליק לון לבתר זמנא, ולא
אתענשו הכא. רבי יוסי אמר, מלה דא, לשבחא
דלהון, דכתיב ויאכלו וישתו דזנו עיניהון,
מנהירו דא. רבי יהודה אמר, אכילה ודאית
אכלו, וזנו גרמייהו, והכא אתקשרו לעילא, אי
לא דסטו אורחיהו לבתר, כמה דאוקימנא.

אמר רבי אלעזר, ואפילו ישראל, בההיא שעתא
אתקשרו, ואתקשרת בהו שכנינתא. ודא
קיימא, ואורייתא כללא, בחד זמנא הוה. וישראל
בההיא שעתא לא חמו לעלמין. ולזמנא דאתי,
זמין קדשא בריך הוא לאתגלגלה על בנוי,
ולמחמי כללא יקרא דיליה עינא בעינא, דכתיב
(ישעיה נב) כי עין בעין יראו בשוב יי' ציון. וכתיב,
(ישעיה מ) ונגלה כבוד יי' ויראו כל בשר יחדו וגו'.

פְּרֻשַׁת תְּרוּמָה

וַיְדַבֵּר יְיָ אֶל מֹשֶׁה לֵאמֹר. (שמות כה) דְּבַר אֶל בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל וַיִּקְחוּ לִי תְרוּמָה מֵאֵת כָּל אִישׁ

אֲשֶׁר יִדְבְּנוּ לְבוּ וְגו'. רבי חייא פתח, (תהלים קלה)
פִּי יַעֲקֹב בָּחַר לוֹ יְהוָה יִשְׂרָאֵל לְסִגְלוֹתוֹ, כַּמָּה
חֲבִיבִין יִשְׂרָאֵל קָמִי קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא,
דְּאֶתְרַעֵי בְּהוּ, וּבְעָא לְאֶתְדַבְּקָא בְּהוּ,
וּלְאֶתְקַשְׂרָא עִמָּהוֹן. וְעֵבִיד לְהוֹן עִמָּא יַחֲדָאִי
בְּעִלְמָא, דְּכַתִּיב, (שמואל ב ז) וּמִי כְעִמְדָּא פִּישְׂרָאֵל
גּוֹי אֶחָד בְּאַרְצָן, וְאִינּוֹן אֶתְרַעוּ בֵּיהּ, וְאֶתְקַשְׂרוּן
בֵּיהּ. הֵדָּא הוּא דְכַתִּיב, פִּי יַעֲקֹב בָּחַר לוֹ יְהוָה.
וּכְתִיב (דף קכ"ו ע"ב) (דברים לב) פִּי חָלַק יְיָ עִמּוֹ. וַיְהִי
לְשָׂאֵר עִמִּין שׁוֹלְטָנִין רַבְרָבִין מְמַנֵּן עַלְיֵיהוּ,
וְהוּא נְטִיל לְחֻלְקֵיהּ יִשְׂרָאֵל.

רַבִּי שְׁמַעוֹן פֶּתַח, (שיר השירים ו) מִי זֹאת הַנְּשֻׁקָפָה
כְּמוֹ שְׁחַר יָפָה כְּלַבָּנָה בָּרָה כַּחֲמָה אִיוּמָה
כְּנֻדְגָלוֹת. מִי זֹאת, רְזָא דְתַרִּין עֲלֵמִין מִתְחַבְּרִין
פְּחָדָא, וְדָא הוּא עוֹלָם וְעוֹלָם. מ"י: הָא
אוּקְיָמָנָא דְרָגָא עֲלָאָה לְעֵילָא, שִׁירוּתָא
דְקִיּוּמָא בְּשִׂאֲלָתָא, וְאֶקְרִי מ"י, כַּמָּה דְאֶתְ
אָמַר (ישעיה מ) שָׂאוּ מְרוֹם עֵינֵיכֶם וּרְאוּ מִי בְרָא
אֵלֶּה. זא"ת: דְרָגָא תַתָּאָה לְתַתָּא, עֲלֵמָא
תַתָּאָה. וְתַרוּוֹיְיָהוּ, תַרִּין עֲלֵמִין בְּחַבְּוּרָא חָדָא,
בְּקַשְׁוּרָא חָדָא כַּחָדָא.

הַנְּשֻׁקָפָה: כַּד מִתְחַבְּרִין תַרוּוֹיְיָהוּ כַּחָדָא. כְּמוֹ
שְׁחַר: כַּד בְּעֵינָא שְׁחַרוּתָא לְאַנְהָרָא
וּלְבַתַּר אֶתְנַהִיר פְּסִיחָרָא, כַּד (בְּנִישׁ) בְּטַשׁ בְּה
נַהִירוּ דְשִׁמְשָׁא. וּלְבַתַּר פְּשִׁמְשָׁא, כַּד קִיּוּמָא
סִיחָרָא בְשְׁלִימוֹ. אִיוּמָה: תְּקִיפָא, לְאַגְנָא עַל
כְּלָא. דְהָא כְּדִין אֵית לָהּ שְׁלִימוֹ וְתְקִיפוֹ,
לְמַעַבְדַּ חִילָא.

פְּרֻשַׁת תְּרוּמָה

וַיְדַבֵּר ה' אֶל מֹשֶׁה לֵאמֹר. דְּבַר
אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּקְחוּ לִי תְרוּמָה
מֵאֵת כָּל אִישׁ אֲשֶׁר יִדְבְּנוּ לְבוּ וְגו'.
רַבִּי חֵיָיא פֶּתַח, (תהלים קלה) פִּי יַעֲקֹב
בָּחַר לוֹ יְהוָה יִשְׂרָאֵל לְסִגְלוֹתוֹ. כַּמָּה
חֲבִיבִים יִשְׂרָאֵל לְפָנֵי הַקְּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא, שְׁהֶתְרַצָּה בְּהֶם וְרָצָה
לְהִדְבֹּק בְּהֶם וּלְהִתְקַשֵּׁר עִמָּם,
וְעֵשָׂה אוֹתָם עִם חֵידֵי בְּעוֹלָם,
שְׁפָתוֹב (שמואל ב ז) וּמִי כְעִמְדָּא
כִּישְׂרָאֵל גּוֹי אֶחָד בְּאַרְצָן, וְהֶם
הֶתְרַצּוּ בוּ וְהִתְקַשְׂרוּ בוּ. זְהוּ
שְׁפָתוֹב פִּי יַעֲקֹב בָּחַר לוֹ יְהוָה,
וּכְתוּב (דברים לב) פִּי חָלַק ה' עִמּוֹ.
וְנִתַּן לְשָׂאֵר הָעַמִּים שְׁלֵיטִים
גְּדוּלִים מְמַנִּים עֲלֵיהֶם, וְהוּא נְטִל
אֶת יִשְׂרָאֵל לְחֻלְקוֹ.

רַבִּי שְׁמַעוֹן פֶּתַח, (שיר השירים ו) מִי
זֹאת הַנְּשֻׁקָפָה כְּמוֹ שְׁחַר יָפָה
כְּלַבָּנָה בָּרָה כַּחֲמָה אִימָה
כְּנֻדְגָלוֹת. מִי זֹאת - סוּד שֶׁל שְׁנֵי
עוֹלָמוֹת מְחַבְּרִים כְּאֶחָד, וְזֶה הוּא
עוֹלָם וְעוֹלָם. מ"י - הֲרֵי בְּאַרְנוּבָה
דְרָגָה עֲלִיוֹנָה לְמַעְלָה, רְאִישִׁית
שְׁעוּמְדַת לְשִׂאֲלָה, וְנִקְרָאת מ"י,
כְּמוֹ שְׁנַאָמַר (ישעיה מ) שָׂאוּ מְרוֹם
עֵינֵיכֶם וּרְאוּ מִי בְרָא אֵלֶּה. זא"ת
- דְרָגָה תַּחְתּוֹנָה לְמַטָּה, עוֹלָם
תַּחְתּוֹן. וְשְׁנֵיהֶם שְׁנֵי עוֹלָמוֹת
בְּחַבְּוּרָא אֶחָד, בְּקַשְׁרָא אֶחָד כְּאֶחָד.
הַנְּשֻׁקָפָה - כְּשִׁמְשׁוֹתֵי שְׁנֵיהֶם
כְּאֶחָד. כְּמוֹ שְׁחַר - פְּשׁוּרָצָה
הַשְׁחַר לְהָאִיר, וְאַחַר כֶּף נְאוּר
כְּלַבָּנָה, כְּשִׁמְפָה (בְּשׁוּבוֹס) בוּ אוּר
הַשְּׁמֶשׁ. וְאַחַר כֶּף פְּשִׁמְשׁ,
כְּשִׁעוּמְדַת הַלְּבָנָה בְּשִׁלְמוֹת.
אִימָה - תְּקִיפָה לְהִגָּן עַל הַכֹּל,
שְׁהֲרִי אִזּוּ יֵשׁ לָהּ שְׁלֵמוֹת וְתִקְוָה
לְעִשׂוֹת חִיל.

וְלֹקַחַת חֵיל מֵהָעוֹלָם הַעֲלִיּוֹן עַל יְדֵי יַעֲקֹב הַשְּׁלֵם, שֶׁחִבֵּר אוֹתָם כְּאֶחָד. חִבֵּר אוֹתָם כְּאֶחָד לְמַעְלָה, וְחִבֵּר אוֹתָם כְּאֶחָד לְמַטָּה, וּמִשָּׁם יֵצְאוּ שְׁנַיִם עֶשֶׂר שְׂבָטִים קְדוֹשִׁים כְּמוֹ שְׁלֹמֹעַלָה. יַעֲקֹב שֶׁהָיָה שְׁלֵם הִכְנִיס אֶתְּכָה בְּשָׁנֵי עוֹלָמוֹת, כְּמוֹ שֶׁבְּאַרְנוֹ. שָׂאֵר בְּנֵי אָדָם שְׁעוֹשִׂים, כִּי מְגַלִּים עֲרִיּוֹת לְמַעְלָה וּלְמַטָּה, גוֹרְמִים יְרִיבוֹת בְּשָׁנֵי עוֹלָמוֹת וְגוֹרְמִים פְּרוּד. זֶהוּ שֶׁכְּתוּב (ויקרא יח) וְאִשָּׁה אֶל אֲחֹתָהּ לֹא תִקַּח לְצַרְרָה, שֶׁנֶּעֱשׂוֹת יְרִיבוֹת זו לְזוֹ.

וְאִם תֵּאמַר, (בראשית ל) וַתִּקְנֶא רָחֵל בְּאֲחוֹתָהּ - כִּי הָיָה וְדָאֵי. שֶׁהָיָה כָּל תְּשׁוּבַת הָעוֹלָם הַתַּחְתּוֹן אֵינָה אֶלָּא כְּדֵי לְהִיּוֹת כְּמוֹ הָעוֹלָם הַעֲלִיּוֹן וּלְיִרְשׁ מְקוֹמוֹ. בְּמָקוֹם אַחֵר קִנְיַת סוֹפְרִים תְּרַבֵּה חֲכָמָה, וְכַאֲשֶׁר קִנְיַת סוֹפְרִים, מִשׁוּם שֶׁיֵּשׁ סֵפֶר וְסֵפֶר, מְגַדִּילִים מְשִׁיכֵת הַחֲכָמָה (הַעֲלִיּוֹנָה) אֲלֵיהֶם. (ועל זה יַעֲקֹב הַשְּׁלֵם כו').

וְעַם כָּל דָּא, אֶפְלוּ יַעֲקֹב לֹא הַשְּׁלֵם אֲלֵיהֶם כְּרָאוּי. שָׂאֵר בְּנֵי הָעוֹלָם גוֹרְמִים יְרִיבוֹת וְגוֹרְמִים פְּרוּד וּמְגַלִּים עֲרִיּוֹת שֶׁל הַכֹּל, עֲרִיּוֹת שְׁלֹמֹעַלָה וּמִטָּה. וּבִסוּד זֶה יֵשׁ אֶת סוּד הָעֲרִיּוֹת, עֲרִיּוֹת שֶׁל אִם וּבִתָּהּ, וְהַכֹּל בְּסוּד אֶחָד. מִי זֹאת - נִקְרְאוּ אֲחִיוֹת, מִשׁוּם שֶׁהֵן בְּאַתְּכָה וְאֲחֹתָהּ וּבְחִבּוּר הַרְצוֹן. וְנִקְרְאוּת אִם וּבִתָּהּ. מִי שֶׁמְגַלֵּה אֶת עֲרוֹתָן, אֵינן לוֹ חֵלֶק לְעוֹלָם הַבָּא וְאֵינן לוֹ חֵלֶק בְּאֲמוּנָה.

בֹּא וְרָא, כִּי יַעֲקֹב בָּחַר לוֹ יְהוָה - סוּד עֲלִיּוֹן לְמַעְלָה. כִּיּוֹן שֶׁהַשְּׁלֵם וְנִקְרְאָה יִשְׂרָאֵל, אֲזִי לְסַגְלָתוֹ, נִטַּל הַכֹּל בְּכָל הַצְּדָדִים, וְנִטַּל לְמַעְלָה וְנִטַּל לְמַטָּה, וְנִשְׁלַם בְּכָל.

וְנִטַּרְא חֵילָא מְעַלְמָא עֲלָא, עַל יְדָא דִּיעֲקֹב שְׁלִימָא, דְּחִבֵּר לוֹן כְּחִבֵּר לוֹן כְּחִבֵּר לוֹן פְּחֻדָא. חִבֵּר לוֹן כְּחִבֵּר לוֹן פְּחֻדָא לְעִילָא. וְחִבֵּר לוֹן כְּחִבֵּר לוֹן פְּחֻדָא לְתַתָּא. וּמִתְמַן נִפְקוּ, תְּרִיסַר שְׂבָטִין קְדִישִׁין, כְּגוֹוֹנָא דְלְעִילָא. יַעֲקֹב דְּהוּה שְׁלֵם, אֶעִיל רְחִימוֹ בְּתַרְיִן עֲלָמִין, כְּמָה דְּאוּקִימָנָא. שָׂאֵר בְּנֵי נְשָׂא דְעַבְדִּין כְּדִין מְגַלִּין עֲרִיּוֹן לְעִילָא וְתַתָּא, גְּרִים דְּכָבוּ בְּתַרְיִן עֲלָמִין, וְגְרִים פְּרוּדָא, הָדָא הוּא דְכְּתִיב, (ויקרא יח) וְאִשָּׁה אֶל אֲחֹתָהּ לֹא תִקַּח לְצַרְרָה, דְּאֲתַעֲבִידוּ מֵאֲרִי דְכָבוּ דָא לְדָא.

וְאִי תִימָא (בראשית ל) וַתִּקְנֶא רָחֵל בְּאֲחוֹתָהּ. הַכִּי הוּא וְדָאֵי דְהָא עֲלָמָא תַתָּא, כָּל תִּיאֻבְתָּהּ לָאו אִיהוּ, אֶלָּא בְּגִין לְמִיּהוּי כְּגוֹוֹנָא דְעֲלָמָא עֲלָא, וּלְמִירַת דְּיוֹכְתָּהּ. בְּדוּכְתָּא אַחֲרָא קִנְיַת סוֹפְרִים אֶסְגִּיאַת חֲכָמָתָא, וְהָכָא קִנְיַת סוֹפְרִין, בְּגִין דְּאִית סֵפֶר וְסֵפֶר, אֶסְגִּיאֻ מְשִׁיכוּ דְחֲכָמָתָא (עֲלָא) לְגַבִּיּהוּ. (ג"א ועל דא יַעֲקֹב אֶשְׁלִים כו').

וְעַם כָּל דָּא, אֶפְלוּ יַעֲקֹב לֹא אֶשְׁלִים לְגַבִּיּהוּ כְּדָקָא חֲזִי. שָׂאֵר בְּנֵי עֲלָמָא, גְּרִמִּין דְּכָבוּ, וְגְרִמִּין פְּרוּדָא, וּמְגַלִּין עֲרִיּוֹן דְּכָלָא, עֲרִיּוֹן דְּעִילָא וְתַתָּא. וּבְרָזָא דָא אִית רְזָא דְעֲרִיּוֹן, עֲרִיּוֹן דְּאִימָא וּבְרָתָא, וְכָלָא בְּרָזָא חֻדָּא. מִי זֹאת אֲתַקְרוּן אֲחֹתָן, בְּגִין דְּאֵינֻן בְּאַחֹתָהּ וּבְרְחִימוֹ, וּבְחִבּוּרָא דְרַעוּתָא. וְאֶקְרוּן אִמָּא וּבְרָתָא. מָאן דְּגַלִּי עֲרִיּוֹתָהוֹן, לִית לֵיה חוּלְקָא לְעֲלָמָא דְאֲתִי, וְלִית לֵיה חוּלְקָא בְּמִהִמְנוּתָא. הָא חֲזִי, כִּי יַעֲקֹב בָּחַר לוֹ יְהוָה, רְזָא עֲלָא לְעִילָא. כִּיּוֹן דְּאֶשְׁלִים, וְאֶקְרִי יִשְׂרָאֵל, כְּדִין לְסַגְלָתוֹ, נִטַּל כָּלָא בְּכָל סְטְרִין, וְנִטַּל לְעִילָא וְנִטַּל לְתַתָּא, וְאֶשְׁתַּלִּים בְּכָלָא.

אמר רבי שמעון, הא תנינן, דכד ברא קדשא בריה הוא עלמא, גליף בגליפוי דרזי מהימנותא, גו טהירין ברזין עלאין, וגליף לעילא וגליף לתתא, וכלא ברזא חדא, ברזא דגלופי דשמא קדישא יהו"ה, דשליט באתווי עילא ותתא. וברזא דא אשתכללו עלמין, עלמא עלאה ועלמא תתאה.

עלמא עלאה אשתכלל ברזא דאת י', נקודה עלאה קדמאה, דנפקא מגו דסתים וגניז דלא ידיע, ולא קיימא למנדע, ולא אתידע פלל, סליקו דרזא דאין סוף, ומגו סתימו דא, נהיר נהירו חד דקיק וסתים, פליל בגויה פללא דכל נהורין. ובההוא נהירו סתים, בטש ביה מאן דלא בטש. נהיר ביה מאן דלא נהיר. וכדין, אפיק חד נהירו, דאיהו עדונא לעדונא, לאשתעשעא, לאתגנזא נהירו דקיק, וסתים בגו ההוא נהירו.

וההוא נהירו דאיהו עדונא לעדונא, סתים, אתקיימו (נ"א אתקיימו) ואשתכללו ביה שית רשימין, דלא ידיען, פר לההוא נהורא דקיק פד עאל לאתגנזא, עדונא בעדונא נהיר בנהירו.

והאי נהירו דנפק מגו נהירו דקיק איהו דחילא ואמתני ותקיפא יתירא, ואתפשט האי ואתעביד עלמא חדא, דנהיר לכל עלמין. עלמא סתימא דלא ידיע פלל, ובגויה דיירין שית רבוא אלף, דאינון דיירין וחילין ומשיריין עלאין.

וביין דאפיק לון ואשתכללו כחדא כדין (דף קכ"ז ע"א) איהו חבורא חדא. ואינון רזא דאת וי"ו, דאתחבר בההוא עלמא סתימא, (כאן חסר) וכדין פתיב, (תהלים קלה) פי יעקב בחר לו יה. פד נפיק וי"ו, ואשתכלל מגו י"ה, כדין ישראל לסגלתו.

אמר רבי שמעון, הרי שנינו, כשברא הקדוש ברוך הוא את העולם, חקק בחקיקותיו של סודות האמונה תוך קלפות בסודות עליונים, וחקק למעלה וחקק למטה, והכל בסוד אחד, בסוד גלופי השם הקדוש יהו"ה, ששולט באותיותיו מעלה ומטה, ובסוד זה נתקנו העולמות - העולם העליון והעולם התחתון.

העולם העליון נתקן בסוד של אות י', נקדה עליונה ראשונה שיצאה מתוך הנסתר והגנוז שלא ידוע, ולא עומד להודע ולא נודע פלל, עליה של סוד האין סוף, ומתוך סתר זה מאיר אור אחד דקיק ונסתר, כולל בתוכו פלל כל האורות. וכאותו אור נסתר הבה בו מי שלא הבה, האיר בו מי שלא האיר, ואז יצא אור אחד שהוא עדון לעדון, להשתעשע, לגנוז אור דקיק ונסתר בתוך אותו האור. ואותו אור שהוא עדון לעדון, נסתר, התקיימו (ברקמ) ונתקנו בו ששה רשומים שלא ידועים, פרט לאותו אור דקיק כשנכנס להגנוז עדון בעדון, אור באור. והאור הזה שיוצא מתוך האור הדקיק, הוא מפחיד ואימתני ותקיף יותר, וזה התפשט ונעשה עולם אחד שמאיר לכל העולמות, עולם נסתר שלא ידוע פלל, ובתוכו דרים שש רבוא אלף של אותם דירים וחילות ומחנות העליונות. וכיון שהוציא אותם ונתקנו כאחד, אז הוא חבור אחד, והם סוד של אות וי"ו שהתחברה באותו עולם נסתר, ואז פתיב פי יעקב בחר לו יה. כשיוצא וי"ו ונתקן מתוך י"ה, אז ישראל לסגלתו.

רְשָׁאָר בְּנֵי הָעוֹלָם לֹא נִתְּנָה רְשׁוּת לְעֲלוֹת כֶּף, אֲלֵא רַק לְסַגְּלוֹתוֹ, מְקוֹם שְׁנוּטֵל וְכוּנֵס הַכֵּל, וְזוֹהִי דְרָגָה לְמִטָּה, וּמִתּוֹךְ זֶה נוֹטְלִים לְמַעְלָה בְּסִתְרֵי הַרְצוֹן, אֲבָל לֹא בְּגִלּוֹי כְּמוֹ שְׁנוּטֵל יַעֲקֹב. זֶהוּ שְׁפָתוֹב וַיִּקְחוּ לִי תְרוּמָה.

וַיִּקְחוּ לִי תְרוּמָה. רַבִּי יְהוּדָה פִּתַּח, (תהלים לא) מָה רַב טוֹבָךָ אֲשֶׁר צִפַּנְתָּ לִירְאִיךָ פְּעֻלַּת לַחֹסִים כִּי נִגְדַת בְּנֵי אָדָם. פְּסוּק זֶה פְּרָשׁוּהוּ וְנִתְּבָאָר, אֲבָל סוּד זֶה הָרִי בְּאֵרוֹ הַמְּנוּרָה הַקְּדוּשָׁה בְּתוֹךְ סוּדוֹת עֲלִיוֹנִים. דְּרָגָה עֲלִיוֹנָה, שֶׁהוּא סוּד שֶׁל עוֹלָם עֲלִיוֹן, נִקְרָאת מ"י. דְּרָגָה תַּחְתּוֹנָה, שֶׁהוּא סוּד שֶׁל עוֹלָם עֲלִיוֹן, נִקְרָאת מ"ה. וְשִׁנְיָנוּ, אֵל תִּקְרִי מ"ה אֲלֵא מֵאָה, כִּי כָל הַדְּרָגוֹת הָעֲלִיוֹנוֹת בְּשִׁלְמוֹתָם הֵם כְּאֵן.

עוֹד, לְמָה נִקְרָאת מ"ה? אֲלֵא אִף עַל גַּב שְׁמֵשִׁיכוֹת עֲלִיוֹנָה נִמְשָׁכָה, לֹא הַתְּגַלְתָּה עַד שֶׁשָּׁשְׁלָם כְּאֵן, שֶׁהוּא מְקוֹם סוּף כָּל הַדְּרָגוֹת, סוּף שֶׁל הַמְּשַׁכֵּת הַכֵּל, וְעוֹמֵד בְּהַתְּגַלּוֹת. וְאִף עַל גַּב שְׁגִלּוֹי יוֹתֵר מִהַכֵּל, עוֹמֵד לְשִׁאֲלָה מ"ה. מָה רְאִיתָ? מָה יִדְעָתָ? כְּמוֹ שְׁנֹאֲמַר (דברים ד) כִּי לֹא רְאִיתֶם כָּל תְּמוּנָה. וְרַבֵּן, "מָה" רַב טוֹבָךָ - זֶהוּ יְסוּד הָעוֹלָם שְׁנֹקְרָא רַב טוֹב, כְּמוֹ שְׁנֹאֲמַר (ישעיה סג) וְרַב טוֹב לְבַיִת יִשְׂרָאֵל, כִּי זֶהוּ רַב טוֹב. אוֹר הָרֵאשׁוֹן, נִקְרָא טוֹב סֶתֶם, וְכֵאֵן כְּלוּלִים זָכַר וְנִקְבָּה כְּאֶחָד. אֲשֶׁר צִפַּנְתָּ - שֶׁהָרִי נִגְנָז, כְּמוֹ שֶׁהָאוֹר הָרֵאשׁוֹן שְׁנֹגְזֵר וְנִסְתָּר. פְּעֻלַּת - שְׁכָאֵן הִיא אֲמָנוּת הַכֵּל, אֲמָנוּת שֶׁל כָּל הָעוֹלָם, אֲמָנוּת שֶׁל גְּשׁוּמוֹת וְרוּחוֹת.

בְּסוּד זֶה עֲשֵׂה הַקְּדוּשָׁה בְּרוּךְ הוּא אֲמָנוּת שֶׁל כָּל הָעוֹלָם, וְסוּד זֶה

רְשָׁאָר בְּנֵי עֲלָמָא, לֹא אֲתִיְהִיב לֹוֹן רְשׁוֹ לְסַלְקָא הָכִי, אֲלֵא לְסַגְּלוֹתוֹ, אֲתֵר דְּנֻטִיל וְכִנְיִש כְּלָא. וְדָא אִיהוּ דְרָגָא לְתַתָּא, וּמִגּוֹ דָּא, נֻטְלִין לְעִילָא, בְּסִתְיִמוֹ דְרַעוֹ, אֲבָל לֹא בְּאֲתַגְלִיא, כְּמָה דְנֻטִיל יַעֲקֹב, הָדָא הוּא דְכִתְיִב וַיִּקְחוּ לִי תְרוּמָה.

וַיִּקְחוּ לִי תְרוּמָה. (שמות כה) רַבִּי יְהוּדָה פִּתַּח, (תהלים לא) מָה רַב טוֹבָךָ אֲשֶׁר צִפַּנְתָּ לִירְאִיךָ פְּעֻלַּת לַחֹסִים כִּי נִגְדַת בְּנֵי אָדָם. הָאִי קָרָא הָא אוּקְמוּהָ וְאֲתַמְר. אֲבָל רְזָא דָּא, הָא אוּקְמוּהָ בּוּצִינָא קְדִישָׁא, גּוֹ רְזִין עֲלֵאִין.

דְּרָגָא עֲלָאָה, דְּאִיהוּ רְזָא דְעֲלָמָא עֲלָאָה, אִקְרִי מ"י. דְּרָגָא תַּתָּאָה, דְּאִיהוּ רְזָא דְעֲלָמָא תַּתָּאָה, אִקְרִי מ"ה. וְתַנְיִנּוּ, אֵל תִּקְרִי מ"ה אֲלֵא מֵאָה, בְּגִין דְּכָל דְרָגִין עֲלֵאִין בְּאֲשִׁלְמוּתָהוֹן הָכָא אִינוּן.

תוֹ אֲמַאי אִקְרִי מ"ה. אֲלֵא אִף עַל גַּב דְּמִשְׁיִכוֹ עֲלָאָה אֲתַמְשֵׁךְ, לֹא אֲתַגְלִיא עַד דְּאֲשַׁתְּלִים הָכָא, דְּאִיהוּ אֲתֵר סוּפָא דְכָל דְרָגִין, סוּפָא דְאֲמִשְׁכוּתָא דְכָלָא, וְקִיִּמָּא בְּאֲתַגְלִיא. וְאִף עַל גַּב דְּאֲתַגְלִיא יִתִּיר מִכְּלָא, קִיִּמָּא לְשִׁאֲלָא, מ"ה. מָה חֲמִית, מָה יִדְעָתָ, כְּמָה דְאֵת אֲמַר (דברים ד) כִּי לֹא רְאִיתֶם כָּל תְּמוּנָה.

וְכַגִּין כְּף, מָה, רַב טוֹבָךָ, דָּא אִיהוּ יְסוּדָא דְעֲלָמָא, דְּאִקְרִי רַב טוֹב. כְּמָה דְאֵת אֲמַר (ישעיה סג) וְרַב טוֹב לְבַיִת יִשְׂרָאֵל בְּגִין דְּהָאִי אִיהוּ רַב טוֹב. אוֹר קְדִמָּאָה, אִקְרִי טוֹב סֶתֶם, וְהָכָא כְּלִילִין דְּכַר וְנוּקְבָא כְּחָדָא. אֲשֶׁר צִפַּנְתָּ, דְּהָאִי אֲתַגְנִיז, כְּגִוּוֹנָא דְאוֹר קְדִמָּאָה, דְּאֲתַגְנִיז וְאֲתַטְמַר. פְּעֻלַּת: דְּהָכָא אִיהוּ אוּמְנוּתָא דְכָלָא, אוּמְנוּתָא דְכָל עֲלָמָא, אוּמְנוּתָא דְנִשְׁמָתִין וְרוּחִין.

בְּרִזָּא דָּא עֲבִיד קְדִשָׁא בְּרִיךְ הוּא אוּמְנוּתָא דְכָל עֲלָמָא, וְרִזָּא דָּא (בראשית א)

בְּרֹאשִׁית בְּרֹא אֱלֹהִים (בראשית א) בְּרֹאשִׁית בְּרֹא אֱלֹהִים
את השמים ואת הארץ. בסוד זה
נעשה ונבנה המשכן, שהוא
בדיוקן של העולם העליון
ובדיוקן העולם התחתון. זהו
שכתוב ויקחו לי תרומה. לי
תרומה - שתי דרגות שהן אחת,
שמתחברות כאחד.

ויקחו לי תרומה וגו'. רבי שמעון
ורבי אלעזר ורבי אבא ורבי יוסי
היו יושבים יום אחד פחת
האילנות בבקעה ליד ים גינוסר.
אמר רבי שמעון, כמה נאה צל
זה שמכסה עלינו מתוך האילנות,
ואנו צריכים לעטר מקום זה
בדברי תורה.

פתח רבי שמעון ואמר, (שיר ג)
אפריון עשה לו המלך שלמה
מעצי הלבנון. פסוק זה הרי
בארנוהו ונתבאר, אבל אפריון -
זה היכל שלמטה, שהוא כמו
ההיכל העליון, והקדוש ברוף
הוא קרא לו בן עדן, שהוא נטע
אותו להנאתו, וכסופו הוא
להשתעשע בו תוך אותן נשמות
הצדיקים, ששם כלם עומדים
ורשומים בתוכו. אותן נשמות
שאין להן גוף בעולם הזה, כלן
עולות ומתעטרות שם, ויש להן
מקומות לראות, להתענג תוך ענג
עליון שנקרא נעם ה', ושם
מתמלאים מכל הכסופים של
נהרות אפרסמון וך.

אפרסמון - זהו היכל העליון
טמיר גנוו. אפריון - זהו היכל
שלמטה, שאין בו סמך עד
שנסמך (שנמשך) מתוך היכל
העליון. ולכן אות סמ"ך נסתרת
בכל צדדיה, כמו זה אות ס (מ"ם)
סתומה.

מה בין זה לזה? אלא בשעה
שנסתר ונגנז בתוכו תוך (נקודה) אור
עליון למעלה, אז היא עומדת
בדיוקן (היה) של אות סמ"ך נסתר

בְּרֹאשִׁית בְּרֹא אֱלֹהִים את השמים ואת הארץ.
בְּרֹא דא אתעביד משכנא ואתבני, דאיהו
בדיוקנא דעלמא דלעילא, ובדיוקנא דעלמא
תתאה, הדא הוא דכתיב ויקחו לי תרומה. לי.
תרומה. תרין דרגין, דאינון חד, דמתחברין
כחדא.

ויקחו לי תרומה וגו'. (שמות כה) רבי שמעון ורבי
אלעזר ורבי אבא ורבי יוסי, הוו יתבי
יומא חד, תחות אילני, בבקעתא גבי ימא
דגנוסר. אמר רבי שמעון, כמה נאה צל דא,
דחפיא עלן מגו אילני, ואנן צריכין לאעטרא
האי אתר במלי דאורייתא.

פתח רבי שמעון ואמר, (שיר השירים ג) אפריון
עשה לו המלך שלמה מעצי הלבנון.
האי קרא הא אוקימנא ליה ואתמר, אבל
אפריון, דא היכלא דלתתא, דאיהו כגוונא
דהיכלא עלאה, וקודשא ברין הוא קרא ליה
גנתא דעדן, דאיהו נטע ליה להנאתיה,
וכסופא דיליה לאשתעשעא ביה גו אינון
נשמתין דצדיקיא, דתמן פלהו קיימין
ורשימין בגויה. אינון נשמתין דלית לון גופא
בהאי עלמא, פלהו סלקין ומתעטרין תמן,
ואית לון דוכתין למחמי, לאתענגא גו ענוגא
עלאה דאקרי נעם יי'. ותמן אתמליין מכל
כסופין דנהרי דאפרסמוןא דכיא.

אפרסמון: דא היכלא עלאה טמירא גניזא.
אפריון: דא היכלא דלתתא, דלית
ביה סמך, עד דאסתמיך (נ"א דאתמשך) מגו היכלא
עלאה. ובגין כך את סמך איהו סתים בכל
סטרוי, כגוונא דא את ס' (ס"א מ"ם) סתימא.

מה בין האי להאי. אלא בשעתא דסתים
ואתגניז בגויה, גו (נ"א נקודה) נהורא עלאה
לעילא, פדין איהי קיימא, בדיוקנא (נ"א דא)

בתוכו, ונגזו בו לעלות למעלה. ובשעה שחזרת ויושבת רבוצה על הפנים למטה להניק אותם, אז היא עומדת בדיוקן של אותם רבוצה נסתרת לתוך ארבעת צדדי העולם.

ועל כך זהו אפרסמון, וזהו אפריון. ובמקום שתי אותיות ס"מ עומדת י' בסוד הכרית (סוד הכרית שנגזו בתוכו), שהיא עתיד לקחת הכל, סוד של אותן מאה ברכות, ששים וארבעים. ששים כנגד ששה צדדים שיוצאים מהאות ס', וארבעים כנגד ארבעת צדדי העולם, והכל משלימים למאה. ואות יו"ד משלימה לסוד של מאה, כמו שלמעלה. ולכן זה אפרסמון, וזה אפריון.

אותם הנהרות יוצאים מהאפרסמון הזה, ונשמות עליונות, שאין להן גוף בעולם הזה, יונקות מאותו האור שיוצא מאותם נהרות אפרסמון זף, ומתענגות בענוג העליון הזה. ונשמות (שעולות ויורדות) שיש להן גוף בעולם הזה, עלולות ויונקות מאותו האור של האפריון הזה ויורדות, ואלו נותנות ונוטלות. נותנות ריח מאותם מעשים כשרים שמשתדלים בהם באותו העולם, ונוטלות מאותו הריח שנשאר בגן, כמו שנאמר (בראשית כ) כריח שדה אשר ברכו ה'. הריח שנשאר בו באותו השדה. וכלם עומדים באותו הגן. אלו מתענגים למעלה, ואלו מתענגים למטה.

עשה לו המלך שלמה - עשה לו, לעצמו. ואם תאמר, הרי נשמות הצדיקים משתעשעות בו, ואתה אומר עשה לו? כך זה ודאי, משום שהאפריון הזה וכל אותן נשמות הצדיקים, בכלם עומד הקדוש ברוך הוא להשתעשע בהן. המלך שלמה - המלך שהשלוש

דאת סמך סתים בגייה, ואתגניז ביה, לסלקא לעילא. ובשעתא דהדרא ויתבא רביעא על בנין לתתא לינקא לון, כדין איהי קיימא בדיוקנא דאת ס' רביעא סתימא לגו ארבע סטרין דעלמא.

ועל דא, דא איהו (דף קכ"ז ע"ב) אפרסמון, ודא הוא אפריון. ובאתר תרין אתוון ס"מ, קיימא י', ברזא דברית, (ס"א רזא דברית דאתגניז בגייה) דאיהו זמין לנטלא כלא, רזא דאינון מאה ברפאן, שתין וארבעין. שתין, לקבל שית סטרין, דנפקי מאת ס'. ארבעין, לקבל ד' סטרי עלמא, וכלא אשלימו למאה. ואת יו"ד, איהו אשלים לרזא דמאה, כגוונא דלעילא. ועל דא, דא אפרסמון, ודא אפריון. אינון נהרי נפקין מאפרסמון דא, ונשמתינ עלאין, דלית לון גופא בהאי עלמא, נקין מההוא נהירו דנפיק מאינון נהרי אפרסמונא דכיא, ומתענגי בענוגא דא עלאה, ונשמתינ (ד"א ל"ג דפלקון ונחתין) דאית לון גופא בהאי עלמא, סלקין ונקין מההוא נהירו דאפריון דא, ונחתין. ואלין יחבי ונטלי. יחבי ריחא, מאינון עובדין דכשראן, דמשתדלי בהו בהאי עלמא. ונטלי מההוא ריחא דאשתאר ביה בגנתא, כמה דאת אמר (בראשית כז) כריח שדה אשר ברכו יי', ריחא דאשתאר ביה בההוא חקלא. וכלהו קיימי בההיא גנתא, אלין מתענגי לעילא, ואלין מתענגי לתתא.

עשה לו המלך שלמה, עשה לו, לגרמיה. ואי תימא, הא נשמתינ דצדיקיא משתעשעין ביה, ואת אמרת עשה לו. הכי הוא ודאי. בגין דהאי אפריון וכל אינון נשמתינ דצדיקיא, כלהו קיימי לאשתעשעא בהו קדשא בריך נשמות הצדיקים, בכלם עומד הקדוש ברוך הוא להשתעשע בהן.

שלו, וזהו מלך העליון. (והרי באריה)
המלך סתם, זה מלך המשיח. זה
עולם הנזכר, וזה עולם הנקבה.
מעצי הלבנון - אותם אילנות
נטועים שעקר אותם הקדוש
ברוך הוא ושתל אותם במקום
אחר, ואלו נקראים ארזי הלבנון,
כמו שנאמר (תהלים קד) ארזי לבנון
אשר נטע. ולא נבנה האפריון
הזה ולא נתקן אלא בהם.

עוד מעצי הלבנון - אלו ששת
ימי בראשית שכל יום ניום מסדר
את האפריון הנה סדור שנראה
לו. סדור ראשון: שופע מצד
ימין, האור הראשון שנגנו, ונטל
מצד ימין, ונכנס באפריון הנה על
ידי יסוד אחד ועושה בו שמוש.
אחר כך מוציא אותו האפריון
דיוקן אחד כמו האור הנה, וזהו
סוד הכתוב (בראשית א) יהי אור ויהי
אור. פיון שאמר יהי אור, למה
כתוב ויהי אור? לא הצטרף
הפסוק לכתב אלא ויהי כן. מהו
ויהי אור? אלא שאותו אור
הוציא אור אחר שנראה לו, וזהו
יום ראשון מאותם עצי הלבנון.
סדור שני: שופע מצד שמאל,
פרישות המים, בשפע של אש
תקיפה, ונטל מצד שמאל, ונכנס
באפריון הנה ועושה בו שמוש,
ומפריד בין מים שבצר ימין לבין
מים (שבצר שמאל). אחר כך מוציא
אותו אפריון דיוקן אחד כמו
שלו, וזהו סוד הכתוב, בין המים
אשר מתחת לרקיע ובין המים
אשר מעל לרקיע ויהי כן. וזהו
יום שני מאותם עצי הלבנון.

סדור שלישי: שופע מצד
האמצע, ומצד ימין, (ומצד שמאל)

הוא. המלך שלמה, מלפא דשלמא דיליה,
ודא איהו מלפא עלאה (והא איקמיה) המלך סתם,
דא מלפא משיחא. דא עלמא דדכורא, ודא
עלמא דנוקבא. מעצי הלבנון אינון אילנין
נטיען, דעקר לון קדשא ברין הוא, ושתיל
לון באתר אתרא, ואלין אקרון ארזי לבנון,
כמה דאת אמר, (תהלים קד) ארזי לבנון אשר נטע.
ולא אתבני האי אפריון, ולא אשתכלל אלא
בהו.

הו מעצי הלבנון, אלין שית יומין דבראשית
דכל יומא ויומא, מסדר בהאי אפריון,
סדורא דאתחזי ליה: סדורא קדמאה. אתנגיד
מסטר א דימינא, אור קדמאה דאתנגיז,
ואתנטיל מסטר א דימינא, ועאל בהאי אפריון
על ידא דיסודא חד, ועביד ביה שמושא.
לבתר אפיק ההוא אפריון חד דיוקנא כגוונא
דהאי אור, ודא הוא רזא דכתיב, (בראשית א) יהי
אור ויהי אור. פיון דאמר יהי אור, אמאי
כתיב ויהי אור, לא אצטרף קרא למכתב,
אלא ויהי כן, מהו ויהי אור. אלא, דההוא אור
אפיק אור אתרא דאתחזי ליה, ודא איהו יומא
קדמאה, מאינון עצי הלבנון.

סדורא תניינא: אתנגיד מסטר א דשמאלא,
פרישו דמיא, בנגידו דאשא תקיפא,
ואתנטיל מסטר א דשמאלא, ועאל בהאי
אפריון, ועביד ביה שמושא, ואפריש בין מיין
דבסטר ימינא, ובין אינון מיין (דבסטר שמאלא).
לבתר אפיק ההוא אפריון, חד דיוקנא,
כגוונא דיליה. ודא איהו רזא דכתיב, (בראשית א)
בין המים אשר מתחת לרקיע ובין המים אשר

מעל לרקיע ויהי כן. ודא איהו יומא תניינא מאינון עצי הלבנון.
סדורא תליתאה: אתנגיד מסטר א דאמצעיתא, ומסטר א דימינא, (ג' ומסטר א

יום אחד שלישי שעושה שלום בעולם. ומשם נמשכים פרות לכל, וזה עושה שמוש באפריון הזה, ומוציא מין למינו. מין למעשים רבים, מין שגראה לו, וכל הדשאים והעשבים והאילנות בכמה חילות. ונשאר דיוקנו שם, ואותו אפריון מוציא מין פאותו גון ממש, וזהו יום שלישי שנכלל משני צדדים מאותם עצי הלבנון.

סדר רביעי: שופע ומאיר אור השמש להאיר לאפריון הזה תוף החשך שלו, ונכנס בו להאיר, ולא עושה בו שמוש. עד יום חמישי שמוציא אותו אפריון שמוש של אור שנכנס בו ביום רביעי, ומוציא אותו אפריון באותו גון ממש של אותו אור, וזהו יום רביעי אחד מאותם עצי הלבנון. סדר חמישי: שופעת משיכה אחת של רחש המים, ועושה שמוש להוציא אותו אור של סדר יום רביעי, ועושה באפריון הזה שמוש, ומוציא מינים למינו, אותם הנראים באותו גון ממש. ויום זה שמש אותו שמוש יותר מכל שאר הימים, והכל תלוי עד יום הששי, שהוציא האפריון כל מה שהיה גנוז בו, שכתוב תוצא הארץ נפש חיה למינה וגו'. וזהו היום החמישי, אחד מאותם עצי הלבנון.

סדר ששי - זהו יום שהתקין את כל האפריון הזה, ואין לו תקון ואין לו תקף פרט ליום הזה. כשבא היום הזה, נתקן האפריון הזה בכמה רוחות, בכמה נשמות, בכמה עולמות יפות מראה. אותן שגראות לשבת בהיכל המלך. אף הוא נתקן ביפי כל שאר הימים

דשמאלא) חד יומא תליתאה, דעביד שלמא בעלמא. ומתמן אתמשיכו איבין לכלא, ודא עביד שמושא בהאי אפריון, ואפיק זינא לזיניה. זינא לעובדין סגיאין, זינא דאתחזי ליה, וכל דשאין ועשבין ואילנין בכמה חילין. ואשתאר דיוקניה תמן, ואפיק זינא ההוא אפריון, פההוא גוונא ממש, ודא איהו יומא תליתאה, דאתכליל מתרין סטרין, מאינון עצי הלבנון.

סדרא רביעאה: אתנגיד ואתנהיר נהירו דשמשא, לאנהרא להאי אפריון, גו חשוף דיליה, ועאל ביה לאנהרא, ולא עביד ביה שמושא. עד יומא חמשאה, דאפיק האי אפריון ההוא שמושא דנהירו, דעאל ביה ביומא רביעאה, ואפיק ההוא אפריון פההוא גוונא ממש דההוא נהירו, ודא איהו יומא רביעאה חד מאינון עצי הלבנון.

סדרא חמישאה: אתנגיד חד משיכו, דרחישו (דף קכ"ח ע"א) דמיא, ועביד שמושא לאפקא ההוא נהירו, דסדרא דיומא רביעאה, ועביד בהאי אפריון שמושא, ואפיק זינן לזיניה, אינון דאתחזי כההוא גוונא ממש, והאי יומא שמש ההוא שמושא, יתיר מכל שאר יומין. וכלא תליא עד יומא שתיתאה, דאפיק אפריון כל מה דהוה גניז ביה, דכתיב, (בראשית א) תוצא הארץ נפש חיה למינה וגו'. ודא איהו יומא חמישאה, חד מאינון עצי הלבנון.

סדרא שתיתאה: דא איהו יומא, דאתקין כל האי אפריון, ולית ליה תקוונא, ולית ליה תקפא, בר מהאי יומא, פד אתא האי יומא, אתתקן האי אפריון, בכמה רוחין, בכמה נשמתין, בכמה עולמותן שפירן בחיזו. אינון דאתחזון למיתב

שְׁהִיּוּ בַתְּחִלָּה, וּמִתְקִין אוֹתָם
בַּתְּשׁוּקָה אַחַת, בְּרִצּוֹן, בְּשִׂמְחָה,
תְּקוּן עֲלִיוֹן וְתַחְתּוֹן.

וְאִזּוּ מִתְקַדֵּשׁ הָאֶפְרַיִן בְּקִדְשׁוֹת
עֲלִיוֹנוֹת וּמִתְעַטֵּר בְּעִטְרוֹתָיו, עַד
שְׁעוּלָה בַעֲלִיָּה שֶׁל עֵטָרָה שֶׁל
מְנוּחָה, וְנִקְרָא שֵׁם עֲלִיוֹן, שֵׁם
קְדוֹשׁ, שֶׁהוּא שְׁבַת. מְנוּחַת הַכֹּל,
תְּשׁוּקַת הַכֹּל, דְּבִקּוֹת הַכֹּל,
שְׁלֵמַעֲלָה וּלְמַטָּה כְּאֶחָד. וְאִזּוּ
כְּתוּב, (שִׁיר הַשִּׁירִים ג) אֶפְרַיִן עָשָׂה
לוֹ הַמֶּלֶךְ שְׁלֵמָה מַעְצֵי הַלְּבָנוֹן.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, מִי שְׁזוּכָה
לְאוֹתוֹ אֶפְרַיִן, זוּכָה בְּכֹל, זוּכָה
לְשִׁבַת בְּמְנוּחָה בְּצַל שֶׁל הַקְּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא, כְּמוֹ שְׁנֵאמַר (שִׁיר הַשִּׁירִים
ד) בְּצִלּוֹ חֲמֻדָּתִי וַיִּשְׁבַּתִּי. וְכַעַת
שְׁיִשְׁכְּנוּ בְּצַל שֶׁל הַמְּנוּחָה הַזֶּה,
יֵשׁ לָנוּ לְהַסְתַּכֵּל שֶׁלֹּא לִשְׁכְּנוֹ אֲלֵא
בְּצַל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בַתּוֹךְ
אוֹתוֹ הָאֶפְרַיִן, וַיֵּשׁ לָנוּ לְעֵטֵר אֵת
הַמְּקוֹם הַזֶּה בְּעִטְרוֹת עֲלִיוֹנוֹת עַד
שְׁיִתְעוֹרְרוּ הָאֵילָנוֹת שֶׁל אוֹתוֹ
הָאֶפְרַיִן לְבֹא עֲלֵינוּ בְּצַל אַחֵר.

פָּתַח רַבִּי שְׁמַעוֹן בְּרֵאשׁ וְאָמַר,
וַיִּקְחוּ לִי תְרוּמָה מֵאֵת כָּל אִישׁ
אֲשֶׁר יִדְבְּנוּ לְבוֹ תְּקִחוּ אֵת
תְּרוּמָתִי. וַיִּקְחוּ לִי, מִי שְׂרוּצָה
לְהַשְׁתַּדֵּל בְּמִצְוָה וּלְהַשְׁתַּדֵּל
בְּקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, צְרִיף שֶׁלֹּא
יִשְׁתַּדֵּל בּוֹ בְּרִיקְנוּת וּבְחֻנָּם, אֲלֵא
צְרִיף הָאֵדָם לְהַשְׁתַּדֵּל בּוֹ כְּרֵאוּי
כְּפִי כַחוֹ. וְהָרִי בְּאֶרְנוּ דְּבַר זֶה
בְּכַמָּה מְקוֹמוֹת, יָאֵה לְאָדָם
לְשִׂאת אוֹתָהּ הַשְׁתַּדְלוֹת שֶׁל
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, כְּמוֹ שְׁנֵאמַר
(דְּבָרִים טז) אִישׁ כְּמַתְנַת יָדוֹ וְגו'.

וְאִם תֵּאמַר, הָרִי כְּתוּב (ישעיה נה)
לָכוּ שִׁבְרוּ וְאָכְלוּ וּלְכוּ שִׁבְרוּ
בְּלוֹא כֶסֶף וּבְלוֹא מַחִיר יִינן וְחֻלְבּ,
שְׁהָרִי הוּא בְּחֻנָּם, (וְהַשְׁתַּדְלוֹת בְּלֵא כֶסֶף)
וְזוֹ הַשְׁתַּדְלוֹת לְקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-

בְּהִיכְלָא דְּמִלְכָּא. אוֹף אִיהוּ אֶתְתַּקֵּן בְּשִׁפְרוּ
כָּל שְׂאָר יוֹמֵינ דִּיהוּ בְּקַדְמִיתָא, וְאֶתְקִין לוֹן
בְּתִיאובְּתָא חֲדָא, בְּרַעוּתָא בְּחֻדָּה, תְּקוּנָא
דְּלַעֲיִלָא וְתַתָּא.

בְּדִין אֶתְקַדֵּשׁ הָאִי אֶפְרַיִן, בְּקְדוּשֵׁין עֲלֵאִין
וְאֶתְעַטֵּר בְּעִטְרוּי, עַד דְּסָלִיק בְּסָלִיקוּ
דְּעֵטָרָא דְּנִיּיחָא, וְאֶקְרִי שְׁמָא עֲלָאָה, שְׁמָא
קְדִישָׁא, דְּאִיהוּ שְׁבַת. נִיּיחָא דְּכֵלָא, תִּיאובְּתָא
דְּכֵלָא, דְּבִקּוּתָא דְּכֵלָא, דְּעִילָא וְתַתָּא כְּחֲדָא.
וְכַדִּין כְּתִיב, (שִׁיר הַשִּׁירִים ג) אֶפְרַיִן עָשָׂה לוֹ הַמֶּלֶךְ
שְׁלֵמָה מַעְצֵי הַלְּבָנוֹן.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, מָאן דְּזָכִי בַּהּ הוּא אֶפְרַיִן,
זָכִי בְּכֵלָא, זָכִי לְמִיתַב בְּנִיּיחָא דְּצֵלָא
דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, כְּמָה דְּאֵת אָמַר, (שִׁיר הַשִּׁירִים
ב) בְּצִלּוֹ חֲמֻדָּתִי וַיִּשְׁבַּתִּי. וְהַשְׁתָּא דִּיתִיבְנָא
בְּצֵלָא דְּנִיּיחָא דָּא, אִית לָן לְאַסְתַּכְּלָא דְּלָא
יִתְבִּינָן אֲלֵא בְּצֵלָא דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, גּוֹ
הַהוּא אֶפְרַיִן. וְאִית לָן לְאַעְטָרָא הָאִי אֶתְר,
בְּעִטְרִין עֲלֵאִין, עַד דִּיתְעַרוּן אֵילָנֵי דִּיהוּא
אֶפְרַיִן, לְמִיתִי עֲלֵן בְּצֵלָא אַחֲרָא.

פָּתַח רַבִּי שְׁמַעוֹן בְּרֵישָׁא וְאָמַר, וַיִּקְחוּ לִי
תְרוּמָה מֵאֵת כָּל אִישׁ אֲשֶׁר יִדְבְּנוּ לְבוֹ
תְּקִחוּ אֵת תְּרוּמָתִי. וַיִּקְחוּ לִי, הָאִי מָאן דְּבַעֲי
לְאַשְׁתַּדֵּל בְּמִצְוָה, וּלְאַשְׁתַּדֵּל בֵּיהּ בְּקוּדְשָׁא
בְּרִיךְ הוּא, אֶצְטְרִיף דְּלָא יִשְׁתַּדֵּל בֵּיהּ
בְּרִיקְנֵיָא וּבְמַגְנָא, אֲלֵא אֶצְטְרִיף לִיהּ לְבַר נֶשׁ
לְאַשְׁתַּדֵּל בֵּיהּ פְּדָקָא יְאוֹת כְּפוּם חִילִיָּה. וְהָא
אוּקְמִנָּא מְלָה דָּא בְּכַמָּה אֶתְרִי, יְאוֹת לְמִיסַב
בַּר נֶשׁ הַהוּא אֶשְׁתַּדְלוּתָא דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא.
כְּמָה דְּאֵת אָמַר (דְּבָרִים טז) אִישׁ כְּמַתְנַת יָדוֹ וְגו'.

וְאִי תִימָא, הָא כְּתִיב (ישעיה נה) לָכוּ שִׁבְרוּ וְאָכְלוּ
וּלְכוּ שִׁבְרוּ בְּלוֹא כֶסֶף וּבְלוֹא מַחִיר יִינן

וְחֻלְבּ, דִּהָא אִיהוּ בְּמַגְנָא, (וְאַשְׁתַּדְלוּתָהּ בְּלֵא כֶסֶף) וְאִיהוּ אֶשְׁתַּדְלוּתָא דְּקוּדְשָׁא

הוא? אלא השתדלות של התורה
- כל מי שרוצה לזכות בה.
השתדלות כדי לדעת את הקדוש
ברוך הוא - כל מי שרוצה, זוכה
בו בלי שכר כלל. אבל השתדלות
בקדוש ברוך הוא שעומדת
במעשה, אסור לקחת אותה
לחנם ובריקנות, כי איננו זוכה כף
באותו מעשה כלל להמשיך עליו
רוח הקדש, אלא רק בשכר שלם.
בספר הכפשים שלמד אשמדאי
לשלמה המלך - כל מי שרוצה
להשתדל להעביר ממנו רוח
טמאה ולכפות רוח אחרת, אותו
המעשה שרוצה להשתדל בו,
צריך לקנות אותו בשכר משלם
בכל מה שירצו ממנו, בין קטן
בין גדול, משום שרוח הטמאה
מזדמנת תמיד בחנם ובריקנות,
ונמכרת בלי שכר, ואונסת בני
אדם לשרות עליהם, ומפתה
אותם לדור עמם. בכמה פתויים,
בכמה דרכים, מסטה אותם לשים
דיורה עמם.

ורוח הקדש אינה כף, אלא בשכר
שלם, ובהשתדלות רבה וגדולה,
ובטהור עצמו ובטהור משכנו,
וברצון לבו ונפשו. והלואי שיכול
להרויח אותו שישים מדורו עמו,
ועם כל זה שילך בדרך ישר, שלא
יסטה ימינה ושמאלה, ואם לא -
מיד מסתלק ממנו ומתרחק ממנו,
ולא יוכל להרויח אותו כבתחלה.
ועל זה כתוב ויקחו לי תרומה
מאת כל איש, מאותו שנקרא
איש, שמתגבר על יצרו. וכל מי
שמתגבר על יצרו נקרא איש.
אשר ידבנו לבו, מה זה אשר
ידבנו לבו? אלא שיתרצה בו
הקדוש ברוך הוא, כמו שנאמר
(תהלים נ) לך אמר לבי. צור לבי.
וטוב לב. וייטב לבו. את כלם

ברוך הוא. אלא אשתדלותא דאורייתא, כל
מאן דבעי זכי בה. אשתדלותא דקודשא בריך
הוא למנדע ליה, כל מאן דבעי זכי ביה, בלא
אגרא כלל. אבל אשתדלותא דקודשא בריך
הוא דקיימא בעובדא, אסיר לנטלא ליה
למגנא ובריקנייא, בגין דלא זכי בההוא
עובדא כלל, לאמשכא עליה רוחא דקודשא,
אלא באגר שלים.

בספרא דחרשי, דאוליף אשמדאי לשלמה
מלפא, כל מאן דבעי לאשתדלא
לאעברא מניה רוח מסאבא, ולאכפייא רוחא
אחרא. ההוא עובדא דבעי לאשתדלא ביה,
בעי למקני ליה באגר שלים, בכל מה דיבעון
מניה, בין זעיר בין רב, בגין דרוח מסאבא,
איהו אזדמן תדיר במגנא ובריקנייא, ואזדבן
בלא אגרא, ואניס לבני נשא למשרי עליהו,
ומפתי לון לדיירא עמהון, בכמה פתויין,
בכמה ארחין, סטי לון לשוואה דיורה
עמהון.

ורוח קדשא לאו הכי, אלא באגר שלים,
ובאשתדלותא רב סגי, ובאתדפאותא
דגרמיה ובאתדפאותא דמשפניה, וברעותא
דלביה ונפשיה. ולואי דיכיל למרווח ליה,
דישוי מדוריה עמיה. ועם כל דא דיהך בארץ
מישר, דלא יסטי לימינא ולשמאלא, ואי
לאו, מיד אסתלק מניה, ואתרחק מניה. ולא
יכיל למרווח ליה פדבקדמיתא.

ועל דא כתיב, ויקחו לי תרומה מאת כל איש,
מההוא דאקרי איש, דאתגבר על יצריה.
וכל מאן דאתגבר על יצריה, אקרי איש. אשר
ידבנו לבו, מאי אשר ידבנו לבו. אלא. (דף קכ"ח
ע"ב) דיתרעי ביה קדשא בריך הוא, כמה דאת

אמר (תהלים כז) לך אמר לבי. (תהלים עג) צור לבי. (משלי טו) וטוב לב. (רות ג) וייטב

אמר בקדוש ברוך הוא. אף כאן - אשר ידבנו לבו, ממנו תקחו את תרומתי, שהרי שם נמצא ולא במקום אחר.

וכננו יודעים שהקדוש ברוך הוא מתרצה בו ושם בו את מדורו? פשוטים שרצון אותו האיש (בשמחה וברצון הלב) לרדף ולהשתדל אחר הקדוש ברוך הוא בלבו ונפשו ורצונו, ודאי אז שם יודעים שהשכינה שורה בו, ואז צריכים לקנות את אותו האיש בכסף שלם, (ולהשתדל אחריו) להתחבר עמו וללמד ממנו. ועל זה הראשונים היו אומרים, וקנה לך חבר - בשכר שלם יש לקנות אותו, כדי לזכות בשכינה. עד כאן צריך לרדף אחר הצדיק ולקנות אותו.

אף כף אותו הצדיק צריך לרדף אחר הרשע ולקנותו בשכר שלם, כדי שיעביר ממנו אותה זקמה ויכפה את הצד האחר ויעשה לנפשו, כדי שיחשב עליו כאלו הוא ברא אותו. וזהו השבח שיתעלה בו הקדוש ברוך הוא יותר מכל שבח אחר, ועליה זו יותר מהכל. מה הטעם? כי הוא גרם לכפות את הצד האחר ולהעלות כבוד הקדוש ברוך הוא, ועל זה פתוב באהרן, (מלאכי ב) ורבים השיב מעון. וכתוב (שם) בריתי היתה אתו.

בא וראה, כל מי שאוחז ביד הרשע (ושב אליו) ומשתדל בו לעזוב דרוך רעה, הוא עולה בשלש עליות מה שלא עולה כף שום איש אחר: גורם לכפות את הצד האחר; גורם שמתעלה הקדוש ברוך הוא בכבודו; וגורם להעמיד כל העולם בקיומו למעלה ולמטה. ועל האיש הזה

לבו. פלהו בקודשא בריך הוא קאמר. אוף הקא אשר ידבנו לבו. מניה תקחו את תרומתי, דהא תמן אשתכח ולאן באתר אחרא.

ומנא ידעינן דהא קדשא בריך הוא אתרעי ביה, ושוי מדוריה ביה. כד חמינן דרעותא דהוא בר נש, (בחרוה ברעותא דלפא) למרדף ולאשתדל אבתריה דקודשא בריך הוא בלביה ובנפשיה וברעותיה, ודאי תמן ידעינן דשריא ביה שכינתא. פדין בעינן למקני ההוא בר נש, בכסף שלים, (ולאשתדל אבתריה) לאתחברא בהדיה ולמילף מניה. ועל דא קדמאי הוו אמרי, וקנה לך חבר, באגר שלים בעי למקני ליה, בגין למזפי בשכינתא. עד הקא בעי למרדף פתר זפאה ולמקני ליה. אוף הכי, ההוא זפאה בעי למרדף פתר חייבא, ולמקני ליה באגר שלים, בגין דיעבר מניה ההוא זזהמא, ויתפפיא סטרא אחרא, ויעביד לנפשיה, בגין דיתחשב עליה, פאילו הוא ברא ליה. ודא איהו שבחא דיסתלק ביה יקרא דקודשא בריך הוא, יתיר משבחא אחרא, ואסתלקותא דא יתיר מפלא. מאי טעמא. בגין דאיהו גרים לאכפייא סטרא אחרא, ולאסתלקא יקרא דקודשא בריך הוא. ועל דא כתיב באהרן, (מלאכי ב) ורבים השיב מעון. וכתיב (מלאכי ב) בריתי היתה אתו.

הא חזי, פל מאן דאחיד פינדא דחייבא, (והכ לביה) ואשתדל ביה, למשבק ארחא בישא, איהו אסתלק בתלת סלוקין, מה דלא אסתלק הכי בר נש אחרא. גרים לאכפייא סטרא אחרא. וגרים דאסתלק קדשא בריך הוא ביקריה. וגרים לקיימא כל עלמא בקיומיה לעילא ותתא. ועל האי בר נש פתיב, בריתי היתה אתו החיים והשלום. וזכי למחמי בנין

לבנוי, וזכי בהאי עלמא,

כתוב, בְּרִיתִי הֵיטָה אֹתוֹ הַחַיִּים
וְהַשְּׁלוֹם. וְזוֹכָה לְרֵאוֹת בְּנִים
לְבָנָיו, וְזוֹכָה בְּעוֹלָם הַזֶּה וְזוֹכָה
לְעוֹלָם הַבָּא. כָּל בְּעָלֵי הַדֵּינִים לֹא
יְכוּלִים לְדוֹן אוֹתוֹ בְּעוֹלָם הַזֶּה
וּבְעוֹלָם הַבָּא. נִכְנָס בְּשָׁנִים עֶשֶׂר
שְׁעָרִים, וְאֵין מִי שְׁיִמְחָה כִּידוֹ.
וְעַל זֶה כְּתוּב, (תהלים קיב) גְּבוּר
בְּאֶרֶץ יְהִיָּה זֶרְעוֹ דּוֹר יְשָׁרִים
יְכַרֵּךְ. הוֹן וְעֶשֶׂר בְּבֵיתוֹ וְצַדִּיקוֹ
עֹמֶדֶת לְעַד. זָרַח בַּחֲשֶׁף אֹר
לְיִשְׂרָאֵל וְגו'.

בְּגֵרָן - חֲדָר הַעֲלִיּוֹן, עוֹמְדִים
שְׁלֹשָׁה (צד"ה) גִּוְנִים, וְהֵם לוֹהֲטִים
בְּתוֹף שֶׁלְהִכָּת אַחַת, וְאוֹתָהּ
הַשְּׁלֵהֶבֶת יוֹצֵאת מִצַּד הַדְּרוֹם,
שֶׁהוּא יְמִין. וְאוֹתָם גִּוְנִים נִפְרָדִים
לְשֹׁלֶשֶׁה צְדָדִים. אֶחָד עוֹלָה
לְמַעְלָה, וְאֶחָד יוֹרֵד לְמַטָּה, וְאֶחָד
שְׁנֵרָאָה וְנִגְנָז בְּשַׁעַר שֶׁהַשְּׁמֶשׁ
מְאִירָה.

גִּוְן אֶחָד, אוֹתוֹ שְׁעוֹלָה לְמַעְלָה,
יוֹצֵא, וְאוֹתוֹ גִּוְן הוּא גִּוְן לְבָן יוֹתֵר
מִלְבָּן אַחֵר. וְנִכְנָס בְּאוֹתָהּ
שֶׁלְהִכָּת וְנִצְבָּע מְעַט, וְלֹא נִצְבָּע,
וְעוֹמֵד אוֹתוֹ גִּוְן לְמַעְלָה עַל רֹאשׁ
אוֹתוֹ הַגִּוְן. וּבְשַׁעַר שִׁישְׁרָאֵל
נִכְנָסִים לְבֵית הַכְּנָסֶת וּמִתְפַּלְלִים
תְּפִלוֹתֵיהֶם, כְּשֶׁמְגִיעִים לְגֵאֵל
יִשְׂרָאֵל וְסוֹמְכִים גְּאֵלָה לְתַפְלָה,
אִז אוֹתוֹ גִּוְן לְבָן עוֹלָה עַל רֹאשׁ
הַגִּוְן וְנַעֲשֶׂה לוֹ כְּתָר (שֶׁל קִיּוֹם).

וְהַכְּרוֹז יוֹצֵא וְאוֹמֵר: אֲשֶׁרִיכֶם
הָעַם הַקְּדוֹשׁ שְׁעוֹשִׂים טוֹב לְפָנַי
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. וְסוּד זֶה -
(ישעיה לח) וְהַטּוֹב בְּעֵינַיִךְ עֲשִׂיתִי,
שְׁסוּמָךְ גְּאֵלָה לְתַפְלָה. מִשּׁוּם
שֶׁבְשַׁעַר הַזֶּה שְׁמִיגִיעִים לְתַהֲלוֹת
לְאֵל עֲלִיּוֹן, שְׁעוֹלָה הַגִּוְן הַזֶּה עַל
רֹאשׁ אוֹתוֹ הַגִּוְן, מִתְעוֹרֵר הַצַּדִּיק
לְהִתְחַבֵּר בְּמִקּוֹם שְׁצָרִיף בְּאַהֲבָה
וּחִבֻּבּוֹת, בְּחֻדוֹה וּבְכַרְצוֹן. וְכָל
הָאִיבָרִים כָּלֵם מִתְחַבְּרִים
בְּתִשּׁוּקָה אַחַת אֶלָּה בְּאַהֲבָה,

וְזָכִי לְעֵלְמָא דְאַתִּי. כָּל מְאִרֵי דֵינִין, לֹא יְכַלִּין
לְמִידָן לִיה, בְּהַאי עֵלְמָא וּבְעֵלְמָא דְאַתִּי. עָאֵל
בְּתַרִּיסָר תַּרְעִי, וְלִית מָאן דִּימְחֵי בִידֵיהּ. וְעַל
דָּא כְּתִיב, (תהלים קיב) גְּבוּר בְּאֶרֶץ יְהִיָּה זֶרְעוֹ דּוֹר
יְשָׁרִים יְכַרֵּךְ. הוֹן וְעֶשֶׂר בְּבֵיתוֹ וְצַדִּיקוֹ
עֹמֶדֶת לְעַד. זָרַח בַּחֲשֶׁף אֹר לְיִשְׂרָאֵל וְגו'.

בְּאֶדְרָא עֲלָאָה, קִימִין תְּלַת (ספרי) גִּוְוִינִין.
וְאִינוּן לְהַטִּין גּוֹ שְׁלֵהוּבָא חֲדָא,
וְהַהוּא שְׁלֵהוּבָא נְפָקָא מְסַטְרָא דְדְרוּם דְאַיהוּ
יְמִינָא. וְאִינוּן גִּוְוִינִין מִתְפַּרְשֵׁן לְתַלַּת סְטְרִין.
חַד סְלִיק לְעֵילָא. וְחַד נְחִית לְתַתָּא. וְחַד
דְאַתְחַזִּי, וְגִנְזִי בְּשַׁעַתָּא דְשִׁמְשָׁא נְהִיר.

גִּוְוִינָא חֲדָא הַהוּא דְסְלִיק לְעֵילָא, נְפָקָא,
וְהַהוּא גִּוְוִינָא אִיהוּ גִוְוִן חַוּוֹר, יְתִיר
מִחַוּוֹרוֹ אַחְרָא. וְעָאֵל בְּהַהוּא שְׁלֵהוּבָא
וְאַצְטְבַּע זְעִיר, וְלֹא אַצְטְבַּע, וְקִימָא הַהוּא
גִוְוִן לְעֵילָא עַל רִישָׁא דְהַהוּא אֶדְרָא. וּבְשַׁעַתָּא
דִּישְׁרָאֵל עָאֵלִין לְבִי כְנֻשְׁתָּא וּמְצַלִּין צְלוֹתְהוֹן,
כַּד מְטָאן לְגֵאֵל יִשְׂרָאֵל, וְסִמְכִין גְּאֵלָה
לְתַפְלָה, כַּדִּין הַאי גִוְוִן חַוּוֹר, אֶסְתַּלֵּק עַל
רִישָׁא דְאַדְרָא, וְאַתְעַבִּיד לִיה כְּתָרָא (דְרִיבָא).

וְכַרְוִזָא נְפִיק וְאָמַר, זַכָּאִין אַתּוּן עֲמָא קְדִישָׁא,
דְעַבְדִּי טוֹב קָמִיהּ דִּקְדוּשָׁא בְרִיךְ הוּא,
וְרָזָא דָא, (ישעיה לח) וְהַטּוֹב בְּעֵינַיִךְ עֲשִׂיתִי,
דְסִמְיָךְ גְּאֵלָה לְתַפְלָה. בְּגִין דְהָא בְּהִיא
שַׁעַתָּא דְמָטוֹ לְתַהֲלוֹת לְאֵל עֲלִיּוֹן, דְסְלִיק הַאי
גִוְוִן עַל רִישָׁא דְהַהוּא אֶדְרָא, אַתְעַר הַאי
צַדִּיק, לְאַתְחַבְּרָא בְאַתְרֵי דְאַצְטְרִיף, בְּרַחֲמֵי
בְחֻבִּיבוֹ בְּחֻדוֹה בְרַעוּתָא. וְכָל שְׁיִיפִין כְּלָהוּ,
מִתְחַבְּרִין בְּתִיאֻבְתָּא חֲדָא אֵלִין בְּאֵלִין, עֲלָאִין
בְּתַתָּאִין, וּבּוֹצִינִין כְּלָהוּ נְהִרִין וּמִתְלַהֲטִין,
וְכָלְהוֹן קִימָא בְּחַבְּרָא חֲדָא בְּהַאי צַדִּיק
דְאַקְרִי טוֹב, כְּמָה דְאַתְ אָמַר (ישעיה ג) אָמְרוּ צַדִּיק

עליונים בתחתונים, וכל המנורות מאירות ולזהטות, וכלם עומדים בחבור אחד בצדיק הזה שנקרא טוב, כמו שנאמר (ישעיה א) אמרו צדיק פי טוב, וזה מחבר את כלם בחבור אחד. אז הפל בלחש למעלה ולמטה בנשיקות של רצון, והדבר עומד בחבור של בית הגרן.

ביון שמגיעים לשים שלום, אז עושה שמוש אותו נהר שיוצא מעדן בגרן הזה, ואז צריכים כלם לצאת מלפני המלך, ולא צריך איש ולא אחר להמצא שם ולא לבקש בקשות, אלא צריך לנפל על הפנים נפילת אפים. מה הטעם? משום שאותה שעה היא שעה של שמוש, וצריך כל איש להתביש מלפני רבונו ולכסות פניו בבושה גדולה, ולהכליל את נפשו באותו שמוש של הנפשות, שנכלל אותו הגרן למעלה ומלמטה בנפשות ורוחות. אז גון אחר שיורד למטה עומד ואוחז בשפולי הגרן הזה.

והכרוז יוצא וקורא ואומר: עליונים ותחתונים, העידו עדות, מיהו שעושה נפשות ומזכה את הרשעים? אותו שעטרת (שנראה לעשר אותו בעטרת) מלכות על ראשו, אותו שראוי להפגס עתה לפני המלך והמלכה, שהרי המלך והמלכה שואלים עליו.

אז מזדמנים שני עדים מאותם עיני ה' שמשוטטות בכל העולם, ועומדים אחר הפרגוד ומעידים עדות זו, ואומרים: הרינו מעידים על פלוני בן פלוני. אשרי חלקו, שהרי אביו יזכר בגללו לטוב. זהו עושה נפשות למטה, נפשות הרשעים שהיו מהצד האחר. אז מתניק הקדוש ברוך הוא בחדוה שלמה.

באותה השעה מזדמן ממנה

פי טוב, ודא מחבר לכלהו בחבורא חדא. פדין פלא בלחישו עילא ותתא, בנשיקין דרעותא, וקיימא מלה בחבורא דבי אדרא.

ביון דמטו לשים שלום, פדין עביד שמושא ההוא נהר דנפיק מעדן באדרא דא, וכדין בעיין פלא לנפקא מקמי מלפא, ולא אצטריך בר נש, ולא אתרא, לאשתפחא תמן, ולא למשאל שאלתין, (דף קכ"ט ע"א) אלא אצטריך למנפל על אנפין. מאי טעמא. בגין דהיא שעתא שעתא דשמושא הוי, ובעי כל בר נש למכסף מקמי מאריה, ולחפיא אנפוי בכסופא סגי, ולאכללא נפשיה בההוא שמושא דנפשיין, דאתכליל ההוא אדרא מעילא ומתתא בנפשיין ורוחין. פדין גוון אתרא, דנחית לתתא, קאים ואחיד בשפולי דהאי אדרא.

וכרוזא נפיק וקארי ואמר, עלאין ותתאין אסהידו סהדותא, מאן איהו דעביד

נפשאן וזפי לחייביא, ההוא דעטרא (ס"א דאתחוי לאעטרא ליה, בעטרא) דמלכותא על רישיה, ההוא דאתחזי לעאלא השתא קמי מלפא ומטרוניתא, דהא מלפא ומטרוניתא שאלי עליה.

כדין אזדמן תרין סהדין, מאינון עיני יי' דמשטטי בכל עלמא, וקיימין בתר פרגודא, וסהדן סהדותא דא, ואמרי, הא אנן סהדין על פלגיא בר פלגיא. זפאה חולקיה, דהא אבוי ידבר בגיניה לטב. דא איהו עביד נפשן לתתא, נפשאן דחייביא דהו מסטרא אתרא. פדין אתניקר קדשא בריך הוא בחדוה שלימתא.

ביה שעתא אזדמן חד ממנא, דאיהו גזברא על דיוקנין דצדיקיא, ברזא דשמושא

אחד, שהוא גזבר על דיוקנאות הצדיקים, בסוד של שמוש האותיות שנקרא בסוד יהודי"עם, בכתר של שמוש השם הקדוש. ורומז הקדוש ברוך הוא לאותו ממנה, ומביא את דיוקן אותו האיש שעושה נפשות הרשעים ומעמיד אותו לפני המלך והמלכה.

ואני מעיד עלי שמים וארץ, שבאותה שעה מוסרים לו אותו הדיוקן, שהרי אין לך כל צדיק בעולם הזה שלא חקוק דיוקנו למעלה תחת יד אותו הממנה, ומוסרים בידו שבעים מפתחות של כל גנזי רבוננו בהם. אז המלך מברך את אותו הדיוקן בכל הברכות שברך את אברהם כשעשה את נפשות הרשעים.

והקדוש ברוך הוא רומז לארבעה מחנות עליונים, ונוטלים את אותו הדיוקן והולכים עמו, והוא נכנס לשבעים עולמות גנוזים שלא זכה בהם איש אחר, פרט לאותם גנוזים לאותם שעושים את נפשות הרשעים. ואלמלא היו יודעים בני אדם כמה תועלת וזכות (גורמים לצדיקים) וזוכים בגלגלם כשמוזפים אותם, היו הולכים אחריהם ורודפים אותם כמי שרודף אחר החיים.

העני מזכה את בני האדם בכמה טובות, בכמה גנוזים עליונים, ולא כמי שמזכה את הרשעים. מה בין זה לזה? אלא מי שמשתדל אחר העני, הוא משלים חיים לנפשו וגורם לו להתקיים, וזוכה בגלגל לכמה טובות לאותו העולם.

וכי שמשתדל אחר הרשע, הוא משלים יותר. עושה לצד האחר של אלהים אחרים שיתכופף ולא ישלט, ומעביר אותו משלטונו. עושה שמתעלה הקדוש ברוך הוא על פסא כבודו. עושה לאותו

דאתוון, דאתקרי ברזא יהודי"עם, בכתרא דשמושא דשמא קדישא. ורמיז קדשא בריך הוא לההוא ממנא, ואייתי דיוקניה דההוא בר נש דעביד נפשאן דחייביא וקאים ליה קמי מלכא ומטרוניתא.

ואנא אסהדנא עלי שמיא וארעא דבההיא שעתא מסרין ליה ההוא דיוקנא. דהא לית לך פל צדיקא בהאי עלמא, דלא חקיק דיוקניה לעילא, תחות ידא דההוא ממנא. ומסרין בידיה שבעין מפתחן דכל גנזיא דמאריה בהו. פדין מלכא בריך לההוא דיוקנא, בכל ברפאן דבריה לאברהם, פד עבד נפשאן דחייביא.

וקודשא בריך הוא רמיז לארבע משריין עלאין, ונטלין לההוא דיוקנא, ואזלין עמיה, ואיהו עאל לשבעין עלמין גניזין, דלא זכי בהו בר נש אחרא, בר אינון גניזין לאינון דעבדי נפשיהון דחייביא. ואלמלי הוו ידעי בני נשא, כמה תועלתא וזכו (רמיז לצדיקא) וזכאן בגינייהו כד זכו להון. הוו אזלו אבתרייהו, ורדפי לון כמאן דרדיף בתר חייך.

מסכנא זכי לבני נשא בכמה טבאן, בכמה גניזין עלאין, ולאן איהו כמאן דזפי בחייביא. מה בין האי להאי. אלא מאן דאשתדל בתר מסכנא, איהו אשלים חייך לנפשיה, וגרים ליה לאתקיימא, וזכי בגיניה, לכמה טבאן לההוא עלמא.

ומאן דאשתדל בתר חייביא, איהו אשלים יתיר. עביד לסטרא אחרא דאלהים אחרים דאתכפיא, ולא שלטא, ואעבר ליה משלטנותיה. עביד דאסתלק קדשא בריך הוא על פרסי יקריה. עביד

הַרְשַׁע נִפְשׁ אַחֲרָת. אֲשֶׁרִי חִלְקוּ.
גִּזְוֹנָא אַחֲרָא וְלֹא נִרְאָה, בְּשַׁעֲתָא
שְׁמַגְיַעִים יִשְׂרָאֵל לְסֹדֵר הַקְדָּשָׁה,
אִז הִגְוֹן הִגְוֹז הַזֶּה, וַיּוֹצֵא, מִשּׁוּם
שֶׁהִיא הַקְדָּשָׁה שֶׁמְקַדְּשִׁים יִשְׂרָאֵל
יּוֹתֵר עַל מְלֹאכִים הָעֲלִיּוֹנִים, שֶׁהֵם
חֻבְרִים עִמָּם. וְהִגְוֹן הַזֶּה מֵאִיר
וְנִרְאָה בְּשַׁעֲתָא שֶׁיִּשְׂרָאֵל מְקַדְּשִׁים
הַקְדָּשָׁה הַזֶּה, (שֶׁהָרִי מְסִימִים יִשְׂרָאֵל עַד
שְׁלֹא יִשְׁגִּיחוּ וְכו') עַד שֶׁמְסִימִים
יִשְׂרָאֵל, כְּדֵי שְׁלֹא יִשְׁגִּיחוּ
הַמְּלֹאכִים הָעֲלִיּוֹנִים וַיַּעֲנִישׁוּ
אוֹתָם לְמַעְלָה, וְלֹא יִקְטְרוּ
עֲלֵיהֶם.

אִז הַכְרוּז יוֹצֵא וְאוֹמֵר: עֲלִיּוֹנִים
וְתַחֲתוֹנִים הַקְּשִׁיבוּ, מִיְהוּ גַם רוּחַ
בְּדַבְרֵי תוֹרָה, מִיְהוּ שְׁפַל דְּבָרֵי
לְהַתְגַּבֵּה בְּדַבְרֵי תוֹרָה, מִשּׁוּם
שֶׁשְׂנִינּוּ, שֶׁהָאֵדָם צְרִיף לְהִיּוֹת
שְׁפַל בְּעוֹלָם הַזֶּה בְּדַבְרֵי תוֹרָה,
שֶׁהָרִי אֵין גְּבַהוּת בַּתּוֹרָה אֲלֵא
בְּעוֹלָם הַבָּא.

בְּקִדְשָׁה זֹו צְרִיף לְהַשְׁמֵר וְלִגְנוֹז
אוֹתָהּ בֵּינֵינוּ כְּדֵי שֶׁנִּתְקַדֵּשׁ בַּתּוֹף
הַקְדָּשָׁה בְּרֵאשׁ וּבְסוֹף יוֹתֵר
מֵאוֹתָן קְדָשׁוֹת שְׁאוּמְרִים עִמָּנוּ
מְלֹאכִים עֲלִיּוֹנִים. הַקְדָּשָׁה שְׁאֵנוּ
מְקַדְּשִׁים בְּשִׁבְחָה שְׁאֵנוּ מְשַׁבְּחִים
לְמְלֹאכִים הָעֲלִיּוֹנִים. וּמִשּׁוּם
שִׁבְחָה זֶה מְרַשִּׁים לָנוּ לְהַכְּנִס לַתּוֹף
הַשְּׁעָרִים הָעֲלִיּוֹנִים, וְעַל זֶה אָנוּ
אוֹמְרִים קְדָשָׁה זֹו בְּלִשׁוֹן הַקְדָּשׁ
וּמְשִׁאֲרִים אוֹתָנוּ בְּאֵהָבָה לְהַכְּנִס
לְשַׁעְרֵים שְׁלֵמַעְלָה, מִתּוֹף שְׁאֵנוּ
מְשַׁבְּחִים אוֹתָם בְּסִדּוּר שְׁלֵמָה
(שְׁלֵמוֹ), וְלִכֵּן אָנוּ נוֹטְלִים יוֹתֵר
קְדָשׁוֹת, וְנִכְנָסִים לְשַׁעְרֵים
הָעֲלִיּוֹנִים.

וְאֵם תֵּאמֵר, זוֹהִי רַמְאוֹת - לֹא כֶּף!
אֲלֵא הַמְּלֹאכִים הָעֲלִיּוֹנִים הֵם
יוֹתֵר קְדוֹשִׁים מֵאֲתָנוּ, וְהֵם
נוֹטְלִים יוֹתֵר קְדָשָׁה, וְאֵלְמֵלֵא
שְׁאֵנוּ נוֹטְלִים וּמוֹשְׁכִים עֲלֵינוּ
הַקְדָּשׁוֹת הַלְלוּ, לֹא נוֹכַל לְהִיּוֹת

לְהִיּוֹא חִיּיבָא, נִפְשָׁא אַחֲרָא. זִכְאָה חוּלְקִיָּה.
גִּזְוֹנָא אַחֲרָא, דְּאִתְחַזִּי וְלֹא אִתְחַזִּי, בְּשַׁעֲתָא
דְּמִטָּאן יִשְׂרָאֵל לְקְדוּשָׁה דְּסִידְרָא, כְּדִין
הָאִי גִזְוֹנָא דְּגִנִּיז, וְנִפְיָק, בְּגִין דְּהָאִי אִיְהוּ
קְדוּשָׁתָא דְקָא מְקַדְּשִׁי יִשְׂרָאֵל יִתִּיר עַל מְלֹאכִי
עֲלָאִי, דְּאִינוּן חֻבְרִים בַּהֲדִיָּהּ. וְהָאִי גִזְוֹנָא
נְהִיר וְאִתְחַזִּי בְּשַׁעֲתָא דִּישְׂרָאֵל מְקַדְּשִׁי
קְדוּשָׁתָא דָא, (נ"א דְהָא מְסִימֵי יִשְׂרָאֵל עַד לֹא יִשְׁגִּיחוּ וְכו') עַד
דְּמְסִימֵי יִשְׂרָאֵל, בְּגִין דְּלֹא יִשְׁגִּיחוּן מְלֹאכִים
עֲלָאִין, וַיַּעֲנִישׁוּ לוֹן לְעִילָא, וְלֹא יִקְטְרוּ
עֲלֵיהוּ.

כְּדִין כְּרוּזָא נִפְיָק וְאָמַר, עֲלָאִין וְתַתָּאִין אֲצִיתוּ,
מָאן אִיְהוּ גַם רוּחָא בְּמִלֵּי דְאוֹרִיָּתָא,
מָאן אִיְהוּ דְכָל מְלוּי בְּגִין לְמַגְבַּה בְּמִלֵּי
דְאוֹרִיָּתָא בְּגִין דְּתַנִּינָן, דְּבַר נֶשׁ בְּעֵי לְמַהוּי
שְׁפִיל בְּהָאִי עֲלֵמָא בְּמִלֵּי דְאוֹרִיָּתָא, דְּהָא לִית
גְּבַהוּ בְּאוֹרִיָּתָא, אֲלֵא בְּעֵלְמָא דְאִתִּי.

בְּקְדוּשָׁתָא דָא, בְּעִינָן לְאִסְתַּמְרָא, וְלֵאגְנָזָא לָהּ
בֵּינָנָא, בְּגִין דְּנִתְקַדֵּשׁ גּוֹ קְדוּשָׁה
בְּרִישָׁא וּבְסוֹפָא. יִתִּיר מֵאִינוּן קְדוּשָׁן דְּאִמְרֵי
בְּהָדָן מְלֹאכִי עֲלָאִי. קְדוּשָׁה דְּאָנָן מְקַדְּשִׁי
בְּשִׁבְחָא דְאָנָן מְשַׁבְּחָן לְמְלֹאכִי עֲלָאִי, וּבְגִין
שִׁבְחָא דָא, שְׁבָקִין לָן לְמַעְאֵל גּוֹ תְרַעֵי עֲלָאִי,
וְעַל דָּא אָנָן אִמְרִין קְדוּשָׁה דָא (דף קכ"ט ע"ב)
בְּלִשׁוֹן הַקְדָּשׁ, וְשְׁבָקִין לָן בְּרַחֲמֵינוּ, לְמִיעַל
תְרַעֵין דְּלְעִילָא, מְגוֹ דְּאָנָן מְשַׁבְּחִין לוֹן
בְּסִדּוּרָא דְלֵהוּן. (ס"א דִּלּוֹ) וּבְגִין כֶּף, אָנָן נִטְלִין
קְדוּשָׁן יִתִּיר, וְעֵאֲלִין תְרַעֵין עֲלָאִין.

וְאִי תִימָא רַמְאוֹתָא הִיא. לָאוּ הִכִּי. אֲלֵא
מְלֹאכִי עֲלָאִי אִינוּן קְדִישִׁין יִתִּיר מִינָן,
וְאִינוּן נְטְלֵי קְדוּשָׁתָא יִתִּיר, וְאֵלְמֵלֵא דְאָנָן
נְטְלִין וּמְשַׁכִּין עֲלָן קְדוּשָׁאן אֲלִין, לֹא נִיכוּל
לְמַהוּי חֻבְרִים בַּהֲדִיָּהּ, וַיִּקְרָא דְקוּדְשָׁא בְּרִיף

הוא לא ישתלים עילא ותתא בזמנא חדא. ועל דא אנן משתדלין למיהוי עמהון חברים, ויסתלק יקרא דקודשא בריך הוא עילא ותתא בזמנא חדא.

קדושה די בסופא, איהי תרגום, כמה דאוקימנא. ודא אפילו יחיד יכיל לומר לה, אינון מלי דתרגום. אבל מלין דלשון הקדש דקדושה, לאו אינון אלא בעשרה, בגין דלשון הקדש שכינתא מתחברא בהדיה. ובכל קדושה דשכינתא אתיא, לאו איהו אלא בעשרה. דכתיב, (ויקרא כב) ונקדשתי בתוך בני ישראל וגו', בני ישראל אינון לשון הקדש ודאי, ולא שאר עמין דאית לון לישן אחרא.

ואי תימא, הא קדוששתא דקדיש, דאיהו תרגום, אמאי לאו איהו ביחיד. תא חזי, קדוששתא דא, לאו איהו פשאר קדוששא דאינון משלשין. אבל קדוששתא דא, איהי סלקא בכל סטרין, לעילא ותתא ובכל סטרי מהימנותא, ותברא מנעולין וגושפנקן דפרזלא, וקליפין בישין, (ס"א ודא איהו שכתא דאסתלק ביה יקרא דקודשא בריך הוא ותיר משכתא אחרא. ואסתלקו דא ותיר מכלא, סאי טעמא, בגין דאיהו גרים לאתרפאי סטרא אחרא ולאסתלקא) לאסתלקא יקרא דקודשא בריך הוא על פלא, ואנן בעינן למימר לה בלישנא דסטרא אחרא, ולא תבא בחילא תקיף, אמן יהא שמיה רבא מברוך, בגין דיתבר חילא דסטרא אחרא, ויסתלק קדשא בריך הוא ביקריה על פלא. וכד אתבר בקדוששתא דא חילא דסטרא אחרא, קדשא בריך הוא אסתלק ביקריה, ואדפר לבנוי, ואדפר לשמיה. ובגין דקודשא בריך הוא אסתלק ביקריה בקדוששתא דא, לאו איהי אלא בעשרה.

חברים עמם, וכבוד הקדוש ברוך הוא לא ישתלם למעלה ולמטה בזמן אחד, ועל זה אנו משתדלים להיות עמם חברים, ויתעלה כבוד הקדוש ברוך הוא למעלה ולמטה בזמן אחד.

הקדשה שבסוף היא תרגום, כמו שבארנו, וזה אפלו יחיד יוכל לומר אותה, אותם דברי התרגום. אבל דברי לשון הקדש של הקדשה אינם אלא בעשרה, פי השכינה מתחברת עם לשון הקדש, ולכל קדשה שהשכינה באה, אין זה אלא בעשרה, שכתוב (ויקרא כב) ונקדשתי בתוך בני ישראל וגו'. בני ישראל הם לשון הקדש ודאי, ולא שאר עמים שיש להם לשון אחרת.

ואם תאמר, הרי הקדשה של הקדיש, שהיא תרגום, למה אינה ביחיד? בא וראה, קדשה זו אינה כשאר הקדשות שהם משלשים. אבל קדשה זו היא עולה בכל הצדדים, למעלה ולמטה ולכל צדדי האמונה, ושוכרת מנעולים וחותמות של ברזל וקלפות רעות (וזהו השבח שמתעלה בו כבוד הקדוש ברוך הוא

יותר משבח אחר. והתעלות זו יתרה מהכל. מה הטעם? משום שהוא גורם להרפות את הצד האחר ולהעבירו) להעלות את כבוד הקדוש ברוך הוא על הכל, ואנו רוצים לומר אותה בלשון של הצד האחר ולהשיב בכח חזק: אמן יהא שמיה רבא מברוך, פדי שישתבר פחו של הצד האחר, ויתעלה הקדוש ברוך הוא בכבודו על הכל. וכשנשבר בקדשה זו פחו של הצד האחר, הקדוש ברוך הוא מתעלה בכבודו, ונזכר לבנוי, ונזכר לשמו. ומשום שהקדוש ברוך הוא מתעלה בכבודו בקדשה הזו, אינה אלא בעשרה.

ובד'שון זו על פ'רחו של הצד
האחר הוא נכפה, ונשבר כחו,
ומתעלה כבוד הקדוש ברוך הוא
ושובר מנעולים וחומות
ושלשלאות חזקות וקלפות
רעות, ונזכר הקדוש ברוך הוא
את שמו ואת בניו. אשריהם העם
הקדוש שהקדוש ברוך הוא נתן
להם תורה קדושה לזכות בה
לעולם הבא.

אמר רבי שמעון לחברים,
אשריכם לעולם הבא, וכיון
שהתחלנו בדברים של כתר
המלכות העליונה, אומר אני
בשבילכם (בתוככם), והקדוש ברוך
הוא יתן לכם שכר באותו העולם.
ואתו הבל פיכם יתעלה למעלה
כאלו אתם המעוררים את
הדברים הללו.

פתח ואמר, וזאת התרומה אשר
תקחו מאתם זהב וכסף ונחשת.
פסוק זה הוא לצד עליון, והוא
לצד תחתון. הוא לצד עליון -
בצד הקדשה, והוא לצד תחתון
- בצד האחר. בא וראה, כשברא
הקדוש ברוך הוא את העולם,
התחיל לברא מצד הפסוק, שהוא
לימין, משום שאותו כסף היה
מלמעלה. ובמעשה המשכן,
שהוא כמו שלו, התחיל מצד
שמאל ואחר כך מצד ימין, משום
שהמשכן היה מצד שמאל, ולכן
התחיל פאן מצד משמאל, ושם
מצד ימין, וזאת התרומה וגו'.

וכתוב (תהלים נה) ערב ובקר
וצהרים וגו'. פסוק זה פ'רשוהו
ונתבאר, אבל פאן ע'דן וע'דנים
הוא של תפלת כל היום,
והחברים התעוררו בשלשת
הזמנים הללו. ערב זוהי
אספקלריה שלא מאינה, ובקר
זוהי אספקלריה המאירה,

ובד'שנא דא, על פ'רחיה דסטרא אחרא
אתכפיא, ואתתבר חיליה, ואסתלק
יקרא דקודשא בריך הוא, ותבר מנעולין
וגושפנקן ושלשלאן תקיפין, וקליפין בישיין,
ואדפר קדשא בריך הוא לשמיה ולבנוי.
זפאין אינון עמא קדישא דקודשא בריך הוא
יהב לן אורייתא קדישא, למזפי בה לעלמא
דאתי.

אמר רבי שמעון לחברייא, זפאין אתון
לעלמא דאתי, וכיון דשרינן מלין
דכתרא דמלכותא עלאה אימא אנא בגיניכו
(ג"א בגיניכו) וקודשא בריך הוא יהיב לכוז אגרא
בהווא עלמא. והווא הבל דפומיכו, יסתלק
לעילא, פאילו אתון מתערין מלין אלין.

פתח ואמר (שמות כה) וזאת התרומה אשר תקחו
מאתם זהב וכסף ונחשת. האי קרא
איהו לסטרא עלאה, ואיהו לסטרא תתאה.
איהו לסטרא עלאה, בסטרא דקדושה. ואיהו
לסטרא תתאה, בסטרא אחרא. תא חזי, פד
פרא קדשא בריך הוא עלמא, שארי למברי
מסטרא דכספא, דאיהו ימינא, בגין דהווא
כספא הוה מלעילא. ובעובדא דמשפנא,
דאיהו כגוונא דיליה, שארי מסטרא
דשמאלא, ולבתר מסטרא דימינא. בגין
דמשפנא מסטרא דשמאלא הוה, ועל דא
שארי הכא מסטרא דשמאלא, והתם מסטרא
דימינא, וזאת התרומה וגו'.

וכתיב (תהלים נה) ערב ובקר וצהרים וגו', האי
קרא אוקמוה ואתמר, אבל הכא ע'דן
ע'דנין הוא דצלותא דכל יומא. וחברייא
אתערו בהני תלת זמנין. ערב, דא היא
אספקלריאה דלא נהרא. ובקר, דא היא
אספקלריאה דנהרא. וצהרים, (לאו האי אתר דאקרי חשה, אלא אתר איהו דנקימא בין האי להאי,

אָבֵל וּמָנָא דְגֵלוּתָא דְמִנְהָא) אַתְר דְאַתְקָרִי חֻשְׁף אִיהוּ, דְאַחִיד בְּעַרְב, וְקִימָא דָּא עִם דָּא.

וּמָה דְאַתְמַר צְהָרִים, דְּאִיהוּ תוּקְפָא דְשִׁמְשָׁא. לִישְׁנָא מַעֲלִיא נְקֻט. וְהָכִי אִיהוּ אֲרַחָא, לְבַר נָשׁ אוֹכֵם, (דף ק"ז ע"א) קָרָאן לִיה חָוּוּר, וְלִישְׁנָא מַעֲלִיא נְקֻט, וּלְזִמְנִין לְחָוּוּר קָרָאן לִיה אוֹכֵם, דְכַתִּיב, (במדבר יב) כִּי אִשָּׁה כּוֹשֵׁית לָקַח (עמוס ט) הֲלֹא כִבְנֵי כּוֹשִׁים אַתֶּם לִי וְגו'.

עֲרַב דָּא, צְלוּתָא דְעַרְבִית. וּבְגִין דְבְעַרְב דָּא אַתְעַרְב בֵּיה סְטָרָא אַחְרָא, דְחֻשְׁפִּיךְ נְהוּרִיָּה, וְשִׁלְטָא בְּלִילִיא, שׁוּוּ לִיה רְשׁוּת, וְלִית לִיה זְמַן קְבֻעַ, אֲמוּרִין וּפְדֻרִין מִתְאַפְלִין בְּהַאי זְמַנָּא, וּמִכְפָּאן אַתְזָנוּ כַּמָּה חֲבִילֵי טְהִירִין, דְנִפְקִין וְשִׁלְטִין בְּלִילִיא.

וְאִי תִימָא, אִי הָכִי, הָא תְנִינָן, דְכָל אֵינּוֹן מְאָרִי סְטָרָא אַחְרָא דְרוּחַ מְסַאָבָא, לָא שִׁלְטִי בְּאַרְעָא קְדִישָׁא, וְהָא מִתְעַרֵי לִוְן יִשְׂרָאֵל בְּהַאי, וְאַסִיר לְאַתְעַרָא לִוְן לְשִׁרְיָא עַל אֲרַעָא קְדִישָׁא.

אֲלָא בְּלִילִיא, הֵהוּא תְנַנָּא סְלִיק, וְלָא סְלִיק פְּגוּוּנָא דְקָרְבָנָא אַחְרָא, דְהוּהוּ סְלִיק תְנַנָּא בְּאַרְח מִיִּשְׂרָאֵל, וְהֵכָא הוּהוּ סְלִיק הֵהוּא תְנַנָּא לְחַד נּוּקְבָא דְצַפּוֹן, דְתַמָּן כָּל מְדוּרִין דְרוּחִין בִּישׁוּן, וּכְיִן דְהֵהוּא תְנַנָּא סְלִיק וְעָקִים אֲרַח לְהֵהוּא סְטָרָא כְּלֵהוּ הוּוּ מִתְזַנִּין וְקִימִין וְעָאֲלִין בְּדוּכַתִּיָּהוּ, וְלָא הוּוּ נִפְקִין וְשִׁלְטִין בְּעֵלְמָא.

חַד מְמָנָא קִימָא לְהֵהוּא סְטָרָא, עַל הֵהוּא נּוּקְבָא דְצַפּוֹן, בְּכָל אֵינּוֹן חֲבִילֵי טְהִירִין, סְנַגִּירִי"א שְׁמִיָּה, וּבִשְׁעֵתָא דְהֵהוּא תְנַנָּא עָקִים אֲרַחִיָּה וְסְלִיק, הָאִי מְמָנָא וְשִׁתִּין אֶלְף רַבּוּא מְשֻׁרְיִין אַחְרֵנִין, כְּלֵהוּ מִתְעַתְדָן לְקַבְּלָא לִיה, וְלְאַתְזָנָא מִיָּה, וְקִימִין בְּהֵהוּא נּוּקְבָא,

וְצְהָרִים - (אין זה מקום שנקרא חשף, אלא הוא מקום שעומד בין זה לזה, אבל הזמן של תפלת מנחה) מקום שהוא נקרא חשף, שאחוזו בערב ועומד זה עם זה.

וּמָה שְׁנֹאֲמַר צְהָרִים, שֶׁהוּא תַקְף חֻזַק הַשֶּׁמֶשׁ, הוּא נְקֻט בְּלִשׁוֹן מַעֲלָה. וְכַךְ הִיא הַדְרָף - לְאִישׁ שְׁחַר קוֹרָאִים לוֹ לְכֹן, וְנְקֻט לְשׁוֹן מַעֲלָה, וְלַפְעָמִים קוֹרָאִים לְלִבָּן שְׁחַר, שְׁכַתּוּב (במדבר יב) כִּי אִשָּׁה כִשִׁית לָקַח. (עמוס ט) הֲלוֹא כִבְנֵי כִשִׁים אַתֶּם לִי וְגו'.

עֲרַב זֶה - תְּפִלַּת עַרְבִית. וּמִשׁוּם שֶׁבְעַרְב הַזֶּה מִתְעַרְב הַצַּד הָאֲחֵר שֶׁמִּחֻשְׁפִּיךְ אֶת אֹרּוֹ וְשׁוֹלֵט בְּלִילָה, שָׁמוּ לוֹ רְשׁוּת, וְאִין לוֹ זְמַן קְבוּעַ. אֲמוּרִים וּפְדֻרִים מִתְאַפְלִים בְּזִמְנֵי הַזֶּה, וּמִכְפָּאן נְזוּנִים כַּמָּה קְבוּצוֹת שֶׁל שְׂרִים שְׂיּוּצָאִים וְשׁוֹלְטִים בְּלִילָה.

וְאִם תֹּאמַר, אִם כֵּן, הֲרִי שְׁנִינּוּ שְׁכַל אוֹתָם בְּעֵלֵי הַצַּד הָאֲחֵר שֶׁל רוּחַ הַטְּמֵאָה לֹא שׁוֹלְטִים בְּאַרְץ הַקְּדוּשָׁה, וְהֲרִי מְעוֹרְרִים אוֹתָם יִשְׂרָאֵל בְּזֶה, וְאַסִיר לְעוֹרְרָם לְשִׁרוֹת עַל הָאֲרָץ הַקְּדוּשָׁה.

אֲלָא בְּלִילָה אוֹתוֹ הַעֲשֵׂן עוֹלָה, וְלֹא עוֹלָה כְּמוֹ שֶׁבְּקָרְבָן אַחֵר, שֶׁהִנֵּה הַעֲשֵׂן עוֹלָה בְּדֻרְף יִשְׂרָאֵל, וְכַאֲן הִנֵּה עוֹלָה אוֹתוֹ עֲשֵׂן לְנִקְבֵי אֶחָד שֶׁל הַצַּפּוֹן, שֶׁשֶּׁם כָּל מְדוּרִים שֶׁל רוּחֹת רְעוּת. וְכִינֵן שְׁאוֹתוֹ עֲשֵׂן עוֹלָה וּמַעְקָם דְרָף לְאוֹתוֹ צַד, כְּלָם הֵיוּ נְזוּנִים וְעוֹמְדִים וְנִכְנָסִים לְמִקְוָמָם, וְלֹא הֵיוּ יּוּצָאִים וְשׁוֹלְטִים בְּעוֹלָם.

מִמִּנְהָ אֶחָד עוֹמֵד לְאוֹתוֹ הַצַּד שֶׁל אוֹתוֹ נִקְבֵי שֶׁבְּצַפּוֹן, בְּכָל אוֹתָם קְבוּצוֹת שֶׁל שְׂרִים, וְשָׁמוּ סְנַגִּירִי"א, וּבִשְׁעָה שְׁאוֹתוֹ עֲשֵׂן מַעְקָם דְרָכוּ וְעוֹלָה, הַמְּמָנָה הַזֶּה וְשִׁשִׁים אֶלְף רַבּוּא מִחֲנוּת אַחֲרוֹת, כְּלָם מִתְעַתְדִים לְקַבְּלוֹ

ולהזון ממנו, ועומדים באותו נקב, ונכנסים בפתח אחד שנקרא קרי, וזהו סוד הכתוב (ויקרא כ) ואם תלכו עמי קרי וגו'. וכתוב, והלכתי עמכם בחמת קרי. באותו רגז היוצא מהפתח של קרי.

ואלו הם שמשוטטים בלילה, ובשעה שהנשמות יוצאות לעלות להראות למעלה, הם יוצאים ומקטרגים בהם, ולא יכולים לעלות ולהראות למעלה, פרט לאותם חסידים קדושים עליונים שהם בוקעים רקיעים ואוירים ועולים, וקבוצות השרים הללו יוצאים ומודיעים דברים פוזבים לבני אדם, ונראים להם בדמיות אחרות, וצוחקים עליהם, עד ששופכים זרע, ונקראים בעלי קרי, משום שאותם שיוצאים מפתח הקרי גרמו להם. ובשעה שמתאפלים אמורים ופדרים, אותו עשן היה מרנה אותם וזן אותם. כפי כבודם כך מזונם מה שראוי להם. ובזה לא יצאו ולא משוטטים בארץ הקדושה.

ערב, כמו שנאמר (שמות יב) וגם ערב רב עלה אותן קבוצות שרים מתערכים בשלטון הלילה, ולכן לא שמו את תפלת ערבית חובה, שאין מי שיכול לתקנה כמו יעקב, שהוא היה בעל (מטהר) המשכן ומתקן אותו כראוי.

ואף על גב שהיא רשות, תפלה זו היא כדי להגן עלינו מתוך פחד בלילות, מתוך פחד של כמה צדדים של הגיהנם, שהרי באותה שעה טורדים את הרשעים בגיהנם על כל אחד שנים מאשר ביום. ולכן מקדימים ישראל לומר "והוא רחום", שהוא משום פחד הגיהנם. ולא דין אחר אסור

ועאלין פחד פתח דאקרי קרי, ודא איהו רזא דכתיב, (ויקרא כו) ואם תלכו עמי קרי וגו', וכתוב, והלכתי עמכם בחמת קרי, בההוא רוגזא דנפיק מפתחא דקרי.

ואלין אינון דמשטטי בליליא, ובשעתא דנשמתין נפקין לסלקא, לאתחזאה לעילא, אינון נפקין, ומקטרגן לון, ולא יכלין לסלקא ולאתחזאה לעילא, בר אינון חסידי קדישין עליונים, דאינון בקעין רקיעים ואוירים וסלקין. ואלין חבילי טהירין נפקין, ומודיעין מלין פדיבין לבני נשא, ואתחזיין לון בדיוקנין אחרנין, וחיכאן בהו, עד דאושדין זרעא, ואקרון מאריהון דקרי, בגין דאינון דנפקין מפתחא דקרי, גרמי לון. ובשעתא דמתאפלי אמורין ופדרין, ההוא תננא הוי רוי לון, וזן לון, פפום יקרא דלהון, הכי מזונא דלהון, מה דאתחזי לון. ובחאי לא נפקו, ולא משטטי בארעא קדישא.

ערב: כמה דאת אמר, (שמות יב) וגם ערב רב עלה אתם, דכל אינון חבילי טהירין, אינון מתערבי בשולטנו דליליא. ועל דא לא שויהא חובא לצלותא דערבית, דלית מאן דיכיל לאתקנא לה פיעקב, דאיהו הוה מארי (מדבי) משפנא, ומתקן ליה כדקא יאות.

ואף על גב דאיהו רשו, צלותא דא איהו לאגנא עלן מגו פחד בלילות, מגו פחד דכמה סטרין דגיהנם, דהא בההיא שעתא טרדי לחייביא בגיהנם, על חד תרין מביממא. ובגין כך, מקדמי ישראל למימר והוא רחום, דאיהו בגין פחד דגיהנם. ובשפת דלא אשתכח פחד דינא דגיהנם, ולא דינא אחרא, אסיר לאתערא ליה, דאתחזי

לְעוֹרְרוּ, שְׁנַרְאָה שְׁהָרִי אֵין לוֹ
רְשׁוּת לְשִׁבְתָּ לְהַעֲבִיר אֶת הַדִּין
מִהָעוֹלָם.

וּפְחַד שֶׁל קְטָרוֹג הַנְּשָׁמוֹת,
כְּשֶׁרוֹצוֹת לַעֲלוֹת לְמַעְלָה כְּדִי
לְהִרְאוֹת לְפָנֵי רְבוּנָם. וְלִכֵּן אָנוּ
מְקַדְיָמִים "שׁוֹמְרֵי אֶת עֲמוֹ יִשְׂרָאֵל
לְעַד אָמֵן". פְּחַד שֶׁל כְּמָה מְזִיקִים
וְקְטָרוֹגִים שְׁנִמְצָאִים בְּלִילָה, וְיֵשׁ
לָהֶם רְשׁוּת לְהַזִּיק לְמִי שְׁיוֹצֵא
הַחוּצָה מִשְׁעַר בֵּיתוֹ, וְלִכֵּן אָנוּ
מְקַדְיָמִים "וְשׁוֹמְרֵי צִאתָנוּ וּבִאֲנוּ".
וְעַל כֵּל זֶה, מִתּוֹךְ פְּחַד שֶׁל כָּל זֶה
אָנוּ מְפַקְדִים הַגּוֹפּוֹת, הַרוּחוֹת
וְהַנְּשָׁמוֹת לְמַלְכוּת הָעֲלִיּוֹנָה,
שְׁשִׁלְטוֹן הַכֹּל בְּיָדֶיהָ, וְעַל זֶה
תְּפַלֵּת עֲרִבִית בְּכָל לַיְלָה וְלַיְלָה.
עֲתָה שְׁקַרְבָּנוֹת וּמִזְבְּחוֹת לֹא
נִמְצְאוּ, אָנוּ עוֹשִׂים כָּל הַתְּקוּנִים
שְׁאָנוּ עוֹשִׂים עַל הַסּוּד הַזֶּה.

בְּחֻצוֹת הַלַּיְלָה, כְּשֶׁמִתְעוֹרְרֵת רוּחַ
צָפוֹן, מְכָה בְּכָל אוֹתָם מְדוּרֵי
הַרוּחוֹת הַרְעוּת, וְשׁוֹבֵר אֶחָד (סלע
חוק) אֶת הַצֵּד הָאֲחֵר, וְנִכְנָס
וּמְשׁוֹטֵט לְמַעְלָה וּמַטָּה, וְכָל
אוֹתָן קְבוּצוֹת שֶׁל מַחְבְּלִים
נִכְנָסוֹת לְמִקוֹמָן, וְנִשְׁבֵּר פְּחוֹן וְלֹא
שׁוֹלְטוֹת. וְאֵז הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
נִכְנָס לְהַשְׁתַּעֲשֵׁעַ עִם הַצְּדִיקִים
בְּגֵן עֵדֶן, וְהָרִי נִתְבָּאֵר.

בְּשָׂבָא הַבְּקָר, אוֹר הַנּוֹר שְׁשִׁלְט
בְּלַיְלָה נִגְנוּ מִלְפָּנֵי אוֹר הַיּוֹם, וְאֵז
הַבְּקָר שׁוֹלֵט, וּמַעֲבֵר שְׁלִטוֹנוֹ שֶׁל
הָעֶרֶב. (קא) הַבְּקָר הַזֶּה הוּא בְּקָר
שֶׁל אוֹר רֵאשׁוֹן, הַבְּקָר הַזֶּה
מְשָׁלִים טוֹב לְכָל הָעוֹלָמִים. מִמֶּנּוּ
נִזּוֹנִים עֲלִיוֹנִים וְתַחְתּוֹנִים. זֶה
מִשְׁקָה אֶת הַגֵּן. זוֹהֵי שְׁמִירָה שֶׁל
כָּל הָעוֹלָם. כָּאֵן הַסּוּד לִיּוֹדְעֵי
מִדִּין: מִי שְׁרוּצָה לְצֵאת לְדֶרֶךְ,
יָקוּם בְּנִגְהָ, וְיִשְׁגַּיַח בְּהַתְּבַוְּנוֹת
לְפִי שְׁעָה לְצַד מְזֻרָה, וְיִרְאֶה
כְּמִרְאֵה אוֹתִיּוֹת שְׁמִפּוֹת בְּרִיקָע,
זוֹ עוֹלָה זוֹ יוֹרְדָת, וְאֵלָה הֵם

דְּהָא לִית רְשׁוּ לְשִׁבְתָּ לְאַעֲבָרָא דִּינָא מְעֻלְמָא.
וּפְחַד דְּקְטָרוֹגָא דְנִשְׁמָתִין, כִּד בְּעָאן לְסִלְקָא
לְעִילָא, לְאַתְחִזָּאָה קָמִי מְאָרִיהוֹן. וּבְגִין
כִּף אָנן מְקַדְיָמִים, שׁוֹמְרֵי אֶת עֲמוֹ יִשְׂרָאֵל לְעַד
אָמֵן. פְּחַד דְּכְמָה מְזִיקִין וְקְטָרוֹגִין דְּמִשְׁתַּפְּחִי
בְּלִילָא, וְאִית לוֹן רְשׁוּ לְנִזְקָא, לְמָאן דְּנִפְיָק
מִתְרַע בֵּיתִיהָ לְבָר, וּבְגִין כִּף אָנן מְקַדְיָמִים,
וְשׁוֹמְרֵי צִאתָנוּ וּבִאֲנוּ.

וְעַל כֵּל זֶה, מִגּוֹ דְחִילוֹ דְּכָל דָּא, אָנן
מְפַקְדִינָן גּוֹפִין רוּחִין וְנִשְׁמָתִין,
לְמַלְכוּתָא עֲלָאָה, דִּי שׁוֹלְטָנוּ דְּכֻלָּא בִּידְהָא.
וְעַל דָּא צְלוֹתָא דְּעֲרִבִית, בְּכָל לַיְלָא וְלַיְלָא.
הַשְׁתָּא דְּקַרְבָּנִין וּמִזְבְּחוֹן לֹא אֲשַׁתְּכַחוּ, אָנן
עֲבַדִּינָן כָּל תְּקוּנִין דְּאָנן עֲבַדִּין עַל רְזָא דְנָא.
בְּפִלְגּוֹ לַיְלָא, כִּד רוּחַ צָפוֹן אֲתַעַר, בְּטַשׁ בְּכָל
אֵינּוֹן מְדוּרִין דְּרוּחִין בִּישִׁין, וְתַבַּר חַד
(מְנַרָא תְּקִיפָא) סְטָרָא אֲחֵרָא, וְעָאֵל וְשָׂאֵט לְעִילָא
וְתַתָּא, וְכָל אֵינּוֹן (דף ק"ג ע"ב) חְבִילֵי טְהִירִין
עֵיילִין לְדוּכְתִּייהוּ, וְאַתְבַּר חִילִייהוּ וְלֹא
שְׁלִטִין. וּכְדִין קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא עָאֵל
לְאַשְׁתַּעֲשֵׁעַ עִם צְדִיקָא בְּגִנְתָּא דְּעֵדֶן, וְהָא
אַתְמַר.

כִּד אֲתִי צְפָרָא, נְהוּרָא דְשִׁרְגָא דְשְׁלִטָא
בְּלַיְלָא, אֲתַגְנִיז מְקָמִי נְהוּרָא דִּימְמָא,
כְּדִין בְּקָר שְׁלִטָא, וְאַתְעַבֵּר שׁוֹלְטָנוּ דְּעֶרֶב,
(וּבְרִין) הָאִי בְּקָר, אִיהוּ בְּקָר דְּאוֹר קְדָמָאָה,
הָאִי בְּקָר, אֲשָׁלִים טִיבוּ לְעֻלְמִין כְּלָהוּ. מְנִיָּה
אַתְזָנוּ עֲלָאִין וְתַתָּאִין. הָאִי אֲשָׁקִי לְגִנְתָּא.
הָאִי אִיהוּ נְטִירוֹ דְּכָל עֻלְמָא. הֵכָא רְזָא
לְיַדְעֵי מִדִּין, מָאן דְּבַעֵי לְמִיפְק לְאַרְחָא, יָקוּם
בְּנִגְהָא, וְיִשְׁגַּיַח בְּאַסְתַּפְּלוּתָא לְפוּם שְׁעָתָא,
לְסִטְר מְזֻרָח, וְיַחְמִי כַחֲזוֹ דְּאַתּוּוֹן דְּבִטְשֵׁי
בְּרִיקָעָא, דָּא סְלִיק וְדָא נַחִית. וְאַלִין אֵינּוֹן

התנוצצות האותיות שנקראו בהם שמים וארץ.

אם הוא יודע בסוד אותן האותיות, שהם סוד השם הקדוש של ארבעים ושנים אותיות, ויזכירן כראוי ברצון הלב, יראה תוך אור הנגה של הרקיע שש יודיים, שלש לצד ימין ושלש לצד שמאל, ושלש ווי"ם שעולות ויורדות ונוצצות ברקיע. והן האותיות של ברפת פהנים, ואז תפלל תפלתו ויצא לדרך, ודאי שכינה מקדימה עמו. אשרי חלקו.

בשבא הבקר הזה, עמוד אחד נעוץ בצד דרום לתוך מתיחת הרקיע שעל גבי הגן, חוץ מאותו עמוד שנעוץ באמצע הגן. ועמוד זה מאיר באור של שלשה גונים מרקם בארגמן. באותו העמוד קים ענף אחד, ובאותו ענף נודמנו שלש צפרים, מתעוררות צפצוף לשבח.

פתח אחד ואמר, (תהלים קיג) הללויה הללו עבדי ה' הללו את שם ה'. פותח השני ואומר, יהי שם ה' מבורך מעתה ועד עולם. פותח השלישי ואומר, ממזרח שמש עד מבוא מהלל שם ה'. אז הפרוז מקדים וקורא, הנדמנו קדושים עליונים, אותם המשבחים את רבונם התתקנו לשבח היום. ואז נפרדים היום מהלילה. אשרי חלקו של מי שקם בבקר מתוך תשבחתה של תורה שלמד בלילה, באותו זמן של תפלת הבקר.

בתוב, (ישעיה כא) אמר שומר אתא בקר וגם לילה אם תבעיון בעיו שבו אתיו. פסוק זה פרושהו על גלות ישראל שיושבים בתוך בני שעיר, וישראל אומרים לקדוש-ברוך הוא: שומר מה מלילה - מה יהיה עלינו מהגלות הזו שדומה

נציצו דאתון, דאתברון בהו שמיא וארעא. אי איהו ידע ברזא דאינון אתון, דאינון רזא דשמא קדישא, דארבעין ותרין אתון, וידכר לון פדקא חזי, ברעותא דלבא. יחמי גו נהירו דנגהא דרקיעא שית יודיים, תלת לסטר ימינא, ותלת לסטר שמאלא. ותלת ווין, דסלקין ונחתין ונצאי ברקיעא. ואינון אתון דברפת פהנים, וכדין יצלי צלותיה, ויפוק לארחא, ודאי שכנתא אקדימת עמיה, זפאה חולקיה.

בר אחי האי בקר, עמודא חד נעיץ בסטר דרום, לגו מתיחו דרקיעא, דעל גבי גנתא. בר מהווא עמודא, דאיהו נעיץ באמצעו דגנתא. ועמודא דא, איהו נהיר בנהירו דתלת גוונין, מרקמא דארגוונא. בהווא עמודא, קיימא ענפא חדא, בהווא ענפא, אתעתדו תלת צפרין, מתערין צפצפא לשבחא.

פתח חד ואמר, (תהלים קיג) הללויה הללו עבדי יי' הללו את שם יי'. פתח תניינא ואמר, יהי שם יי' מבורך מעתה ועד עולם. פתח תליתאה ואמר, ממזרח שמש עד מבוא מהולל שם יי'. פדין פרוזא קדים וקרי אתעתדו קדישי עליונים, אינון דמשבחין למאריהון, אתתקנו בשבחא דיממא. פדין אתפרשון יממא מן ליליא. זפאה חולקיה, מאן דקם בצפרא, מגו תושבחתא דאורייתא, דלעי בליליא. בהווא זמנא צלותא דצפרא.

בתיב, (ישעיה כ"א) אמר שומר אתא בקר וגם לילה אם תבעיון בעיו שבו אתיו, האי קרא אוקמוה ליה, על גלות דישראל, דיתבי גו בני שעיר, וישראל אמרי לקודשא בריך הוא, שומר, מה מלילה, מה תהא עלן מן

גְלוּתָא דָא, דְדַמֵי לַחֲשׂוּכָא דְלִילָא. מַה כְּתִיב, אָמַר שׁוֹמֵר, דָּא קַדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, אַתָּא בְקָר, כְּכַר נְהִירְנָא לְכוּ בְגְלוּתָא דְמַצְרִים, וְאַסִּיקְנָא לְכוּ וְקָרִיבִית יִתְכוּן לְפוּלְחָנִי, וְאוּרִייתָא יְהִיבִית לְכוּן, בְּגִין דְתַזְפוּן לְחֵי עֲלָמָא. שְׁבַקְתוּן אוּרִייתִי, וְגַם לִילָה, אַעֲיִלְנָא לְכוּ בְגְלוּתָא (ס"א) דְכַבֵּל, וְאַסִּיקְנָא לְכוּ. שְׁבַקְתוּן אוּרִייתִי כְּמַלְקְדָמִין, אַעֲיִלְנָא לְכוּ בְגְלוּתָא) כְּמַלְקְדָמִין. אִם תְּבַעֲיוּן בְּעֵיו כְּמָה דְאַתָּ אָמַר, (ישעיה לז) דְרָשׁוּ מֵעַל סֵפֶר יִי' וְקִרְאוּ, וְתַמְזַן תִּשְׁפַּחוּן בְּמָה תְלִיא גְלוּתָא דְלְכוּן, וְגֵאוּלָּה דְלְכוּן, וְכַד תְּבַעֲיוּן בָּהּ, הִיא תִימָא וְתַכְרִיז קְמִיִּכוּ. שׁוּבוּ אֲתִיו. שׁוּבוּ בְתִשׁוּבָה שְׁלִימָתָא, וּמִיד אֲתִיו וְאַקְרִיבוּ לְגַבְאִי. (נ"א וְקִרְאוּ דְהֵא קְרֵא)

וְכֵהָא קְרֵא כְתִיב, מִשָּׂא דוּמָה. וְרִזָּא דָא, בְּשִׁית דְרָגִין דְנְבוּאָה (בְּחִמְשָׁה אֲרַחֲיוּ) אֲתַמַּר לְנְבִיאִי. בְּמַחְזֵ"ה. בְּחַזוּ"ן. בְּחַזִּיו"ן. בְּחַזוּ"ת. בְּדַבְ"ר. בְּמִשָּׂא. וְכֵלְהוּ חִמְשָׂא כְּלָהוּ כְּמֵאן דְחָמִי בְתַר פּוּתְלָא, הֵהוּא נְהִירוּ דְנְהוּרָא. וּמְנַהוּן, כְּמֵאן דְחָמִי נְהוּרָא דְשִׁמְשָׂא מְגוּ עֲשִׂישִׁתָּא. אֲבָל מִשָּׂא, הוּי, כַּד מְטִי הֵהוּא נְהוּרָא בְטוּרַח סְגִי וְאִיטְרַח מְלוּי עֲלוּי, דְלָא יְכִיל לְאַתְגְּלִיא לֵיהּ, כְּמָה דְאַתָּ אָמַר, (במדבר יא) לְשׁוּם אֶת מִשָּׂא כָּל הָעָם הַזֶּה עָלַי. וּבְגִין כֵּן, מִשָּׂא.

וְכֵהָא מִשָּׂא דוּמָה, טוּרַח סְגִיאָה, דְלָא יְכִיל לְאַתְגְּלִיא וְאִיהוּ נְבוּאָה בְלַחֲשׁוּ, וְקִימָא בְלַחֲשׁוּ. אֲלִי קוּרָא מִשְׁעִיר הֵכָא לָא אֲתַגְּלִיא מָאן אָמַר אֲלִי קוּרָא מִשְׁעִיר. אִי קַדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, אִי נְבִיאָה מְהִימְנָא. אֲבָל נְבוּאָה דָא וְדָאִי קִימָא בְלַחֲשׁוּ, גוּ רִזָּא דְמְהִימְנוּתָא עֲלָאָה, וּמְגוּ רִזָּא סְתִימָאָה, נְבִיאָה מְהִימְנָא אָמַר, דְלֵיהּ הָוָה קְרֵא קְלָא בְרִזָּא דְמְהִימְנוּתָא, וְאָמַר אֲלִי קוּרָא מִשְׁעִיר.

לַחֲשַׁכְתָּ הַלִּילָה? מַה כְּתוּב? אָמַר שׁוֹמֵר. זֶה הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. אַתָּא בְקָר - כְּכַר הָאֲרִיתִי לְךָ בְגְלוּת מַצְרַיִם, וְהַעֲלִיתִי אֶתְכֶם וְקָרַבְתִּיכֶם לְעַבְדִּי, וְנָתַתִּי לְכֶם תּוֹרָה כְּדִי שְׁתִּזְכְּרוּ לְחֵי עוֹלָם. עֲזַבְתֶּם תּוֹרָתִי, וְגַם לִילָה - הַכְּנַסְתִּיכֶם לְגְלוּת (כְּכַל וְהַעֲלִיתִיכֶם. עֲזַבְתֶּם תּוֹרָתִי כְּמַקְדָּם, וְהַכְנַסְתִּי אֶתְכֶם לְגְלוּת) כְּמַקְדָּם. אִם תְּבַעֲיוּן בְּעֵיו - כְּמוֹ שְׁנֶאֱמַר (שם לד) דְרָשׁוּ מֵעַל סֵפֶר ה' וְקִרְאוּ, וְשֵׁם תִּמְצְאוּ בְּמָה תְלוּיָהּ גְלוּתְכֶם וְגֵאוּלְתְכֶם. וְכִשְׁתְּבַעֲיוּן בָּהּ, הִיא תֵאמַר וְתַכְרִיז לְפִנְיְכֶם: שׁוּבוּ אֲתִיו. שׁוּבוּ בְתִשׁוּבָה שְׁלָמָה, וּמִיד אֲתִיו, וְקָרְבוּ אֵלַי.

(בכסוד הפסוק הזה)

וּבְכַפְסִיק זֶה כְּתוּב, מִשָּׂא דוּמָה. וְסוּד זֶה בְּשֵׁשׁ דְרָגוֹת שֶׁל נְבוּאָה (בְּחִמְשָׁ דְרַכִּים) נֶאֱמַר לְנְבִיאִים: בְּמַחְזֵ"ה. בְּחַזוּ"ן. בְּחַזִּיו"ן. בְּחַזוּ"ת. בְּדַבְ"ר. בְּמִשָּׂא. וְכֵלְ הַחֲמֵשׁ כְּלָן כְּמִי שְׂרוּאָה אַחַר הַכְּתָל אוֹתוֹ הָאוּר שְׁמַאִיר, וּמַהֵם כְּמִי שְׂרוּאָה אוֹר הַשֶּׁמֶשׁ מִתּוֹךְ עֲשִׂישִׁית. אֲבָל מִשָּׂא הוּי כְּאִשְׁר מְגִיעַ אוֹתוֹ אוֹר בְּטוּרַח רַב וּמְטִירִיחַ עָלָיו דְבָרָיו, שֶׁלֹּא יְכוּל לְהַתְגַּלּוֹת לוֹ, כְּמוֹ שְׁנֶאֱמַר, (במדבר יא) לְשׁוּם אֶת מִשָּׂא כָּל הָעָם הַזֶּה עָלַי. וּמִשׁוּם זֶה מִשָּׂא.

וְכֵאֵן מִשָּׂא דוּמָה - טוּרַח רַב שֶׁלֹּא יְכוּל לְהַתְגַּלּוֹת, וְהִיא נְבוּאָה בְּלַחֲשׁ וְעוֹמְדַת בְּלַחֲשׁ. אֲלִי קְרֵא מִשְׁעִיר - כְּאֵן לֹא הַתְגַּלָּה מִי אָמַר "אֲלִי קְרֵא מִשְׁעִיר", אִם הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אִם נְבִיא נֶאֱמַן. אֲבָל נְבוּאָה זוֹ וְדָאִי עוֹמְדַת בְּלַחֲשׁ תּוֹךְ סוּד הָאֱמוּנָה הַעֲלִיוּנָה, וּמִתּוֹךְ סוּד נְסִתָּר אָמַר הַנְּבִיא הַנֶּאֱמָן שֶׁלוֹ הִיָּה קוּרָא קוּל בְּסוּד הָאֱמוּנָה, וְאָמַר אֲלִי קְרֵא מִשְׁעִיר, כְּמוֹ שְׁנֶאֱמַר (דברים לג) וְזָרַח מִשְׁעִיר לְמוֹ, וְלֹא כְּתוּב וְזָרַח לְשְׁעִיר,

משום שסוד האמונה כף הוא, דרגות מתוף דרגות, אלה פנימיים מאלה, קלפה בתוף קלפה, ומח בתוף מח.

והרי בארנו, שכתוב (יחזקאל א) והנה רוח סערה באה מן הצפון - הרי דרגה אחת. ענן גדול - הרי דרגה אחרת. ואש מתלקחת - הרי דרגה שלישית. ונגה לו סביב - דרגה רביעית. ואחר כך, ומתוכה פעין החשמל. ואחר כך, ומתוכה דמות ארבע חיות. הרי דרגות בתוף מדרגות (דרגות).

אף כאן, כשהתגלה הקדוש ברוך הוא לישראל, לא התגלה אלא מתוף דרגות הללו. מסיני בא - דרגה שהיתה יותר נסתרת, ואחר כך הצטרפה להתגלות. ואמר וזרח משעיר - הרי דרגה אחרת שהיא יותר בגלוי, קלפה ששורה על גבי המט. ואחר כך, הופיע מהר פארן - הרי דרגה אחרת. ואחר כך, ואתה מרכבת קדש - זהו שבח של הכל. שאף על גב שהתגלה מכל הדרגות הללו, מאותו מקום שהוא עקר הכל, התחיל להתגלות ממנו. מאיזה מקום הוא? הוא מרכבת קדש, אותן דרגות עליונות למעלה. (למעלה) אף כאן אלי קרא משעיר - מאותה דרגה שאמרנו שנדבקה למעלה.

שומר מה מלילה שומר מה מליל. שומר זה מטטרו"ן (שומר ישראל), וכתוב (משליכו) ושומר אדניו יכבד, וזה הסוד ששולט בלילה. מה מלילה שומר מה מליל, מה בין זה לזה? אלא הכל אחד, אבל בחלק הזה שולט הצד האחר, ובחלק הזה לא שולט כלל. ליל צריך לשמירה, שכתוב (שמות יב) ליל שמרים הוא, ועל זה חסר ה',

דף קל"א ע"א) פמה דאת אמר, (דברים לג) וזרח משעיר למו. ולא כתיב וזרח לשעיר, בגין דרזא דמהימנותא הכי איהו, דרגין מגו דרגין, אלין פנימאין מאלין, קליפה גו קליפה, ומוחא גו מוחא.

והא אוקימנא, דכתיב, (יחזקאל א) והנה רוח סערה באה מן הצפון, הא דרגא חד. ענן גדול, הא דרגא אחרא. ואש מתלקחת, הא דרגא תליתאה. ונגה לו סביב, הא דרגא רביעאה. ולבתר ומתוכה פעין החשמל. ולבתר ומתוכה דמות ארבע חיות הא דרגין גו מדרגין (כ"א דרגין).

אוף הכא, כד אתגלויי קדשא בריך הוא לישראל, לא אתגלויי אלא מגו דרגין אלין. מסיני בא, דרגא דהוה טמירא יתיר, ולבתר אצטריך לאתגליא. ואמר וזרח משעיר, הא דרגא אחרא, דאיהו באתגלויי יתיר, קליפא דשריא על גב מוחא. ולבתר הופיע מהר פארן, הא דרגא אחרא. ולבתר ואתה מרכבות קדש, דא שבחא דכלא, דאף על גב דאתגלויי מפל אלין דרגין, מההוא אתר דהוא עקרא דכלא, שרי לאתגלאה מניה. מאן אתר איהו. מרכבות קדש איהו, אינון דרגין עלאין לעילא, (לעילא) אוף הכא אלי קורא משעיר, מההוא דרגא דקאמרן, דאתדבק לעילא.

שומר מה מלילה שומר מה מליל. שומר דא מטטרו"ן, (שומר ישראל) וכתוב, (משליכו) ושומר אדניו יכבד, ודא רזא דשולטא בליליא. מה מלילה שומר מה מליל, מה בין האי להאי. אלא, כלא חד, אבל בחולקא דא, שלטא סטרא אחרא. ובחולקא דא, לא שלטא כלל. ליל, אצטריך לנטורא, דכתיב, (שמות יב) ועל

דָּא חָסֵר ה', וְדָא אִיהוּ כַד עָאֵל לַיְלִיא, עַד דְּאִתְפְּלַג. מִפְּלַגוּ לַיְלִיא וְלַהֲלָאָה, שְׁלֹטָא לַיְלִיא בְּה' דְּכַתִּיב וַיְהִי בַחֲצֵי הַלַּיְלָה. הוּא הַלַּיְלָה הַזֶּה. (תהלים קלט) וְלַיְלִיא כַּיּוֹם יֵאִיר וְגו'. וּבְגִין כֶּן, שׁוֹמֵר מַה מְלִילָה שׁוֹמֵר מַה מְלִיל.

אֲמַר שׁוֹמֵר. אֲשַׁפְּחָנָא בְּסַפְרָא דְאָדָם, מַה בֵּין וַיֹּאמֶר לְאֲמַר. וַיֹּאמֶר לְעֵילָא, וַאֲמַר לְתַתָּא, וְאֵל מִשָּׁה אֲמַר. מָאן אֲמַר, אֲמַר שׁוֹמֵר, דָּא מְטַטְרוּן. אַתָּא בְּקַר, דָּא צְלוּתָא דְשַׁחְרִית דְּאִיהוּ שְׁלֹטְנָו דִּימָמָא, הַהוּא דְשְׁלִיט עַל לַיְלִיא. וְאִי תִימָא דְאִיהוּ אֲתִי בְּלַחֲוֹדוּי, וְאִתְפְּרֵשׁ דְּכַר מְנוּקְבָא, הָא כְּתִיב וְגַם לַיְלָה, תְּרוּוּיָהּ פַּחְדָּא, וְלֹא מִתְפְּרָשִׁין דָּא מִן דָּא לְעֵלְמִין. וְקָלָא דָּא קָרִי בְּמַלְיִן אֲלִין, אַתָּא בְּקַר וְגַם לַיְלָה תְּרוּוּיָהּ זְמִינִין לְגַבֵּיכוּ.

מִכָּאֵן וְלַהֲלָאָה אִם תְּבַעְיוֹן בְּעִיו. אִם תְּבַעְיוֹן בְּעוֹתְכוֹן בְּצִלוֹ קָמִי מְלָכָא קְדִישָׁא, בְּעִיו, צִלוֹ וּבְעוֹ בְּעוֹתְכוֹן, וְתוּבוֹ לְגַבֵּי מְאִרִיכוֹן. אֲתִיו, כְּמָאן דְּזִמִּין לְקַבְּלָא לְבָנוּי, וְלִרְחֻמָּא עֲלֵיָהּ. אוֹף הָכִי קְדָשָׁא בְּרִין הוּא, בְּקַר וְגַם לַיְלָה, קָרָא וַאֲמַר אֲתִיו. זַכָּאָה עֲמָא קְדִישָׁא, דְּמְאִרִיהוֹן בְּעִי עֲלוֹן, וְקָרָא לוֹן לְקַרְבָּא לוֹן לְגַבֵּיהּ.

בְּדִין עֲמָא קְדִישָׁא, בְּעָאן לְאִתְחַבְּרָא, וְלֹאֲעֵלָא בְּבִי פְּנִישְׁתָּא. וְכֹל מָאן דְּאִקְדִּים בְּקַדְמִיתָא, אִתְחַבְּרַב בְּשַׁכִּינְתָּא בְּחַבְּוֹרָא חָדָא. תָּא חֲזִי, הַהוּא קְדָמָא דְּאִשְׁתַּכַּח בְּבִי כְּנִישְׁתָּא, (ואורוּף בְּבִי כְּנִישְׁתָּא) זַכָּאָה חוּלְקִיָּה, דְּאִיהוּ קְיִימָא בְּדַרְגָּא דְּצַדִּיק בְּהַדִּי שְׁכִינְתָּא. וְדָא אִיהוּ רְזָא (משלי ח) וּמְשַׁחְרֵי יִמְצְאֲנִי. דָּא סְלִיק בְּסְלִיקוּ עֲלָאָה. וְאִי תִימָא, הָא תְּנִינָן בְּשַׁעֲתָא דְּקוּדְשָׁא בְּרִין הוּא אֲתִי לְבִי כְּנִישְׁתָּא, וְלֹא אֲשַׁכַּח תַּמָּן עֲשָׂרָה, מִיַּד כּוּעֵס. וְאִתְּ אֲמַרְתָּ

וְזִהוּ כְּשׁוֹכְנֵס הַלַּיְלָה עַד שְׁנַחֲלָק. מִחֲצוֹת הַלַּיְלָה וְלַהֲלָאָה שׁוֹלֵט לַיְלָה בְּה', שְׁפַתּוֹב וַיְהִי בַחֲצֵי הַלַּיְלָה. הוּא הַלַּיְלָה הַזֶּה. (תהלים קלט) וְלַיְלִיא כַּיּוֹם יֵאִיר וְגו'. וּמְשׁוֹם כֶּן, שׁוֹמֵר מַה מְלִילָה שׁוֹמֵר מַה מְלִיל.

אֲמַר שׁוֹמֵר. מְצִאנוּ בְּסַפְרוֹ שֶׁל אָדָם, מַה בֵּין וַיֹּאמֶר לְאֲמַר? וַיֹּאמֶר לְמַעְלָה, וַאֲמַר לְמַטָּה. וְאֵל מִשָּׁה אֲמַר - מִי אֲמַר? אֲמַר שׁוֹמֵר, זֶה מְטַטְרוּן. אַתָּא בְּקַר - זֶה תְּפִלַּת שַׁחְרִית שְׁהִיא שְׁלֹטְנָו שֶׁל הַיּוֹם, אוֹתוֹ שְׁשׁוֹלֵט עַל הַלַּיְלָה. וְאִם תֹּאמַר שֶׁהוּא בָּא לְבַדּוֹ וְנִפְרַד הַזְּכָר מִהַנְּקֵבָה, הָרִי כְּתוּב וְגַם לַיְלָה - שְׁנִיָּהֶם כְּפֶאֱחָד, וְלֹא נִפְרָדִים זֶה מִזֶּה לְעוֹלָמִים. וְקוּל זֶה קוֹרָא בְּמַלְיִם הָאֵלָה: אַתָּא בְּקַר וְגַם לַיְלָה, שְׁנִיָּהֶם מְזַמְנִים אֲלֵיכֶם. מִכָּאֵן וְלַהֲלָאָה, אִם תְּבַעְיוֹן בְּעִיו. אִם תְּבַקְשׁוּ בְּקִשְׁתְּכֶם בְּתַפְלָה לְפָנֵי הַמֶּלֶךְ הַקְּדוֹשׁ - בְּעִיו, הַתְּפִלָּה וּבְקִשׁוֹ בְּקִשְׁתְּכֶם וְשׁוּבוּ לְרַבּוֹנְכֶם. אֲתִיו - כְּמִי שְׁעֵתִיד לְקַבֵּל אֶת בְּנֵיו וְלִרְחֵם עֲלֵיהֶם. אִף כֶּן הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, בְּקַר וְגַם לַיְלָה קָרָא וַאֲמַר אֲתִיו. אֲשַׁרֵּי הָעַם הַקְּדוֹשׁ שְׂרַבּוֹנָם מִבְּקִשׁ עֲלֵיהֶם וְקוֹרָא לָהֶם לְקַרְבָּם אֲלֵיו.

וְאִזְ הָעַם הַקְּדוֹשׁ רוֹצִים לְהִתְחַבְּרַב וְלַהֲכַנֵּס לְבֵית הַכְּנֶסֶת, וְכֹל מִי שְׂמַקְדִּים בְּרָאשׁוֹנָה, מִתְחַבְּרַב עִם הַשְּׁכִינָה בְּחַבְּוֹרָא אַחָד. בָּא וְרָאָה, אוֹתוֹ רֹאשׁוֹן שְׁנַמְצָא בְּבֵית הַכְּנֶסֶת (וּמְאִרִיף בְּבֵית הַכְּנֶסֶת) - אֲשַׁרֵּי חֲלָקוֹ, שֶׁהוּא עוֹמֵד בְּדַרְגַּת צַדִּיק עִם הַשְּׁכִינָה. וְזִהוּ סוּד (משלי ח) וּמְשַׁחְרֵי יִמְצְאֲנִי. זֶה עוֹלָה בְּמַעְלָה עֲלִיוֹנָה. וְאִם תֹּאמַר, הָרִי שְׁנִינּוּ, בְּשַׁעֲהַ שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בָּא לְבֵית הַכְּנֶסֶת וְלֹא מוֹצֵא שֵׁם עֲשָׂרָה, מִיַּד כּוּעֵס. וְאִתְּ אֲמַרְתָּ, שְׁאוֹתוֹ אַחָד שְׂמַקְדִּים, מִתְחַבְּרַב

בשכינה ועומד בדרגת צדיק? !
אָרְא, לְמַלְךְ שְׁשַׁלַּח לְכָל בְּנֵי
הָעִיר שִׁמְצָאוּ עִמּוֹ בַּיּוֹם פְּלוֹנִי
בְּמָקוֹם פְּלוֹנִי. עַד שֶׁהָיוּ מְזַמְּנִים
אֶת עַצְמָם אוֹתָם בְּנֵי הָעִיר,
הַקְּדִים אַחַד וַיֵּבֶא אֶל אוֹתוֹ מָקוֹם.
בִּינְתַיִם בָּא הַמֶּלֶךְ וּמָצָא אֶת אוֹתוֹ
אִישׁ שֶׁהַקְּדִים לָבֵא לְשֵׁם. אָמַר לוֹ,
אֵיךְ הֵם פְּלוֹנִים בְּנֵי הָעִיר? אָמַר
לוֹ, מוֹרִי, אֲנִי הַקְּדִמְתִּי מֵהֶם, וְהָרִי
הֵם בָּאִים אַחֲרַי לְפַקְדַת הַמֶּלֶךְ.
וְאֵז הוֹטֵב בְּעֵינֵי הַמֶּלֶךְ, וַיּוֹשֵׁב
שֵׁם עִמּוֹ וּמְדַבֵּר עִמּוֹ, וְנַעֲשֶׂה
אֲהוּב הַמֶּלֶךְ. בִּינְתַיִם בָּאוּ כָּל
הָעַם, וְהִתְפַּיֵּס עִמָּם הַמֶּלֶךְ וְשַׁלַּח
אוֹתָם לְשֵׁלוֹם. אָבָל אִם אוֹתָם בְּנֵי
הָעִיר לֹא בָּאִים, וְאֶחָד לֹא מְקַדִּים
לְדַבֵּר לְפָנָיו הַמֶּלֶךְ לְהִרְאוֹת
בְּשִׁבְלֵם שֶׁהָרִי כָּלֵם יָבֵאוּ, מִיָּד
כּוֹעֵס וְרוֹגֵז הַמֶּלֶךְ.

אִךְ בָּאוּ, בִּינּוֹן שְׁאֶחָד הַקְּדִים
וְנִמְצָא בְּבֵית הַכְּנֶסֶת, וּשְׁכִינָה
בָּאָה וּמוֹצֵאת אוֹתוֹ, אֵז נִחְשָׁב
כְּאִלוֹ כָּלֵם נִמְצָאוּ שֵׁם, שֶׁהָרִי זֶה
הָאָרֶץ לְהֵם שֵׁם. מִיָּד מִתְחַבֵּרַת
עִמּוֹ שְׁכִינָה וַיּוֹשְׁבִים בְּזוּג אַחַד,
וְנֹדַע עִמָּה, וּמוֹשִׁיבָה אוֹתוֹ
בְּדִרְגַת צְדִיק. וְאִם אַחַד לֹא
מְקַדִּים וְלֹא נִמְצָא שֵׁם, מַה כְּתוּב?
(ישעיהו) מְדוּעַ בָּאתִי וְאֵין אִישׁ. לֹא
כְּתוּב וְאֵין עֲשֶׂרָה, אֲלֵא וְאֵין אִישׁ,
לְהִתְחַבֵּר עִמִּי לְהִיּוֹת אֵלַי, כְּמוֹ
שֶׁנֶּאֱמַר אִישׁ הַאֱלֹהִים, לְהִיּוֹת
בְּדִרְגַת צְדִיק.

וְלֹא עוֹד, אֲלֵא שְׁנוּדַע עִמָּה,
וְשׁוֹאֵלֶת עֲלֵיו אִם יוֹם אַחַד לֹא
בָּא, כְּמוֹ שְׁבִאֲרָנוּ, שְׁכְּתוּב (שם) מִי
בְּכֶם יֵרָא ה' שְׁמִיעַ בְּקוֹל עֲבָדָיו.
וְהָרִי הִתְעוֹרְרָנוּ בְּזֶה שְׁכְּתוּב, אֵלַי
קְרָא מִשְׁעִיר, שֶׁהָרִי דְרָגָה אַחַר
דְּרָגָה וְדְרָגָה תוֹךְ דְּרָגָה אוֹתוֹ
שׁוֹמֵר קוֹרָא כְּחִיל בְּכָל יוֹם וַיּוֹם.

הָהוּא חַד דְּאֶקְדִים, אֶתְחַבֵּר בְּשְׁכִינְתָא,
וְקִימָא בְּדִרְגָא דְצְדִיק.

אָרְא, לְמַלְכָא דְשָׁדֵר לְכָל בְּנֵי מְתָא,
דִישְׁתַּכְחוּן עִמָּיה בַּיּוֹם פְּלוֹן, בְּדוּף
פְּלוֹן. עַד דִּהוּוּ מְזַמְּנֵי גְרַמְיִיהוּ אֵינוֹן בְּנֵי מְתָא,
אֶקְדִים חַד וְאֶתָא לְהָהוּא אַתְר. בֵּין כַּף וּבֵין כַּף
אֶתָא מַלְכָא, אֲשַׁכַּח לְהָהוּא בַר נָשׁ דְּאֶקְדִים
תַּמָּן, אָמַר לֵיה, פְּלוֹן בְּנֵי מְתָא אָן אֵינוֹן. אָמַר
לֵיה, מְאָרִי, אָנָּא אֶקְדִימָנָא מִנִּי, וְהָא אֵינוֹן
אֶתָאן אֲבַתְרָאִי לְפַקוּדָא דְמַלְכָא. כְּדִין, טַב
בְּעֵינֵי מַלְכָא, וַיִּתִּיב תַּמָּן בְּהַדְיָה, וְאֲשַׁתְּעִי
עִמָּיה, וְאֶתְעַבִּיד רְחִימָא דְמַלְכָא. בֵּין כַּף (ד) וְ
קל"א ע"ב) וּבֵין כַּף, אֶתוּ כָּל עִמָּא, וְאֶתְפַּיֵּיס
מַלְכָא עִמָּהוֹן, וְשָׁדֵר לוֹן לְשֵׁלָם. אָבָל אִי אֵינוֹן
בְּנֵי מְתָא לֹא אֶתְיִין, וְחַד לֹא אֶקְדִים לְאֲשַׁתְּעִי
קָמִי מַלְכָא, לְאֶתְחַזְּאָה בְּגִינִי, וְהָא כְּלָהוּ
אֶתְיִין. מִיָּד כְּעִיס וְרָגִיז מַלְכָא.

אִוְף הָכָא, בִּינּוֹן דְּחַד אֶקְדִים, וְאֲשַׁתַּכַּח בְּבֵי
כְּנִישְׁתָא, וּשְׁכִינְתָא אֶתְיָא וְאֲשַׁכַּח לֵיה,
כְּדִין אֶתְחַשְׁבִּיב כְּאִלוֹ כְּלָהוּ אֲשַׁתַּכְחוּ תַּמָּן.
דְּהָא דָא אוֹרִיף לוֹן תַּמָּן. מִיָּד אֶתְחַבֵּרַת עִמָּיה
שְׁכִינְתָא, וַיִּתְּבִי בְּזוּגָא חַד, וְאֲשַׁתְּמוּדַע
בְּהַדְיָה, וְאוֹתִיב לֵיה בְּדִרְגָא דְצְדִיק. וְאִי חַד
לֹא אֶקְדִים וְלֹא אֲשַׁתַּכַּח תַּמָּן, מַה כְּתִיב, (ישעיהו)
מְדוּעַ בָּאתִי וְאֵין אִישׁ. וְאֵין עֲשֶׂרָה לֹא כְּתִיב,
אֲלֵא וְאֵין אִישׁ, לְאֶתְחַבֵּרָא בְּהַדְיָה, לְמַהוּ
גְּבָאִי, כְּמָה דָּאֶתְ אָמַר אִישׁ הַאֱלֹהִים לְמַהוּ
בְּדִרְגָא דְצְדִיק.

וְלֹא עוֹד, אֲלֵא דְאֲשַׁתְּמוּדַע בְּהַדְיָה, וְשִׁאִיל
עֲלוּי, אִי יוֹמָא חַד לֹא אֶתִי, כְּמָה
דְּאוּקִימָנָא, דְכְּתִיב, (ישעיהו) מִי בְּכֶם יֵרָא יי'
שׁוֹמֵעַ בְּקוֹל עֲבָדָיו. וְהָא אֶתְעַרְנָא כְּהָאִי
דְכְּתִיב, אֵלַי קוֹרָא מִשְׁעִיר, דְּהָא דְרָגָא בְּתַר דְרָגָא, דְרָגָא גוֹ דְרָגָא, הָהוּא

וזהו שמע בקול עבדו. עבדו זה מטטרו"ן. ולכן אשרי המקדים לבית הפנסת, לעלות לאותה דרגה עליונה שאמרנו.

כשבא הבקר והצבור נמצאים בבית הפנסת, צריכים להמצא בשירות ותשבחות של דוד. והרי בארנו, שסדור הוא לעורר אהבה למעלה ולמטה, לתקן תקונים ולעורר שמחה, שהרי בשביל זה הלויים מתעוררים לעורר אהבה ושמחה למעלה באותם שירות ותשבחות.

וכי שמדבר בבית הפנסת בדברי חל - אוי לו! שמראה פרוד. אוי לו! שגורע את האמונה. אוי לו! שאין חלק באלהי ישראל. שמראה שהרי אין (לו) אלוה ואינו נמצא שם (ואין לו חלק בו) ולא פוחד ממנו, ומנהיג קלון בתקון (בחוק) העליון שלמעלה.

שהרי בשעה שישאל מסדרים בבית הפנסת סדור של שירות ותשבחות וסדור התפלה, אז מתפנסים שלש מחנות של מלאכים עליונים. מחנה אחד הם מלאכים קדושים (עליונים) שמשבחים את הקדוש ברוך הוא ביום, משום שיש אחרים שמשבחים את הקדוש ברוך הוא בלילה. ואחרים (ואלה) הם שמשבחים את הקדוש ברוך הוא ואומרים שירות ותשבחות עם ישראל ביום.

מחנה שני הם מלאכים קדושים שנמצאים בכל קדשה וקדשה של ישראל, ומקדשים למטה. ובשלטון שלהם, כל אותם שמתעוררים בכל אותם רקיעים (היכלות) באותה תפלה של ישראל (שמישב).

מחנה שלישי הם עלמות עליונות, שמתקנות עם הגבירה, ומתקנות אותה

שומר, קורא בחילא בכל יומא ויומא, ודא איהו שומע בקול עבדו, עבדו, דא מטטרו"ן. ובגין כך, זפאה איהו מאן דאקדים לבי פנישתא, לסלקא בההוא דרגא עלאה דקארן.

כד אתי צפרא, וצבורא אשתכחו בבי כנישתא, בעו לאשתכחא בשירין ותושבחן דדוד. והא אוקימנא, דסדורא איהו לאתערא רחימו לעילא ותתא, לאתקנא תקונין, ולאתערא חדוה. דהא בגין דא לינאי מתערי לאתערא רחימו וחדוה לעילא, באינון שירין ותושבחן.

ומאן דמשתעי בבי כנישתא במלין דחול, ווי ליה, דאחזי פרודא, ווי לית דגרע מהימנותא. ווי ליה דלית ליה חולקא באלהא דישראל. דאחזי דהא לית (ליה) אלהא, ולא אשתכח תמן, (ולית ליה חולקיה ביה) ולא דחיל מניה, ואנהיג קלנא בתקונא (ס"א בתקופא) עלאה דלעילא.

דהא בשעתא דישראל מסדרי בבי כנישתא, סדורא דשירין ותושבחן וסדורא דצלותא, כדין מתפנשי תלת משריין דמלאכי עלאי. משרייתא חדא, אינון מלאכין קדישין (עילאין) דקא משבחן לקודשא בריה הוא ביממא, בגין דאית אחרנין דקא משבחן לקודשא בריה הוא בליליא. ואחרנין (ס"א ואלין) אינון דקא משבחן לקודשא בריה הוא, ואמרין שירין ותושבחן בהדיהו דישראל ביממא.

משרייתא תננינא, אינון מלאכין קדישין, דמשתפחי בכל קדושה וקדושה דישראל, מקדשי לתתא. ובשולטנא דלהון, כל אינון דמתערין בכל אינון רקיעין, (ס"א היכלין)

לְהַכְנִיסָהּ לַפְּנֵי הַמֶּלֶךְ, וְאֵלֶּה הֵם
הַמַּחְנֹת הָעֵלְיוֹנִים עַל כָּלֶם. וְכָלֶם
מִתְתַּקְּנִים בְּסִדּוּר שִׁישְׁרָאֵל
מִתְתַּקְּנִים לְמִטָּה, בְּאוֹתָם שִׁירוֹת
וְתַשְׁבְּחוֹת וּבְאוֹתָהּ תִּפְלָה
שְׁמֵת־פְּלִילִים יִשְׂרָאֵל. כִּי־וַיִּזְמְרוּ
שְׁמֹד־דְּמָנִים שְׁלֹשֶׁת הַמַּחְנֹת
הַלְלוּ, אֹז יִשְׂרָאֵל פּוֹתְחִים בְּשִׁירָה
וּמְזַמְרִים לַפְּנֵי רַבּוֹנָם. וְאוֹתוֹ
מַחְנֶה אַחַד, שְׁמֹנֶה לְשֶׁבַח אֶת
רַבּוֹנָם בַּיּוֹם, מְזַדְּמָנִים עֲלֵיהֶם
וּמְזַמְרִים עִמָּם כְּאַחַד בְּאוֹתָם
הַשְּׁבָחִים שֶׁל דָּוִד הַמֶּלֶךְ, וְהָרִי
בְּאַרְנוֹ אֶת הַדְּבָרִים.

בְּאוֹתוֹ זְמַן שֶׁמְסִימִים יִשְׂרָאֵל אֶת
הַשְּׁבָחִים שֶׁל אוֹתָן תַּשְׁבְּחוֹת שֶׁל
דָּוִד, אֹז הַתַּשְׁבְּחַת שֶׁל שִׁירַת הַיָּם
כְּמוֹ שֶׁבְּאַרְנוֹ. וְאִם תֹּאמְרוּ, הָרִי
הַתַּשְׁבְּחַת הַזֹּאת לְמַה מִתְתַּקְּנֶת
אַחֲרוֹנָה אַחַר שְׁבַחֵי דָּוִד, וְהָרִי
תּוֹרָה שֶׁבְּכֹתֵב קוֹדֶמֶת לַתּוֹרָה
שֶׁבְּעַל פֶּה, וְקוֹדֶמֶת לְנִבְיָאִים,
וְקוֹדֶמֶת לְכַתּוּבִים, וְכִמּוֹ שֶׁקוֹדֶמֶת
- כֶּף צָרִיף לְהַקְדִּים (בְּשִׁירָה)?

אֲלֵא מִתּוֹךְ שֶׁכִּנְסַת יִשְׂרָאֵל לֹא
מִתְתַּקְּנֶת אֲלֵא מִתּוֹרָה שֶׁבְּכֹתֵב,
מִשּׁוּם כֶּף צָרִיף לֹמַר אוֹתָהּ
בְּרֵאשִׁית תַּקּוּנָהּ, וְזוֹ הַתַּשְׁבְּחַת
הַמְּעֵלָה מִכָּל שְׁאֵר הַתַּשְׁבְּחוֹת
שֶׁבְּעוֹלָם. וְהִיא לֹא הַתַּתְּקֵנָה
מִכָּלֶם כְּמוֹ שֶׁהַתַּתְּקֵנָה מִהַתַּשְׁבְּחַת
הַזֹּאת, וְלִכֵּן הִיא סְמוּכָה לְתַפְלַת
מִיֵּשֶׁב, כְּמוֹ שֶׁבְּאַרְנוֹ.

בְּאוֹתָהּ שְׁעָה כְּשֶׁנֶּאֱמַרְתָּ שִׁירַת
הַיָּם, מִתְעַטְטֶרֶת כְּנִסַּת יִשְׂרָאֵל
בְּאוֹתוֹ כְּתָר שְׁעֵתִיד הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ
הוּא לְעֵטֶר אֶת מֶלֶךְ הַמְּשִׁיחַ,
וְאוֹתוֹ כְּתָר גְּלוּף וְחֻקוֹק בְּשִׁמוֹת
קְדוּשִׁים, כְּמוֹ שֶׁהַתְּעַטֵּר הַקְּדוּשׁ
בְּרוּךְ הוּא אוֹתוֹ יוֹם שֶׁעֲבָרוּ
יִשְׂרָאֵל אֶת הַיָּם וְהַטְּבִיעַ אֶת כָּל

בְּהִיא צְלוֹתָא דִּישְׂרָאֵל (ס"א דְּמִיּוֹשֶׁב).
מִשְׁרִייתָא תְּלִיתָאָה אֵינּוּן עוֹלָמְתָן עֲלָאִין.
דְּקָא מִתְתַּקְּנִי עִם מְטְרוֹנִיתָא,
וּמִתְתַּקְּנִי לָהּ לְאַעְלָא לָהּ קָמִי מַלְכָּא, וְאַלִּין
אֵינּוּן מִשְׁרִיין עֲלָאִין עַל כְּלָהּ. וְכְלָהּ
מִתְתַּקְּנִי, בְּסִדּוּרָא דִּישְׂרָאֵל דְּמִתְתַּקְּנִי לְתַתָּא,
בְּאֵינּוּן שִׁירִין וְתוֹשְׁבֵיחָן, וּבְהִיא צְלוֹתָא דְּקָא
מְצָלוּ יִשְׂרָאֵל. כִּי־וַיִּזְמְרוּ יִשְׂרָאֵל תְּלַת מִשְׁרִיין
מְזַדְּמָנִין, כְּדִין יִשְׂרָאֵל פִּתְחֵי שִׁירָתָא, וְזַמְרֵי
קָמִי מְאַרְיָהוּן. וְהִיא מִשְׁרִייתָא חֲדָא, דִּי
מְמַנָּא לְשֶׁבַחָא לְמְאַרְיָהוּן בִּימְמָא, אֲזַדְּמָנִין
עֲלֵיהֶוּ, וְזַמְרֵי עִמָּהוּן כְּחֲדָא, בְּאֵינּוּן שְׁבַחֵי
דָּוִד מַלְכָּא, וְהָא אוּקְיָמְנָא מְלִי.

בְּהוּא זְמַנָּא דְּמְסִימֵי יִשְׂרָאֵל שְׁבַחֵי דְּאֵינּוּן
תַּשְׁבְּחָן דְּדָוִד, כְּדִין תּוֹשְׁבֵיחָתָא
דְּשִׁירָתָא דִּימָא, כְּמָה דְּאוּקְיָמְנָא. וְאִי תִימָא,
הִיא תּוֹשְׁבֵיחָתָא אֲמַאי אִיהִי בְּתַקּוּנָא בְּתַרְיִיתָא
כְּתַר שְׁבַחֵי דְּדָוִד, וְהָא תּוֹרָה שֶׁבְּכֹתֵב,
אַקְדִּימַת לְתּוֹרָה שֶׁבְּעַל פֶּה, וְאַקְדִּימַת
לְנִבְיָאִים, וְאַקְדִּימַת לְכַתּוּבִים, וְכְמָה
דְּאַקְדִּימַת, הִכִּי אֲצַטְרִיף לְאַקְדִּמָּא. (נ"א בְּשִׁירָה).
אֲלֵא, מַגּוֹ דְּכִנְסַת יִשְׂרָאֵל לֹא אֶתְתַּקְּנֶת אֲלֵא
מִתּוֹרָה שֶׁבְּכֹתֵב, מִשּׁוּם הִכִּי אֲצַטְרִיף
לֹמַר לָהּ בְּשִׁירוֹתָא דְּתַקּוּנָהּ, וְהִיא
תּוֹשְׁבֵיחָתָא מְעֵלִיא, מִכָּל שְׁאֵר תַּשְׁבְּחָן
דְּעֵלְמָא. וְאִיהִי לֹא אֶתְתַּקְּנֶת מִכְּלָהּ, כְּמָה
דְּאַתְתַּקְּנֶת (דף קל"ב ע"א) מִתּוֹשְׁבֵיחָתָא דָּא. וּבְגִין
דָּא, אִיהִי סְמוּךְ לְצְלוֹתָא דְּמִיּוֹשֶׁב, כְּמָה
דְּאוּקְיָמְנָא.

בְּהַ שְׁעֵתָא כַּד שִׁירָתָא דִּימָא אֶתְמַר, מִתְעַטְטָא
כְּנִסַּת יִשְׂרָאֵל בְּהוּא כְּתָרָא, דִּיזְמִין קְדָשָׁא

כְּרִיף הוּא לְאַעְטָרָא לְמַלְכָּא מְשִׁיחָא, וְהִיא פְתָרָא גְּלִיפָא מַחְקָא בְּשִׁמְחָא

מחנות פרעה ופרשיו. ומשום כך צריך אדם לשים רצונו בשירה הזו. וכל מי שזוכה לה בעולם הזה, זוכה לראות את מלך המשיח בתקוני אותו הפתח ובחגירת פלי זינו, וזוכה לשבח שירה זו שם, והרי בארנו את הדברים.

בין שמגיע אדם לישתבח, נוטל הקדוש ברוך הוא אותו הפתח ושם אותו לפניו, וכנסת ישראל מתחילה להתפקן לבא לפני המלך העליון, וצריך לכלל אותה בשלש עשרה מדות הרחמים העליונות שמהן מתברכת, והם שלשה עשר בשמים עליונים, כמו שנאמר (שיר השירים ד) גרד וכרכם קנה וקנמון וגו', וכאן הם: שיר, ושבחה, הלל, וזמרה, עז, וממשלה, נצח, גדלה, גבורה, ותפארת, קדשה. הרי שנים עשר. אחר כך לחברה עמם ולומר ומלכות, והיו שלשה עשר, משום שהיא מתברכת מהם.

וכן צריך בשעה שנקללת ביניהם, לשים בזה לב ורצון ולא לדבר כלל, שלא להפסיק ביניהם, ואם מפסיק ביניהם, יוצאת שלהבת אחת מפתח פני הפרובים, וקוראת בחיל ואומרת: פלוני שהפסיק את גאות הקדוש ברוך הוא, יתפלה ויפסק, שלא יראה גאות המלך הקדוש, כמו שנאמר (ישעיה כו) וכל יראה גאות ה', משום ששלשה עשר האלה הם גאות ה'.

מבאן והלאה - אל ההודאות כו'. זה המלך העליון שהשלוש פלו שלו, כמו שנאמר, שיר השירים אשר לשלמה, למלך שהשלוש שלו. משום שכל השבחים הללו הם אל כנסת ישראל

אמר שיר השירים אשר

קדישין, כמה דאתעטר קדשא בריך הוא ההוא יומא דאעברו ישראל ית ימא, ואטבע לכל משריין דפרעה ופרשוהי. בגין דא, בעי בר נש לשוואה רעותיה בהאי שירתא. וכל מאן דזכי לה בהאי עלמא, זכי למחמי למלפא משיחא בתקוני ההוא כתרא, ובחגירו דזינייה, וזכי לשבחה האי שירתא תמן, והא אוקימנא מלי.

בין דמטי בר נש לישתבח נוטל קדשא בריך הוא ההוא כתרא, ושוי ליה קמיה, ופנסת ישראל שריאת לאתתקנא למיתי קמי מלפא עלאה. ואצטריך לאכללא לה, בתליסר מכילן דרחמי עלאי, דמנהון אתברכת. ואינון תליסר בוסמין עלאין, כמה דאת אמר, (שיר השירים ד) גרד וכרכום קנה וקנמון וגו', והכא אינון, שיר, ושבחה, הלל, וזמרה, עוז, וממשלה, נצח, גדולה, וגבורה, תהלה, ותפארת, קדושה. הא תריסר. ולבתר לחברא לה בהדיהו, ולומר ומלכות, והווי תליסר. בגין דאיהי מתברכא מנייהו.

ועל דא אצטריך, בשעתא דאתפלילת בינייהו, לשוואה לפא ורעותא בהאי, ולא לישתעי כלל, דלא לפסוק בינייהו. ואי פסיק בינייהו, מתחות גדפי פרובייא נפיק חד שלהובא, וקארי בחילא ואמר, פלניא די פסיק גאותא דקודשא בריך הוא, ישתעי ויתפסק, דלא יחמי גאותא דמלפא קדישא, כמה דאת אמר (ישעיה כו) וכל יראה גאות ה', בגין דאלין תליסר אינון גאות יי'.

מבאן ולהלאה אל ההודאות כו', דא מלפא עלאה דשלמא כלא דיליה, בגין דכל הני שבחן אינון לגבה דפנסת ישראל פד משתבחא במשרייתא דלתתא. כמה דאת

בְּשֵׁם שֶׁתְּבַחַת בַּמְחִנָּה שְׁלֹמֶטָה,
כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר, שִׁיר הַשִּׁירִים אֲשֶׁר
לְשֹׁלֵמָה, לְמַלְךְ שֶׁהַשְּׁלוֹם שְׁלוֹ.
מִשֶּׁם וְהִלְאָה - יוֹצֵר אֹר וְבוֹרָא
חֹשֶׁךְ עֹשֶׂה שְׁלוֹם וְבוֹרָא אֶת הַכֹּל.
וְהָרִי הַתְּעוֹרְרָנוּ בְּנֵה, וְהַתְּעוֹרְרוּ
הַחֲבָרִים שְׂאֵלָה הֵם תְּקוּנֵי הָעוֹלָם
הָעֲלִיּוֹן (א"ל אֲדוֹן).

א"ל ב'רוּחַ - תְּקוּנֵי הָעוֹלָם
הַתְּחַתּוֹן, שֶׁהֵם כ"ב אוֹתוֹת
קְטָנוֹת, מִשּׁוֹם שֵׁשׁ אוֹתוֹת
גְּדוּלוֹת וְאוֹתוֹת קְטָנוֹת.
הָאוֹתוֹת הַקְּטָנוֹת מִהָעוֹלָם
הַתְּחַתּוֹן, וְאוֹתוֹת גְּדוּלוֹת מֵאוֹתוֹ
עוֹלָם הַבָּא.

בְּכָל הַן גְּדוּלוֹת. הֵן גְּדוּלוֹת
בְּעֶצְמָן. כְּאֲשֶׁר (כ"ב) בְּאוֹת וְיְחִידוֹת
הֵן גְּדוּלוֹת (כ"ב וְנִקְבָּה פְּשׁוּטִים).
שְׂכָאֲשֶׁר הֵן לֹא פְּשׁוּטוֹת יוֹתֵר, הֵן
בְּאוֹת כָּל אוֹת וְאוֹת בְּמִרְכְּבָה
הָרְאוּיָה לָהּ, כְּמוֹ שְׂבַח שֶׁל הַשְּׂבַח
שֶׁהֵם אוֹתוֹת שֶׁל שְׂבַח: אֵל אֲדוֹן
עַל כָּל הַמַּעֲשִׂים, בְּרוּךְ וּמְבָרָךְ
בְּפִי כָּל נִשְׁמָה. אֵלֹה אוֹתוֹת
בְּחֶמֶשׁ חֶמֶשׁ תְּבוּת, שֶׁהֵן חֲמִשִּׁים
שְׁעָרִים שֶׁל הָעוֹלָם הַבָּא.

שְׁתֵּי אוֹתוֹת אַחֲרוֹת שְׂבַסְפוֹ -
ש"ת. הֵן בְּשֵׁשׁ שֵׁשׁ תְּבוּת, שֶׁהֵם
שֵׁשׁ צְדָדֵי הָעוֹלָם הַבָּא, וְיוֹצְאוֹת
מִשֶּׁם כְּמוֹ: שְׂבַח יְתָנוּ לוֹ כָּל צְבָא
מְרוֹם. תְּפָאֶרֶת וּגְדוּלָה שְׂרָפִים
וְאוֹפָנִים וְחַיּוֹת הַקּוֹדֶשׁ.

אֵלֶּי שְׁתֵּי אוֹתוֹת בְּשֵׁשׁ שֵׁשׁ שְׁתֵּי
אוֹתוֹת רֵאשׁוֹנוֹת בְּחֶמֶשׁ חֶמֶשׁ.
כָּל שְׂאֵר הָאוֹתוֹת שְׂבַאֲמַצֵּע, כְּלָן
בְּאַרְבַּע אַרְבַּע, מִשּׁוֹם שֶׁהֵן בְּסוּד
הַמְּרַבֵּה הָעֲלִיּוֹנָה, שֶׁהֵן אוֹתוֹת
רֵאשׁוֹנוֹת וְאוֹתָן שְׂבַסְפוֹ, הֵן
שְׁלֵמוֹת כ"ב הָאוֹתוֹת, מִשּׁוֹם
שֵׁשׁ בְּהֵן כ"ב תְּבוּת כְּנֶגֶד כ"ב
הָאוֹתוֹת הָעֲלִיּוֹנוֹת. נִשְׂאָרוֹ
שְׂמוֹנֶה עֶשְׂרֵה אוֹתוֹת אַחֲרוֹת
שְׂעוּלוֹת בְּמִרְכְּבוֹתֵיהֶן לְאַרְבַּע
אַרְבַּע, לְשִׁבְעִים וּשְׁתַּיִם תְּבוּת,

לְשֹׁלֵמָה, לְמַלְכָּא דְשְׁלֹמָא דִּילֵיהּ, מִתְּמָן
וְלִהְלָאָה, (ישעיה מ"ה) יוֹצֵר אֹר וְבוֹרָא חֹשֶׁךְ עוֹשֶׂה
שְׁלוֹם וְבוֹרָא אֶת הַכֹּל. וְהָא אֲתַעְרָנָא בֵּיהּ,
וְאֲתַעְרוּ חֲבָרְיָא דְהָנִי אֵינּוֹן תִּיקוּנֵין דְעֲלָמָא
עֲלָאָה. (אל אֲדוֹן).

א"ל בְּרוּחַ: תְּקוּנֵי דְעֲלָמָא תְּתַאָּה, דְאֵינּוֹן
עֲשָׂרִין וְתָרִין אֲתוּוֹן זְעִירִין, בְּגִין דְאִית
אֲתוּוֹן רְבֵרְבָן, וְאֲתוּוֹן זְעִירִין. אֲתוּוֹן זְעִירִין,
מִעֲלָמָא תְּתַאָּה. אֲתוּוֹן רְבֵרְבָן, מֵהֵוּא עֲלָמָא
דְאִתִּי.

בְּכָלֵּא אֵינּוֹן רְבֵרְבָן, אֵינּוֹן רְבֵרְבָן בְּגִרְמִיָּהּ.
כַּד (כ"ב) אֲתִיָּין יְחִידֵאִין אֵינּוֹן רְבֵרְבָן (כ"ב)
דְּכַר וְנִקְבָּא פְּשׁוּטִין) דְּכַד לֹא פְּשִׁיטָן יְתִיר, אֵינּוֹן אֲתִיָּין
כָּל אֶת וְאֶת בְּרִתִּיקָא דְחַזִּי לֵיהּ, כְּגוֹן שְׂבַחָא
דְשִׁבְתָּ דְאֵינּוֹן אֲתוּוֹן דְשְׂבַח, אֵל אֲדוֹן עַל כָּל
הַמַּעֲשִׂים, בְּרוּךְ וּמְבָרָךְ בְּפִי כָּל נִשְׁמָה. אֵלִין
אֲתוּוֹן בְּחֶמֶשׁ חֶמֶשׁ תִּיבִין, דְאֵינּוֹן חֲמִשִּׁין
תְּרַעִין דְעֲלָמָא דְאִתִּי.

תְּרִין אֲתוּוֹן אַחֲרֵנִין דִּי בְּסוּפָא: ש"ת. אֵינּוֹן
בְּשִׁית שִׁית תִּיבִין, דְאֵינּוֹן שִׁית סְטָרִין
דְעֲלָמָא דְאִתִּי, וְנִפְקִי מִתְּמָן. כְּגוֹן: שְׂבַח יְתָנוּ
לוֹ כָּל צְבָא מְרוֹם. תְּפָאֶרֶת וּגְדוּלָה שְׂרָפִים
וְאוֹפָנִים וְחַיּוֹת הַקּוֹדֶשׁ.

אֵלִין תְּרִין אֲתוּוֹן, בְּשִׁית שִׁית תְּרִין אֲתוּוֹן
קְדָמָא, בְּחֶמֶשׁ חֶמֶשׁ. כְּלֵהוּ שְׂאֵר
אֲתוּוֹן דִּי בְּאֲמַצְעִיתָא, כְּלֵהוּ בְּאַרְבַּע אַרְבַּע,
בְּגִין דְאֵינּוֹן בְּרִזָּא דְרִתִּיקָא עֲלָאָה, דְאֵינּוֹן
אֲתוּוֹן קְדָמָא וְאֵינּוֹן דְּבְּסוּפָא, אֵינּוֹן שְׁלִימוֹ
דְעֲשָׂרִין וְתָרִין אֲתוּוֹן, בְּגִין דְאִית בְּהוּ עֲשָׂרִין
וְתָרִין תִּיבִין, לְקַבֵּל עֲשָׂרִין וְתָרִין אֲתוּוֹן
עֲלָאִין. אֲשֶׁתָּארוּ תְּמַנְיָסָר אֲתוּוֹן אַחֲרֵנִין, דְקָא
סְלָקִין בְּרִתִּיקֵיהוּ לְאַרְבַּע אַרְבַּע, לְשִׁבְעִין
וְתָרִין תִּיבִין, דְאֵינּוֹן רְזָא דְשְׂמָא מְפָרֶשׁ,

שְׁהֵן סוּד הַשֵּׁם הַמְּפָרֵשׁ, חֲקִיקָה קְדוּשָׁה שֶׁל שְׁבַעִים וּשְׁתַּיִם אוֹתוֹת שֶׁהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מְתַעֵטֵר בָּהֶן, וְהַשֵּׁם הַזֶּה מְעַטֵּר אֶת כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל, וְעוֹלָה בְּסוּד זֶה לְהַתְעַטֵּר בָּהֶם תוֹךְ הַשְּׁלִיחוֹת (שֶׁל אֲדוּנָה) שֶׁל הַשְּׁכִינָה.

וְסִימְנָד שֶׁל אֱלוֹ הָאוֹתוֹת שְׁמַתְעִטְרוֹת בְּשֶׁבַח עֲלִיּוֹן - זֶה רֵאשׁוֹנוֹת וְסוֹפְיוֹת, שְׁעוֹלוֹת בְּעִטְרוֹתֵיהֶן אוֹתָן א"ת ב"ש: אֶלֶף בְּחֻמֵּשׁ. תִּיּוֹ בְּשֵׁשׁ. בִּי"ת בְּחֻמֵּשׁ. שִׁי"ן בְּשֵׁשׁ. וּמִשׁוּם כֶּף הַסּוּד שֶׁל א"ת ב"ש כָּלֵל שֶׁל כ"ב אוֹתוֹת, שֶׁהֵן עֵטְרָה שֶׁל שְׁלֹשִׁים וּשְׁנַיִם שְׁבִילִים.

וְסִימֵן שֶׁל אוֹתָן אוֹתוֹת אַחֲרוֹת שְׁעוֹלוֹת בְּמִרְכְּבוֹתֵיהֶן - ג"ר. מִתְחִיל בְּגִימָ"ל וְסוֹם בְּרִי"ש, וְכֵלֵן סוּד הַמְּרַכְּבָה הַקְּדוּשָׁה. א"ת ב"ש - סוּד הַשֵּׁם הַקְּדוּשׁ. ג"ר - סוּד הַמְּרַכְּבָה הַקְּדוּשָׁה שְׁעוֹלָה לְשֶׁבַעִים וּשְׁתַּיִם, וְנַעֲשֶׂה מֵהֶם שֵׁם קְדוֹשׁ לְעֵטֵר אֶת כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל מִתּוֹךְ הַמְּרַכְּבָה הָעֲלִיּוֹנָה. (שְׁכָחוּב

(תהלים מח) בשמך אלהים כן תהלתך.)

וְכֵן אוֹתוֹ שֵׁם שֶׁל ע"ב כְּלוּל בְּסוּד הָאֲבוֹת, יְמִין וְשְׂמָאל וְאֲמֻצָּע. וְהִיא מְתַעֵטֵרַת בָּהֶם לְהִיּוֹת שֵׁם קְדוֹשׁ, וְלֹא שֵׁם עֲלִיּוֹן כְּאוֹתָם שְׁמוֹת עֲלִיּוֹנִים שֶׁל הָעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן, שְׁנֵאֲחֻזִּים לְמַעְלָה לְמַעְלָה. וְאֵף עַל גַּב שְׂדָהוּ שֵׁם עֲלִיּוֹן, אֲבָל הַסּוּד שֶׁל דוּד הַמְּלָךְ שְׁמַתְעִטֵּר בְּאֲבוֹת.

הַשֵּׁם שֶׁל מ"ב אוֹתוֹת - הַסּוּד שֶׁל הָאֲבוֹת, שְׁמַתְעִטְרִים בְּעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן. וְהָעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן בְּמָה שְׁלֹמְעֵלָה. (וְעוֹלָה הַסּוּד שְׁלֹמְעֵלָה לְמַעְלָה עַד שְׁמַתְעִטֵּר בְּאֵין סוּף) וְלִכְּן עוֹלָה וְלֹא יוֹרֵד, וּמִתְעַטֵּר בְּתוֹךְ הַמִּחְשְׁבָה הָעֲלִיּוֹנָה. אֲשֶׁרִי חֲלָקוּ שֶׁל מִי שְׁמִפִּיר אוֹתוֹ וְנִזְהָר בּוֹ.

הַשֵּׁם שֶׁל ע"ב אוֹתוֹת - דוּד

גְּלִיפָא קְדִישָׁא דְשַׁבְעִין וּתְרִין אַתְרוּן, דְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא מְתַעֵטֵר בְּהוּ. וְשְׂמָא דָא, אִיהוּ מְעַטְרָא לְכְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל, וְסִלִּיק בְּרִזָּא דָא, לְאַתְעֵטְרָא בְּהוּ גוֹ שְׁלִיחוֹתָא (דְמֵאֲרִית) דְשְׁכִינְתָא.

וְסִימְנִיד דְאֵלִין אַתְרוּן, דְקָא מְתַעֵטְרֵן בְּשֶׁבַחָא עֲלָאָה, דָּא קְדֻמָּאִי וְסוֹפִי, דְסִלְקִין בְּעֵטְרֵיהוּ אֵינוֹן א"ת ב"ש. אֶלֶף בְּחֻמֵּשׁ. תִּיּוֹ בְּשִׁי"ת. בִּית בְּחֻמֵּשׁ. שִׁי"ן בְּשִׁי"ת. בְּגִין כֶּף רְזָא דָא"ת ב"ש (דף קל"ב ע"ב) כָּלֵל דְעֵשְׂרִין וּתְרִין אַתְרוּן, דְאֵינוֹן עֵטְרָה דְתַלְתִּין וּתְרִין שְׁבִילִין. (ס"א דְשְׂמָא קְדִישָׁא).

וְסִימֵן דְאֵינוֹן אַתְרוּן אַחֲרֵינִין דְסִלְקִין בְּרֵתִיכְיָהוּ, ג"ר. שְׂאֲרֵי בְּגִימָ"ל, וְסִיִּים בְּרִי"ש, וְכֵלְהוּ רְזָא דְרֵתִיכָא קְדִישָׁא. א"ת ב"ש, רְזָא דְשְׂמָא קְדִישָׁא. ג"ר, רְזָא דְרֵתִיכָא קְדִישָׁא, דְסִלְקָא לְשַׁבְעִין וּתְרִין, וְאַתְעֵבִיד מְנִייהוּ שְׂמָא קְדִישָׁא, לְאַתְעֵטְרָא כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל, מִגּוֹ רֵתִיכָא עֲלָאָה. (דְכַתִּיב, תהלים מ"ח) כְּשִׁמְךָ אֱלֹהִים כֵּן תִּהְלֶתְךָ.

וּבְגִין כֶּף הַהוּא שְׂמָא דְע"ב כָּלִילָא בְּרִזָּא דְאַבְהֵן, יְמִינָא וְשְׂמָאֲלָא וְאֲמֻצְעִיתָא. וְאִיהִי מְתַעֵטְרָא בְּהוּ, לְמַהוּי שְׂמָא קְדִישָׁא. וְלֹאוּ שְׂמָא עֲלָאָה, כְּאֵינוֹן שְׂמָהֶן עֲלֵאִין, דְעֲלָמָא עֲלָאָה, דְאַתְאַחֲדֵן לְעִילָא לְעִילָא. וְאֵף עַל גַּב דְהֵאִי שְׂמָא עֲלָאָה אִיהוּ, אֲבָל רְזָא דִילִיָה, דוּד מְלָפָא, דְמִתְעֵטְרָא בְּאַבְהֵן.

שְׂמָא דְאַרְבְּעִין וּתְרִין אַתְרוּן רְזָא דִילִיָה אַבְהֵן, דְקָא מְתַעֵטְרֵן בְּעֲלָמָא עֲלָאָה. וְעֲלָמָא עֲלָאָה בְּמָה דְלְעִילָא. (ס"א וְסִלְקָא רִזָּא לְעִילָא לְעִילָא, עַד דְאַתְעֵטְרָא בְּאֵין סוּף) וְעַל דָּא, סִלִּיק וְלֹא נְחִית, אַתְעֵטֵר גּוֹ מִחְשְׁבָה עֲלָאָה. זְכָאָה חוּלְקָא דְמֵאֵן דִּידַע לִיָה, וְאַזְדַּהֵר בִּיָה.

שְׂמָא דְשַׁבְעִין וּתְרִין אַתְרוּן, דוּד דְקָא

המתעטר באבות, וסודו עולה ויורד כמו זה מצפ"ן, (מצפ"ן) שם של שלש עשרה מדות הרחמים. הם שתיים עשרה, סוד המרכבה הקדושה שיוצאים מאחד עשרה עליהם, ולכן (עולה ויורד, וכלם עולים ויורדים חוץ מזה השם של מ"ב שעולה ולא יורד, ועל זה) השם של שבעים ושתיים עולה ויורד. עולה מצד זה ויורד מצד זה. השם של שלש עשרה מדות עולה מצד זה ויורד מצד זה. ואותו שיוורד, כדי למשך טוב למטה. ועל זה, א"ת ב"ש ג"ר ד"ק ה"ץ ו"פ ז"ע ח"ס ט"ן י"ם כ"ל. האותיות הראשונות עולות בחשבון, ואותיות אחרות יורדות בחשבון, כדי למשך את הטוב שלמעלה למטה.

השם של ארבעים ושתיים הוא מתעטר למרכבה העליונה. השם של שבעים ושתיים מתעטר למרכבה התחתונה. אשרי חלקו של מי שמשתדל להפיר את רבנו. אשריו בעולם הזה ובעולם הבא.

ולכן תשפחתה של שבת שמשפחת את המלך שהשלום שלו, משפחת באותיות של שבעים ושתיים ובעשרים ושתיים תבות, הסוד של עשרים ושתיים אותיות, כדי שתתעטר בו לעלות למעלה בתשפחת הזו. ולכן אל אדון - תשפחת העולם הבא הוא, ופריחת (נקשרת) המרכבה הקדושה העליונה שמתעטרת לעלות למעלה, ופריחת פנסת ישראל שמתעטרת לעלות בתוך המרכבה העליונה.

א"ת ב"ש עולים ויורדים, כמו שנתבאר. א"ל ב"ם עולים ולא יורדים, וסימנך - זו שבת לבדה. וזו שבת ויום הכפורים, שעולה הסוד למעלה למעלה, עד שהכל מתעטר באין סוף.

מתעטרא באבהן, ורזא דיליה סליק ונחית, פגוונא דא מצפ"ן, (מצפ"ן) שמא דתליסר מכילין דרחמי. אינון תריסר, רזא דרתיכא קדישא, דנפיק מחד, דשריא עליהו ובגין פך (סליק ונחית, וכלהו סלקון ונחתין בר האי שמא דמ"ב דסליק ולא נחית ועל דא) שמא דשבעין ותריין סליק ונחית, סליק מסטרא דא, ונחית מסטרא דא. שמא דתליסר מכילין, סליק מסטרא דא, ונחית מסטרא דא, והוא דנחית בגין לאמשכא טיבו לתתא. ועל דא, א"ת ב"ש ג"ר ד"ק ה"ץ ו"פ ז"ע ח"ס ט"ן י"ם כ"ל. אתוון קדמאי סלקין בחושפנא, ואתוון אחרנין נחתי בחושפנא, בגין לאמשכא טיבו דלעילא לתתא.

שמא דארבעין ותריין, איהו מתעטרא לרתיכא עלאה. שמא דשבעין ותריין, איהו מתעטרא לרתיכא תתאה. זכאה חולקיה מאן דמשתדל למנדע למאריה, זכאה איהו בעלמא דין ובעלמא דאתי.

ובגין פך, תושפחתא דשבת דקא משפחא למלכא דשלמא דיליה. משפח ליה בשמא דשבעין ותריין, ובעשרין ותריין תיבין, רזא דעשרין ותריין אתוון, בגין דתתעטר ביה לסלקא לעילא בתושפחתא דא. ועל דא, אל אדון, תושפחתא דעלמא דאתי איהו, ופריחו (כ"א ופריכו) דרתיכא קדישא עלאה, דמתעטרא לסלקא לעילא, ופריחו דכנסת ישראל, דמתעטרא לסלקא גו רתיכא עלאה.

א"ת ב"ש, סלקין ונחתין, פמה דאתמר. א"ל ב"ם סלקין ולא נחתין, וסימניך, דא שב"ת בלחודוי. ודא שב"ת ויום הכפורים, דסלקא רזא לעילא לעילא, עד דמתעטרא כלא באין סוף.

אל ברוך, דא סדורא דאתון זעירין, ותקוני
 כנסת ישראל בכל יומא בצלותא. ובגין
 דאינון אתון זעירין, לית רווחא בינייהו,
 ואינון תקוני עולימתן דאתין עם מטרוניתא
 לגבי מלכא עלאה.

קדושא דא דקא מקדשי מלאכי עלאי, לאו
 איהו ביחיד. והא אוקימנא, כל
 קדושה דאיהו בלשון הקודש, יחיד אסיר ליה
 למימר. תרגום, לעולם ביחיד, ולא בסגיאין,
 ויחיד איהו תקונא דיליה ודאי, ולא סגיאין.
 וסימן לרזא דא, שנים מקרא ואחד תרגום.
 שנים לישנא דסגיאין איהו, דודאי קדושה
 דלשון הקודש אסיר איהו ביחיד. קדושת
 תרגום אסיר איהו בסגיאין, אלא ביחיד
 לעולם. אחד תרגום תנינן, ולא תרין ולא
 יתיר. תרגום אתיא למיעוטא, והכי אצטריך.
 לשון הקודש אתיא לרביינא, והכי אצטריך.
 דמעלין בקודש ולא מורדין. ובתרגום
 מורדין ולא מעלין. אחד תנינן, ולא יתיר,
 ולא מעלין כלל.

קדושא דא, קדושתא דאתקדשת שכינתא,
 וכל אינון רתיכין דילה, לאתתקנא
 לגבי מלכא עלאה. ובגין דאיהו קדושת
 עלמא תתאה, איהו מיושב ולא בעמידה. (ד'
 ק"ג ע"א) קדושה אחרא דאהדורי צלותא, איהו
 קדושתא דעלמא עלאה, ובגין כן איהו
 בעמידה, בגין לאמשכא לה לתתא, וכל מלוי
 דעלמא עלאה, איהו בעמידה ולא מיושב.

ובכל הני קדושותי, ישראל מתקדשי בהו
 לתתא. ועל דא ישראל מתקדשי
 בקדושה דרתיכא תתאה מיושב. ובקדושה
 דרתיכא עלאה מעומד. קדושה אחרא, איהו
 תוספת קדושה, בגיני כן איהו פתר צלותא. ובגין דאיהו תוספת קדושה,

אל ברוך - זה סדור של אותיות
 קטנות ותקוני כנסת ישראל בכל
 יום בתפלה. ומשום שאותן
 אותיות קטנות, אין רוח ביניהן,
 והן תקוני העולמות שבאות עם
 הגבירה למלך העליון.

קדושה זו שמקדשים המלאכים
 העליונים אינה ביחיד, והרי
 בארנו, כל קדושה שהיא בלשון
 הקדש, אסור ליחיד לאמרה.
 תרגום - לעולם ביחיד, ולא
 ברבים. והיחיד הוא תקון שלו
 ודאי, ולא רבים. וסימן לסוד זה
 - שנים מקרא ואחד תרגום. שנים
 זה לשון רבים, שודאי קדושה של
 לשון הקדש אסורה ביחיד.
 קדושת תרגום אסורה ברבים,
 אלא ביחיד לעולם. אחד תרגום
 שנינו, ולא שנים ולא יתיר.
 התרגום בא למצט, וכך צריך.
 לשון הקדש בא לרבויו, וכך צריך,
 שמעלים בקדש ולא מורידים.
 ובתרגום מורידים ולא מעלים.
 שנינו אחד, ולא יתיר, ולא מעלים
 כלל.

הקדושה הזו - הקדושה
 שהתקדשה השכינה, וכל אותן
 מרפכותיה להתתקן אל המלך
 העליון. ומשום שהיא קדושת
 העולם התחתון, היא מישוב ולא
 בעמידה. קדושה אחרת של חזרת
 התפלה היא קדושה של העולם
 העליון, ולכן היא בעמידה, כדי
 להמשיכה למטה, וכל דברי
 העולם העליון הם בעמידה ולא
 מישוב.

ובכל הקדושות הללו ישראל
 מתקדשים בהם למטה, ולכן
 ישראל מתקדשים בקדושת
 המרפכה התחתונה מישוב,
 ובקדושת המרפכה העליונה
 מצמד. קדושה אחרת היא תוספת

קדושה, בגיני כן איהו פתר צלותא. ובגין דאיהו תוספת קדושה,

קדשה, ולכן היא אחר התפלה. ומשום שהיא תוספת קדשה על קדשות אחרות, היא אחר התפלה. ומשום שכל אחד ואחד צריך למשוך עליו מאותה תוספת, נתקן לכל יחיד ויחיד קדשת תרגום.

ואם תאמר, הרי יש בה קדשת לשון הקדש - אותה לצבור, להתקדש פלם בכלל באותה תוספת קדשה. ומשום שליחיד אין רשות לאמרה בלשון הקדש ולהתקדש יחיד, התקינה בלשון תרגום, והיא ביחיד, להתקדש כל אחד ואחד באותה תוספת להמשיך עליו יתר קדשה. אשרי חלקם של ישראל שמתקדשים בקדשות עליונות, משום שהם דבקים למעלה, שכתוב (דברים ו) ואתם הדבקים בה' אלהיכם חיים פלכם היום.

כתוב, (מלכים ב ד) הנה נא ידעתי כי איש אלהים קדוש הוא עבר וגו'. וכתוב, נעשה נא עלית קיר קטנה וגו'. בפסוק זה יש סמך בעלמא לסדור התפלה. הנה נא ידעתי - זהו הרצון שצריך אדם לשים בתוכו בתפלה. כי איש אלהים קדוש הוא - זהו העולם העליון, שיושב על פסא כבודו, וכל הקדשות יוצאות ממנו, והוא מקדש את כל העולמות. עבר עלינו תמיד - מאותה קדשה שהוא מקדש את כל העולמות למעלה, הוא מקדש אותנו בעולם הזה. שהרי אין קדשה למעלה אלא אם יש קדשה למטה, כמו שנאמר ונקדשתי בתוך בני ישראל.

והואיל וכך הוא, נעשה נא עלית קיר קטנה. זהו סדור של תקון השכינה, שהיא עלית קיר, כמו שנאמר (ישעיה לח) ויסב חזקיהו פניו אל הקיר. קטנה, משום

על קדושתן אחרנין, איהי לבתר צלותא. ובגין דכל חד וחד בעי לאמשכא עליה מההוא תוספת, אתתקן לכל יחיד ויחיד קדושת תרגום.

ואי תימא הא אית בה קדושת לשון הקדש. ההוא לצבור, לאתקדשא כלהו בכלל, בההוא תוספת קדושה. ובגין דיחיד לית ליה רשות, לאומרה בלשון הקדש, ולא אתקדשא יחידאי, אתקיננו לה בלשון תרגום, ואיהו ביחיד, לאתקדשא כל חד וחד בההוא תוספת, לאמשכא עליה קדושה יתיר. זכאה חולקיהון דישראל, דקא מתקדשי בקדושי עלאי, בגין דאינון דבקיין לעילא, דכתיב, (דברים ו) ואתם הדבקים ביי' אלהיכם חיים פלכם היום.

כתוב (מלכים ב ד) הנה נא ידעתי כי איש אלהים קדוש הוא עובר וגו', וכתוב נעשה נא עלית קיר קטנה וגו', בהאי קרא אית לן סמך בעלמא לסדורא דצלותא. הנה נא ידעתי, דא איהו רעותא דאצטריך בר נש לשואה בגויה בצלותא. כי איש אלהים קדוש הוא, דא איהו עלמא עלאה, דאיהו יתיב על פרסי יקריה, וכל קדושתאן נפקין מניה, ואיהו מקדש לכלהו עלמין. עובר עלינו תמיד, מההוא קדושה דאיהו מקדש לכל עלמין לעילא, איהו מקדש לן בהאי עלמא. דהא לית קדושה לעילא, אלא אי אית קדושה לתתא, כמה דאת אמר (ויקרא כב) ונקדשתי בתוך בני ישראל.

והואיל וכך הוא, נעשה נא עלית קיר קטנה, דא איהו סדורא דתקונא דשכינתא, דאיהו עלית קיר, כמה דאת אמר (ישעיה לח) ויסב חזקיהו פניו אל הקיר. קטנה: בגין דאיהו

זַעֲרָא, כְּמָה דְאַתְּ אָמַר (קהלת ט) עִיר קְטַנָּה.
וְנָשִׁים לוֹ שֵׁם בְּתַקוּנָא דָּא דְאַנָּן מְתַקְנִין,
וּבְסִדְרָא דִילָן בְּשִׁירֵין וְתוֹשְׁבֵיחָן וּבְצִלוֹתָא,
(וּבְתַקוּנָא דָּא) אָנָּן מְתַקְנִין לְגַבִּיהַ, לְנִיחָא דִילִיהַ.
מִטָּה וְשִׁלְחָן וְכֶסֶף וּמְנוּרָה. אַרְבַּע אֲלִין, כְּלָהוּ
בְשִׁכְיִנְתָּא אֵינּוּן. וְאִיהִי (כְּלָא) בְּכָל תַּקוּנֵין אֲלִין
מִתַּתְקָנָן, לְגַבִּי עֲלָמָא עֲלָאָה בְּסִדְרָא דְאַנָּן
מְסִדְרִין.

בְּסִדְרָא דְצִלוֹתָא דְעֵרְבִית, וּבְתַקוּנָא דִילִיהַ,
הָא מִטָּה. בְּסִדְרָא דְאֵינּוּן קְרַבְנֵין
וְעֵלוּן, דְאַנָּן מְסִדְרִין בְּצַפְרָא וְאֵינּוּן שִׁירֵין
וְתוֹשְׁבֵיחָן, הָא שִׁלְחָן. וּבַהֲהוּא סִדְרָא
דְצִלוֹתָא דְמִיּוֹשֵׁב, וּבְתַקוּנָא דְקָרִיאַת שְׁמַע,
בַּהֲהוּא יְחֻדָּא דְאַנָּן מְתַקְנִין הָא כֶּסֶף. בַּהֲהוּא
סִדְרָא דְצִלוֹתָא דְמַעוּמָד, וּבְאֵינּוּן קְדוּשָׁאן,
וְתוֹסַפְתָּ קְדוּשָׁה, וּבְרַפְאָן, דְאַנָּן מְסִדְרִין (לָה)
הָא מְנוּרָה.

זַכָּאָה אִיהוּ בַר נֶשׁ, דְדָא שׁוּי בְרַעוּתִיהַ,
לְאַשְׁלָמָא לְגַבִּי מְאָרִיָּה בְּכָל יוּמָא,
וְלֹאֲתַקְנָא הָאִי עֲלִית קִיר קְטַנָּה, לְגַבִּי מְאָרִיָּה
בְּהֵי תַקוּנֵין. כְּדִין וְדָאִי קְדָשָׁא בְרִיךְ הוּא יְהִי
אוֹשְׁפִיזִיָּה בְּכָל יוּמָא. זַכָּאָה אִיהוּ בְּהָאִי
עֲלָמָא, וְזַכָּאָה אִיהוּ בְּעֲלָמָא דְאַתִּי. בְּגִין
דְאַלִין אַרְבַּע, אֵינּוּן תַּקוּנֵי דְשִׁכְיִנְתָּא,
לְאַתְתַּקְנָא לְגַבִּי בְעֵלָה. בְּאַרְבַּע תַּקוּנֵין אֲלִין,
אַתְתַּקְנַת בְּשִׁפְרָהָא, בְּחִדְוּוּהָא, בְּחִזְוּוּהָא, עַל
יְדֵי דְעָמָא קְדִישָׁא בְּכָל יוּמָא.

מִטָּה אֲתִיְהִיבַת לִיהַ לְיַעֲקֹב לְאַתְתַּקְנָא, וְעַל
דָּא יַעֲקֹב אֲתַקִּין צִלוֹתָא דְעֵרְבִית. שִׁלְחָן
אַתְקִין דְּוֹד מְלָפָא, בְּאֵינּוּן שִׁירֵין וְתוֹשְׁבֵיחָן
דְּאִיהוּ אֲתַקִּין, כְּמָה דְאַתְּ אָמַר (תהלים כג) תַּעֲרֹךְ
לְפָנַי שִׁלְחָן נֶגֶד צוּרְרֵי. כֶּסֶף אֲתַקִּין אַבְרָהָם,
בְּאַתְקִישׁוּתָא דִילִיהַ, דְעַבִּיד טִיבּוּ וּשְׁלִימוּ דִנְשִׁמְתִין לְכָל בְּנֵי עֲלָמָא, וְלִית

שֶׁהִיא קְטַנָּה, כְּמוֹ שְׁנֵי אָמַר (קהלת ט)
עִיר קְטַנָּה. וְנָשִׁים לוֹ שֵׁם - בְּתַקוּן
הַזֶּה שְׁאָנוּ מְתַקְנִים, וּבְסִדְרוֹ שְׁלָנוּ
בְּשִׁירוֹת וְתוֹשְׁבוֹת וְתַפְלָה, (וּבְתַקוּן
הַזֶּה) אָנוּ מְתַקְנִים לוֹ, לְמַנְיָתוֹ.
מִטָּה וְשִׁלְחָן וְכֶסֶף וּמְנוּרָה - כָּל
הָאַרְבָּעָה הֵלְלוּ הֵם בְּשִׁכְיָנָה, וְהִיא
(כְּלָה) בְּכָל הַתַּקְוִיִּים הֵלְלוּ מְתַקְנֵים
לְעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן בְּסִדְרוֹ שְׁאָנוּ
מְסִדְרִים.

בְּסִדְרוֹ שֶׁל תַּפְלַת עֵרְבִית וּבְתַקוּן
שֶׁלוֹ - הָרִי מִטָּה. בְּסִדְרוֹ שֶׁל אוֹתָם
קְרַבְנוֹת וְעוֹלוֹת שְׁאָנוּ מְסִדְרִים
בְּבִקְרָא וְאוֹתָם שִׁירוֹת וְתוֹשְׁבוֹת -
הָרִי הַשִּׁלְחָן. וּבְאוֹתוֹ סִדְרוֹ שֶׁל
תַּפְלַת מִיּוֹשֵׁב וּבְתַקוּן שֶׁל קְרִיאַת
שְׁמַע בְּאוֹתוֹ יְחֻדָּא שְׁאָנוּ מְתַקְנֵים
- הָרִי כֶּסֶף. בְּאוֹתוֹ סִדְרוֹ שֶׁל
תַּפְלַת מְעַמָּד וּבְאוֹתוֹ קְדוּשׁוֹת
וְתוֹסַפְתָּ קְדוּשָׁה, וּבְרַכּוֹת שְׁאָנוּ
מְסִדְרִים (לָה) - הָרִי מְנוּרָה.

אֲשֶׁרֵי הָאִישׁ שְׂאֵת זֶה שֵׁם בְּרַצוֹנוֹ
לְהַשְׁלִים לְרַבּוֹנוֹ בְּכָל יוֹם וּלְתַקֵּן
עֲלִית קִיר קְטַנָּה זֶה לְרַבּוֹנוֹ
בְּתַקוּנֵים הֵלְלוּ, אֲזִי וְדָאִי שֶׁהַקְדוּשׁ
כְּרוּךְ הוּא יְהִי אֲוִרְחוֹ בְּכָל יוֹם.
אֲשֶׁרֵי בְּעוֹלָם הַזֶּה, וְאֲשֶׁרֵי
בְּעוֹלָם הַבָּא. מִשׁוּם שְׂאֵלוֹ
הָאַרְבָּעָה הֵם תַּקוּנֵי הַשִּׁכְיָנָה
לְהַתַּתְקֵן לְכַעֲלָה. בְּאַרְבָּעָה
הַתַּקְוִיִּים הֵלְלוּ הִיא מִתַּתְקַנַּת
בְּיַפְיָה בְּשִׁמְחוּתֶיהָ, בְּמִרְאִיָּה, עַל
יְדֵי הַעַם הַקְדוּשׁ כָּל יוֹם.

הַמִּטָּה נִתְּנָה לְיַעֲקֹב לְהַתַּתְקֵן,
וְלָכֵן יַעֲקֹב תַּקֵּן תַּפְלַת עֵרְבִית.
שִׁלְחָן תַּקֵּן דְּוֹד הַמְלֶכֶךְ בְּאוֹתָם
שִׁירוֹת וְתוֹשְׁבוֹת שְׁתַּקֵּן, כְּמוֹ
שְׁנֵי אָמַר (תהלים כג) תַּעֲרֹךְ לְפָנַי
שִׁלְחָן נֶגֶד צוּרְרֵי. כֶּסֶף תַּקֵּן אַבְרָהָם
בְּהַתַּתְקִישׁוֹתוֹ, שְׁעֵשָׂה טוֹב
וּשְׁלָמוֹת הַנְּשִׁמוֹת לְכָל בְּנֵי
הָעוֹלָם, וְאֵין תַּקוּן הַכֶּסֶף אֵלָא

בְּאַתְקִישׁוּתָא דִילִיהַ, דְעַבִּיד טִיבּוּ וּשְׁלִימוּ דִנְשִׁמְתִין לְכָל בְּנֵי עֲלָמָא, וְלִית

בַּחֲסֵד שֶׁל אַבְרָהָם, כְּמוֹ שְׁנֵאמַר
(ישעיה טו) וְהוֹכֵן בַּחֲסֵד כֶּסֶף.

הַמְּנוּרָה תִּקַּן יִצְחָק, שֶׁקִּדֵּשׁ שָׁמַיְם
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְעֵינֵי כָל
הָעוֹלָם, וְהָאִיר אֶת אֹר הַמְּנוּרָה
הָעֲלִיּוֹנָה בְּאוֹתָהּ קִדְשָׁהּ. לִכְן
צְרִיכִים הָעַם הַקְּדוֹשׁ לומר תְּמִיד
וְלִשְׁמַיִם רְצוֹנִים לְסִדֵּר לְעוֹלָם
הָעֲלִיּוֹן, שֶׁהוּא בַּעַל הַבַּיִת, אִישׁ
הָאֱלֹהִים, מִטָּה וְשִׁלְחָן וְכֶסֶף
וּמְנוּרָה, לְהִיּוֹת שְׁלֵמוֹת בְּכָל יוֹם
מֵעַלָּה וּמִטָּה.

בְּשַׁעֲה שִׁישְׂרָאֵל מִיַּחַדִּים אֶת
הַיַּחֲדוּד שֶׁל סוּד שְׁמַע יִשְׂרָאֵל
בְּרִצּוֹן שְׁלֵם, אֲזוּ יוֹצֵא מִתּוֹךְ סֵתֵר
שֶׁל הָעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן אֹר אֶחָד,
וְאוֹתוֹ אֹר מִכָּה לְתוֹךְ הַנִּיצוּץ
הַקָּשָׁה וּמִתְחַלֵּק לְשִׁבְעִים אֹרוֹת,
וְאוֹתָם שִׁבְעִים אֹרוֹת בְּשִׁבְעִים
עֲנָפֵי עֵץ הַחַיִּים.

אֲזוּ אוֹתוֹ אֵילָן מֵעַלָּה רִיחוֹת
וּבְשָׂמִים, וְכָל אֵילָנוֹת גֵּן עֵדֶן, כָּלֵם
מֵעֲלִים רִיחוֹת וּמִשְׁבָּחִים אֶת
רַבּוֹנָם, שֶׁהֵרִי אֲזוּ מִתְקַנֵּת הַגְּבִירָה
לְהַכְנִיס לַחֲפָה עִם בַּעֲלָהּ. כָּל אוֹתָם
אֵיבָרִים עֲלִיּוֹנִים, כָּלֵם מִתְחַבְּרִים
בְּתִשְׁוָקָה אַחַת וּבְרִצּוֹן אֶחָד
לְהִיּוֹת אֶחָד בְּלֵי פְרוּד כָּלֵל. וְאֲזוּ
בַּעֲלָה מִתְמַקֵּן אֵלֶיהָ לְהַכְנִיסָהּ
לַחֲפָה בְּיַחֲדוּד אֶחָד לְהִתְיַחַד עִם
הַגְּבִירָה.

וְכֵן אֲנוּ מְעוֹרְרִים אוֹתוֹ וְאוֹמְרִים
(דברים י) שְׁמַע יִשְׂרָאֵל. תִּקַּנִּי עֲצֻמָּה,
הֵרִי בַּעֲלָה יְבֵא אֵלֶיךָ בְּתַקּוּנֵינוּ
מְזֻמָּן כְּנִגְדֶּךָ. ה' אֱלֹהֵינוּ ה' אֶחָד,
בְּיַחֲדוּד אֶחָד, בְּרִצּוֹן אֶחָד, בְּלֵי
פְרוּד, שְׁפָל אוֹתָם הָאֵיבָרִים
נַעֲשִׂים אֶחָד, וּנְכַנְסִים בְּאֶחָד
בְּתִשְׁוָקָה.

בֵּינָן שְׂאוֹמְרִים יִשְׂרָאֵל "ה' אֶחָד"
בְּהִתְעוֹרְרוֹת שֶׁשָּׂה צְדָדִים, אֲזוּ כָל
אוֹתָם שֶׁשֶׁת הַצְּדָדִים נַעֲשִׂים אֶחָד
וּנְכַנְסִים בְּתִשְׁוָקָה אַחַת, וְסוּד זֶה
ו' אֶחָד, פְּשִׁיטוֹת בְּלִבְדוּ בְּלֵי

תִּקּוּנָא דְכֶסֶף, אֲלֵא בַּחֲסֵד דְאַבְרָהָם, כְּמָה
דְּאֵת אָמַר (ישעיה טו) וְהוֹכֵן בַּחֲסֵד כֶּסֶף.

מְנוּרָה (ד' קל"ג ע"ב) אֶתְקִין יִצְחָק, דְּאֶקְדִּישׁ שְׁמַי
דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְעֵינֵיהוֹן דְּכָל
עֲלָמָא, וְנִהִיר נְהִירוֹ דְּבוֹצִינָא עֲלָאָה בְּהֵיא
קְדוּשָׁהּ. בְּגִינֵי כֵךְ, צְרִיכִין עֲמָא קְדִישָׁא, לומר
תְּדִיר וְלִשְׁוָאָה רְעוּתְהוֹן, לְסִדְרָא לְגַבֵּי עֲלָמָא
עֲלָאָה, דְּאִיהוּ מְאָרִיָּה דְּבֵיתָא, אִישׁ הָאֱלֹהִים,
מִטָּה וְשִׁלְחָן וְכֶסֶף וּמְנוּרָה, לְמַהוּי שְׁלִימוֹ
בְּכָל יוֹמָא, עֵילָא וְתַתָּא.

(ד"א כאן חסר) בְּשַׁעֲתָא דְקָא מִיַּחַדִּי יִשְׂרָאֵל, יַחֲוּדָא
דְרִזָּא דְשְׁמַע יִשְׂרָאֵל, בְּרְעוּתָא
שְׁלִים, כְּדִין נִפְק מְגוֹ סְתִימוֹ דְעֲלָמָא עֲלָאָה,
חַד נְהִירוֹ, וְהֵהוּא נְהִירוֹ בְּטַשׁ גּוֹ בּוֹצִינָא
דְקַרְדִּינִיתָא, וְאֶתְפְּלַג לְשִׁבְעִין נְהוּרִין, וְאֵינּוֹן
שִׁבְעִין נְהוּרִין, בְּשִׁבְעִין עֲנָפִין דְּאֵילָנָא דְחַיִּי.
כְּדִין, הֵהוּא אֵילָנָא סְלִיק רִיחִין וּבוֹסְמִין, וְכָל
אֵילָנֵי דְגִנְתָּא דְעֵדֶן, כְּלֵהוּ סְלִיקִין רִיחִין,
וּמִשְׁבָּחָן לְמְאָרִיָּהוֹן, דְּהָא כְּדִין אֶתְתַּקַּנְת
מְטְרוּנִיתָא, לְאֶעֱלָא לַחֲוּפָה בְּהַדִּי בַּעֲלָהּ, כָּל
אֵינּוֹן שְׁיִיפִין עֲלָאִין, כְּלֵהוּ מִתְחַבְּרָן
בְּתִיאוּבְתָא חָדָא, וּבְרְעוּתָא חָדָא, לְמַהוּי חַד
בְּלָא פְרוּדָא כָּלֵל. וְכְדִין בַּעֲלָה אֶתְתַּקַּן לְגַבְהָא
לְאֶעֱלָא לַחֲוּפָה בְּיַחֲוּדָא חַד, לְאֶתְיַחַדָּא
בְּמְטְרוּנִיתָא.

וְעַל דָּא אֲנָן מִתְעַרְי לֵיה, וְאֶמְרִינָן (דברים י) שְׁמַע
יִשְׂרָאֵל, אֶתְקִין גְּרַמָּה, הָא בַּעֲלִיךָ יִיתִי
לְגַבִּיךָ בְּתַקּוּנֵנוּי, זְמִין לְקַבְּלָךְ. יְיָ אֱלֹהֵינוּ יְיָ
אֶחָד, בְּיַחֲוּדָא חָדָא, בְּרְעוּתָא חָדָא, בְּלָא
פְרוּדָא, דְּכָל אֵינּוֹן שְׁיִיפִין כְּלֵהוּ אֶתְעַבִּידוּ חַד,
וְעֵיילִין בְּחַד תִּיאוּבְתָא.

בֵּינָן דְּאֶמְרֵי יִשְׂרָאֵל יְיָ אֶחָד בְּאֶתְעַרוּתָא דְשִׁית
סְטְרִין, כְּדִין כָּל אֵינּוֹן שִׁית סְטְרִין,

דְּבָקוֹת אַחֲרַת אֱלֹו, אֶלָּא הוּא לְבָדוּ
פְּשׁוּט מַכְל, וְהוּא אֶחָד.

בְּאוֹתָהּ שְׁעָה הַגְּבִירָה מִתְּתַקְנָת
וּמִתְקַשְׁטָת, וְשִׁמְשִׁיָּהּ מְכַנְּסִים אוֹתָהּ
בְּלַחַשׁ רַב אֶל בְּעֵלָה, וְאוֹמְרִים: בְּרוּךְ
שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד. זֶהוּ
בְּלַחַשׁ, שֶׁכֶּף צָרִיף לְהַכְנִיסָה לְבְּעֵלָה.
אֲשֶׁרֵי הָעַם שִׁיּוּדְעִים אֶת זֶה וּמְסַדְּרִים
סְדוּר עֲלִיוֹן שֶׁל הָאֱמוּנָה.

בְּאוֹתָהּ שְׁעָה שְׁמֵת־חֲבָרִים הַבְּעַל
וְהַגְּבִירָה כְּאֶחָד, אִזּוּ הַפְּרוּז יוֹצֵא מֵעַד
הַדְּרוֹם, מִתְּעוֹרְרִים חֲלִלוֹת וּמְחַנּוֹת
שִׁמְגָלִים אֲהַבָּה לְרַבּוֹנָם.

אִזּוּ מִתְּעוֹרֵר מִמֶּנָּה אֶחָד עֲלִיוֹן, שֶׁשָּׁמוּ
בּוֹא"ל, גְּדוֹל הַמְּחַנּוֹת, וּבְכִדּוֹ אֲרַבְּעָה
מִפְּתָחוֹת שְׁנוּטֵל מֵאַרְבַּעַת צְדָדֵי
הָעוֹלָם. וּמִפְּתַח אֶחָד נִרְשָׁם בְּאוֹת י',
וּמִפְּתַח אַחֵר נִרְשָׁם בְּאוֹת ה', וּמִפְּתַח
אֶחָד נִרְשָׁם בְּאוֹת ו', (וּמִפְּתַח אַחֵר נִרְשָׁם
בְּאוֹת ד') וּמְנַיְחִים אוֹתוֹ תַּחַת עֵץ הַחַיִּים.
וְאוֹתָם שְׁלֹשָׁה מִפְּתָחוֹת שֶׁנִּרְשָׁמוּ
בְּשֵׁלֶשׁ הָאוֹתִיּוֹת הִלְלוּ נַעֲשִׂים אֶחָד.
כִּיּוֹן שֶׁנַּעֲשִׂים אֶחָד, אוֹתוֹ הַמִּפְּתַח
הָאֲחֵר עוֹלָה וְעוֹמֵד וּמִתְּחַבֵּר בְּאוֹתוֹ
אַחֵר שֶׁהוּא כָּלֵל הַשֵּׁלֶשׁ, וְכָל אוֹתָם
מְחַנּוֹת וְחִלּוֹת נִכְנָסִים לְאוֹתָם שְׁנֵי
הַמִּפְּתָחוֹת לְתוֹךְ הַגֶּזֶן, וְכֹלֶם מִיַּחֲדִים
כְּמוֹ שֶׁלְמַטָּה.

יְהוָה - זֶה רִשָּׁם שֶׁל הָאוֹת י', הָרִאשׁ
הָעֲלִיוֹן שֶׁבְּשֵׁם הַקְּדוֹשׁ. אֶלְהִינוּ - זֶהוּ
סוּד שֶׁל רִשָּׁם הָאוֹת ה' הָעֲלִיוֹנָה,
הָאוֹת הַשְּׁנֵיָה שֶׁבְּשֵׁם הַקְּדוֹשׁ. יְהוָה
- זוֹ מְשִׁיכָה שֶׁנִּמְשַׁכֶּת לְמַטָּה בְּסוּד
הַרִשָּׁם שֶׁל הָאוֹת ו', שֶׁהֵן שְׁתֵּים,
וְהָאוֹתִיּוֹת נִמְשַׁכּוֹת לְהִיּוֹת בְּמִקּוֹם
הַזֶּה, וְהוּא אֶחָד. כָּל הַשֵּׁלֶשׁ הִלְלוּ הֵן
אֶחָד בְּיַחַד אֶחָד.

אֲתַעְבִּידוּ חַד וְעָאֲלִין בְּחַד תִּיאוּבְתָא, וְרָזָא
דָּא ו' חַד פְּשִׁיטוּ בְּלַחֲדוּדֵי, בְּלֹא דְבָקוּתָא
אַחְרָא לְגַבִּיָּה, אֶלָּא אִיהוּ בְּלַחֲדוּדֵי פְּשִׁיט
מַכְּלָא, וְאִיהוּ חַד.

בְּהִיּוּא שְׁעָתָא, מְטְרוֹנִיתָא מִתְּתַקְנָא
וּמִתְקַשְׁטָא, וְעֵיִלִין לָהּ
שִׁמְשָׁהָ בְּלַחֲשׁוֹ סְגִי, לְגַבִּי בְּעֵלָה, וְאוֹמְרֵי
בְּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד. דָּא
אִיהוּ בְּלַחֲשׁוֹ, דְּהִכִּי אֲצַטְרִיף לְאַעְלָא לָהּ
לְגַבִּי בְּעֵלָה. זַפְּאָה עֲמָא דִּידְעֵי דָּא, וּמְסַדְּרֵי
סְדוּרָא עֲלָאָה דְּמַהִימְנוּתָא.

בְּהִיּוּא שְׁעָתָא דְּאֲתַחְבְּרוּ בְּעֵלָה
וּמְטְרוֹנִיתָא כְּחַדָּא, כְּדִין פְּרוּזָא
נְפִיק מְסַטְרָא דְּדְרוּם, אֲתַעְרוּ חִילִין
וּמְשַׁרְיִין דְּגַלֵּי רַחִימוּתָא לְגַבִּי מְאָרִיכוּן.

כְּדִין אֲתַעֵר חַד מְמַנָּא עֲלָאָה, בּוֹא"ל
שְׁמִיָּה, רַב מְשַׁרְיִין, וּבִידֵיהּ אֲרַבַּע
מִפְּתָחוֹן, דְּנִטִּיל מְאַרְבַּע סְטְרֵי עֲלָמָא, וְחַד
מִפְּתָחָא אֲתַרְשִׁים בְּאֵת י', וּמִפְּתָחָא אַחְרָא
אֲתַרְשִׁים בְּאֵת ה'. וְחַד מִפְּתָחָא אֲתַרְשִׁים
בְּאֵת ו'. (וּמִפְּתָחָא אַחְרָא אֲתַרְשִׁים בְּאֵת ה') וְאַנְחָ לְהוּ
תַּחוּת אֵילָנָא דְּחַיִּי. אֵינּוּן תְּלַת מִפְּתָחוֹן,
דְּאֲתַרְשִׁימוּ בְּתַלַּת אֲתוּוֹן אֲלִין, אֲתַעְבִּידוּ
חַד. כִּיּוֹן דְּאֲתַעְבִּידוּ חַד, הֵהוּא מִפְּתָחָא
אַחְרָא, סְלִיק וְקָאִים וְאֲתַחְבְּר בְּהִיּוּא
אַחְרָא כְּלָלָא דְּתַלַּת, וְכָל אֵינּוּן מְשַׁרְיִין
וְחֵיִלִין עֵיִלִין לְאֵינּוּן תְּרִין מִפְּתָחוֹן גּוּ
גִנְתָּא וְכֹלְהוּ מִיַּחֲדֵי כְּגוּוֹנָא דְּלִתְתָּא.

יְהוָה: דָּא רְשִׁימוּ דָּאֵת י', רִישָׁא עֲלָאָה דְּבִשְׁמָא קְדִישָׁא. אֶלְהִינוּ: דָּא
אִיהוּ רְזָא דְּרְשִׁימוּ דָּאֵת ה' עֲלָאָה, אֶת תְּנַיְנָא דְּבִשְׁמָא קְדִישָׁא.
יְהוָה: דָּא מְשִׁיכוּ דְּאֲתַמְשֶׁף לְתַתָּא, בְּרָזָא דְּרְשִׁימוּ דָּאֵת ו', דְּאֵינּוּן תְּרִין
אֲתוּוֹן אֲתַמְשָׁכוּ לְמַהוּי בְּאֲתַר דָּא, וְאִיהוּ אֶחָד. כָּל הַנִּי תְּלַתָּא אֵינּוּן חַד,
בְּיַחַדָּא חַד.

בִּיּוֹן שְׁכַל זֶה נַעֲשֶׂה אֶחָד בְּיַחְדּוֹד
אֶחָד, וְנִשְׁאָר הַכֹּל בְּסוּד שֶׁל אוֹת
וְ שֶׁלֶם, מֵרֹאשׁ הַמַּעֲיָן וּמֵהַיִּכְל
הַפְּנִימִי, וַיּוֹרֵשׁ אֶת הָאֵבָא
וְהָאֵמָא, אִזּ מְכַנְיָסִים אֶת הַגְּבִירָה
עִמּוֹ, שְׁהָרֵי עֲכָשׁוּ הוּא שְׁלָם בְּכָל
הַטּוֹב הָעֲלִיּוֹן, וַיְכּוּל לְהִזִּין אוֹתָהּ
וְלִתֵּת לָהּ מְזוֹן וְסִפּוּק פְּרָאוּי. וְכָל
אוֹתָם הָאֵיבָרִים שְׁלוֹ פְלָם אֶחָד.
וְאִזּ מְכַנְיָסִים אוֹתָהּ אֵלָיו בְּלַחֲשׁ.
לְמָה בְּלַחֲשׁ? פְּדֵי שְׁלֵא יִתְעַרֵּב זָר
בְּאוֹתָהּ שְׁמַחָה, כְּמוֹ שְׁנֵאֲמַר (משלי)
(ד) וּבְשִׁמְחָתוֹ לֹא יִתְעַרֵּב זָר.

בִּיּוֹן שֶׁהוּא מְתִיחַד לְמַעְלָה
בְּשִׁשָּׁה צְדָדִים, אָפּ כֶּף הִיא
מְתִיחַדָת לְמִטָּה בְּשִׁשָּׁה צְדָדִים
אַחֲרִים, פְּדֵי לְהִיּוֹת אֶחָד לְמַעְלָה
וְאֶחָד לְמִטָּה, כְּמוֹ שְׁנֵאֲמַר (זכריה ד)
יְהִי־ה' אֶחָד וְשִׁמוֹ אֶחָד. אֶחָד
לְמַעְלָה בְּשִׁשָּׁה צְדָדִים - שְׁכַתּוֹב
(דברים ו) שְׁמַע יִשְׂרָאֵל ה' אֱלֹהֵינוּ
ה' אֶחָד. הָרֵי שֶׁשׁ תְּבוֹת פִּנְגָּד
שִׁשָּׁה צְדָדִים. אֶחָד לְמִטָּה בְּשִׁשָּׁה
צְדָדִים - (זרה שְׁכַתּוֹב) בְּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד
מְלִכּוֹתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד. הָרֵי שֶׁשָּׁה
צְדָדִים אַחֲרִים בְּשֶׁשׁ תְּבוֹת. ה'
אֶחָד - לְמַעְלָה. וְשִׁמוֹ אֶחָד -
לְמִטָּה.

וְאִם תֵּאֲמַר, הָרֵי פְתוּב אֶחָד
לְמַעְלָה, וּלְמִטָּה לֹא כְתוּב אֶחָד.
וְעַד הוּא אֶחָד בְּחֻלּוּפֵי אוֹתִיּוֹת.
אוֹתִיּוֹת הַזְּכָר לֹא מִתְחַלְּפוֹת,
אוֹתִיּוֹת הַנְּקֵבָה מִתְחַלְּפוֹת, שְׁהָרֵי
שְׁבַח הַזְּכָר עַל הַנְּקֵבָה. וְכַדִּי שְׁלֵא
תִשְׁלַט עֵין הָרַע אֲנוּ מִחֻלּוּפִים
אוֹתִיּוֹת שְׁלֵא אוֹמְרִים אֶחָד בְּגִלּוּי,
וְלַעֲתִיד לְבֹא כְּשִׁתְּעַבֵּר עֵין הָרַע
מִן הָעוֹלָם וְלֹא תִשְׁלַט (אצלה), אִזּ
יִקְרָא אֶחָד בְּגִלּוּי. מִשּׁוּם שֶׁעֲכָשׁוּ,
כְּשִׁאוֹתוֹ הַצַּד הָאֲחֵר נִדְבַק עִמָּה,
אֵינָהּ אֶחָד, אֲלֵא שְׁאֲנוּ מִיַּחְדָּים
אוֹתָהּ בְּלַחֲשׁ בְּסוּד הָאוֹתִיּוֹת
הָאֲחֵרוֹת, וְאוֹמְרִים וְעַד.

בִּיּוֹן דְּכָל דָּא אֲתַעְבִּיד חַד בְּיַחְוִדָא חַד,
וְאֲשַׁתְּאָר כְּלָא בְּרִזָּא דָּאֵת ו' שְׁלָים,
מֵרִישָׁא דְּמִבוּעָא, וּמֵהַיִּכְלָא פְּנִימָאָה, וַיְרִית
לְאֵבָא וְאֵימָא, פְּדִין עֵיילִין לְמִטְרוֹנִיתָא
בְּהַדְיָה, דְּהָא הַשְׁתָּא אִיהוּ שְׁלָים בְּכָל טִיבוּ
עֲלָאָה, וַיְכִיל לְאַתְזָנָא לָהּ, וְלִמְיָהֵב לָהּ מְזוֹנָא
וְסִפּוּקָא כְּדָקָא יָאוּת. וְכָל אֵינּוֹן שְׁיִפִּין דִּילִיָּה
כְּלָהוּ חַד. פְּדִין עֵיילִין לָהּ לְגַבְיָהּ, בְּלַחֲשֵׁי.
אַמְאֵי בְּלַחֲשֵׁי. בְּגִין דְּלֹא יִתְעַרֵּב זָר בְּהֵיָא
חַדְוָה, כְּמָה דָּאֵת אֲמַר (משלי יד) וּבְשִׁמְחָתוֹ לֹא
יִתְעַרֵּב זָר.

בִּיּוֹן דְּאִיהוּ אֲתִיחַד לְעֵילָא בְּשִׁית סְטָרִין. אוֹף
הַכִּי אִיהִי אֲתִיחַדָת לְתַתָּא בְּשִׁית סְטָרִין
אַחֲרֵינִין. בְּגִין לְמַהוּי (דף קל"ד ע"א) אֶחָד לְעֵילָא,
וְאֶחָד לְתַתָּא, כְּמָה דָּאֵת אֲמַר (זכריה יד) יְהִיָּה יי'
אֶחָד וְשִׁמוֹ אֶחָד. אֶחָד לְעֵילָא בְּשִׁית סְטָרִין,
דְּכַתִּיב, (דברים ו) שְׁמַע יִשְׂרָאֵל יי' אֱלֹהֵינוּ יי'
אֶחָד. הָא שִׁית תִּיבִין, לְקַבֵּל שִׁית סְטָרִין. אֶחָד
לְתַתָּא בְּשִׁית סְטָרִין, (הָדָא הוּא דְּכַתִּיב) בְּרוּךְ שֵׁם
כְּבוֹד מְלִכּוֹתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד, הָא שִׁית סְטָרִין
אַחֲרֵינִין בְּשִׁית תִּיבִין. יי' אֶחָד לְעֵילָא, וְשִׁמוֹ
אֶחָד לְתַתָּא.

וְאִי תִימָא, הָא כְּתִיב אֶחָד לְעֵילָא, וּלְתַתָּא לֹא
כְּתִיב אֶחָד. וְעַד הוּא אֶחָד, בְּחֻלּוּפֵי
אַתּוּן. אַתּוּן דְּדַכּוּרָא לֹא מִתְחַלְּפִי, אַתּוּן
דְּנוּקְבָא מִתְחַלְּפִי, דְּהָא שְׁבַחָא דְּדַכּוּרָא עַל
נוּקְבָא. וּבְגִין דְּלֹא תִשְׁלוּט עֵין הָרַע, אֲנִן
מְחַלְּפֵי אַתּוּן, דְּלֹא אֲמַרִּין אֶחָד בְּאַתְגְּלִיָּא.
וּבְזִמְנָא דָּאֵתִי, דִּיתְעַבֵּר עֵין הָרַע מֵעֲלָמָא, וְלֹא
תִשְׁלוּט, (פְּהַדָּה) פְּדִין יִתְקַרִּי אֶחָד בְּאַתְגְּלִיָּא.
בְּגִין דְּהַשְׁתָּא דְּהוּא סְטָרָא אַחֲרָא אַתְדַּבַּק
בְּהַדְיָה, לָאו אִיהִי אֶחָד, אֲלֵא דְאַנֵּן מִיַּחְדִּין לָהּ
בְּלַחֲשֵׁי, בְּרִזָּא דְאַתּוּן אַחֲרֵינִין, וְאֲמַרִּי וְעַד.